MUNICIPIUL SUCEAVA
B-dul 1 Mai nr. 5A, cod: 720224
www.primariasv.ro, primsv@primariasv.ro
Tel: 0230-212696, Fax: 0230-520593

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A MUNICIPIULUI SUCEAVA 2016-2023

Aprobat
Ion LUNGU
Primar

CUPRINS

Capitol 0. Introducere 3
0.0 Prezentare generală 4
0.0.1 Scurt istoric 4
0.0.2 Dezvoltarea teritorială a oraşului Suceava 5
0.0.3 Încadrare în teritoriu şi limite 7
0.0.4 Capital natural 9
0.1 Contextul elaborării SIDU 12
0.2 Scopul şi obiectivele SIDU 14
0.3 Metodologia elaborării şi implementării SIDU 15
0.4 Structura SIDU 19
PARTEA I CONTEXTUL URBAN/IDENTIFICAREA PRINCIPALELOR PROBLEME ŞI PROVOCĂRI LA NIVEL LOCAL 21
Capitol 1. Audit / Analiză diagnostic 22
1.1 Urbanism şi amenajare peisagistică 22
1.2 Servicii publice 27
1.2.1 Alimentare cu apă, canalizare 27
1.2.2 Eficientizare energetică 34
1.2.3 Administrarea domeniului public 42
1.2.3.1 Spaţii publice 42
1.2.3.2 Bunuri din domeniul public (fond locativ public, pieţe agroalimentare, patrimoniul cultural şi turistic) 47
1.2.4 Transport şi mobilitate urbană 64
1.2.5 Siguranţa cetăţenilor şi ordine publică 72
1.3 Social şi sănătate 80
1.3.1 Protecţie şi asistenţă socială 80
1.3.2 Sistemul de sănătate 90
1.4 Zone urbane dezavantajate 100
1.5 Protecţia mediului şi dezvoltare durabilă 104
1.5.1 Calitatea mediului 104
1.5.2 Gestionarea deşeurilor în contextul dezvoltării durabile 109
1.5.3 Schimbări în regimul climatic - creşteri ale temperaturilor 115
1.6 Capacitate administrativă 120
1.7 Educaţie şi resurse umane 127
1.7.1 Sistemul de educaţie 127
1.7.2 Aspecte demografice 139

1.7.3 Resurse umane 148
1.8 Dezvoltare economică 155
1.8.1 Mediu de afaceri 155
1.8.2 Turism/servicii 165
1.8.3 Taxe şi impozite 172
1.9 Analiza SWOT 177
1.10 Analiza PEST 189
Capitol 2. Strategii şi politici sectoriale pe care se bazează SIDU 193
PARTEA II VIZIUNEA DE DEZVOLTARE ŞI OBIECTIVELE SIDU 210
Capitol 3. Direcţii de dezvoltare 211
3.1 Viziune şi obiectiv general 212
3.2 Obiective strategice 213
PARTEA III CALENDAR DE ACTIVITĂŢI PENTRU IMPLEMENTAREA SIDU 215
Capitol 4. Soluţii/obiective specifice. Portofoliu proiecte 215
4.1 Obiective specifice-cheie 215
4.2 Portofoliu de proiecte 244
Capitolul 5. Plan de acţiune 252
PARTEA IV IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ŞI EVALUAREA SIDU 255
Capitol 6. Plan de management al implementării strategiei 255
6.1 Context instituţional 255
6.2 Plan de implementare SIDU 256
6.3 Plan de monitorizare şi evaluare SIDU 258
6.4 Indicatori de monitorizare 268
6.5 Riscuri în implementarea SIDU 278
PARTEA V CADRUL PARTENERIAL PENTRU IMPLEMENTAREA SIDU 281
Capitol 7. Resurse financiare 281
Capitolul 8. Procesul de consultare publică 282

Capitol 0. Introducere

0.0 Prezentare generală
0.1 Contextul elaborării SIDU
0.2 Scopul și obiectivele SIDU
0.3 Metodologia elaborării SIDU
0.4 Structura SIDU

0.0 Prezentare generală

0.0.1 Scurt istoric

Teritoriul oraşului Suceava şi împrejurimile sale au fost locuite, aşa cum atestă cercetările arheologice începând din paleolitic.

Localitatea este atestată documentar la 10 februarie 1338, printr-un act emis de domnul Petru I Muşat. Dobândirea funcţiei de capitală a Moldovei la sfârşitul secolului al XIV-lea, construirea punctelor fortificate, Cetatea de Scaun şi Cetatea de Vest au sprijinit direct activităţile comerciale şi meşteşugăreşti ale târgului.

Suceava reprezenta un important nod comercial unde se încrucişau vechi drumuri: "drumul Siretului", "drumul Sucevei" sau "drumul de Sus" care făceau legătura cu oraşele transilvănene Rodna şi Bistriţa şi "drumul cel mare al Sucevei" . În secolele XV-XVI -lea, Suceava era "oraş mare cu 14.000 de case", cu o situaţie prosperă ["Descriptio Moldavae" -Dimitrie Cantemir].

În perioada anilor 1774 - 1918 oraşul Suceava a făcut parte din regiunea Bucovina fiind sub dominaţia Imperiului Austriac.

În anul 1786, datorită faptului că era cunoscută ca centru politic, meşteşugăresc şi administrativ bine dezvoltat, Suceava este ridicată la rang de "oraş comercial cu administraţie proprie de municipiu" ["Monografia judeţului Suceava"- G.Ostofi, V.Gabor].

Chiar dacă vreme de mai multe secole, vicisitudinile ce s-au abătut asupra oraşului, atât de natură umană (invaziile repetate, cele trei incendii din anii 1476, 1485, respectiv 1497), cât şi cataclismele naturale (cutremure, revărsări ale râului Suceava) au împiedicat în mare parte dezvoltarea oraşului, treptat acesta cunoaşte, începând cu anii 1849, o dezvoltare rapidă, datorită introducerii canalizării, electrificării (în 1900-1901 iluminatul oraşului se făcea cu acetilenă, iar în 1905 are loc electrificarea oraşului), construirii de străzi (în sec. al XV - lea apar primele elemente de tramă stradală), construirii clădirilor cu caracter edilitar: Tribunalul (1885), Prefectura (1902 - 1903) Teatru (1948), dar şi hoteluri şi cafenele ["Suceava - monografie"- N.Monteoru].

Odată cu anul 1918, Suceava devine parte integrantă a României şi începe să se dezvolte lent din punct de vedere economic, fiind mai mult un centru negustoresc.

După cel de-al doilea război mondial atât în partea de nord-est a oraşului, pe malul Sucevei, cât şi în partea de Vest, în zona Şcheia, s-au concentrat cele mai importante obiective industriale ce prelucrau materii prime din această parte a ţării (fabrici de hârtie, prelucrare a lemnului, piese maşini şi utilaje, sticlă, industrie alimentară, industria uşoară).

După anul 1989 municipiul Suceava cunoaşte decăderea economică, urmare a restructurării economiei naţionale, ceea ce a determinat ca marile societăţi să îşi restrângă activitatea, majoritatea ajungând până la desfiinţare. Treptat, pe piaţă apar agenţi economici din sfera privată care, alături de servicii şi comerţ, încep să contureze o posibilă revigorare a economiei municipiului. În ciuda potenţialului de care dispune municipiul, turismul nu contribuie încă la conturarea unui nou profil funcţional.

0.0.2 Dezvoltarea teritorială a orașului Suceava[1]

Leagănul de formare al municipiului Suceava a fost zona Parcului Șipote. Din zona Șipote, de la poalele Cetății de Scaun, în căutare de terenuri fertile pentru agricultură populația s-a răspândit creând noi puncte de locuire, precum: Curtea Domnească și Drumul Național, Dealul Șeptilici din Șcheia, unde ulterior a fost ridicată prima citadelă medievală a Sucevei. Astfel, orașul Suceava își are începuturile în câteva mici așezări rurale risipite pe întreaga suprafață a viitoarei așezări urbane.

În secolul al XIII-lea are loc concentrarea locuirii în zona de N-E a orașului actual, zonă ce va constitui vatra așezării medievale. În secolul următor Suceava, devenind principala reședință a Moldovei, este înzestrată cu un prim sistem de apărare și cunoaște o continuă dezvoltare.

În secolul al XV-lea orașul capătă dreptul de depozit și devine inima comercială a țării. În această perioadă se structurează trama stradală, care cunoaște o dezvoltare planimetrică constantă ce i-a permis să delimiteze în zona de S-E (Șipote) cartierul meșteșugăresc, atelierele de olărie sau de prelucrare a metalelor. În a doua jumătate a secolului al XV-lea orașul a fost distrus de incendii, dar noile clădiri au fost construite, după cum arată cercetările arheologice, pe aproximativ același amplasament.

Secolul al XVI-lea aduce noi modificări în aspectul orașului Suceava, care se întinde spre sud și est. Spre finele secolului sunt construite și primele case de zid și pivnițe din piatră. În urma distrugerii Cetății de Scaun, în a doua parte a secolului al XVII-lea, orașul cunoaște o degradare lentă. Aceeași situație se menține și în secolul următor.

După o perioadă de declin urbanistic, consecință îndeosebi a războaielor purtate în regiune, odată cu intrarea Bucovinei sub stăpânirea habsburgică, în anul 1774, Suceava a resimțit o tendință generală de înnoire și refacere economică. Potrivit unui recensământ efectuat în vara anului 1774 de autoritățile ruse de ocupație, populația orașului era în jur de 2.000 locuitori iar vatra orașului avea în acea perioadă o suprafață de aproximativ 170 ha, înglobând o parte din satele Areni, Zamca, Șeptilici, Iițcanii Vechi și Cutul.

Prin ridicarea la rangul de oraș comercial liber, la 31 august 1786, localitatea primea privilegiul de a ține patru târguri anuale, ceea ce a impulsionat dezvoltarea comerțului în zonă.

În prima jumătate a secolului al XIX-lea, orașul va cunoaște un proces de dezvoltare teritorială lentă, cu tendința vizibilă de extindere spre periferie. Incendiile din perioada 1852 - 1854 (ultimul a distrus aproximativ o treime din centru), au determinat o refacere masivă printr-o arhitectură cu caracter occidental, care reprezintă, în bună parte, aportul comunităților alogene la îmbogățirea fondului urbanistic al orașului.

În deceniile următoare, zona centrală a fost modelată conform unui Regulament de sistematizare și exigențelor unei comisii locale, care nu a mai permis aici decât construirea unor case din cărămidă și piatră. Orașul a evoluat în această perioadă de la vechea formă dreptunghiulară din zona nucleului central, spre o formă radiar-concentrică, în zona de sud-vest, unde apare un contur circular.

Date interesante despre structura urbană a zonei centrale apar într-un plan din 1859, unde sunt clar delimitate două piețe, care vor fi ulterior sistematizate. Tendința de construire pe verticală este pusă acum în evidență de ridicarea unor locuințe cu 1-2 etaje, dar mai ales de apariția siluetelor noi, a unor edificii publice.

---

[1] Informații preluate din lucrarea *„Suceava între trecut și prezent"*, coordonată de Constantin-Emil Ursu și colectivul de autori: Mihai-Aurelian Căruntu, Paraschiva-Victoria Batariuc, Laura Ursu și Mugur Andronic, apărută la editura Mușatinii, Suceava, în anul 2008

Din anul 1868, oraşul, care avea funcţii mai mult comerciale, devenea reşedinţa unui district, cuprinzând 131 de sate, dar dotarea tehnico-edilitară nu se ridica nici pe departe la nivelul cerinţelor unei aşezări urbane. Un efort sistematic în direcţia modernizării oraşului Suceava s-a depus în perioada 1891-1914.

Stilul modern adoptat de clădirile reprezentative ridicate în această perioadă rupea unitatea stilistică a epocii medievale, în timp ce periferia continua să conserve un cadru arhitectural în mare parte tributar mediului rural.

S-au întreprins demersuri insistente pentru ca oraşul să beneficieze de utilităţi specifice unei localităţi urbane, şi au fost astfel construite o uzină electrică şi o reţea de distribuire a apei potabile. Odată cu aceasta, oraşul dispunea de o reţea publică de alimentare cu apă şi canalizare în lungime de 24 şi, respectiv, 30 de km. Cartierul Burdujeni va beneficia de avantajele electrificării abia după Primul Război Mondial.

Apariţia căii ferate, ca factor revoluţionar în domeniul transporturilor, prin înfiinţarea gării Iţcani în 1871 şi a gării Burdujeni în 1902, a avut un impact care nu poate fi ignorat asupra dezvoltării ulterioare a Sucevei.

Potrivit unui plan al oraşului din anul 1906, existau 42 de străzi şi şase pieţe (de cereale, de legume, a birjarilor, vitelor, fructelor şi a lemnului). Acum apar străzi scurte cu funcţii comerciale şi se trece la consolidarea acestora prin pavarea cu prundiş.

În perioada interbelică s-a menţinut un ritm modest de creştere teritorială a oraşului care, potrivit unei statistici din anii 1921-1924, avea o suprafaţă clădită de 190 ha, cu 88 de străzi şi 6 pieţe.

În zona de vest a apărut un nou cartier (Hîrbăriei), cu aspect semirural, o extindere vizibilă având loc şi în zona Zamca, unde au fost distribuite locuitorilor aproape 500 de parcele. La extinderea teritorială a oraşului a contribuit şi apariţia unor unităţi industriale în lunca râului Suceava, unele putând fi considerate ca aparţinând „marii industrii".

După al doilea război mondial, Suceava va cunoaşte un proces de restructurare şi remodelare urbană care va schimba în mod radical structura şi aspectul oraşului. Pentru a se face faţă creşterii rapide a populaţiei, în anii 50, s-au construit locuinţe de tip „colonie" (în zona Zamca), sau „blocuri muncitoreşti", de-a lungul străzii Ştefan cel Mare, iar între 1955-1958, se ridică 8 blocuri care vor contura cartierul „Mihai Viteazul". Primele blocuri au fost construite după un proiect sovietic, cu deţinuţi din Penitenciarul Suceava, fiind destinate nomenclaturii comuniste care s-a stabilit în oraş. În primă fază, procesul de urbanizare a afectat doar partea de sud a centrului vechi.

În deceniile următoare, planul oraşului şi trama stradală au fost restructurate total, pe baza unei Schiţe de sistematizare actualizată periodic (în 1960, 1965, 1970, 1980), vechile străduţe fiind înlocuite de nuclee urbane de ciment, delimitate de largi artere de circulaţie.

Ansamblul Areni, ridicat între anii 1964-1966, este un prim „cvartal" de locuinţe ridicat la marginea oraşului, în zona fostului Obor de vite. Zonele marginale cu aspect rural au devenit, după 1965, veritabile mici orăşele prin construirea cartierelor Ana Ipătescu, Mărăşeşti, Zamca (1965-1980), George Enescu (1971-1982) şi Obcine (1980-1988) - acesta din urmă extins şi pe o parte din satul Sf. Ilie. Noile cartiere erau destul de uniforme din punct de vedere arhitectural, dispuneau de spaţii comerciale, în schimb, dotările social-culturale erau deficitare.

Politica economică promovată de P.C.R. a urmărit să transforme şi Suceava într-un oraş industrial, fără a ţine cont de posibilităţile reale de dezvoltare şi tradiţiile acestei regiuni. Astfel, s-au pus bazele a două platforme industriale. Parcul industrial creat în lunca râului Suceava a devenit o punte de legătură între cartierul „satelit" Burdujeni (cartier „muncitoresc") şi oraşul Suceava.

Suprafața orașului s-a mărit, de la 442 de ha în 1966, la 1.024 de ha în 1989, fără a include aici și cartierele Burdujeni și Iițcani. Împreună cu acestea din urmă, harta Sucevei scoate în evidență o accentuată tendință de extindere polinucleară.

Zona cartierului Iițcani a fost neglijată de planurile de urbanism, conservându-și, într-o mai mare măsură, aspectul din trecut.

În anul 1989, municipiul Suceava atât intravilan, cât și extravilan, ocupa o suprafață de 5.210 de hectare.

Din cele descrise se poate observa că în perioada comunistă orașul Suceava a cunoscut o permanentă transformare, de multe ori fără discernământ, fără a reuși o coexistență armonioasă între tipurile arhitecturale create de-a lungul veacurilor.

După 1990, aspectul orașului a continuat să sufere o serie de transformări, dar nu de amploarea celor din deceniile trecute. Dezvoltarea urbanistică a orașului având un caracter spontan.

În acest moment orașul se extinde în continuare spre periferie, mai ales în zona Burdujeni, unde a fost creat un nou cartier numit cartierul Tineretului.

0.0.3 Încadrare în teritoriu și limite

Municipiul Suceava este situat în partea de nord-est a României, 47°40`38" latitudine nordică și 26°19`27" longitudine estică, aproximativ în centrul Podișului Sucevei - pe două trepte de relief: un platou, a cărui altitudine maximă atinge 385 m pe Dealul Zamca și lunca cu terasele râului Suceava, cu altitudine sub 330 m.

Municipiul Suceava este reședința Județului Suceava. Județul Suceava este cunoscut ca un ținut al mănăstirilor, având în vedere că bisericile cu pictura exterioara din zonă se bucura de o faimă mondială, 8 dintre ele fiind incluse pe Lista Patrimoniului Mondial UNESCO.

Județul Suceava este **parte componentă a Regiunii de Dezvoltare Nord-Est**, alături de județele Iași, Bacău, Neamț, Botoșani și Vaslui.

Deși Regiunea Nord-Est este o regiune săracă, în ultimii ani s-au înregistrat progrese în privința gradului de dezvoltare, iar ultimul barometru Eurostat confirmă că a câștigat câteva poziții în lupta cu sărăcia. Pentru a stimula acest trend deja manifestat, Comisia Europeană a inclus Regiunea Nord-Est în **proiectul pilot "Regiuni mai puțin dezvoltate"**, care se adresează, pentru început, regiunilor Nord-Est și Nord-Vest. Prin acest proiect, Comisia Europeană și autoritățile naționale își propun maximizarea impactului investițiilor europene în aceste regiuni, în funcție de prioritățile și necesitățile acestora și în beneficiul direct al cetățenilor lor. Experții Comisiei vor analiza caracteristicile macroeconomice, stadiul reformelor administrative, guvernanta locală și investițiile din regiunile cuprinse în proiect și vor ajuta la conturarea celor mai viabile soluții pentru dezvoltarea acestor regiuni[2].

Conform clasificării localităților - Legea nr. 351/2001 cu modificările și completările - **Municipiul Suceava este încadrat la unitate administrativă de rang II de importanță interjudețeană.**

Teritoriul administrativ al municipiului Suceava[3] are o suprafață totală de 5.223,05 ha.

---

[2] http://www.admordest.ro/news.php?id=524
[3] Conform PUG actualizat - varianta in consultare publică

Localitățile imediat învecinate Municipiului Suceava:

Legăturile cu marile orașe sunt asigurate prin următoarele drumuri principale:

- E85 - DN 2 (București - Suceava - Siret);
- E58 - DN17 (Suceava - Gura Humorului - Dej);
- E58 - DN29 (Suceava - Botoșani);
- DN29A (Suceava - Dorohoi).

Legăturile aeriene cu restul țării sunt asigurate prin RA Aeroportul „Ștefan cel Mare" - Suceava.

Cele mai apropiate municipii și orașe sunt:

Municipii/Orașe până în 50 km	Municipii/Orașe aflate la peste 50 km
Salcea (Aeroport - 14 km)	Câmpulung Moldovenesc (72 km)
Fălticeni (25 km)	Piatra Neamț (105 km)
Gura Humorului (37 km)	Vatra Dornei (112 km)
Rădăuți (38 km)	Iași (144 km)
Siret (42 km)	Bacău (147 km)
Botoșani (45 km)	Bistrița Năsăud (191 km)

Tabel nr. 0.1 Distanța dintre municipiul Suceava și cele mai importante orașe și municipii din zonă

Patronul spiritual al orașului: Sfântul Gheorghe.

Oraşe înfrăţite

- **Oraşul Cernăuţi** (Ucraina) - este capitala regiunii cu acelaşi nume. Are o suprafaţă de 150 km^2 şi circa 250.000 de locuitori. Distanţa de la municipiul Suceava până la oraşul Cernăuţi este de circa 234 km. Clima şi fusul orar al oraşului Cernăuţi sunt asemănătoare cu cele ale municipiului Suceava. Acordul de înfrăţire între cele două oraşe fost parafat în luna noiembrie a anului 2003.
- **Oraşul Sosnowiec** (Polonia) - este parte componentă a regiunii poloneze Silezia. Are o suprafaţa de 91,26 km^2 şi circa 250.000 de locuitori. Cu un climat asemănător municipiului Suceava, cu o climă temperat continentală, cu un fus orar de tip central european (ora ţării noastre minus 1h), oraşul Sosnowiec se află la o distanţă de 797 km faţă de municipiul Suceava. Acordul de înfrăţire între cele două localităţi a fost parafat în luna septembrie a anului 2003.

0.0.4 Capital natural

1.Relief

Municipiul Suceava, reşedinţa judeţului Suceava, este situat pe platforma Suceava - Bosanci, parte componentă a Podişului Sucevei, care face parte din Podişul Moldovei. Municipiul este aşezat pe două subunităţi geografice: dealurile şi platourile marginale văii râului Suceava şi valea Sucevei. La periferia oraşului se află localizate două crânguri - Zamca şi Şipote.

Aspectul caracteristic al reliefului Sucevei este cel al unui vast amfiteatru, cu deschidere spre valea râului Suceava, cu altitudine medie[4] de 325 m.

Relieful din zona oraşului şi din împrejurimi este foarte variat, cu o fragmentare sub formă de platouri, coline (cueste) şi dealuri (Zamca - 385 m, Viei - 376 m, Mănăstirii - 375 m, Ţarinca - 435 m) separate de văile râurilor Suceava, Şcheia, Tîrguluţ (Cacaina), Bogdana şi Morii.

2.Climă

Poziţia nordică a municipiului Suceava determină o climă temperat-continentală cu influenţe baltice, cu caracter mai răcoros şi umed, datorat în mare măsură anticiclonilor atlantic şi continental.

Temperatura medie şi precipitaţiile anuale înregistrate în municipiul Suceava se prezintă astfel[5]:

Anul	Temperatura medie anuală (^{0}C)	Cantitatea anuală de precipitaţii (mm)
2011	*8,7*	*408,2*
2012	*8,8*	*462,3*
2013	*9,0*	*508,6*
2014	*9,0*	*696,3*
2015	*10,2*	*345,8*

Tabel nr. 0.2 Precipitaţiile şi temperatura medie anuală în perioada 2011-2015 la nivelul municipiului Suceava

[4] Anuarul Statistic al judeţului Suceava
[5] Rapoarte privind starea mediului în judeţul Suceava în anii 2011, 2012 şi 2013 - APM Suceava http://www.anpm.ro/web/apm-suceava/rapoarte-anuale1

Vânturile dominante sunt cele dinspre NV (peste 30% din zile), pe direcția văii râului Suceava.

În principiu, condițiile climatice, în special în cursul anotimpurilor de tranziție, favorizează desfășurarea activităților turistice în aer liber, atât în zona Sucevei, cât și în arealul mai larg din jur, pentru care, de multe ori, punctul de plecare este tot Suceava.

3.Soluri

Solurile din raza orașului intră, în general, în categoria celor de silvostepă, solurile cernoziomice levigate fiind specifice zonei. Ele sunt cele mai fertile soluri din zonă, folosite la cultura cartofului, sfeclei de zahăr și a cerealelor. Pe terasele superioare se găsesc și soluri cenușii de pădure, cu o fertilitate mai scăzută.

În lunca Sucevei există soluri aluvionare, formate din depozite fluviale de pietriș și nisip, utilizate, în parte, pentru cultura legumelor și a cartofului.

4.Vegetație și faună

În împrejurimile municipiului Suceava se găsește atât vegetație specifică zonei dealurilor, cât și cea caracteristică zonei de luncă.

Conform informațiilor prezentate în Planul Urbanistic General (PUG), municipiul Suceava beneficiază de un cadru natural destul de modest, fiind înconjurat în principal de numeroase terenuri arabile, fânețe și pășuni. Pădurile sunt prezente doar în partea de nord a municipiului, respectiv pădurea Adâncata care se învecinează pe o mică porțiune cu municipiul.

În decursul timpului, zona din jurul acestui oraș a fost defrișată, pădurile fiind împinse din ce în ce mai departe de oraș. Terenurile cu folosință agricolă domină acum împrejurimile orașului.

Vegetația municipiului Suceava este puternic fragmentată, fiind reprezentată prin cele două trupuri de pădure amintite mai sus, la care se adaugă pădurile de plop înființate în lunca râului Suceava, scuarurile publice, grădinile particulare și micile livezi care se mai păstrează încă pe anumite proprietăți.

Spectrul speciilor lemnoase întâlnit aici are un fond bogat de specii locale, ce înregistrează o creștere și o dezvoltare optimă, dar cuprinde și numeroase specii exotice sau specii din alte zone ale țării, care nu se dezvoltă în mod natural aici.

În ultimii 25 de ani spectrul dendrologic al spațiilor verzi din municipiul Suceava s-a îmbogățit substanțial ca urmare a apariției numeroaselor firme de profil și a intensificării circulației materialului săditor produs în alte țări. Astfel, atât la nivelul spațiilor verzi publice cât și al celor particulare, au apărut specii noi, ce aduc o diversitate specifică mai mare.

Important este faptul că există exemplare remarcabile de arbori, cu vârste foarte mari (100-300 ani) situate fie pe proprietățile particulare, fie în curtea unor instituții publice, a așezămintelor bisericești, a cimitirelor sau în spațiile verzi publice, dar și în zona periurbană a municipiului Suceava, care trebuie protejate, identificate și reunite într-un registru al arborilor deosebiți, pentru a putea fi protejați pe viitor de toate acțiunile distructive cu care ar putea să se confrunte. Aceste elemente ale vegetației au o valoare istorică, culturală și educativă greu de evaluat și constituie o componentă importantă în dezvoltarea durabilă a unei regiuni.

Dat fiind faptul ca mare parte a teritoriului administrativ al municipiului Suceava este introdus in intravilan, fiind deci un teritoriu de tip urban, fauna este destul de slab reprezentată. Pot fi întâlniți totuși: iepuri, căprioare, nevăstuici, dihori, viezuri, vulpi și mistreți care populează pădurile din apropiere.

Dintre păsări predomină graurele, sitarul, botgrosul,etc.

În apele răului pot fi întâlnite specii de pești ca: scobarul, cleanul, crapul, lipanul etc.

6.Arii protejate

Conform informațiilor furnizate de site-ul Ministerului Mediului, pe teritoriul municipiului Suceava este înregistră o singură arie naturală protejată, sit Natura 2000. ***Situl de Importanță Comunitară ROSCI0380 - Râul Suceava Liteni***, se suprapune pe un teritoriu restrâns cu teritoriul administrativ al municipiului Suceava, în zona de est a acestuia.

Conform PUG, în afară de această zonă naturală protejată, pe teritoriul municipiului Suceava se mai găsește o zonă care poate fi considerată valoroasă pentru elementele dendrologice remarcabile pe care le adăpostește. Parcul Dendrologic Șipote a fost conceput inițial ca o colecție care să adăpostească cât mai multe specii autohtone și exotice, dispuse după criteriul zonării vegetației pe etaje de vegetație, precum: sectorul cu vegetație caracteristică zonei de munte, sectorul cu vegetație caracteristică zonei de deal, sectorul cu vegetație caracteristică zonei de câmpie și sectorul cu vegetație caracteristică zonei de luncă. Aceste sectoare sunt vizibile și în prezent, după speciile existente în cadrul fiecăruia.

În proximitatea municipiului Suceava sunt prezente două arii naturale protejate de interes național, care se pot constitui în elemente de potențial pentru aria periurbană. Aceste arii sunt:

- Rezervația Pădurea (Quercetumul) Crujana- Pătrăuți
- Rezervația Făgetul Dragomirna

0.1 Contextul elaborării SIDU

Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Suceava este elaborată în contextul noilor abordări ale Uniunii Europene privind modul de gestionare a instrumentelor structurale în cadrul regiunilor dezvoltate şi mai puţin dezvoltate de la nivel comunitar.

La nivel European, în acord cu **Strategia Europa 2020**, s-a aprobat **Cadrul Strategic Comun** (CSC)[6], document strategic ce transpune obiectivele şi ţintele strategiei Uniunii Europene pentru o creştere inteligentă, durabilă şi favorabilă incluziunii în acţiuni cheie pentru *Fondul European de Dezvoltare Regionala* (FEDR), *Fondul Social European* (FSE), *Fondul de Coeziune* (FC), *Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurala* (FEADR) şi *Fondul European pentru Afaceri Maritime şi Pescuit* (FEAMP).

Prin faptul că, începând cu anul 2007, România este stat membru al Uniunii Europene, politicile de dezvoltare naţionale trebuie să fie adaptate la contextul comunitar, iar ajutorul financiar acordat trebuie să se concentreze pe atingerea obiectivele tematice stabilite prin Strategia Europa 2020.

În acest context, la nivel naţional, documentul ce fundamentează şi stabileşte obiectivele tematice de dezvoltare şi alocarea indicativă a fondurilor europene este **Acordul de Parteneriat 2014-2020.** Acordul de parteneriat dintre România şi Comisia Europeană prevede prioritățile pentru utilizarea Fondurilor Europene Structurale şi de Investiţie (FESI) aferente perioadei de programare 2014-2020.

Obiectivul global al Acordului de Parteneriat 2014-2020 este de a **reduce discrepanţele de dezvoltare economice şi sociale dintre România şi statele membre UE.** Astfel, pentru a promova competitivitatea, convergenţa şi cooperarea, în vederea încurajării obţinerii unei dezvoltări inteligente, bazate pe creştere economică şi incluziune socială, în perioada 2014-2020, **România va face investiţii prin intermediul Programelor Operaţionale în cadrul tuturor celor 11 obiective tematice ale Strategiei Europa 2020.**

Obiectivele tematice stabilite în Strategia Europa 2020 sunt următoarele:

- **OT 1** - Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice şi inovării;
- **OT 2** - Îmbunătăţirea accesului şi a utilizării şi creşterea calităţii TIC;
- **OT 3** - Îmbunătăţirea competitivităţii IMM-urilor, a sectorului agricol (în cazul FEADR) şi a sectorului pescuitului şi acvaculturii (pentru FEPAM);
- **OT 4** - Sprijinirea tranziţiei către o economie cu emisii scăzute de carbon în toate sectoarele;
- **OT 5** - Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea şi gestionarea riscurilor;
- **OT 6** - Protecţia mediului şi promovarea utilizării eficiente a resurselor;
- **OT 7** - Promovarea sistemelor de transport durabile şi eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor reţelelor majore;
- **OT 8** - Promovarea sustenabilităţii şi calităţii locurilor de muncă şi sprijinirea mobilităţii forţei de muncă;
- **OT 9** - Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei şi a oricărei forme de discriminare;
- **OT 10** - Investiţiile în educaţie, formare şi formare profesională pentru competenţe şi învăţare pe tot parcursul vieţii;

---

[6] Cadrului Strategic Comun (CSC) este menit să sprijine stabilirea direcţiei strategice pentru următoarea perioadă de planificare, din 2014 până în 2020, în statele membre şi regiunile lor.

- **OT 11** - Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă.

În perioada de programare 2014-2020, prin intermediul FESI, sunt susținute și acțiunile de dezvoltare durabilă a orașelor. Astfel, regulamentul (UE) nr. 1301/2013[7] prevede, la articolul 7, obligativitatea ca cel puțin 5% din sumele FEDR[8] alocate la nivel național pentru obiectivul de "*Investiții pentru creștere economică și locuri de muncă*" să fie dedicate dezvoltării urbane durabile.

Dezvoltarea durabilă a orașelor este cel mai important motor al dezvoltării economice și sociale și poate fi realizată doar printr-o abordare integrată, care să urmărească toate dimensiunile sustenabilității urbane, precum și noile tendințe în domeniu[9].

În conformitate cu Regulamentul FEDR, abordarea dezvoltării urbane durabile va fi implementată în România prin intermediul **Programului Operațional Regional 2014-2020**, în cadrul căruia a fost stabilită o axă prioritară, respectiv **Axa Prioritară 4** intitulată ***Sprijinirea Dezvoltării Durabile***. Conform acesteia, elementul central al dezvoltării urbane durabile îl constituie finanțarea proiectelor de dezvoltare urbană în baza unor Strategii Integrate de Dezvoltare Urbana (SIDU) care abordează provocările economice, de mediu, climatice, demografice și sociale din orașe.

Axa prioritară 4 a POR 2014-2020 combină prioritățile de investiții aferente următoarelor obiective tematice ale Strategiei Europa 2020: OT 4, OT 6, OT 9 și OT 10. În conformitate cu recomandările Acordului de Parteneriat, în funcție de nevoile locale specifice, investițiile de dezvoltare urbană durabilă, cuprinse în SIDU finanțate prin Axa 4 POR 2014-2020, vor fi completate cu investiții efectuate în cadrul altor axe prioritare ale POR, dar și prin alte Programe Operaționale, în baza unui mecanism de corelare a investițiilor și prioritizare a finanțării proiectelor.

În contextul comunitar și național prezentat anterior, Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Suceava, în baza nevoilor identificate ca urmare a analizei situație actuale și a consultării societății civile, definește direcțiile integrate și durabile de dezvoltare a localității pentru orizontul de timp 2016-2023, în vederea creării cadrului optim de realizare și implementare a proiectelor de investiții.

Importanța documentului de planificare strategică este dată de faptul că:

- Documentul este un instrument pentru o guvernare mai bună: model de management ce coordonează politicile de dezvoltare economică, socială și de mediu care mobilizează eficient resursele locale și planifică pe cele atrase în contextul avantajelor competitive;
- Documentul va genera o întreagă platformă de proiecte multisectoriale pregătite pentru competiția reală în accesarea Fondurilor Europene Structurale și de Investiții (FESI) pentru perioada 2014-2020;
- Politica proprie a Autorității Publice Locale este de întărire a dialogului cu populația și implicarea acesteia în procesul participativ de formulare a deciziei. Prin acest instrument se va facilita și mai mult procesul de dezbatere și consultare periodică, necesare în guvernarea locală.

---

[7] Regulamentul nr. 1301/2013 privind Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și dispozițiile specifice aplicabile obiectivului referitor la investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1080/2006

[8] Fondului European pentru Dezvoltare Regională

[9] Mesajul conferinței "*Dezvoltarea urbană durabilă: experiențe și lecții învățate*", organizată de Autoritatea de Management a Programului Operațional Regional (AMPOR) pe data de 15 decembrie 2015, la București

0.2 Scopul şi obiectivele SIDU

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava reprezintă un instrument de planificare, prin care se asigură posibilitatea stabilirii unor politici locale pe termen mediu şi lung, managementul şi controlul activităţilor curente şi de perspectivă, modalităţile de implementare ale acestor politici, precum şi stabilirea unor proiecte prioritare pentru municipiul Suceava.

Scopul Strategiei Integrate de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Suceava este de **creare a cadrului de dezvoltare strategică a municipiului prin identificarea direcţiilor de dezvoltare şi formularea de acţiuni fundamentate bazate pe date concrete** care să asigure coerenţa inter-sectorială, angajamentele instituţionale şi modalităţile de implementare fără efect negativ asupra mediului. Se are în vedere planificarea integrată în cadrul sectoarelor prioritare ceea ce va conduce la dezvoltarea durabilă a localităţii şi la îmbunătăţirea calităţii vieţii locuitorilor Municipiului Suceava.

În vederea atingerii viziunii de dezvoltare a municipiului Suceava şi ca răspuns la provocările economice, sociale, climatice, demografice şi de mediu identificate a fost formulată o serie de **obiective generale şi strategice.**

Pentru a acţiona în baza principiilor dezvoltării durabile, municipalitatea îşi va canaliza efortul în atingerea **obiectivului general:** dezvoltarea capacităţii Municipiului Suceava de a asigura servicii şi implementa programe în vederea dezvoltării durabile a localităţii şi creşterea nivelului de trai al populaţiei.

În vederea atingerii obiectivului general au fost formulate **şase obiective strategice în acord cu provocările identificate la nivel local şi care sunt specifice şi la nivel regional, naţional şi european**, respectiv:

- **SCHIMBĂRI CLIMATICE**

1. Reducerea emisiilor de carbon în vederea atingerii obiectivelor Strategiei Europa 2020

- **ECONOMIC**

2. Dezvoltarea relaţiei Municipiului Suceava cu mediul de afaceri pentru asigurarea facilităţilor necesare în vederea creşterii economice locale

- Subdomeniul TURISM, ca ramură a dezvoltării economice:

3. Dezvoltarea potenţialului turistic al Municipiului Suceava în vederea atingerii statutului de "Centru regional al turismului"

- **SOCIAL**

4. Creşterea incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile prin îmbunătăţirea calităţii şi accesibilităţii serviciilor sociale, educaţionale şi de sănătate

- **MEDIU**

5. Dezvoltarea durabilă a Municipiului Suceava în vederea asigurării creşterii nivelului de trai

- **DEMOGRAFIC**

6. Creşterea calităţii vieţii în vederea reducerii fenomenelor demografice estimate la nivel statistic

0.3 Metodologia elaborării şi implementării SIDU

Metodologia de realizare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava implică **3 etape**, respectiv:

- **I.** Fundamentarea necesităţii de elaborare a strategiei;
- **II.** Elaborarea propriu-zisă a strategiei;
- **III.** Implementarea şi evaluarea strategiei.

Etapa I. Fundamentarea necesităţii de elaborare a strategiei

Necesitatea realizării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava rezidă din contextul comunitar şi naţional de abordare a dezvoltării durabile urbane.

De asemenea, având în vedere că planul strategic anterior, Strategia de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Suceava, a vizat doar perioada 2009-2015, iar regulamentele comunitare şi naţionale impun existenţa unei strategii pentru dezvoltarea durabilă a oraşelor în perioada de programare 2014-2020, precum şi prin faptul că dezvoltarea durabilă urbană poate fi abordată doar printr-o planificare pe termen mediu şi lung a proiectelor de investiţii s-a conturat necesitatea realizării unei strategii integrate de dezvoltare durabilă a Municipiului Suceava care să identifice noile provocări locale şi să stabilească direcţiile strategice de dezvoltare ale localităţii.

Fundamentarea necesităţii elaborării SIDU a condus la stabilirea acestei acţiuni ca o etapă în planul anual de achiziţii a autorităţii publice, etapă ce s-a finalizat prin încheierea contractul de servicii de elaborare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava.

Etapa II. Elaborarea propriu-zisă a strategiei

Elaborarea instrumentului de planificare a dezvoltării urbane a plecat de la următoarele premise:

- ✓ Strategia trebuie să conducă la dezvoltarea economică locală şi îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă a locuitorilor;
- ✓ Strategia trebuie să inducă o creştere a standardului calitativ al designului urban, al construcţiilor şi serviciilor;
- ✓ Strategia trebuie să ofere oportunităţi pentru implicarea sectorului privat în activităţile urbane;
- ✓ Strategia va încuraja implicarea cetăţenilor în procesul de luare a deciziilor;
- ✓ Strategia va conduce la creşterea capacităţii Autorităţii Locale de a realiza planificarea strategică la nivel local şi la îmbunătăţirea managementului prin introducerea şi aplicarea celor mai bune modele de bună practică, instrumente şi tehnici;
- ✓ Strategia trebuie să permită o anumită flexibilitate de adaptare la inevitabilele schimbări ce au loc în municipiu. De aceea, procesul de planificare trebuie să fie creativ, participativ şi anticipativ.

Astfel, elaborarea propriu-zisă a *SIDU* a presupus parcurgerea unor etape, pornind de la definirea profilului şi auditului comunităţii până la stabilirea direcţiilor strategice de dezvoltare şi a unui portofoliu de proiecte prioritare pentru municipiul Suceava.

Realizarea profilului şi auditului comunităţii a pornit de la prezentarea actuală a municipiului, evaluarea nevoilor, problemelor, resurselor, oportunităţilor, serviciilor şi facilităţilor municipale existente şi necesare. Atuurile şi disfuncţionalităţile identificate

în faza de analiză au sta la baza elaborării analizelor SWOT și PEST, precum și la definirea obiectivelor strategice și direcțiilor de dezvoltare în acord cu provocările identificate la nivel național și european, provocări economice, sociale, climatice, demografice și de mediu.

De asemenea, în procesul de elaborarea a *Strategiei Integrate de Dezvoltare Durabilă*, definirea priorităților sectoriale și de intervenție a fost conturată în acord cu politicile incluse în cadrul documentelor programatice naționale, regionale și județene aferente perioadei 2014-2020, în vederea creării cadrului optim de realizare și implementare a proiectelor de investiții. Astfel, rolul strategiei este și de a defini un portofoliu de proiecte individuale necesare creșterii durabile și prosperității economice a orașului.

În acest context, pentru realizarea Strategiei s-au desfășurat următoarele activități:

1. *Pregătirea documentației* pentru culegerea informațiilor

În această etapă s-au conturat secțiunile de abordare a contextului urban, în baza acestora s-au formulat atât note interne de solicitare informații de la departamentele de specialitate din cadrul Primăriei Suceava, precum și adrese de solicitare informații de la instituții de interes de la nivel local.

Rolul informațiilor colectate a fost de-a contura contextul urban în baza datelor statistice și a analizelor relevante și de actualitate pentru definirea situației existente în termeni cât mai reali și realiști, precum și pentru identificarea nevoilor și problemelor locale.

2. *Constituirea structurilor participative de lucru*

Elaborarea SIDU a presupus parcurgerea unor etape bine definite, printre care o etapă principală fiind consultarea publică.

Astfel, în faza de stabilire a cadrului instituțional, în vederea asigurării unui cadru organizat de consultări publice cu societatea civilă, la nivel teritorial au fost create următoarele Structuri de lucru:

- **Grup Intern de Coordonare (GIC)**
- **Grupuri de Lucru (GL)**

<u>Grupul Intern de Coordonare</u> - în constituirea structurii de lucru s-a avut în vedere implicarea personalului cu putere de decizie din cadrul serviciilor și departamentelor Administrației Publice Locale. Astfel, numirea persoanelor implicate s-a făcut prin dispoziție Primar. Prin aceasta, s-au nominalizat 14 persoane cu putere de decizie, printre care Primarul și Viceprimarii. De asemenea, prin aceeași dispoziție sunt stabilite persoanele din GIC desemnate ca și coordonatori a celor patru Grupuri de Lucru formate.

<u>Grupurile de Lucru</u> - în constituirea grupurilor de lucru s-a avut în vedere implicarea reprezentanților societății civile, mediului de afaceri, partidelor politice componente ale Consiliului Local, instituțiilor descentralizate, dar și personal din cadrul serviciilor și departamentelor Primăriei Suceava. Constituirea acestor structuri de lucru a făcut posibilă întâlnirea, pe teme specifice, a stakeholderilor de la nivel local.

Fiecare Grup de Lucru a fost coordonat de un reprezentant al Administrației Locale, membru al Grupului Intern de Coordonare, ceea ce a făcut posibilă comunicarea către GIC a problemelor și nevoilor identificate pe fiecare arie de lucru.

Grupurile de Lucru au fost alcătuite astfel încât să fie asigurată acoperirea tuturor domeniilor ce necesită analiză și intervenție în vederea elaborării strategiei integrate de dezvoltare durabilă:

- **Dezvoltare economică** (mediu de afaceri, turism/servicii, taxe și impozite);
- **Urbanism și Mediu** (urbanism și amenajare peisagistică, protecția mediului și dezvoltare durabilă, eficiență energetică);
- **Social și Cultural** (social și sănătate, educație și resurse umane);
- **Capacitate administrativă și servicii publice** (alimentare cu apă, canalizare, gestiunea deșeurilor, eficientizare energetică, administrarea domeniului public, transport, mobilitate urbană, siguranța cetățenilor și ordine publică).

3. *Studiul asupra mediului de afaceri* a fost realizat în vederea identificării priorităților de dezvoltare și a problemelor cu care se confruntă acesta. Studiul a fost realizat prin cercetare cantitativă (sondaj de opinie) pentru a avea o imagine cât mai clară a viziunii mediului de afaceri asupra dezvoltării localității. Agregarea datelor a constituit punctul de pornire în aprecierea situației de facto a municipiului Suceava.

4. *Studiu asupra cetățenilor* privind dezvoltarea economică și socială a micro-climatului a fost realizat prin intermediul a cercetării cantitative (sondaj de opinie), cu scopul de a transpune viziunea comunității asupra mediului socio-economic în perspectivă. Cele două studii au fost realizate de o firmă specializată în domeniul realizării sondajelor de opinie și studii de piață.

5. *Analiza contextului (profilul comunității) și diagnostic a comunității* prezintă situația de facto a comunității. A fost realizat un diagnostic al localității atât din perspectivă micro, cât și macro-economică. Pentru realizarea acestui demers au fost investigate aspectele economice, sociale, demografice, de protecția mediului și climatice etc. din perspectivă statistică, precum și din perspectiva planurilor și strategiilor de dezvoltare regională și națională. De asemenea, având în vedere obiectivele UE, în situațiile în care au existat date oficiale, s-au realizat analize de încadrare a situație actuale în obiectivele stabilite prin Strategia Europa 2020.

De interes pentru stabilirea unui cadru de dezvoltare durabil este prezentarea analizei diagnostic a localității, proces realizat prin elaborarea Analizei SWOT și PEST a municipiului Suceava. Aceste analize au fost conturate după realizarea profilului comunității și au fost finalizate prin implicarea structurilor de lucru și exprimarea opiniei mediului de afaceri și populație în cadrul sondajelor de opinie.

Analiza SWOT și PEST împreună cu Profilul localității formează principala etapă de constituire a *Analizei situației existente*.

6. *Elaborarea planului de acțiune privind dezvoltarea durabilă a Municipiului Suceava* - activitatea a vizat identificarea direcțiilor de intervenție strategică prin intermediul activității Grupurilor de Lucru și prin prezentarea în fața Grupului Intern de Coordonare a obiectivelor specifice pentru fiecare obiectiv strategic general, respectiv a măsurilor necesare pentru realizarea fiecărui obiectiv specific în parte.

De asemenea, în cadrul fiecărei grupe de lucru au fost discutate și analizate cele mai importante proiecte care antrenează comunitatea, în contextul limitat al resurselor umane și financiare. Identificarea proiectelor în cadrul grupurilor de lucru a fost posibilă prin comparații succesive ale caracteristicilor intrinseci, având în vedere atingerea obiectivelor în intervalul de timp stabilit.

De asemenea, în cadrul acestei activități a fost analizat modul în care direcțiile strategice/obiectivele generale, obiectivele specifice-cheie, măsurile și acțiunile identificate își găsesc susținere în cadrul programelor operaționale pentru perioada 2014-2020 (Programul Operațional Regional, Programul Operațional Infrastructura Mare, Programul Operațional Capital Uman, Programul Operațional Competitivitate, Programul Operațional Capacitate Administrativă, Cooperare Transfrontalieră), dar și în cadrul altor inițiative europene (Orizont 2020, URBACT III etc.) sau mecanisme financiare ale spațiului economic European (Granturi SEE și Norvegiene).

Toate informațiile conturate în cadrul acestei activități au fost transpuse într-un calendar de activități pentru implementarea Strategiei.

7. Stabilirea cadrului de implementare, monitorizare și evaluare a SIDU - activitatea vizează prezentarea pe scurt a contextului instituțional, respectiv rolul și responsabilitățile autorității publice cu privire la punerea în aplicare a SIDU. De asemenea, a fost realizat un plan de acțiune pentru implementarea SIDU (inclusiv definirea unor indicatori relevanți pentru monitorizarea și evaluarea SIDU), în care au fost stabilite activitățile, resursele necesare pentru a implementa strategia, respectiv persoanele responsabile pentru implementarea, monitorizarea și evaluarea acesteia.

Rolul acestei activități este de a crea un cadru general pentru îndeplinirea obiectivelor identificate ca necesare pentru dezvoltarea durabilă a municipiului Suceava.

8. Proces de consultare publică - această activitate a fost continuă pe tot parcursul elaborării propriu-zise a SIDU. Activitatea a început prin prezentarea intenției de realizare a unui cadru strategic de dezvoltare durabilă a municipiului Suceava, a continuat cu constituirea de structuri de lucru, organizarea de întâlniri de lucru cu stakeholderii de la nivel local, transmiterea intențiilor/direcțiilor de dezvoltare prin intermediul mass-mediei.

Acțiunea de consultare publică a fost una dinamică în sensul de transmitere a informațiilor privind etapele de realizare a strategiei, stadiul acestora, problemelor și nevoilor identificate pe de o parte către toți cei implicați în elaborarea acestui cadru strategic de dezvoltare, pe de altă parte prin publicarea pe pagina web a instituției.

Elaborarea *SIDU* s-a bazat pe un proces participativ unic implicând autoritățile locale, mediul de afaceri, mediul educațional și non-guvernamental. Astfel, avându-se în vedere asigurarea unor mecanisme eficiente pentru garantarea unei administrări deschise, participative, responsabile și eficiente prin promovarea transparenței și a dialogului constant cu societatea civilă organizată, cu cetățenii și cu toți actorii publici interesați.

Prin acțiunile realizate s-au asigurat premisele pentru ca documentul să devină un suport legislativ, care va sta la baza și va fi punctul de reper, pentru hotărârile generale și punctuale, ale administrației locale, ce vor avea drept scop dezvoltarea durabilă a municipiului Suceava.

Prin realizarea tuturor activităților de elaborare popriu-zisă a SIDU, aceasta reprezintă un instrument integrat de dezvoltare ce cuprinde următoarele elemente:

- viziune comună a dezvoltării durabile și un ansamblu de obiective strategice;
- un ansamblu de mecanisme flexibile destinate atingerii obiectivelor fixate (sistem de informare, mijloace de comunicare și analiză, angajare la nivel local, dispozitive coordonate pentru integrarea diferitelor politici, bugetarea, mecanisme de evaluare);
- structuri locale de lucru competente pentru coordonarea mecanismelor de evaluare a punerii în practică a strategiei;
- un cadru formal al organizării întâlnirilor regulate dintre partenerii implicați.

Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Suceava constituie baza pentru dezvoltarea economiei locale și îmbunătățirea calității vieții cetățenilor prin respectarea principiilor de protecția mediului. **Etapa III. Implementarea și evaluarea SIDU**

După finalizarea procesului de aprobare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Durabilă stabilit prin *Axa Prioritară 4* Sprijinirea Dezvoltării Urbane Durabile, va începe perioada de implementare și evaluare a SIDU. Orizontul de implementare al SIDU se întinde cel puțin până la sfârșitul anului 2023.

În cadrul acestei etape, în funcție de necesități, SIDU a Municipiului Suceava va putea fi actualizată. Aspectul esențial al acestei etape îl reprezintă urmărirea și aplicarea planului de acțiune pentru implementarea SIDU (acțiuni, orizont de timp, resurse, indicatori etc.) stabilit.

0.4 Structura SIDU

În vederea creării unui instrument strategic de dezvoltare durabilă a municipiului Suceava, Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a fost structurată astfel:

Capitolul inițial, "Introducere", prezintă aspecte cheie legate atât de istoria municipiului și capitalul natural, cât și de contextul elaborării SIDU, scopul și obiectivele vizate prin implementarea strategiei, metodologia de realizare și structura

Partea I Contextul urban/Identificarea principalelor probleme și provocări la nivel local

Prima parte este conturată prin elaborarea a două capitole esențiale pentru realizarea unui plan strategic de dezvoltare urbană coerent și fundamentat, respectiv:

- **Capitolul 1 Audit/Analiză diagnostic** - prezintă contextul urban și identifică problemele și provocările locale;
- **Capitolul 2 Strategii și politici sectoriale pe care se bazează elaborarea SIDU** - prezintă modul în care SIDU este integrată în cadrul strategic de dezvoltare de la nivel regional și național.

Contextul urban cuprinde descrierea contextului teritorial, socio-economic și cultural al municipiului Suceava. Principalele aspecte analizate:

- Urbanism și amenajare peisagistică;
- Servicii publice (alimentare cu apă, canalizare; gestionarea deșeurilor; eficientizare energetică; administrarea domeniului public; transport; mobilitate urbană; siguranța cetățenilor și ordine publică);
- Social și sănătate;
- Protecția mediului și dezvoltare durabilă;
- Capacitate administrativă;
- Educație și resurse umane;
- Dezvoltare economică.

Aspectele analizate au fost abordate prin prezentarea situației actuale, utilizând date statistice și studii relevante în domeniu, identificarea problemelor specifice, prezentarea măsurilor întreprinse până la momentul realizării SIDU și care au impact asupra aspectelor analizate, precum și prezentarea de măsuri necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate.

Pentru prezentarea aspectelor cheie legate de municipiul Suceava atât din perspectivă intrateritorială, cât și interteritorială au fost elaborate analizele SWOT și PEST.

Partea II Viziunea de dezvoltare și obiectivele SIDU

Partea a II-a din SIDU cuprinde capitolul 3 "Direcții de dezvoltare". Acest capitol este expresia și rezultatul procesului de planificare strategică și participativă incluzând astfel viziunea și obiectivele de intervenție.

Partea III Calendar de activități pentru implementarea SIDU

Partea a III-a cuprinde capitol 4 "Soluții/obiective strategice. Plan de acțiune" și capitolul 5 "Portofoliu de proiecte". În cadrul acestei secțiuni s-a avut în vedere:

- prezentarea activităților/acțiunilor/operațiunilor orientative care vor fi elaborate și realizate în vederea îndeplinirii obiectivelor cheie ale SIDU;
- prezentarea modului în care activitățile propuse pentru îndeplinirea obiectivelor cheie sunt legate de programele operaționale pentru perioada 2014-2020 și, de asemenea, alte inițiative europene;
- elaborarea unui portofoliu de proiecte (lista lungă de proiecte) care ar putea ajuta la realizarea viziunii și la atingerea obiectivelor SIDU.

Partea IV Implementarea, monitorizarea și evaluarea SIDU

Capitol 6 "Plan de management al implementării strategiei" parte a secțiunii IV se referă la următoarele aspecte:

- prezentarea pe scurt a contextului instituțional - rolurile și responsabilitățile echipei de implementare a SIDU;
- prezentarea unui plan de acțiune pentru implementarea SIDU, în care s-au stabilit activitățile, resursele necesare pentru a implementa strategia, direcțiile/departamentele și/sau persoanele responsabile pentru implementarea, monitorizarea și evaluarea SIDU;
- definirea unor indicatori cuantificabili și relevanți pentru a monitoriza și evalua SIDU pe parcursul orizontului de implementare.

Partea V Cadrul parteneriat pentru implementarea SIDU

În cadrul acestei secțiuni s-a avut în vedere:

- capitol 7 "Resurse financiare" - prezentarea importanței parteneriatelor în procesul de dezvoltare integrată și durabilă a municipiului, precum și posibile surse de finanțare nerambursabile și rambursabile;
- capitol 8 "Procesul de consultare publică" - prezentarea metodele de consultare publică utilizate în elaborarea și implementarea SIDU.

PARTEA I Contextul urban/Identificarea principalelor probleme și provocări la nivel local

Capitol 1. Audit/Analiză Diagnostic

Capitol 1. Audit / Analiză diagnostic

1.1 Urbanism şi amenajare peisagistică

Zone funcţionale

Prezentarea zonelor funcţionale s-a realizat prin utilizarea informaţiilor puse la dispoziţie prin Planul Urbanistic General (Reactualizare)[10].

Conform noilor reglementări PUG, teritoriul administrativ al municipiului Suceava are o suprafaţă totală de **5.223,05 ha**, din care:

- 3.561,54 ha reprezintă intravilan, respectiv 68,19%;
- 504,30 ha reprezintă terenuri forestiere, respectiv 9,66%;
- 1.119,49 ha reprezintă teren agricol, respectiv 21,43%;
- 37,72 ha reprezintă alte funcţiuni (ape, drumuri, neproductiv), respectiv 0,72%.

Teritoriul intravilan al municipiului Suceava se caracterizează printr-un grad ridicat de diversitate al cadrului construit şi printr-o dispersie neuniformă a zonelor funcţionale.

Bilanţul teritorial al zonelor funcţionale din intravilanul municipiului Suceava, situaţia propusă prin PUG actualizat, faţă de PUG 1999 se prezintă astfel:

Zonificarea teritoriului	PUG 2015		PUG 1999	
	ha	%	ha	%
Zonă cu funcţiuni de tip central	262,17	7,36	340,00	9,64%
Zonă cu funcţiuni mixte	690,92	19,40	-	-
Zonă rezidenţială	1.441,65	40,47	1.295,50	36,75
Zonă de activităţi productive	150,32	4,22	546,00	15,49
Zonă dotări culte	19,63	0,55	-	-
Zonă destinaţie specială	3,78	0,11	4,00	0,11
Zonă spaţii verzi	334,76	9,40	636,00	18,05
Zonă de gospodărie comunală	77,28	2,17	59,00	1,67
Zonă căi de comunicaţii	425,53	11,95	371,70	10,54
Ape şi zone umede	155,50	4,37	215,00	6,10
Terenuri neafectate de amenajări	-	-	8,00	0,23
Zonă propusă pentru ecologizare	-	-	50,00	1,42
TOTAL teritoriu intravilan	3.561,54	100,00	3.525,2	100,00

În condiţiile în care, din anul 1999 - când a fost realizat PUG, s-au produs schimbări esenţiale în mediul economico-social al municipiului, a fost absolut necesar să fie reactualizat PUG. În raport cu nevoile de dezvoltare ale oraşului, propunerile Planului

[10] Reactualizare Plan Urbanistic General al municipiului Suceava, judeţul Suceava - varianta pusă spre consultare în luna ianuarie 2016

Urbanistic General reactualizat, delimitează teritoriul intravilan în mai multe zone funcționale.

Elemente sumare ce caracterizează zonele funcționale identificate în PUG[11]:

- *Zonele de tip central (C1 și C2)* - în cadrul acestei categorii au fost incluse toate instituțiile publice și cele mai importante zone destinate comerțului, serviciilor sau birourilor aflate în limitele zonei centrale. În categoria C1 găzduiește instituțiile publice iar C2 găzduiește cu precădere marile centre comerciale ale orașului;
- *Zonele cu funcțiuni mixte (M1, M2, M3, M4)* - sunt destinate în special încurajării inițiativei private, crescând gradul de deservire locală. Conturarea acestor zone s-a raportat în general la tendințele actuale de dezvoltare ale unor activități în anumite zone ale orașului, ținând în același timp cont de nevoile de deservire ale arealelor învecinate. Astfel, în fostele zone industriale, în baza procesului de restructurare constatat în ultima perioadă, co-existența vechilor activități (chiar dacă au fost restrânse între timp), cu altele noi, care tind să confere un alt caracter acestor areale, a impus dezvoltarea unor zone mixte, care să faciliteze procesul de tranziție. În astfel de situații, unde se constată restrângerea treptată a activităților productive, sau reconversia totală sau parțială, restructurarea acestor zone trebuie controlată și încurajată prin intermediul reglementărilor urbanistice. Zonele mixte propuse se împart în trei mari categorii, în funcție de regimul de înălțime și de plaja de activități permise;
- *Zonele rezidențiale* - datorită particularităților de dezvoltare ale orașului și a caracteristicilor reliefului, s-au identificat mai multe categorii de zone rezidențiale cu caracteristici diferite. Zona rezidențială este extrem de fragmentată, mai ales în zona centrală și în cartierul Burdujeni. Ansamblul de locuințe colective s-a dezvoltat într-o compoziție relativ unitară în cartierele Obcini și George Enescu, existând cazuri izolate de inserții de locuințe individuale pe lot. În cartierul Zamca există o alternanță a locuințelor individuale pe lot cu cele colective. Cartierul Ițcani prezintă un țesut urban omogen cu locuințe înșiruite și locuințe amplasate în regim izolat pe lot. În celelalte zone ale orașului, țesutul urban este lipsit de omogenitate, fiind rare situațiile în care acesta a rezultat în baza unui plan prestabilit. Noile extinderi ale zonelor rezidențiale s-au realizat în mare parte necontrolat, în principal datorită lipsei unui PUZ director. În aceste condiții PUG actualizat, în propunerile de dezvoltare urbanistică, a prevăzut un Regulament de urbanism;
- *Zonele de activități productive* - aceasta este zona funcțională ce a suferit cele mai multe modificări față de PUG 1999, deoarece zonei de producție și depozitare i-au fost alocate alte suprafețe de teren, în care aceste unități se pot dezvolta. O parte din vechile amplasamentele au fost transformate în centre comerciale. Pentru activitățile productive încă funcționale se permite dezvoltarea acestora pe vechile amplasamente, cu condiția ca acestea să nu fie poluante;
- *Zonele destinate cultelor* - se desfășoară pe o suprafață de aproximativ 20 ha și cuprinde parcelele aferente lăcașelor de cult;
- *Zonele cu destinație specială* - include toate secțiile de poliție, spațiile Ministerului Apărării Naționale, unitățile de jandarmi și unitățile Inspectoratului pentru Situații de Urgență;
- *Zonele destinate spațiilor verzi* - cuprinde toate suprafețele de spații verzi amplasate în limitele intravilanului;

[11] Caracteristicile acestor zone sunt descrise detaliat în cadrul PUG.

- *Zonele de gospodărie comunală* - în această categorie sunt incluse instalațiile și echipamentele de interes public (aferente rețelelor tehnico-edilitare) precum și suprafețele de teren utilizate pentru cimitire;
- *Zonele destinate căilor de comunicație* - cuprinde zonele dedicate transporturilor rutiere și feroviare. Pentru cele două categorii de spații, în Regulamentul Local de Urbanism, sunt prevăzute reglementări specifice în acord cu normativele în vigoare.

Pentru a putea asigura o dezvoltare armonioasă a municipiului Suceava, în cadrul PUG reactualizat, s-a luat în considerare nevoia de dezvoltare economică, dezvoltarea zonelor rezidențiale, exploatarea în scopuri turistice a obiectivelor culturale și de cult.

În vederea dezvoltării localității în armonie cu specificul local este absolut necesar respectarea prevederilor stabilite în Regulamentul Local de Urbanism.

Structura urbană a municipiului Suceava - prezentare extrasă din Planul Urbanistic General, reactualizat

Municipiul Suceava este format din două trupuri urbane, unul la sud, altul la nord, despărțite de o amplă zonă industrială, dezvoltată de-a lungul râului Suceava, și limitată de acesta la sud și de calea ferată la nord. Zona industrială, așa cum a fost localizată și dezvoltată a determinat un efect de ruptură/barieră între cele două părți, accentuat și de calea ferată.

În prezent, conexiunea dintre cele două trupuri, cel sudic (mai dezvoltat din punct de vedere urbanistic și cuprinzând cartierele Obcini, George Enescu, Mărășești, Zamca, Areni și Centru) și cel nordic (mai slab dezvoltat urbanistic și cuprinzând cartierele Cuza Vodă, Burdujeni, Burdujeni Sat,Ițcani) se realizează prin intermediul a două traversări: una dintre ele fiind reprezentată de axul principal al orașului - calea Unirii, iar cealaltă fiind localizată la limita vestică a localității pe direcția drumului european E85 - strada Cernăuți. Pe lângă aceste două traversări ale râului, zonei industriale și a căii ferate există un pod de cale ferată paralel cu traversarea străzii Cernăuți și un pod de susținere a rețelelor de termoficare paralele cu traversarea străzii Calea Unirii.

Nevoi identificate

Conform Planului Urbanistic General reactualizat se identifică următoarele aspecte la nivel de accesibilitate și conectivitate atât a structurii urbane, cât și a tramei stradale și infrastructurii de deplasare pietonală:

- Necesitatea unei mai bune conectări a celor două părți ale orașului, cea nordică și cea sudică, și implicit a structurii și tramelor lor stradale, prin traversarea râului și a căii ferate cu unul sau mai multe poduri, pasaje și pasarele pietonale și/sau carosabile. În acest sens podul de cale ferată deja existent ar trebui completat cu o extindere tip pasarelă pietonală. Similar, podul de susținere a rețelei de termoficare poate fi integrat într-o structură de artă inginerească și o amenajare peisagistică („o instalație") care să cuprindă un pod/pasarelă pietonală și pentru biciclete;
- Necesitatea îmbunătățirii gradului de accesibilitate fizică a zonei industriale (în prezent, dezafectată și sub-utilizată sau convertită în zone comerciale, dar o zonă cu un real potențial în dezvoltarea viitoare a municipiului), prin extinderea, completarea și reabilitarea străzilor deja existente care deservesc parțial zona; și anume la est de axul principal al orașului strada Energeticianului, strada din lungul râului Burdujeni, strada Dimitrie Loghin, strada Traian Popovici (ultimele două drumuri de pământ) și la vest de axul principal al orașului străzile din zona Shopping City Suceava, strada Grigore Alexandru Ghica, strada Nicolae Iorga;

- Nevalorificarea potențialului peisagistic al râului Suceava datorită accesibilității scăzute a acestuia (există doar câteva drumuri de pământ sau industriale care conduc la firul de apă) și a mascării sale între situri industriale neutilizate și parțial dezafectate. Necesitatea includerii râului Suceava în structura orașului prin dezvoltarea unui circuit de loisir / agrement care dispune de zone și trasee pietonale și de piste de biciclete.

În cadrul întâlnirilor organizate cu Grupurile de Lucru constituite pentru elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava a fost conturată o serie de probleme legate de aspectul orașului. De asemenea, în cadrul acestor întâlniri au fost conturate și soluții de rezolvare/diminuare a problemelor identificate. Centralizatorul aspectelor identificate în cadrul celor patru grupuri de lucru (GL Social și Cultural, GL Capacitate administrativă și servicii publice, GL Urbanism și Mediu, GL Dezvoltare Economică) se prezintă astfel:

- ✓ Orașul nu este atractiv: cabluri care împânzesc orașul, apă stătută, mirosuri generate de sistemul de canalizare, deșeurile sunt gestionate deficitar, lipsesc coșurile de gunoi;
- ✓ Traficul greu tranzitează orașului - aspect determinat și de stațiile de betoane situate în interiorul orașului;
- ✓ Peisajul urban este mohorât iar diversitatea coloristică creează un aspect dezolant;
- ✓ Afișele publicitare amplasate pe stâlpi și alte obiecte;
- ✓ Depozitarea neadecvată a deșeurilor, faptul că deși o parte din locuitori colectează selectiv deșeurile, operatorul de salubritate colectează și transportă de-a valma deșeurile;
- ✓ Existența unui număr mare de PUZ-uri și dificultatea de integrare a noilor construcții în acord cu zona din care fac parte;
- ✓ Reabilitarea blocurilor fără realizarea unei documentații tehnice care să fie supusă spre avizare Direcției de Urbanism din cadrul Primărie;
- ✓ Lipsa unei evidențe privind numărul de blocuri reabilitate termic;
- ✓ Nu există o evidență a garajelor cu durată provizorie - sursă pentru crearea de parcări;
- ✓ Lipsa pistelor de biciclete - abordarea prin trasarea unei dungi pe trotuar nu este viabilă, plus că nu există continuitate;
- ✓ Cartiere cu accesibilitate limitată/minimă pentru mașini/ambulanțe/ISU (cartierul George Enescu, accesul către zona de locuințe de pe Cartodrom este limitat);
- ✓ Trotuare lipsă sau nefuncționale în condițiile în care sunt parcate mașini;
- ✓ Lipsa unui parc important (de exemplu: Parcul Șipote).

- Soluții propuse:
  - ✓ Crearea unei noi căi de acces între cele două trupuri urbane;
  - ✓ Finalizarea șoselei ocolitoare;
  - ✓ Eliminarea traficului greu din oraș;
  - ✓ Monitorizarea respectării regulamentelor și prevederilor existente;
  - ✓ Organizarea unui serviciu de voluntariat pentru promovarea curățeniei, de exemplu Gardienii Mediului;
  - ✓ Regulament privind coloristica urbană cu specificații pentru fiecare cartier sau zonă importantă. Acest regulament ar trebui să reglementeze atât situația

actuală privind coloristica prin impunerea de măsuri pentru crearea unui mediu urban integrat cromatic, cât și pentru viitoarele reabilitări de blocuri;

- ✓ Regulamente privind publicitatea și respectarea prevederilor;
- ✓ Realizarea PUZ-urilor de către Primărie. Notă: Primăria are competențe de reglementare doar a terenurilor proprietate, aceasta nu poate gestiona terenurile proprietate individuală;
- ✓ Urmărirea respectării în execuție a lucrărilor prevăzute în PUZ;
- ✓ Realizarea unui studiu privind numărul blocurilor deja reabilitate termic/ Crearea unei baze de date privind blocurile reabilitate termic;
- ✓ Inventar anual al garajelor provizorii;
- ✓ Crearea de piste de biciclete funcționale;
- ✓ Crearea de parcări;
- ✓ Trecerea Parcului Șipote în administrarea Consiliului Local sau Consiliului Județean Suceava astfel încât să fie posibil realizarea de lucrări de amenajare a zonei și de redare a funcționalității acesteia.

1.2 Servicii publice

1.2.1 Alimentare cu apă, canalizare

Cartea Alba asupra guvernării Europei, lansată în cadrul reuniunii Parlamentului European din 15 februarie 2000, tratează și problematica serviciilor publice de interes economic general, inclusiv cele de **alimentare cu apa și canalizare**, considerându-le de o **importanță deosebită pentru menținerea coeziunii sociale, ridicarea calității vieții și asigurarea dezvoltării durabile.**

Date privind situația actuală

Gestiunea serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare precum și exploatarea sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare în municipiul Suceava sunt asigurate de societatea comercială pe acțiuni ACET Suceava. Aceasta își desfășoară activitatea în baza Contractului de delegare a gestiunii serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare[12].

Conform informațiilor furnizate de societatea comercială ACET, **alimentarea cu apă a municipiului Suceava** este realizată din următoarele surse:

- Ape de suprafață:
  - ✓ Sursa Mihoveni - care tratează apa captată din râul Suceava;
  - ✓ Sursa Dragomirna - care tratează apa de suprafață din Lacul Dragomirna.
- Ape subterane:
  - ✓ Sursa Berchișești - prezintă 75 de puțuri de colectare.

Sistemul de canalizare este mixt, menajer și pluvial și funcționează atât gravitațional, cât și cu ajutorul stațiilor de pompare în municipiul Suceava. Dintre problemele sistemului de canalizare amintim: colectoare deteriorate, prăbușite, dimensionate neadecvat și care prezintă infiltrații și exfiltrații, cât și lipsa în unele zone locuite a rețelelor de colectare a apelor uzate.

Conform informațiilor oferite de compania ACET, aria de operare a societății la nivelul municipiului Suceava, în anul 2015, cuprinde următoarele **categorii de utilizatori:**

	Agenți economici	Instituții publice	Populație		Total
			Asociații	Case	
Contracte	809	86	124	7.143	**8.162**
Branșamente de apă[13]	927	96	1.934	7.054	**10.011**
Racorduri[14] de canalizare	903	96	1.934	5.142	**8.075**

Tabel nr. 1.2.1.1 Categorii de utilizatori deserviți de sistemul de alimentare cu apă și canalizare la nivelul Municipiului Suceava în anul 2015

Din datele prezentate se observă că, la nivelul municipiului Suceava, **casele sunt racordate în număr mai mic la sistemul de canalizare** centralizat oferit de compania ACET SA.

[12] Contract nr. 17/5013/2010 încheiat între Asociația de Dezvoltare Intercomunitară "Asociația Județeană pentru Apă și Canalizare Suceava" și SC ACET SA Suceava.
[13] **Branșament de apă** - partea din rețeaua de alimentare cu apă, care asigură legătura dintre rețeaua publică de distribuție și rețeaua interioară a unei incinte sau a unei clădiri.
[14] **Racord de canalizare** - partea din rețeaua publică de canalizare care asigură legătura dintre instalațiile interioare de canalizare ale utilizatorului și rețeaua publică de canalizare.

În anul 2015, față de anul 2006[15], la nivelul municipiului Suceava se înregistrează o scădere a utilizatorilor de tip agenți economici și aproximativ o dublare a utilizatorilor de tip case individuale, conform grafic:

Grafic nr. 1.2.1.1 Tipuri de utilizatori în anul 2015 comparativ cu anul 2006

	Agenți economici	Asociații de proprietari	Case
2015	809	124	7.143
2006	951	102	3.826

Conform informațiilor oferite de DJS Suceava, referitor la capacitatea instalațiilor de producere a apei potabile și cantitatea de apă potabilă distribuită situația, la nivelul municipiului Suceava, se prezintă astfel:

Grafic nr. 1.2.1.2 Cantitatea de apă potabilă distribuită, din care pentru uz casnic, la nivelul municipiului Suceava

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Cantitatea de apă potabilă distribuită/anual	9.928	9.240	7.957	6.778	6.552	6.519	5.652	4.561	4.501
Cantitate de apă distribuită pentru uz casnic/anual	4.099	4.207	3.954	3.103	3.083	2.982	2.968	2.832	2.839

În perioada 2007-2015, la nivelul municipiului Suceava, **cantitatea de apă distribuită înregistrează o scădere la peste jumătate**, de la 9.928 mii metri cubi de apă distribuiți la nivelul anului 2007, la 4.501 mii metri cubi distribuiți în anul 2015. Cantitatea de apă **distribuită pentru uz casnic înregistrează același trend descrescător.**

[15] Conform informațiilor prezentate în Strategia de Dezvoltare Durabilă a municipiului Suceava 2009-2015

Diminuarea cantității de apă potabilă distribuită se poate datora contorizării scărilor, identificării și remedierii pierderilor de pe rețele de distribuție, precum și intrarea în procedură de insolvență a SC TERMICA SA, principalul client al operatorului de apă.

Referitor la **procentul de apă potabilă distribuită pentru uz casnic din total apă potabilă distribuită** la nivelului municipiului Suceava, acesta înregistrează o creștere constată de la valoarea de 41% în anul 2007, la **63% la nivelul anului 2015.**

Din analiza datelor prezentate se constanta că:

- apa potabilă distribuită la nivelul municipiului înregistrează o scădere constantă. În contextul în care, în aceeași perioadă, se înregistrează o creștere a lungimii rețelei de distribuție apă, se poate concluziona că există o **tendință de valorificare rațională a resurselor naturale;**
- apa potabilă distribuită pentru uz casnic înregistrează același trend descrescător, dar procentul acesteia din totalul de apă distribuită înregistrează o creștere, ceea ce conduce la ideea că **agenții economici au redus consumul de apă** în procent mai mare față de populație;
- **reducerea valorilor de apă distribuită generează o dezvoltare durabilă a localității**, în contextul în care, această activitate **consumă mai puține resurse naturale** (apă de suprafață, apă subterană) și **energie** pentru asigurarea necesarului de apă potabilă.

Disfuncționalitățile sistemului de alimentare cu apă potabilă, generate de vechimea conductelor și de lucrările de reabilitare în curs, sunt legate de regulă de:

- întreruperea temporară și locală a serviciului de alimentare cu apă potabilă către consumatori;
- reducerea presiunii apei potabile în rețelele de distribuție;
- infiltrații apă potabilă din rețelele de distribuție, în subsoluri de imobile și în rețelele edilitare adiacente.

Conform informațiilor prezentate de ACET, ritmul de extindere a rețelei de distribuție apă precum și lungimile efective ale acestei utilități la nivelul municipiului Suceava este prezentat în tabelul următor:

An de referință / Lungime totala rețea	2000	2010	2015	2020
Rețele distribuție apa existente in anul 2000:	139.051 m			
Lungime rețea distribuție apa extinsa in perioada 2000-2010: **55.198 ml** - Program ISPA 2005-2010 - Programe investiții municipalitate (extinderi rețele apa în cartierul Tineretului și Putna-Burdujeni, str. Biruinței și str. Gr. Al. Ghica Ițcani, blvd. Sofia Vicoveanca.		194.249 m		
Lungime rețea distribuție apă extinsa prin programul POS Mediu 2007-2013: **31.293 ml**			225.542 m	
Lungime rețea distribuție apă propusă spre extindere prin programul POIM 2014-2020: **9.661 ml**				235.203 m

Lungimile rețelei de canalizare, atât cele existente cât și cele previzionate a fi realizate la nivelul municipiului Suceava sunt prezentate în tabelul următor:

An de referință / Lungime totală rețea	2010	2010	2015	2020
Rețele canalizare existente în anul 2000:	186.668			
Lungime rețea canalizare extinsă în perioada 2000-2010: **58.632 ml** - Program ISPA 2005-2010 - Programe investiții municipalitate (extinderi rețele apa în cartierul Tineretului și Putna-Burdujeni, str. Biruinței și str. Gr. Al. Ghica Iţcani, blvd. Sofia Vicoveanca.		245.300 m		
Lungime rețea canalizare extinsă prin programul POS Mediu 2007-2013: **30.060 ml**			275.900 m	
Lungime rețea distribuție apă propusă spre extindere prin programul POIM 2014-2020: **11.975 ml**				287.875 m

Situația principalilor indicatori privind alimentarea cu apă în municipiul Suceava se prezintă astfel:

✓ Consumul de energie electrică	▪ Cs [kWh/mc apa captata] ▪ = 0,48 kWh/mc
✓ Lungimea rețelei de distribuție	▪ 226 km
✓ Durata zilnică de alimentare cu apă	▪ 24 ore
✓ Numărul orelor din zi în care presiunea este insuficientă	▪ Ø
✓ Numărul de locuitori care în mod repetat nu au presiune în rețea	▪ Ø
✓ Numărul de reclamații justificate privind asigurarea serviciului	▪ 756 / an (consemnate pe baza apelurilor telefonice și a adreselor scrise, înregistrate la Dispeceratul ACET SA Suceava)
✓ Numărul de întreruperi în sistemul de alimentare cu apa	▪ 394 / an

✓ Durata medie/ minimă, în care sunt remediate defecțiunile semnalate	▪ media e de 6 ore
✓ Gradul de contorizare la nivel de branșament	▪ 97%
✓ Capacitatea de transport a aducțiunii	▪ F1= 809 l/s (Premo/OL 800) ▪ F2 = 380 l/s (Premo / OL 600) ▪ Mihoveni = 73 l/s
✓ Gradul de folosire al aducțiunii	▪ 100 %
✓ Numărul de avarii pe rețele	▪ 492 / an
✓ Consum specific de apă	▪ 3,8 mc/pers/lună - la bloc ▪ 4,2 mc/pers/lună - la case

Referitor la colectarea, transportul și epurarea apelor uzate din municipiul Suceava, situația se prezintă astfel:

✓ Lungimea de rețea de canalizare menajera	▪ 288 km
✓ Numărul de racorduri	▪ 8210 buc
✓ Populația racordata la canalizare	▪ 84.040 persoane
✓ Consumul de energie in sistemul de canalizare si epurare	Cs [kWh/mc apa canalizare] = 0,60 kWh/mc
✓ Numărul de reclamații justificate privind asigurarea serviciului	▪ 2748 / an ▪ 85% sunt cauzate de exploatarea necorespunzătoare a rețelei interioare de canalizare, de către utilizator. ▪ Punem în vedere cu această ocazie necesitatea implementării unui program de informare a cetățenilor: "Rețeaua de canalizare nu e groapa de gunoi a Sucevei"
✓ Timpul mediu/minim de remediere a unei defecțiuni	▪ media este de 2 ore

Având în vedere faptul că ACET SA Suceava se află în faza de evaluare a proiectului „Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Suceava" - axa prioritară POIM, care urmează a fi implementat în perioada 2014-2020, se estimează că la sfârșitul anului 2020 toate zonele rezidențiale ale municipiului, atât cele existente cât și cele prevăzute prin planurile urbanistice elaborate de municipiul Suceava - vor dispune de infrastructură publică de distribuție a apei, cât și de colectare a apei uzate.

Tarifele la apa potabilă şi ape uzate practicate pe tipuri de consumatori, în vigoare începând cu 01 ianuarie 2016[16], sunt următoarele:

Tip consumator	Populaţie	Agenţi economici, instituţii publice
Serviciul apă potabilă tarif (inclusiv TVA)	3,83	3,51
Serviciul de canalizare tarif (inclusiv TVA)	3,04	2,53

Tabel nr. 1.2.1.2 Tarife pentru apă potabilă şi ape uzate practicate la nivelul municipiului Suceava, valabile în anul 2016

Calitatea apei distribuite a respectat caracterul de potabilitate conform legislaţiei în vigoare **atât din punct de vedere fizico-chimic, cât şi din punct de vedere bacteriologic.** Permanent, calitatea apei este monitorizată prin laboratoarele proprii ale companiei ACET şi de către Autoritatea de Sănătate Publică Suceava, neînregistrându-se neconformităţăţi. În cazul apariţiei unor surse de poluare, societatea, conform legii, a întocmit un „Plan de prevenire şi combatere a poluărilor accidentale" care să nu conducă la modificarea calităţii apei livrate consumatorilor.

Calitatea chimică şi bacteriologică a apei potabile la nivelul municipiului Suceava a fost monitorizată, în anul 2015, de către Direcţia de Sănătate Publică Suceava, prin prelevarea a 340 probe de apă pentru determinări chimice şi microbiologice. Probele au fost recoltate din reţeaua de distribuţie şi la ieşirea din staţia de tratare, în cadrul monitorizării de audit. Indicatorii de calitate a apei potabile monitorizaţi au fost:

- chimici: clor rezidual, nitriţi, nitraţi, amoniu, duritate, pesticide, trihalometani.
- microbiologici: Escherichia coli (E.coli), enterococi, bacterii coliforme, NTG (număr total germeni) la 37°C, NTG la 22°C, clostridium.

Locul recoltării: **Staţia pompe Berchişeşti**
Uzina de apă Mihoveni
Reţea municipiul Suceava

Determinări chimice				Determinări microbiologice			
Nr. probe	Probe necorespunzătoare (nr./%)	Nr. determinări	Determinări Necorespunzătoare (nr./%)	Nr. probe	Probe necorespunzătoare (nr./%)	Nr. determinări	Determinări necorespunzătoare (nr./%)
340	16 4,7%	539	16 2,97%	340	6 1,76%	838	8 0,96%

Tabel nr.1.2.1.3 Calitatea chimică şi bacteriologică a apei potabile în municipiul Suceava în anul 2015 (Sursa: Direcţia Judeţeană de Sănătate Publică Suceava)[17]

La nivelul municipiului Suceava, în anul 2015, **atât în cazul determinărilor chimice, cât şi microbiologice, procentele determinărilor necorespunzătoare s-au situat sub 3%.**

Pentru următoarea perioadă, ACET promovează un nou proiect de investiţii *"Dezvoltarea infrastructurii de apă şi apă uzată în judeţul Suceava în perioada 2014-2020"*, cu cofinanţare din Programul Operaţional Infrastructură Mare 2014-2020. În acest

[16] Conform informaţiilor prezentate pe site-ul oficial al operatorului regional ACET
[17] Capitolul VIII. "Mediul Urban, Sănătatea şi Calitatea Vieţii" din Raportul privind starea mediului în judeţul Suceava în anul 2015

sens între ACET și municipalitate este semnat un Acord de principiu ce include o listă de investiții ce vor conduce la reabilitarea unor sectoare din sistemul de alimentare cu apă și canalizare, executare de lucrări de extindere a rețelei, precum și reabilitare stații de tratare și de pompare a apei.

Probleme identificate

- Numărul racordurilor la canalizare, în cazul consumatorilor de tip case, este redus. Sistemul de canalizare nu acoperă întreg teritoriul municipiului Suceava;
- Porțiuni din rețeaua de alimentare cu apă potabilă necesită reabilitare având în vedere disfuncționalitățile pe care le produce;
- Zonele de case nu dispun de branșamente/racord la sistemul de alimentare cu apă și canalizare.

Măsuri necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate

- Reabilitarea și extinderea sistemului de alimentare cu apă potabilă a municipiului Suceava;
- Reabilitarea și extinderea sistemului de canalizare a municipiului Suceava;
- Modernizarea stațiilor de tratare și pompare a apei.

1.2.2 Eficientizare energetică

Primăria municipiului Suceava este puternic angrenată în realizarea unor politici de dezvoltare durabilă a municipiului, acordând o atenție majoră îmbunătățirii calității vieții cetățenilor din municipiul Suceava.

La nivelul municipiului Suceava, în anul 2013 a fost elaborat ***Planului de Acțiune pentru Energie Durabilă al Municipiului Suceava (PAED)***. PAED reprezintă un document programatic care definește acțiunile și măsurile care vor fi întreprinse la nivel local în vederea atingerii obiectivului general de reducere a emisiilor de CO_2 cu cel puțin 20% până în anul 2020, față de anul de referință ales (anul 2005)[18]. **PAED se sprijină pe un inventar de bază al emisiilor de CO_2 pentru a identifica domeniile de acțiune cu potențialul cel mai ridicat de eficientizare a consumurilor de energie traduse în scăderea emisiilor echivalente de CO_2, domenii aflate în responsabilitatea sau în sfera de intervenție a autorităților locale din Municipiul Suceava.**

Energia este un element esențial al dezvoltării durabile, prin urmare eforturile depuse pentru îmbunătățirea modului în care aceasta este consumată și produsă reprezintă o prioritate a Primăriei municipiului Suceava, care și-a asumat un rol activ în promovarea eficienței energetice și a surselor regenerabile de energie și implicit în combaterea efectelor încălzirii globale a planetei.

În esență, obiectivele României, corelate cu obiectivele UE, sunt:

OBIECTIVE UE 27	OBIECTIVE ROMÂNIA 2020		
	Valoare inițială (2008)	Valoare preliminară	Valoare finală
Energie și schimbări climatice (20/20/20)			
Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră - 20 %	-	20%	20%
Ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final - 20%	-	24%	24%
Creșterea eficienței energetice - 20%	-	10 - 12%* 20%**	19%

* dacă se limitează la definiția folosită de Directiva 2006/32
** în caz contrar

Aceste obiective nu pot fi atinse fără aplicarea unor măsuri și acțiuni la nivel local, prin elaborarea unei strategii energetice și a unui plan concret de acțiuni care să ducă la creșterea eficienței energetice și la investiții în sisteme de energie regenerabilă.

În acest sens a fost elaborat PAED care definește acțiunile și măsurile ce vor fi întreprinse la nivel local în vederea atingerii <u>obiectivului general de reducere a emisiilor de CO_2 cu cel puțin 20% până în anul 2020, față de anul de referință ales (2005).</u>

PAED se sprijină pe un inventar de bază al emisiilor de CO_2 pentru a identifica domeniile de acțiune cu potențialul cel mai ridicat de eficientizare a consumurilor de energie traduse în scăderea emisiilor echivalente de CO_2, domenii aflate în responsabilitatea sau în sfera de intervenție a autorităților locale ale Municipiului Suceava.
Domeniile de acțiune vizate de PAED au fost:

[18] S-a ales ca an de bază anul 2005 deoarece la momentul realizării documentului pentru anul respectiv au fost colectate cele mai multe și importante date în vederea realizării analizei privind emisiile de CO_2 de a nivel urban.

- ***Apă & Canalizare*** - prin PAED se estimează faptul că acest sector va determina cel mai mic procent de CO_2 economisit până în anul 2020, respectiv 527,5 T CO_2[19], reprezentând un procent de 0,13% din total.
- ***Iluminat public***[20] - reprezintă cel mai mare consumator de energie electrică pentru municipalitate; se estimează că implementarea unei serii de măsuri poate determina o economie de 1.117,10 TCO_2 până în anul 2020, reprezentând 0,29% din total economii.
- ***Mobilitate*** - prin prisma PAED, pe lângă intervențiile de infrastructură care implică construirea unei centuri a orașului, de extindere a străzilor principale prin adăugarea de benzi, crearea de piste pentru biciclete și optimizarea transportului public, **principala măsură privește promovarea vehiculelor electrice**[21].
- ***Centrala pe biomasă și încălzire centralizată***

Referitor la acest domeniu de interes este prezentarea situației curente privind rețeaua de termoficare.

Conform *Strategiei de asigurare a energiei termice în sistem centralizat în municipiul Suceava*, document elaborat în luna februarie 2016 de către departamentul specializat din cadrul Primăriei Municipiului Suceava, sistemul centralizat de alimentare cu căldură din municipiul Suceava dispune de 49 puncte termice urbane (prin intermediul cărora sunt alimentate circa 18.020 apartamente în blocuri de locuințe, 130 case particulare, 610 agenți economici și 38 unități bugetare) și 11 puncte termice industriale cu distribuție proprie.

Centrala de cogenerare de înaltă eficiență din municipiul Suceava, finalizată în anul 2014, realizată în parteneriat public-privat între Termica Suceava și ADREM INVEST SRL, este dimensionată conform necesarului real de energie termică a municipiului, cu funcționare pe combustibil regenerabil (biomasă). Cele doua turbine din componența centralei sunt alimentate cu biomasă locală (peleți, lemn) și sunt în măsură să producă o cantitate de energie electrică mai mare decât consumul. Aceasta energie electrică redundantă este utilă pentru a acoperi creșterea consumului (în sectorul casnic, aparatele și sistemele de răcire înregistrează o creștere regulată a consumului de energie) și va fi și pentru noua cerere de la sectorul de mobilitate, ca urmare a introducerii vehiculelor electrice cu energie electrică ecologică.

Folosirea acestei centrale de cogenerare la nivelul municipiului Suceava, in intervalul 2013-2020, determină cel mai mare grad de reducere a emisiilor de CO_2, ajungând la o **economie totală de 132.204,1 t CO_2, ce reprezintă un procent de 33,77% din total.**

Rețelele de termoficare primare, în lungime de circa 26,17 km traseu, din care cca. 72% traseu în amplasare subterană, iar restul în amplasare supraterană, sunt realizate din țevi de oțel cu diametre cuprinse între Dn 800 și Dn 50, izolate cu saltele din vată minerală protejate cu tablă neagră sau zincată (pentru conductele instalate suprateran

---

[19] Conform PAED

[20] Conform informațiilor din PAED, sistemul de iluminat public din municipiul Suceava este format din 229,04 kilometri de rețea, stâlpi, lămpi și transformatoare. Iluminatul stradal-rutier și iluminatul stradal-pietonal este asigurat de aproximativ 4.650 corpuri de iluminat susținute de 2.449 de stâlpi de metal respectiv de 2.151 de stâlpi de beton.

[21] Prin prisma măsurilor din PAED de îmbunătățire a mobilității Municipiului Suceava, se preconizează: realizarea unui Sistem de transport public ecologic interurban ce urmărește reducerea valorilor traficului rutier urban și creșterea numărului de pasageri pentru transportul public; promovarea mersului pe jos și cu bicicleta; realizarea de parcări în interiorul cvartalelor de blocuri de locuințe și în zona comercială a orașului; managementul spațiilor de parcare pentru clădirile municipalității; extinderea rețelei de piste pentru biciclişti, în vederea îmbunătățirii siguranței, eficienței mobilității nemotorizate, încurajării cetățenilor în favoarea mijloacelor de transport durabil; realizarea de spații de parcare sigure pentru biciclete; reabilitarea piețelor urbane (acces, mobilitate, selectare colectivă); realizarea de centre de tip „Parchează și călătorește" („Park and Ride/Bike") (noduri de interschimb), la intrarea în oraș, pe traseul principalelor drumuri naționale de acces (E58 și E85) și spre localitățile generatoare de navetism spre și dinspre Suceava; crearea de zone pietonale; promovarea curieratului local cu bicicletele; promovarea închirierii de biciclete electrice.

sau 2 straturi din împâslitură din fibră de sticlă bitumată pentru conductele montate în canale termice). Acestea au o vechime cuprinsă între 4-46 ani.

Rețelele termice secundare, aferente celor 49 PT urbane, în lungime de circa 162 km traseu, sunt compuse din 4 sau 3 conducte (2 de încălzire și 1 de apă caldă de consum de regulă mai rar există și o conductă de recirculare), cu diametre cuprinse între Dn 15 și Dn 300 și sunt pozate în canale termice. Izolația termică a acestora este realizată din vată minerală, protejată cu folie de polietilenă sau carton asfaltat, fie izolație din spumă poliuretanică pentru rețelele aferente a 16 puncte termice. Vechimea acestora este cuprinsă, de asemenea între 4 și 46 de ani.

Punctele termice existente în municipiul Suceava funcționează, fie după scheme directe de racordare la sistemul de transport bitubular, fie după scheme cu racordarea în serie cu două trepte pentru prepararea apei calde de consum.

În prezent, în exploatarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică în municipiul Suceava se află clădirile și echipamentele aferente celor 49 de PT urbane, dar și racordurile termice primare care alimentează toate cele 60 de PT. Operatorul delegat asigură transportul agentului termic pentru 11 puncte termice ale altor instituții.

Schimbătoarele de căldură existente sunt în majoritate schimbătoare de căldură în contracurent, (188 buc din care pentru încălzire 99 buc din care 83 SCP și 16 tubulare, iar pentru apă caldă 89 de buc, din care 89 SCP - schimbătoare de căldură cu plăci) atât pentru încălzire, cât și pentru prepararea apei calde de consum.

Pe parcursul anilor 2006-2013 au fost realizate lucrări de modernizare a 18 puncte termice și a rețelelor de branșament și de distribuție aferente a 16 puncte termice, precum și a cca. 6,3 Km de rețea primară, în cadrul investiției „Modernizarea sistemului de termoficare în municipiul Suceava" - cca. **35% din volumul de lucrări necesar a se realiza**. Valoarea totală a acestor lucrări este de peste 114.762.541,07 lei.

Conform *Strategiei de asigurare a energiei termice în sistem centralizat în municipiul Suceava*, principalele probleme identificate în cazul încălzirii în sistem centralizat sunt:

- Necesitatea executării urgente a unor lucrări de reabilitare a apărut ca urmare a faptului că o bună parte a rețelelor primare și secundare, precum și instalațiile și echipamentele din punctele termice, au o vechime de peste 30 de ani, condiții în care prezintă un grad avansat de uzură, o fiabilitate scăzută și importante pierderi de apă și căldură, necesitând reparații frecvente, elemente care conduc la înregistrarea unor costuri de exploatare ridicate. Reducerea pierderilor de energie termică și apă a devenit, în aceste condiții, o problemă majoră în activitatea de transport, distribuție și furnizare a energiei termice destinată populației;
- Starea tehnică actuală a punctelor termice nereabilitate este nesatisfăcătoare, datorită, în principal, vechimii echipamentelor și instalațiilor, cuprinsă între 24 și 46 de ani. Uzate fizic și moral, acestea funcționează cu randamente scăzute (circa 60%), sunt prevăzute cu instalații de măsură și control minime (manometre, termometre), foarte puține dintre acestea fiind dotate cu instalații de contorizare și automatizare. Multe din utilajele și echipamentele punctelor termice au rămas neschimbate de la punerea în funcțiune, respectiv pompele de circulație încălzire, pompele de apă caldă, pompele de adaos, sistemul de expansiune etc. Electropompele existente prezintă o durată de exploatare considerabilă, funcționează cu randamente scăzute, de circa 50%, ceea ce conduce la consumuri mari de energie electrică și performanțe scăzute și nu sunt adecvate caracteristicii rețelelor de distribuție, modificabile prin montajul de repartitoare de cost la nivelul condominiilor.

Conform Strategiei de asigurare a energiei termice în sistem centralizat în municipiul Suceava-februarie 2016, principalele măsuri pentru diminuarea problemelor identificate în cazul încălzirii în sistem centralizat sunt:

A) Reabilitarea rețelei, punctelor termice, reducerea pierderilor de căldură.

- Se impune continuarea programului investițional cu privire la reabilitarea rețelelor de transport și distribuție, precum și al instalațiilor și echipamentelor din punctele termice. Lucrările impun menținerea locațiilor clădirilor punctelor termice existente și într-o proporție foarte mare a traseelor conductelor existente, cu excepția cazurilor pentru evitarea zonelor de proprietate privată sau a altor utilități subterane;
- Nu în ultimul rând trebuie avută în vedere strategia de abordare a lucrărilor de reabilitare a instalațiilor interioare ale imobilelor, respectiv a soluțiilor de distribuție pe orizontală, a contorizării individuale și a perspectivei încheierii de contracte individuale. Starea tehnică a instalațiilor interioare poate să afecteze siguranța în funcționare a punctelor termice reabilitate;
- Contorizarea la nivel de scară de bloc a apei calde menajere și a încălzirii.

B) Stabilizarea și extinderea pieței sistemului de încălzire urbană

- generalizarea contorizării individuale și, pe această bază, a contractelor individuale;
- flexibilitatea metodelor de tarifare și facturare a energiei termice și a apei calde de consum, introducerea tarifului binom;
- reanalizarea utilizării în același condominiu a unor sisteme de încălzire diferite;
- legiferarea dreptului operatorilor, de a deconecta de la rețelele publice de distribuție a utilizatorilor rău platnici;
- executarea silită a consumatorilor cu datorii la plata facturii energetice de către asociațiile de proprietari, respectiv de către operatori, după caz.

Pentru a deschide piața serviciilor de încălzire urbană și a stimula atragerea investitorilor străini și a capitalului privat în sector sunt necesare o serie de măsuri după cum urmează :

- garantarea de către stat a creditelor externe pentru proiectele importante din domeniu;
- recunoașterea prin lege a dreptului de proprietate asupra bunurilor realizate cu capital propriu al investitorului în cadrul contractelor de delegare a gestiunii, până la expirarea contractelor;
- reglementări mai flexibile privind modul de aprobare a tarifelor; legislație mai dură pentru sancționarea rău platnicilor;
- scutirea de taxe vamale, comisioane vamale și TVA la importul de echipamente destinate sectorului încălzirii urbane;
- scutirea la plata impozitului pe profit pe durata rambursării creditelor;
- asigurarea unor condiții echitabile de vânzare a energiei electrice produse în sistem de cogenerare.

C) Măsuri prioritare de economisire a energiei la consumatori în sistemul de termoficare

- Contorizarea și controlul consumului energiei termice, montarea de repartitoare de costuri de căldură și de robinete de reglaj termostatic.

- ***Clădiri*** - se estimează faptul că acest sector va determina unul din cele mai mici procent de CO_2 economisit, respectiv 7.348,9 TCO_2[22], reprezentând un procent de 1,88% din total.

Eficiența energetică a clădirilor se realizează prin reabilitarea termică a acestora. Reabilitarea termică determină creșterea performanței energetice a clădirilor la nivelul cerințelor actuale, normate prin aplicarea de materiale termoizolante pe pereții exteriori, planșeul peste subsol și pe terase, precum și prin modernizarea instalațiilor de încălzire și prepararea apei calde de consum, înlocuirea ferestrelor și ușilor cu altele mai performante energetic, eficientizarea iluminatului interior. Măsurile de reabilitare termică urmăresc îmbunătățirea confortului termic și totodată reducerea consumurilor energetice ale clădirilor.

La nivelul municipiului Suceava regăsim un număr considerabil de Instituții publice. O parte din aceste instituții sunt proprietatea Consiliului Local al municipiului Suceava, iar o parte sunt închiriate/concesionate. Este dificil de monitorizat care dintre aceste instituții publice (școli, clădiri administrative, de sănătate, etc) au crescut eficiența energetica în spațiile în care lucrează, prin reabilitare termică a clădirilor și acest lucru s-ar realiza intr-un timp îndelungat și cu participarea întregii comunități.

La nivelul anului 2015, în municipiul Suceava există un număr de 42.140 locuințe[23], din care proprietate privată 41.319 locuințe și de stat 821. Față de anul 2006 (37.757 locuințe) numărul locuințelor private a crescut cu 11,61% și cele publice (877) a scăzut cu 6,38%.

Prin Programul național privind creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe, conform OUG 19/2009, au fost reabilitate 76 de blocuri, ce numără 3.531 de apartamente având o suprafață totală de 260.945,4 mp. Toate blocurile reabilitate au la bază o expertiză tehnică și un audit energetic. Valoarea totală a investiției pentru blocurile reabilitate ajunge la 78.327 mii lei.

- ***Comerț (în locații aparținând autorității publice locale)*** - sectorul comerțului este al doilea din punctul de vedere al posibilității reducerii emisiilor de CO_2.

Conform concluziilor PAED, Suceava este un centru comercial de referință pentru toate județele învecinate: mall-urile și piețele sale sunt vizitate cu regularitate de mii de cumpărători locali și străini (Ucraina și Republica Moldova, de asemenea). Aceste magazine sunt proiectate pentru a fi atractive, iar confortul și atractivitatea lor ar putea fi realizate cu tehnici durabile.

Pentru domeniile prezentate în PAED, în ceea ce privește reducerea emisiilor de CO_2 ale Municipiului Suceava în perioada 2005 - 2020, se propun următoarele ținte:

Sector	MWh economisit	MWh RES	T CO_2	% din sectorului	% din total
Apă & Canalizare	752,5	0	527,5	25%	0,13%
Iluminat public	1592,6	1	1117,1	40%	0,29%
Mobilitate	82718,4	55	21625,2	19%	5,45%
Centrala pe biomasă și încălzire centralizată	0	345059,5	132204,1	85%	33,77%
Clădiri	17831,6	250	7348,9	4%	1,88%

[22] Conform PAED
[23] Direcția Județeană de Statistică Suceava - Fișa localității

Comerț	84137,1	21468,4	34723,2	33%	8,87%
Informare					
TOTAL	187032,1	366833,9	197246,0		50,38%

Tabel nr. 1.2.2.1 Reducerea emisiilor de CO_2 în perioada 2005 - 2020 (ținte stabilite în PAED Suceava)

Având în vedere că:

- datele de bază pentru calcul emisiilor de CO2 este anul 2005 iar în această perioadă au fost implementate o serie de proiecte, precum:
  - Operatorul Regional al serviciului de apă și canalizare SC ACET SA a derulat în ultimii ani proiecte, ce au condus la reabilitarea și extinderea sistemului de alimentare cu apă și canalizare, reducerea pierderilor, scăderea consumurilor în domeniul energiei, care au avut ca obiectiv final reducerea emisiilor de CO_2, iar pentru următoarea perioadă, ACET promovează un nou proiect de investiții *"Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Suceava în perioada 2014-2020"*, cu cofinanțare din Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020. În acest sens între ACET și municipalitatea locală fiind semnat un Acord de principiu ce include o listă de investiții ce vor conduce la reabilitarea unor sectoare din sistemul de alimentare cu apă și canalizare, executare de lucrări de extindere a rețelei, precum și reabilitare stații de tratare și de pompare a apei;
  - Municipiul Suceava a demarat măsurile necesare în vederea eficientizării sistemului de iluminat public prin implementarea a două proiecte finanțate din fonduri externe nerambursabile;
- ținta de reducere a emisiilor de CO_2 este anului 2020, în acord cu Strategia Europa 2020, etapă intermediară din punct de vedere a prezentului document strategic

în prezentarea datelor privind emisiile de CO_2 se va face **referire la valorile acestui indicator doar din domeniul transport, în acord cu informațiile prezentate în Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Suceava (PMUD).**

Conform cu PMUD, impactul mobilității actuale asupra mediului prin prisma emisiilor de substanțe poluante, a zgomotului și a emisiilor de gaze cu efect de seră, se desprinde concluzia că autoturismele, reprezintă categoria de autovehicule cu impact major asupra mediului. Creșterea cererii de transport prognozată la nivelul anilor 2023 și 2030, conduce la creșterea impactului negativ asupra mediului produs de activitatea de transport. Creștere este generată de utilizarea tot mai frecventă a autovehiculelor personale, alimentate cu combustibili convenționali. Pentru diminuarea acestei creșteri este nevoie de implementarea unor politici de sporire a ponderii autovehiculelor care utilizează energie din surse alternative. Impactul asupra mediului (nivelul emisiilor de substanțe poluante evacuate în atmosferă, zgomotul, nivelul emisiilor de gaze cu efect de seră) se poate reduce semnificativ prin îmbunătățirea serviciilor de transport public (eficiență - respectarea programului de circulație, tarifare integrată eticketing, costuri de exploatare, managementul traficului; confort - vehicule, sistem de informare, sistem achiziție legitimații de călători, amenajare stații; siguranță - sistem de monitorizare video, amenajare stații, vehicule), respectiv prin transpunerea în practică a unor politici și strategii de mediu prin care să fie încurajate achiziționarea și utilizarea autovehiculelor cu propulsie electrica în zona urbana, atât pentru instituțiile publice, cât și pentru societățile private. De asemenea, pentru susținerea obiectivului de reducere a poluării produse de autovehiculele utilizate în mediul urban, Municipiul Suceava se poate implica prin elaborarea și implementarea unui regulament de promovare a taxiurilor electrice (în sensul acordării unui punctaj maxim pentru

vehiculele electrice), respectiv prin conceperea și implementarea unor campanii orientate către partajarea utilizării autoturismelor ("car pooling"), în special în rândul elevilor/ studenților, funcționarilor publici și angajaților din mediul privat.

Râul Suceava reprezintă o barieră naturală care divizează teritoriul de analiză, separând zona istorică de Cartierul Burdujeni, care înainte de perioada interbelică a funcționat la localitate independentă. Valea Râului Suceava delimitată de cursul Râului și rețeaua feroviară (linia magistrală 500), reprezintă o zonă cu potențial ridicat de atragere/ generare a călătoriilor realizate pentru efectuarea de cumpărături și recreere (petrecerea timpului liber), ca urmare a faptului că în interiorul acesteia sunt concentate activități de utilizarea teritoriului specifice comerțului. Oferta de transport existentă (rețeaua rutieră actuală) în această zonă a orașului este adaptată cererii, manifestându-se adesea fenomenul de congestie, însoțit de efectele negative asupra mediului - poluare atmosferică și fonică, emisii de gaze cu efect de seră etc. Pentru diminuarea acestor disfuncționalități, se impune realizarea de intervenții care să asigure echilibru între cererea și oferta de transport, pe de-o parte prin îmbunătățirea serviciilor de transport public cu efecte de relocare a călătoriilor către acest mod de transport prietenos cu mediul (operarea cu vehicule electrice), iar pe de altă parte prin sporirea capacității de circulație în zonă ca urmare a realizării unei infrastructuri noi de traversare a Râului Suceava.

În rezumat, principale probleme pertinente, prioritizate, care determină creșterea impactului negativ al activității de transport asupra mediului, pentru care urmează să fie dezvoltate măsurile cuprinse în plan sunt:

- vechimea mijloacelor de transport public și încadrarea motoarelor acestora în norme de depoluare reduse - cu impact negativ asupra mediului;
- sisteme alternative de transport slab dezvoltate - rețea de piste pentru biciclete, sisteme de închiriere biciclete, spații partajate, trasee pietonale;
- circulația în condiții de congestie în zona comercială Burdujeni, pe artera principală de legătură între cele două trupuri ale orașului;
- amplasarea Autogării Suceava în zona centrală a orașului cu efecte negative aduse de fluxurile de trafic asociate (428 mijloace de transport public zilnic);
- inexistența unui sistem integrat care să optimizeze funcționarea în funcție de valorile fluxurilor de trafic înregistrate pe brațele de pătrundere în intersecție și de caracteristicile de prioritate ale vehiculelor;
- inexistența unei structuri adecvate pentru monitorizarea și controlul eficient al vehiculelor de transport public în timp real;
- deficiențe privind organizarea logisticii urbane;
- ponderea ridicată a lungimii străzilor nemodernizate din totalul rețelei stradale (pe 1/3 din lungimea totală, străzile sunt din balast).

Conform PAED, cantitatea de CO_2 deversată în atmosferă de autovehiculele aflate în circulație variază în funcție de caracteristicile parcului de autovehicule (capacitate cilidrică, vechime, norma de depoluare, tipul de combustibil utilizat), viteza medie de deplasare, volumul și structura fluxurilor de trafic.

În acest context, în cadrul PMUD pentru calculul acestui indicator a fost aplicată o metodă integrată, care ține seama de ecuațiile de variație a emisiilor elaborate în cadrul proiectului CORINAIR (Agenția Europeană de Mediu).

Conform PAED, la nivelul anului 2016 și a țintei pentru anului 2023, situația privind emisiile de GES provenite din transportul rutier se prezintă astfel:

	Anul 2016	Anul 2023
Cantitatea mii tone echivalent CO2/an	56,04	51,95

Tabel nr. 1.2.2.2 Reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera în perioada 2016 - 2023 (ţinte stabilite în PMUD Suceava)

Având în vedere importanţa existenţei unei analize privind emisiile de CO_2 la nivel urban, municipalitatea are în vederea realizarea unui audit energetic la nivelul municipiului Suceava. Auditul energetic ca parte componentă a planului local de acţiune privind reducerea emisiilor de dioxid de carbon la nivel urban va fi realizat în cadrul proiectului "*MOLOC (Low carbon urban morphology) - Noi structuri, exemple de guvernare şi provocări pentru oraşe în tranziţie energetică*", proiect cofinanţat de Comisia Europeană, în cadrul Programului de Cooperare Interregională INTERREG EUROPE. Perioada de implementare a proiectului este ianuarie 2017-decembrie 2019, moment în care auditul energetic al municipiului Suceava va putea oferi informaţii de actualitate. În acest context se are în vedere, în acord cu concluziile planului de acţiune rezultat în cadrul proiectului mai sus menţionat, revizuirea documentului programatic/strategic şi prezentarea analizei privind emisiile de dioxid de carbon de la nivelul municipiului Suceava atât situaţia curentă, anul de baza a analizei, precum şi ţintele vizate.

1.2.3 Administrarea domeniului public

Conform *Legii serviciului de administrare a domeniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale*, acesta face parte din sfera serviciilor de utilități publice de interes local și cuprinde activități de utilitate publică specifice următoarelor domenii:

a) protecția mediului, igiena și sănătatea publică[24], cu accent pe amenajarea, întreținerea și înfrumusețarea zonelor verzi, a parcurilor, a spațiilor de joacă;
b) administrarea drumurilor/străzilor;
c) administrarea și exploatarea bunurilor din domeniul public și privat, respectiv patrimoniul cultural și turistic local, fondul locativ public, piețe agroalimentare.

1.2.3.1 Spații publice

Spațiul public este o parte esențială a moștenirii urbane, un element puternic în înfățișarea arhitecturală și estetică a orașului, joacă un rol educațional important, este semnificativ din punct de vedere ecologic, este important pentru interacțiunea socială, vine în sprijinul dezvoltării comunității și este încurajator pentru obiective și activități economice.

De asemenea, spațiul public ajută la reducerea tensiunii inerente și are un rol important în oferta de facilități pentru nevoile recreative și de petrecere a timpului liber a comunității și are o valoare majoră în îmbunătățirea condițiilor de mediu, ajută la renașterea economică a orașelor, nu numai prin crearea de locuri de muncă, dar și printr-o creștere a atractivității orașului, ca un loc pentru investiții și afaceri și areale rezidențiale căutate[25].

O componentă importantă a spațiului public o reprezintă spațiile verzi. La nivel urban, spațiile verzi aduc o serie de beneficii pentru comunitate, precum:

- Beneficii ecologice: contribuție importantă la *epurarea chimică a atmosferei*, purificarea aerului, *atenuarea poluării fonice*. De asemenea, vegetația realizează și o *epurare fizică* a atmosferei prin reținerea prafului și pulberilor. Rezultatele cercetărilor științifice pun în evidență faptul că „o peluză de iarbă reține de 3-6 ori mai mult praf decât o suprafață nudă, iar un arbore matur reține de 10 ori mai multe impurități decât o peluză de mărimea proiecției coroanei acestuia pe sol"[26];
- Beneficii sociale: contribuie la creșterea *incluziunii sociale*, prin crearea de oportunități pentru ca persoanele de toate vârstele să interacționeze atât prin contact social informal, cât și prin participarea la evenimentele comunității. Spațiile verzi bine întreținute joacă un rol semnificativ în *promovarea sănătății populației urbane*. De asemenea, aceste spații răspund nevoilor umane de *recreere și petrecere a timpului liber*. Spațiile verzi urbane au o deosebită importanță și din punct de vedere *estetic*, deoarece atenuează impresia de rigiditate și ariditate a oricărui mediu construit.
- Beneficii economice: impactul pozitiv al spațiilor verzi se extinde și în sfera activării vieții economice a orașelor. Un mediu plăcut ajută întotdeauna la crearea unei imagini favorabile asupra centrelor urbane și, prin aceasta, poate spori *atractivitatea pentru investiții* și pentru oferta de noi locuri de muncă. De asemenea, spațiile verzi pot juca un rol semnificativ în *dezvoltarea turismului*.

---

[24] Conform *Legii serviciului de administrare a domeniului public și privat art. 4 alin(2)*, domeniul protecția mediului include o serie de activități printre care un rol esențial îl au spațiile verzi.
[25] Recomandarea Consiliului Europei No. R (86)11 a Comitetului Ministerial al Statelor Membre asupra spațiului public urban
[26] Iliescu, A.-F., Arhitectură peisageră, București, Editura Ceres, 2006, pagina 94.

Date privind situația actuală

La nivelul anului 2015, **suprafața spațiilor verzi în municipiul Suceava este de 322 ha**[27]. La nivel local, suprafața ocupată de spațiile verzi pe cap de locuitor se încadrează în normele legale impuse de legislația în vigoare, aceasta fiind de **27,73**[28] **metri pătrați pe fiecare locuitor.**

Având în vedere că norma Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) este de 50 mp/locuitor, iar standardele Uniunii Europene sunt de 26 mp/locuitor, rezultă că populația din municipiul Suceava dispune de minimul necesar de spațiu verde doar conform normelor europene.

Conform PUG, spațiile verzi din cadrul municipiului Suceava, cuprind spațiile verzi cu acces public nelimitat, spațiile verzi cu acces limitat, spațiile verzi aferente locuințelor colective și vegetația de aliniament stradal.

Cele mai importante spații verzi cu acces public nelimitat sunt:

- **Parcul Dendrologic Șipote-Cetate** - este cea mai însemnată zonă verde a orașului beneficiind de variații de teren semnificative, mari zone înierbate natural, zone împădurite cu soiuri de arbori care îi dau caracterul de parc dentrologic. În cadrul acestui parc, calitatea mobilierului urban (aproape inexistent) este una foarte scăzută, unele dintre aceste obiecte având probleme de accesibilitate și de utilitate.
  Deși Parcul este situat pe teritoriul administrativ al municipiului Suceava, la începutul anilor '90, odată cu trecerea sa din **administrarea** municipalității în cea a **Direcției Silvice Suceava, respectiv a Ocolului Silvic Pătrăuți, parcul capătă** statut de pădure. **În prezent, zona este privită ca un amenajament silvic și se supune prevederilor Codului Silvic**, fiind tratată la fel ca orice alt colț de pădure. In aceste condiții, Direcția Silvică Suceava nu dispune de pârghiile necesare pentru a realiza investiții, care să readucă funcționalitatea inițială a parcului sau cel puțin să încheie un contract de prestare servicii de salubritate, în vederea igienizării zonei;
- **Parcul Central** - aflat în inima orașului, are o suprafață de aproximativ 11.725 mp[29]. Reprezintă zona verde din oraș dotată din abundență cu mobilier urban, ceea cel îl face cel mai aglomerat parc în timpul weekendului;
- **Parc Finanțe - Prefectură** (Piața Steagurilor) - este situat în apropierea Parcului Central, de o parte și de alta a străzii Ștefan cel Mare. Suprafața totală este de cca. 4.305 mp. Acest parc, alături de cel Central, se remarcă prin frecvența ridicată a vizitatorilor, mai ales în zilele ce permit plimbările în aer liber, fiind prezenți vizitatori din toate categoriile de vârstă;
- **Parc Universitate** - are o suprafață de circa 9.553 mp. Este unul din cele mai tranzitate parcuri din oraș având în vedere amplasarea lui în vecinătatea Universității "Ștefan cel Mare". De asemenea, este parcul cel mai frecventat de copii și părinți deoarece dispune de o zonă amenajată pentru joacă și de o zonă de activități sportive în aer liber;
- **Parc Tribunal** - este destinat cu precădere pentru odihna de scurtă durată sau pentru recreerea copiilor, pensionarilor sau a altor categorii. Atractivitatea și capacitatea de primire ale parcului pot fi mărite prin reamenajarea unor zone din acest parc, în special cu bănci, zone care în prezent sunt neîngrijite;
- **Parc Arh. Vladimir Florea** - este dispus practic între patru artere de circulație auto, redus ca întindere, este traversat zilnic de un public numeros. Este în

[27] Fișa localității - Direcția Județeană de Statistică Suceava
[28] Conform informațiilor prezentate de DJS Suceava în Fișa localității municipiului Suceava, la 1 iulie 2015, populația municipiului Suceava era de 116.081 locuitori.
[29] Conform document "Evidență spații verzi" la nivelul anului 2008.

principal un scuar de traversare, dar în orele după amiezii și în zilele sfârșitului de săptămână sau cele de sărbătoare este folosit pentru odihnă și pentru recreerea copiilor, pensionarilor sau a altor categorii, în ciuda faptului că circulația auto intensă din zonă nu favorizează acest lucru;

- **Parc „Simeon Florea Marian"** - este situat în vecinătatea casei memoriale a lui Simeon Florea Marian. Intră în categoria parcurilor destinate recreării și odihnei de scurtă durată, fiind frecventat de numeroși locuitori ai zonei, cu o rază de deservire de cca. 400 m;
- **Parc Gara Suceava Nord/Iţcani** - aceste este situat în cartierul Iţcani și a fost modernizat în anul 2013 prin proiectul "Reabilitare străzi, pod și pasaj, modernizare parcuri și creare stații modulare de transport public în comun în municipiul Suceava";
- **Parc Cinema Burdujeni** - acesta este situat în cartierul Burdujeni și a fost modernizat în anul 2013 prin proiectul "Reabilitare străzi, pod și pasaj, modernizare parcuri și creare stații modulare de transport public în comun în municipiul Suceava".

În acord cu cele prezentate se observă că **Municipiul Suceava dispune de parcuri de mici dimensiuni**. Conform PUG actualizat, **la nivelul municipiului Suceava nu există un parc sau o grădină publică, în adevăratul sens al noțiunilor**, toate spațiile verzi fiind încadrate în special în categoria scuarurilor. Orice oraș reședință de județ cu o populație numeroasă trebuie să aibă un parc, cu suprafață apreciabilă, împărțit în sectoare distincte destinate diferitelor tipuri de activități recreative (sectoare de odihnă pasivă și activă, sector pentru joacă și recreere destinat copiilor, sector expozițional etc.).

Pe lângă aceste parcuri, în municipiul Suceava pot fi întâlnite numeroase **spații verzi cu rol decorativ precum și spații verzi cu acces limitat**, dispuse fie în zone private, fie în zona instituțiilor publice.

În zonele rezidențiale, spațiile verzi sunt reprezentate de garduri vii și zone înierbate. Lipsa unor spații amenajate pentru parcarea auto a determinat ca o parte din aceste spații să fie ocupate (amenajate sau nu) de mașini. De asemenea, zonele verzi din cartierele de locuințe și-au micșorat treptat suprafața datorită realizării de construcții de chioșcuri, garaje sau extinderi de partere.

Referitor la **aliniamentele stradale**, conform PUG, **situația acestora nu este una dintre cele mai bune**. Există artere pe care se mai găsesc doar fragmente de aliniamente.

Referitor la ***spații verzi pentru agrement, baze pentru practicarea sporturilor de performanță***, evidența spațiilor verzi, la nivelul anului 2008, prezintă următoarele zone:

Spații verzi pentru agrement		Baze sportive pentru practicarea sporturilor de performanță	
Denumire	Suprafață (mp)	Denumire	Suprafață (mp)
Cabana Căprioara	3.000	Stadionul George Enescu	50.000
Tătărași	75.250	Stadionul Areni	18.200
Lunca Sucevei	5.000	Stadionul Iţcani	15.700
Total	**83.250**	**Total**	**83.900**

Tabel nr. 1.2.3.1 Zone de agrement și baze sportive la nivelul municipiului Suceava în anul 2008

Referitor la bazele sportive, cele trei stadioane nu sunt amenajate corespunzător. De exemplu, în cazul Stadionului din George Enescu este amenajată doar zona de prestare a activităților fizice, nu există zonă amenajată pentru vizualizarea activităților sportive.

Registrul de evidență a spațiilor verzi prezintă și terenurile libere neproductive, respectiv:

- Versantul NV Zamca (teren liber afectat de alunecări) în suprafață totală de 1.120.000 mp;
- Versantul NE în suprafață totală de 140.000 mp;
- Dealul Teodoreni în suprafață totală de 450.765 mp.

Registrul de evidență a spațiilor verzi prezintă situația spațiilor verzi și a terenurilor neproductive la nivelul anului 2008, ceea ce face ca o parte din informațiile prezentate în acest document să nu fie în conformitate cu realitatea, având în vedere numărul mare de proiecte de investiții finalizate în perioada 2008-2015.

În luna octombrie 2016 a fost semnat contractul de „Servicii pentru elaborarea unei aplicații informatice de tip GIS pentru realizarea Registrului local al spațiilor verzi din Municipiul Suceava" cu termen de finalizare 14 luni. În aceste condiții la începutul anului 2018 vor fi disponibile informații legate de spațiu verde situația actuală de spațiu verde.

La nivelul municipiului Suceava există 74 locuri de joacă, dintre care 11 modernizate iar restul în diferite stadii de dotare. Cele mai mici locuri de joacă, aflate de regulă în zonele de locuit, printre blocuri, au o suprafață de 42 mp, iar cel mai mare loc de joacă se află în cartierul Burdujeni și are o suprafață totală de 800 mp. În funcție de suprafață, situația locurilor de joacă se prezintă astfel:

Suprafață (mp)	Nr. locuri de joacă	Total suprafață întreținere (mp)
800	1	800
600	4	2400
500	8	4000
340	8	2720
195	17	3315
100	24	2400
42	12	504
	74	16139

Tabel nr. 1.2.3.2 Locuri de joacă din municipiul Suceava la nivelul anului 2015

Probleme identificate

- **registrul de evidența a spațiilor verzi prezintă situația spațiilor verzi la nivelul anului 2008, în condițiile modificărilor survenite ca urmare a diverselor proiecte de investiții, acesta nu mai prezintă realitatea din teren;**
- **suprafața spațiilor verzi din cartierele de locuințe s-a micșorat datorită extinderii zonelor de parcare și extinderii zonelor de locuințe de la parterul blocurilor;**
- **parcul Șipote nu poate fi amenajat, deoarece Direcția Silvică Suceava este administratorul acestei zone.** Astfel, investițiile pentru redarea funcționalității de parc sunt imposibil de implementat atâta timp cât regimul juridic al acestuia nu este schimbat;
- **la nivel local nu există un parc sau grădină publică în adevăratul sens al noțiunilor;**

- **nu există coerență sau un sistem de legături între spațiile verzi de la nivelul municipiului;**
- **multe dintre locurile de joacă nu sunt amenajate corespunzător;**
- **bazele sportive nu sunt amenajate corespunzător;**
- **mobilierul urban nu este unitar iar o parte din spațiile publice nu dispun ce această facilitate.**

Măsuri necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate

- trecerea în proprietatea administrației publice (Consiliul Local/Consiliul Județean) a parcului Șipote astfel încât să fie realizate investiții de redare a funcționalității inițiale a zonei, precum și schimbarea încadrării din pădure în pădure-parc sau parc;
- crearea unui regulament privind unitatea mobilierului urban;
- actualizarea Registrului de evidență a spațiilor verzi;
- amenajarea și întreținerea periodică a spațiilor verzi care să conducă la creșterea calității acestora și la crearea unui sistem de legătură între aceste zone;
- amenajarea unui parc sau grădină publică care să răspundă necesităților unui oraș reședință de județ;
- modernizarea spațiilor de joacă în acord cu normele europene, precum și creșterea numărului acestora, mai ales în cartierele care nu dispun de această facilitate.

Din analiza situației actuale dar și a altor documente strategice realizate la nivelul municipiului se extrag următoarele **concluzii referitoare la spațiile publice**:

- ***calitatea spațiilor publice este una relativ scăzută datorită lipsei de investiții***, amenajări și întreținere;
- deși ***ponderea spațiilor verzi este peste limita impusă la nivel European***, starea lor este precară, multe din acestea ajungând chiar să nu mai fie utilizate (Zamca, lunca Sucevei, Șipote);
- pentru a asigura un acces corespunzător a turiștilor și locuitorilor la Cetatea de Scaun și pentru a mări potențialul turistic al acesteia este necesar ca ***Parcul Șipote să fie amenajat și să se refacă aleile, iluminatul public, zone de odihnă și recreere, să fie amenajate izvoarele subterane și cursurile pârâului Cacaina***;
- ***municipiul Suceava nu are un parc sau o grădină publică***, în adevăratul sens al noțiunilor, toate spațiile verzi fiind încadrate în categoria scuarurilor. Orice oraș reședință de județ cu o populație numeroasă trebuie să aibă un parc, cu suprafață apreciabilă, împărțit în sectoare distincte destinate diferitelor tipuri de activități recreative;
- ***spațiile verzi sunt tratate individual, fără ca să existe o coerență și un sistem de legături verzi între acestea***;
- calitatea ***mobilierului urban*** este în general una satisfăcătoare, însă se remarcă ***lipsa de unitate***. Varietatea de forme, materiale și culori creează o senzație de dezordine și de improvizație. De asemenea, există zone dotate din abundență cu mobilier urban și zone întregi unde acestea lipsesc sau sunt dispuse necorespunzător;
- multe dintre ***locurile de joacă existente nu sunt dotate corespunzător***, iar unele zone de locuințe nu dispun de aceste facilități.

1.2.3.2 Bunuri din domeniul public (fond locativ public, piețe agroalimentare, patrimoniul cultural și turistic)

Fond locativ

Date privind situația actuală

În intervalul 2006 - 2015, numărul locuințelor[30] la nivelul municipiului Suceava a crescut conform următorului tabel:

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Proprietate de stat	877	937	982	1.127	1.177	821	821	821	821	821
Proprietate privată	36.880	37.003	37.858	38.448	38.783	40.610	40.935	41.136	41.261	41.319
Total fond locuibil	37.757	37.940	38.840	39.575	39.960	41.431	41.756	41.957	42.082	42.140

Tabel nr. 1.2.3.6 Fondul de locuințe în municipiul Suceava

Fondul locativ de stat[31], în municipiul Suceava este format din:

- fond de locuințe construite din fondurile de stat;
- fond de locuințe sociale;
- fond de locuințe de necesitate.

În municipiul Suceava la finele anului 1989 era înregistrat un număr de 22.650 apartamente de stat ce constituiau fondul locativ.

Prin vânzarea locuințelor, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare (Decret Lege nr. 61/1990, Legea nr. 85 - republicată în 1994) fondul locativ de stat a scăzut simțitor, astfel, la finele anului 2006, în evidențele statistice este indicat un număr de 877 locuințe.

În perioada 2006-2010, se înregistrează o creștere a numărului de locuințe în proprietate de stat de la 877, în anul 2006, la 1.177, în anul 2010. În perioada 2011-2015 se observă o stagnare a numărului de locuințe în proprietate publică la valoarea de 821 locuințe în proprietate publică.

Conform informațiilor oferite de Serviciul Administrarea Imobilelor de locuit, departamentul specializat din cadrul Primăriei Municipiului Suceava, **la nivelul anului 2016, erau înregistrate 386 de locuințe sociale**, distribuite astfel:

- 101 case;
- 172 locuințe sociale gen apartamente, camere de cămin etc.;
- 113 apartamente de stat.

De asemenea, referitor la **suprafața utilă de locuit a locuințelor sociale**, având în vedere că media suprafeței unei locuințe sociale este de 62,1 mp, suprafață totală se ridică la valoarea de 23.970,60 mp.

Ca urmare a programului desfășurat de Agenția Națională pentru Locuințe, la nivelul municipiului Suceava există 274 locuințe ANL realizate, din care 96 de locuințe au fost vândute către populație. Cererea de locuințe în sistem ANL este ridicată, la sfârșitul

[30] Direcția Județeană de Statistică Suceava - Fișa localității
[31] Strategia de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava 2007-2013

anului 2015 fiind înregistrate 767 cereri de solicitare locuințe, din care, în anul 2016, doar 28 au fost actualizate[32].

Referitor la **locuințele în proprietate privată**[33], în perioada 2002-2015, acestea prezintă următoarea evoluție:

Grafic nr. 1.2.3.1 Locuințe în proprietate privată, în municipiul Suceava

Se observă că în perioada 2002-2015 fondul locativ privat înregistrează o continuă creștere ajungând de la 36.474 locuințe, în anul 2002, la un număr de 41.319 locuințe în anul 2015. Se observă o creștere spectaculoasă în perioada de "bum imobiliar" în anii 2007-2011.

Referitor la **suprafața locuibilă**, în perioada 2002-2015, **la nivelul municipiului Suceava aceasta înregistrează același trend crescător**, ajungând de la 1.271.852 mp, în anul 2002, la 1.862.455 mp, în anul 2015.

În analiza evoluției fondului locativ, sugestiv este și **numărul locuințelor existente la 1.000 de locuitori**[34], situația, comparativ cu mediul național, regional și județean, se prezintă astfel:

Numărul de locuințe la 1.000 locuitori						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
România	375	389	391	394	396	399
Regiunea NE	350	364	366	367	367	367
Județul Suceava	350	352	355	333	359	360
Municipiul Suceava	338	352	357	360	365	363

Tabel nr. 1.2.3.7 Numărul de locuințe la 1.000 de locuitori, în perioada 2010-2015, comparativ cu situația de la nivel național, regional și județean

Numărul locuințelor existente la nivelul municipiului Suceava la o mie de locuitori, deși înregistrează o creștere la fel ca la nivel național, regional și județean, **se situează**

[32] Informații furnizate de Serviciul Administrarea imobilelor de locuit
[33] Fișa localității - DJS Suceava
[34] Prelucrare proprie în baza informațiilor furnizate de INS, baza de date Tempo Online

sub media înregistrată la nivel național, ceea ce arată că un număr mai mic de persoane au acces la locuințe, față de media înregistrată la nivel național, regional și județean. Astfel, o locuință revine în medie la 3 persoane.

Referitor la **suprafața de locuit ce revine unei persoane**[35] situația se prezintă astfel:

Suprafața medie locuibilă pe o persoană						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
România - mp	14,67	18,16	18,33	18,50	18,69	18,87
Regiunea NE - mp	13,11	16,11	16,26	16,38	16,44	16,53
Județul Suceava - mp	14,57	16,97	17,22	17,45	17,69	17,82
Municipiul Suceava - mp	12,28	15,78	16,00	16,15	16,39	16,29

Tabel nr. 1.2.3.8 Suprafață medie locuibilă pe o persoană la nivelul municipiului Suceava, comparativ cu situația de la nivel național, regional și județean

La nivelul anului 2015, **suprafața medie locuibilă pe o persoană, la nivelul municipiului Suceava, se situează sub media înregistrată la nivel național și județean**, și este apropriată de media înregistrată la nivel regional. Suprafața locuințelor din România este mult sub media la nivel european.

Referitor la **numărul de autorizații de construire eliberate pentru clădiri pe tipuri de construcții**[36] situația la nivel local se prezintă astfel:

Autorizații de construire												
Tipuri de construcții	2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	Nr	Suprafață mp	Nr	Suprafață mp	Nr	Suprafață mp	Nr	Suprafață mp	Nr	Suprafață mp	Nr	Suprafață mp
Clădiri rezidențiale	156	41.380	116	24.083	88	23.200	102	26.213	86	22.972	64	15.280
Clădiri administrative	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hoteluri și clădiri similare	0	0	0	0	1	5.827	0	0	0	0	0	0
Clădiri pentru comerț cu ridicata și cu amănuntul	15	2.489	22	4.748	4	2.537	7	2.001	4	15.256	0	0
Alte clădiri	46	26.595	45	6.978	32	26.152	20	6.943	29	7.946	8	375

Tabel nr. 1.2.3.9 Autorizații de construire eliberate la nivelul municipiului Suceava pe tipuri de construcții, în perioada 2010-2015

În perioada de analiză **numărul de autorizații de construire pentru clădiri rezidențiale** înregistrează fluctuații, dar per total se **înregistrează o scădere** a acestora, aspect explicabil în contextul crizei economice ce a afectat puternic sectorul construcțiilor. Punctul de vedere enunțat este susținut și de faptul că sectorul construcțiilor, conform analizei economice prezentată în capitolul Dezvoltare Economică, nu reprezintă un sector care să aducă plus valoare la nivel teritorial.

[35] Prelucrare proprie în baza informațiilor furnizate de INS, baza de date Tempo Online
[36] Baza de date INS - Tempo Online

Locuințele terminate la nivelul municipiului Suceava[37], în perioada 2010-2015, înregistrează același trend descrescător în acord cu numărul de autorizații eliberate.

Locuințe terminate pe tipuri de fonduri

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Total	388	344	337	209	141	75
Fonduri publice	53	0	0	0	0	0
Fonduri private	355	344	337	209	141	75
Din care - din fondurile populației	226	317	195	164	141	75

Tabel nr. 1.2.3.10 Locuințe terminate la nivelul municipiului Suceava pe tipuri de fonduri, în perioada 2010-2015

Din numărul total de locuințe terminate în perioada 2010-2015, ponderea cea mai ridicată o reprezintă locuințele realizate de către populație, urmată de cea a locuințelor realizate din fondurile agenților economici. În perioada 2011-2015 nu a fost finalizată nici o locuință din fonduri publice aspect ce vine în corelare cu informațiile prezentate în tabelul nr. 1.2.4.6 *Fondul de locuințe în municipiul Suceava*, în care apare o stagnare a locuințelor proprietate publică la 821.

Trendul descrescător al numărului de locuințe terminate este înregistrat și la nivel județean, astfel încât, în anul 2014, au fost terminate 1.748 locuințe, din care 1.297 din fondurile populației. Deși numărul de locuințe terminate din fondurile populație la nivelul municipiului Suceava reprezintă aprox. 5,7% din numărul înregistrat la nivel județean, în ultima perioadă, **dorința de a locui în zona periurbană a municipiului Suceava a prins amploare**. Astfel, un număr tot mai mare de locuitori ai municipiului și-a achiziționat/construit locuințe în zonele limitrofe orașului.

Nu există o evidență a numărului de locuințe din zonele limitrofe orașului deținute de persoane care au domiciliul stabil în municipiul Suceava, ceea ce îngreunează realizarea unei analize a nevoii de locuințe.

În contextul în care valoarea locuințelor se menține la cote ridicate, aproape comparabile cu cele din municipiul Iași, precum și faptul că municipiul Suceava reprezintă al doilea cel mai important centru universitar la nivel regional (aspect benefic atât prin prisma faptului că reprezintă o sursă de populare teritorială, cât și prin faptul că este nevoie de ofertă de locuințe în vederea închirierii), se poate concluziona că **oferta de locuințe este inferioară cererii.**

Numărul de locuințe noi livrate anual în România este cu 56% sub nivelul mediei europene, cu 2,1 unități la mia de locuitori, în timp ce în Italia și Spania această valoare se ridica la 15 unități la mia de locuitori, relevă un raport al dezvoltatorului Impact SA[38]. De asemenea, același raport evidențiază că suprafața medie pe spațiu locativ în Romania este cu 44% sub media europeană. Astfel, în timp ce în România suprafața medie de spațiu locativ pe cap de locuitor este sub 20 de mp, în Ungaria este de 28 mp, iar în Danemarca 52,4 mp.

Prin Programul național privind creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe, conform OUG 19/2009, **a fost reabilitat un număr de 76 de blocuri**, ce numără 3.531 de apartamente având o suprafață totală de 260.945,4 mp.

---

[37] Baza de date INS - Tempo Online
[38] http://www.wall-street.ro/articol/Real-Estate/41739/Nivelul-livrarilor-de-locuinte-noi-in-Romania-este-cu-56-sub-media-europeana.html

De asemenea, pe lângă reabilitarea termică a blocurile cu ajutor din partea municipalității, la nivelul municipiului Suceava, se evidențiază și blocurile reabilitate termic ca urmare a:

- extinderii pe verticală a blocurilor de locuit - fenomen de mansardare a blocurilor a condus atât la creșterea numărului de locuințe, cât și la valorificarea resurselor de energie prin diminuarea consumului de energie și reducere a emisiilor gazelor cu efecte de seră ca urmare a reabilitării termice a blocurilor de către investitorii imobiliari;
- implicării directe a locatarilor în reabilitarea termică a blocurilor.

Deși efectele pozitive ale reabilitării termice a blocurilor sunt vizibile atât pentru locatari (reducerea cheltuielilor pentru întreținere), cât și pentru dezvoltarea durabilă a localității (reducerea emisiilor cu efect de seră), abordarea din diverse surse a generat o lipsă de unitate în diversitatea coloristică. De asemenea, în ceea ce privește reabilitarea termică a blocurilor nu a existat un control al calității lucrărilor efectuate astfel fiind utilizate soluții tehnice diferite, cu materiale de grosimi diferite, fără un control al calității execuției. Lipsa reglementărilor legale locale de realizare a lucrărilor de reabilitare termică a blocurilor determină imposibilitatea centralizării lucrărilor de reabilitare clădiri rezidențiale realizate din alte surse decât cele publice.

Probleme identificate

Din analiza situației curente, întâlnirile cu grupurile de lucru dar și din documentele de planificare existente la nivel local (PUG), principalele probleme identificate sunt:

- nu există o evidență a numărului de blocuri reabilitate termic;
- soluții tehnice de reabilitare termică adoptate nu sunt unitare;
- o mare parte din clădirile rezidențiale nu sunt reabilitate termic;
- locuințele realizate în sistem ANL existente nu acoperă cererea de locuințe;
- oferta de locuințe este inferioară cererii;
- numărul locuințelor terminate este în descreștere;
- suprafața medie de locuire pe persoană este sub media înregistrată la nivel național și mai ales la nivel comunitar;
- se înregistrează o creștere a numărului de locuințe realizate în zona periurbană a municipiului Suceava;
- confort scăzut oferit de locuințele colective;
- nu există unitate în abordarea reabilitărilor termice;
- din punct de vedere arhitectural, unele zone destinate locuirii au un aspect dezolant;
- extinderea funcțiunii de locuire cu regim mic de înălțime în zonele periurbane ale municipiului Suceava a condus, de fapt, la o pseudo-extindere a intravilanului și a generat numeroase probleme de integrare și asigurare a serviciilor și a utilităților specifice la nivelul teritoriilor administrative ale localităților implicate;
- din punct de vedere al regimului de înălțime a noilor clădiri realizate se observă o lipsă de coerență la nivel de rezolvare arhitecturală datorită inexistenței unor reglementări.

Măsuri necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate

- realizarea unei analize/studiu privind impactul dezvoltării zonei periurbane din punct de vedere locativ asupra dezvoltării municipiului Suceava;
- realizarea unui registru de evidență a blocurilor reabilitate, cu evidențierea lucrărilor realizate (reabilitare termică, modernizare etc.);
- aprobarea Regulamentului Local de Urbanism;
- continuarea programului de construire locuințe sociale;
- reabilitarea termică a blocurilor.

Piețe agroalimentare și centru comercial Bazar

"Considerate ca locurile unde se schimbă mărfuri și informații economice dar și de întâlnire pentru oameni, piețele au jucat, de-a lungul timpului, un rol esențial în apariția și dezvoltarea orașelor, ele având atât o funcție socială, cât și una economică."
Sursa: Agromarketing, Victor Manole

Date privind situația actuală

Piața reprezintă pe termen mediu și lung soluția potrivită pentru o alimentație sănătoasă și la prețuri accesibile. În același timp, piața devine element de polarizare a altor activități economice directe și indirecte.

Regulile generale de exercitare a comerțului cu amănuntul și prestări de servicii în unele zone publice, precum și cerințele minime de dotare sunt stabilite prin HG 348/2004, modificată și actualizată. Prin comerț, în unele zone publice, se înțelege activitatea de comercializare a produselor și serviciilor, desfășurată permanent sau sezonier în piețe, târguri sau în orice altă zonă, de alta natură, destinată folosinței publice.

Conform informațiilor oferite de Direcția Administrația Piețelor[39], la nivelul municipiului Suceava există trei piețe agroalimentare, respectiv:

- piața agroalimentară George Enescu;
- piața agroalimentară Centrală;
- piața agroalimentară "Cuza Vodă" Burdujeni.

În administrarea domeniului public intră și Complexul Comercial Bazar.

Toate piețele agroalimentare se încadrează în prevederile PUG, respectiv unități de comerț și servicii.

Piața agroalimentară George Enescu

Sumar situația actuală:

- suprafață - 7.052 mp;
- raport comercianți - 75% producători particulari - 25% societăți comerciale;
- funcția dominantă - comerț de produse agroalimentare și de origine animală;
- produse comercializate - legume și fructe proaspete din producția indigenă și import; flori, semințe de flori și răsaduri; lactate; carne și preparate din carne.

Piața agroalimentară George Enescu este amplasată într-o zonă predominant rezidențială, respectiv la confluența cartierelor Areni și George Enescu.

Piața agroalimentară George Enescu dispune de:

- **un platou descoperit** cu suprafața 1.500 mp și 295 mese vânzare produse agricole (legume fructe), ce nu este modernizat;
- **o hală specifică pentru produse din lapte** dotată cu vitrine frigorifice;
- **alee comercială** cu deschidere spre Piața Universității, în suprafață 900 mp, dispune de 58 chioșcuri cu vânzare mixtă (produse industriale și agroalimentare). Aleea a fost modernizată în perioada 2008-2010. Modernizarea a avut în vedere tratarea în mod unitar a bateriilor de chioșcuri, care inițial erau în regim parter,

[39] Conform informațiilor furnizate de Direcția Administrația Piețelor

devenind spații comerciale în regim de construcție P+1. **Spațiile comerciale sunt dispuse pe o parte și alta a aleii comerciale fără ca să existe o copertină care să protejeze aleea de intemperii.** Se are în vedere realizarea acestei copertine și asigurarea încălzirii din energie alternativă a chioșcurilor existente;

- **locuri de parcare minime** (la intersecția cu aleea Saturn);
- **platformă pentru evacuarea deșeurilor.** Aceasta nu este organizată în vederea colectării selective a deșeurilor;
- **infrastructură de alimentare cu apă și canalizare, energie electrică, gaz metan.**

Deși există cerere pentru închirierea de spații în vederea comercializării de produse, **piața nu mai dispune de spațiu pentru extindere.**

Piața agroalimentară Centrală

Sumar situația actuală:

- suprafață - 8.126 mp;
- funcția dominantă - comerț de produse agroalimentare și de origine animală;
- produse comercializate - legume și fructe proaspete din producția indigenă și import; flori, semințe de flori și răsaduri; brânzeturi, carne și pește.

Piața agroalimentară Centrală este amplasată într-o zonă predominant rezidențială, respectiv în zona centrală a orașului pe strada Pentru Rareș.

Piața agroalimentară Centrală dispune de:

- **hală acoperită (agroalimentară și lactate),** inclusiv anexe și platou descoperit în suprafață totală de 4.772 mp cu regim parter;
- **spații de vânzare aflate la parterul clădirilor administrative** în suprafață de 1.131 mp;
- **infrastructura materială necesară desfășurării activității comerciale,** respectiv 231 mese de vânzare produse agricole, 30 mese produse industriale, 51 mese hală lactate, 15 boxe frigorific. Toate acestea sunt închiriate producătorilor locali și societăților comerciale;
- **locuri de parcare cu taxare** (gratuit pentru persoanele cu handicap și asistate social). Parcarea dispune de o suprafață de 2.223 mp;
- **platformă pentru evacuarea deșeurilor.** Aceasta nu este organizată în vederea colectării selective a deșeurilor;
- **infrastructură de alimentare cu apă și canalizare, energie electrică, gaz metan.**

Piața agroalimentară Centrală este modernizată, dispune de acoperiș nou, zugrăveli și instalații electrice reabilitate. În anul 2016 se are în vedere încălzirea cu aer cald în primul tronson modernizat. Încălzirea va fi pe soluție energie alternativă.

Piața agroalimentară "Cuza Vodă" Burdujeni

Sumar situația actuală:

- suprafață - 8.297 mp;
- raport comercianți - 80% producători particulari - 20% societăți comerciale;
- raport comercianți - 50% tineri - 50% persoane în vârstă;
- funcția dominantă - comerț de produse agroalimentare și de origine animală;
- produse comercializate - legume și fructe proaspete din producția indigenă și import; flori, semințe de flori și răsaduri; brânzeturi; produse industriale.

Piața agroalimentară "Cuza Vodă" este amplasată într-o zonă predominant rezidențială, respectiv în cartierul Burdujeni, pe strada Calea Burdujeni.

Piața agroalimentară "Cuza Vodă" dispune de:

- **platou descoperit** cu suprafață 1.500 mp în care sunt distribuite 141 mese pentru vânzarea produselor agricole (legume și fructe). Această zonă nu este modernizată. Lucrările de modernizare pentru realizare hală acoperită vor începe în cursul anului 2016, având termen de finalizare 2017. Se are în vedere, de asemenea, dotarea acestei hale cu sistem de încălzire utilizând energia verde;
- **hală pentru produse lactate** dotată cu vitrină frigorifică, în regim parter;
- **teren de închiriat pentru mărfuri sezoniere**, în suprafață de 37 mp;
- **teren de închiriat copertină adiacent chioșcurilor**, în suprafață de 44 mp;
- **teren de închiriat pentru mărfuri și alimentație publică**, în suprafață de 915 mp;
- **locuri de parcare minime** (35 de locuri de parcare situate pe platforma pieței lângă grupul sanitar și pe calea de acces spre piață;
- **platformă pentru evacuarea deșeurilor**. Aceasta nu este organizată în vederea colectării selective a deșeurilor;
- **infrastructură de alimentare cu apă și canalizare, energie electrică, gaz metan.**

La nivelul pieței agroalimentare "Cuza Vodă", toată infrastructura materială și suprafața destinată desfășurării activităților comerciale este închiriată, piața nu mai dispune de spațiu pentru extinderea suprafețelor de vânzare.

La nivelul celor trei piețe agroalimentare, într-o majoritate covârșitoare, producătorii locali din zonele limitrofe ale Sucevei, respectiv Salcea, Dumbrăveni, Ipotești, Bosanci, Mitocul Dragomirnei și Adâncata, închiriază mesele puse la dispoziție (mai ales în perioada martie-aprilie și septembrie-octombrie). De asemenea, o parte dintre producătorii locali ce procesează lactate și produse din carne, reuniți sub brandul "Produs în Bucovina", beneficiază de spații închiriate în halele existente în piețele agroalimentare.

Alături de cele trei piețe permanente existente la nivelul municipiului Suceava, se remarcă și existența **piețelor volante**. În vederea comercializării produselor de către asociațiile de producători și producătorii agricoli individuali, municipalitatea a identificat locațiile optime desfășurării activităților economice, respectiv: zona centrală, esplanada Casei de Cultură, Parcul Central, parcarea adiacentă Pieței Centrale etc.). De asemenea, în cazul unor evenimente organizate (ex. Târguri de toamnă etc.), autoritatea publică locală alături de o serie de parteneri amenajează zone de derulare a activităților comerciale în parcarea centrului comercial Iullius Mall.

Distribuția mărfurilor **agroalimentare în regim angro** se face în principal de către societățile comerciale în piața angro situată în cartierul Burdujeni.

Complex Comercial Bazar

Sumar situația actuală:

- suprafață - 30.275 mp;
- număr vizitatori anual - circa 400.000 persoane;
- raport comercianți - 50% tineri - 50% persoane în vârstă;
- grad de înnoire (comercianți noi apăruți la contractare mese) - 10%;
- venit anual - circa 3.700.000 lei;
- angajați permanent în vederea gestionării pieței - 39 persoane.

Complexul Comercial Bazar este amplasat în Lunca Sucevei și are o suprafață de 30.275 mp. Acesta reprezintă cea mai importantă zonă comercială administrată de Primăria Municipiului Suceava prin Direcția Administrația Piețelor.

Complexul Comercial Bazar este cea mai importantă zonă comercială deoarece dispune de peste 2.000 chioșcuri pentru comercializarea produselor atât alimentare, cât și nealimentare (haine, produse pentru locuință, industriale etc.).

Principalele caracteristici ale complexului comercial:

- în cadrul complexului comercial își desfășoară activitatea 960 societăți comerciale, agenți economici individuali precum și segmente ale administrației locale;
- **dispune de o zonă acoperită** (alcătuită din structură metalică cu închideri din panouri sandwich la partea inferioară și panouri din policarbonat la partea superioară) **și o zonă deschisă;**
- **nu dispune de încălzire centralizată în zona acoperită.** Activitatea comerciala se desfășoară la temperatura mediului ambiant, fiecare comerciant încălzește spațiul cu sisteme locale în special radiatoare electrice. Acest sistem de încălzire reprezintă un pericol real de producere a incendiilor fiind în același timp un mare consumator de energie. Astfel, deși consumurile de energie electrică sunt ridicate, confortul termic lasă de dorit, ajungându-se de multe ori în sezonul rece în situația când nu se mai pot desfășura activități economice.

Având în vedere că Complexul Comercial Bazar are un potențial foarte mare de dezvoltare, fiind o piață regională și internațională (pentru Ucraina și Republica Moldova) importantă, la nivel local s-au găsit o serie de soluții tehnice pentru rezolvarea problemei confortului termic necesar desfășurării activităților comerciale, dar mai ales în vederea reducerii consumului de energie electrică și a noxelor cu efect de seră. **Problema o reprezintă faptul că nu a fost identificată o sursă de finanțare care să acopere cât mai mult din cheltuielile necesare investiției.**

<u>Probleme identificate</u> zone din piețele agroalimentare nu sunt modernizate în vederea desfășurării în condiții optime a activității comerciale;

- două din cele trei piețe agroalimentare nu sunt acoperite;
- piețele au un aspect dezolant;
- Complexul Comercial Bazar nu dispune de încălzire în zona acoperită fiind astfel, un mare consumator de energie electrică;

- Piețele comerciale nu dispun de ventilație pe timp de vară și încălzire pe timp de iarnă;
- zonele pentru parcare din jurul piețelor agroalimentare sunt limitate ceea ce creează un disconfort atât cumpărătorilor, cât comercianților;
- platformele pentru colectarea deșeurilor nu sunt modernizate în sensul existenței principiului colectării selective. De asemenea, în perioadele de vară acestea, prin mirosurile emanate, creează disconfort trecătorilor;
- nu există zonă de extindere în jurul piețelor agroalimentare deși cererea pentru desfășurarea activităților comerciale este în creștere;
- infrastructura ce se pune la dispoziția comercianților nu are aceeași structură arhitecturală, cel puțin unitară pentru fiecare piață agroalimentară în parte.

Problemele identificate anterior sunt menționate și în Planul Local de Acțiune, document realizat în cadrul proiectului "Piețe urbane sustenabile", co-finanțat prin Programul European URBACT II.

Măsuri necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate

Dezvoltarea viitoare a Complexului Comercial Bazar va trebui să țină cont de soluțiile inovatoare ce se definesc printr-un set de tehnologii performante care să protejeze mediul înconjurător. Soluțiile tehnice vor include eficiența energetică - iluminat și încălzire - din resurse regenerabile. Implementarea unui proiect de asemenea anvergură în Complexul Comercial Bazar va avea un impact pozitiv asupra mediului înconjurător și va oferi în același timp și un model de bună practică pentru alte instituții publice sau societăți comerciale.

Întrucât piața urbană sustenabilă și în mod particular piețele agroalimentare din municipiul Suceava sunt incluse în planificările urbane ca fiind nuclee polarizatoare de activități economice intense sunt foarte importante activitățile de conștientizare și promovare a activităților economice cu emisii poluante reduse, utilizarea alternativă a surselor de energie (energia verde-soare, apa, vânt, geotermala), gestionarea și reciclarea deșeurilor.

Conform Planului de Acțiune Locală realizat în cadrul proiectului "Piețe urbane sustenabile", principale acțiuni propuse sunt:

- Reabilitarea și modernizarea infrastructurii piețelor din Municipiul Suceava;
- Asigurarea dotărilor, facilităților și utilităților corespunzătoare pentru piețele din Municipiul Suceava;
- Asigurarea accesibilității, sistematizarea traficului rutier și pietonal în zonele adiacente piețelor din Municipiul Suceava;
- Organizarea cu caracter de permanență (săptămânal) a piețelor în aer liber pentru produse tradiționale și producători locali;
- Introducerea sistemelor de asigurare a utilităților (în special iluminat și încălzire) folosind surse de energie alternativă, regenerabilă;
- Achiziționarea de vehicule alternative (electrice) necesare pentru activități de administrare a piețelor, transport și distribuție marfă, precum și pentru cetățeni/consumatori;
- Promovarea conceptului de piață sustenabila la nivel local prin organizarea unui eveniment local anual - Ziua Internațională a Piețelor;
- Acordarea de facilități la nivel local/județean pentru demararea/dezvoltarea afacerilor producătorilor locali;

- Promovarea pieței tradiționale locale prin intermediul operatorilor din turism;
- Implementarea conceptului de piață ca loc de socializare.

Orice acțiuni de dezvoltare a piețelor comerciale trebuie să urmărească viziunea generală de dezvoltare a piețelor stabilită la nivelul municipiului Suceava - <u>până în anul 2025, piețele municipiului Suceava vor deveni un spațiu autentic și prietenos, aprovizionat cu produse locale diversificate, cu dotări moderne și salubre reprezentând un loc de socializare atât pentru localnici, cât și pentru turiști</u>[40].

[40] Planul local de acțiune Piețe Urbane Sustenabile - document realizat în cadrul proiectului "Piețe urbane sustenabile", co-finanțat prin Programul European URBACT II.

Patrimoniul cultural și turistic local

"Intensificarea activității culturale, care în regiunile mai puțin dezvoltate ale României nu este asigurată la un nivel optim, are potențialul de a contribui la dezvoltarea locală. Pe lângă îmbunătățirea calității vieții și a atractivității orașelor (...), ameliorarea serviciilor culturale locale și a infrastructurii multifuncționale, alături de investițiile în e-cultură, au capacitatea de a îmbogăți educația românilor, exploata potențialul turistic local și stimula dezvoltarea locală prin crearea de noi piețe pentru IMM-uri. (...) Dezvoltarea turismului la nivel local va contribui la creșterea economică, inclusiv în regiunile mai puțin dezvoltate cu un înalt potențial turistic, dar și la crearea de noi locuri de muncă într-o economie diversificată, în scopul reducerii dependenței de agricultură, de sectoarele economice tradiționale sau de sectoarele aflate în dificultate."

Sursa: Acord de Parteneriat 2014-2020

Date privind situația actuală

Municipiul Suceava are un patrimoniu cultural și arhitectural excepțional, cu 84 monumente istorice incluse pe „Lista monumentelor istorice 2015, al județului Suceava".

Prin Ordinul nr. 2.828/2015 al Ministrului Culturii a fost reactualizată Lista Monumentelor Istorice[41] (LMI). Pentru Municipiul Suceava lista monumentelor istorice, privite în ansamblu, cuprinde:

Nr. Crt	Cod LMI 2004	Denumire	Adresă	Datare
1.	SV-I-s-A-05389	Cetatea Șcheia - Suceava	"Dealul Șeptilici" marginea de NV a orașului	sf. sec. XIV Epoca medievală
2.	SV-I-s-A-05390	Platoul din fața Cetății de Scaun	"Câmpul Șanțurilor" la marginea de E a orașului și pantele de N ale dealului	sec. XIV - XVII Epoca medievală
3.	SV-I-s-A-05391	Situl arheologic "Vechiul centru medieval Suceava"	Zona cuprinsă de str. P. Rareș (N), A. Ipătescu (E), N. Bălcescu (S), Ștefan cel Mare (V)	-
4.	SV-I-s-A-05392	Situl arheologic "Orașul medieval Suceava"	Zona cuprinsă între str. Cetății, Luca Arbore, Petru Mușat	-
5.	SV-II-a-A-05449	Cetatea de Scaun a Sucevei	La marginea de E a orașului	sec. XIV
6.	SV-II-m-B-21030	Fosta uzină de apă	Strada Apeductului f. n.	-
7.	SV-II-s-B-05451	Vechea zonă comercială a Sucevei	Str. Armenească și Dragoș Vodă ambele fronturi de clădiri monument	sec. XIX
8.	SV-II-m-B-05450	Liceul "Ștefan cel Mare"	Str. Alecsandri Vasile 3	1893
9.	SV-II-m-A-05452	Biserica armenească "Sf. Cruce"	Str. Armenească 1	sec. XVI
10.	SV-II-m-B-05453	Casă	Str. Armenească 7	sec. XIX
11.	SV-II-m-B-05454	Casa de lemn Hopmeier	Str. Armenească 13	sf. sec. XIX
12.	SV-II-m-B-	Casa Pâțu	Str. Armenească 14	sec. XVIII - XIX

[41] Ministerul Culturii: www.cultura.ro - Ordinul Ministrului Culturii nr. 2.828/2015 publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 113 bis din 15.02.2016.

	05455			
13.	SV-II-m-B-05456	Casa Seserman	Str. Armenească 18	sf. sec. XVIII
14.	SV-II-m-B-05457	Casa Roşu	Str. Armenească 24	sec. XVIII
15.	SV-II-m-B-05458	Casă	Str. Armenească 26	sec. XIX
16.	SV-II-m-B-05459	Casa Frăţian	Str. Armenească 31bis	sec. XVII
17.	SV-II-m-B-05460	Casă	Str. Armenească 47	mijl.sec. XVIII
18.	SV-II-m-B-05461	Casă	Str. Bălcescu Nicolae 3	sec. XIX
19.	SV-II-m-B-05462	Casă	Str. Creangă Ion 17	sec. XIX
20.	SV-II-a-B-05463	Mănăstirea Teodoreni - Burdujeni	Str. Cuza Vodă 19	sec. XVI - XIX
21.	SV-II-m-B-05464	Casa Hagi	Str. Dragoş Vodă 10	sec. XIX, adăugiri sf. sec. XIX
22.	SV-II-m-B-05465	Casa de lemn Colonescu	Str. Dragoş Vodă 13	sec. XIX
23.	SV-II-m-B-05466	Casa de lemn Ignătescu	Str. Dragoş Vodă 23	sec. XIX
24.	SV-II-a-A-05467	Ansamblul bisericii "Sf. Simion"	Str. Enescu George 51	sec. XVI
25.	SV-II-m-B-05468	Gara Suceava Nord-Iţcani	Str. Gării 4	1876
26.	SV-II-a-A-05469	Mănăstirea "Sf. Ioan cel Nou"	Str. Ioan Vodă cel Cumplit 2	sec. XVI - XIX
27.	SV-II-m-B-05470	Gara Suceava-Burdujeni	Str. Iorga Nicolae 7	1869
28.	SV-II-a-A-05471	Ansamblul "Curtea Domnească"	Str. Ipătescu Ana f.n.	sec. XIV - XVII
29.	SV-II-m-A-05472	Biserica "Învierea Domnului" - Vascresenia	Str. Ipătescu Ana 14	1551
30.	SV-II-m-A-05473	Biserica "Adormirea Maicii Domnului" - Iţcanii Vechi	Str. Labiş Nicolae 17	1639
31.	SV-II-m-A-05474	Biserica "Sf. Nicolae" - Prăjescu	Str. Mihai Viteazul 2	1611
32.	SV-II-m-A-05475	Biserica "Sf. Gheorghe" - Mirăuţi	Str. Mirăuţi 17	sec. XIV, XVII
33.	SV-II-m-B-05476	Hanul Domnesc, azi Muzeu etnografic	Str. Porumbescu Ciprian 5	mijl. sec. XVII
34.	SV-II-m-B-05477	Casă	Str. Prunului 1	sec. XIX
35.	SV-II-m-B-05478	Casa Costin Tarangul	Aleea Simion Florea Marian 2	sec. XIX
36.	SV-II-a-A-05479	Ansamblul bisericii "Sf. Dumitru"	Str. Ştefan cel Mare 1	sec. XIV-XVI
37.	SV-II-m-B-05480	Fosta prefectură, azi Complexul Muzeal "Bucovina"	Str. Ştefan cel Mare 33	1898
38.	SV-II-m-B-05481	Clădirea administrativă a oraşului, azi Prefectura şi	Str. Ştefan cel Mare 36	înc. sec. XX

		Consiliul Județean Suceava		
39.	SV-II-m-B-05482	Fostul tribunal, căpitănie districtuală și închisoare	Str. Ștefan cel Mare 58	1885
40.	SV-II-m-A-05483	Biserica "Nașterea Sf. Ioan Botezătorul" (a Coconilor)	Str. Ștefăniță Vodă 3	1643
41.	SV-II-m-B-05484	Casă	Aleea Trandafirilor 4	sf. sec. XVIII
42.	SV-II-a-A-05485	Mănăstirea Zamca	Str. Zamca f.n.	sec. XVI - XVII
43.	SV-IV-m-B-05688	Cripta-cavou a familiei dr. Otto Binder	În cimitirul orașului	1914
44.	SV-IV-m-B 05689	Monumentul lui Ștefan cel Mare	În parcul Cetății de Scaun	1975
45.	SV-IV-m-B-05690	Mormântul logofătului George Cantacuzino	În cimitirul orașului	1812
46.	SV-IV-m-B-05691	Mormântul lui Simion Florea Marian	În cimitirul orașului	1907
47.	SV-IV-m-B-05692	Cripta-cavou a familiei Rodzina Sessuski Hasenorzow	În cimitirul orașului	1834
48.	SV-IV-m-B-05693	Mormântul lui Grigore Vindereu (1830-1888)	În cimitirul orașului	1826
49.	SV-IV-s-B-05694	Muzeul Satului Bucovinean	În Parcul Cetății	sec. XIX
50.	SV-IV-m-B-05695	Statuia lui Petru I Mușat	Piața 22 Decembrie 1989	1976
51.	SV-IV-m-B-05696	Casa folcloristului Simion Florea Marian	Aleea Simion Florea 4	înc. sec. XIX

Tabel nr. 1.2.3.11 Lista monumentelor istorice

Deși, municipiul Suceava deține importante vestigii istorice și culturale ce constituie atracții turistice, aceste elemente nu sunt puse în valoare.

Conform studiului *Definirea conceptului național de dezvoltare spațială și introducerea lui în structura planului național de dezvoltare* elaborat de INCD URBAN Proiect, ținând cont de clasificările SPESP, EPSON, PlanetCense etc. și în relație cu ierarhizarea pe ranguri stabilită prin Legea nr. 351/2001, **municipiul Suceava este clasificat drept Pol regional OPUS cu specificitate funcțională (turism).**

Având în vedere funcționalitatea dominantă de turism a municipiului Suceava este absolut necesar crearea condițiilor optime pentru valorificarea potențialului turistic - motor al dezvoltării locale.

Ambianța culturală a municipiului Suceava este susținută de **Complexul Muzeal "Bucovina"**. Acesta cuprinde următoarele categorii de centre culturale:

- Cetatea de Scaun;
- Muzeul Satului Bucovinean;
- Muzeul de Științe ale Naturii;
- Muzeul Etnografic Hanul Domnesc cu expoziția de etnografie;
- Muzeul de Istorie;
- Muzeul Național al Bucovinei - Laborator Zonal de Restaurare;
- Fondul Memorial - Documentar "Simion Florea Marian".

La acestea se adaugă **Observatorul Astronomic** al Universității "Ștefan cel Mare" Suceava.

Conform informațiilor prezentate de Direcția Județeană de Statistică Suceava, la nivelul anului 2014, **municipiul Suceava dispunea de 11 muzee și colecții publice.**

Numărul de vizitatorilor în muzee și colecții publice, în perioada 2007-2015, a cunoscut fluctuații importante:

Grafic nr. 1.2.3.2 Număr de vizitatori în muzee și colecții publice, în perioada 2007-2015, la nivelul municipiului Suceava

Unități de susținere/desfășurare a activităților culturale în municipiul Suceava:

- ***Casa de Cultură a Sindicatelor*** - dispune de săli de spectacole, sala mare are o capacitate de peste 700 de locuri, săli pentru expoziție și alte săli pentru susținerea actelor culturale. De asemenea, clădirea găzduiește cu chirie afaceri dintre cele mai diverse astfel, se pierde identitatea culturală a acestui edicifiu inaugurat în anul 1969. Deși s-au realizat o serie de reabilitări pentru menținerea funcționalității clădirii, aceasta trebuie modernizată;
- ***Centrul Cultural Bucovina - Cinematograf Modern*** - clădirea cinematografului, ce datează încă din 1959, este una reprezentativă pentru orașul Suceava. Acesta a fost modernizat în anul 2015, are o capacitate de 300 locuri. Clădirea este utilizată atât ca cinematograf, cât și ca centru pentru spectacole de teatru sau diverse alte manifestări artistice;
- ***Centrul pentru Susținerea Tradițiilor Bucovinene*** - reprezintă o structură de sprijin pentru activitățile culturale derulate în municipiul, cu accent pe activitățile de promovare a meșteșugarilor populari din zonă, dar nu numai. Clădirea a fost inaugurată în anul 2013;
- ***Dom Polski*** - clădirea datează din anii 1903-1907, iar din anul 1996 aceasta este redobândită de către minoritatea polonă din zonă. În cadrul acestei clădiri au loc spectacole artistice și de teatru;
- ***Auditorium Joseph Schmidt*** - Universitatea Ștefan cel Mare - acesta a fost inaugurat în anul 2007. Clădirea dispune de o sală de spectacole cu capacitate de 240 locuri și este destinată activităților culturale. În vederea susținerii de evenimente culturale periodice, susținute în colaborare cu studenții din Iași, s-a semnat un acord de colaborare între Universitatea "Ștefan cel Mare" din Suceava și Universitatea de Arte "George Enescu" Iași;
- ***Biblioteca Bucovinei "I. G. Sbiera"*** - dispune de un număr impresionat de colecții de carte, seriale și periodice, documente audio-vizuale și digitale. La nivelul anului 2015, biblioteca dispunea de 418.577 volume, în creștere față de anul 2014 (403.411 volume), iar numărul utilizatorilor activi se ridica la 6.354 persoane, în scădere față de anul anterior (6.696 utilizatori). Ansamblul

clădirilor a fost recent reabilitat. Biblioteca organizează periodic evenimente culturale, unele dintre acestea desfășurându-se cu o periodicitate anuală.

Activitatea culturală locală este susținută atât de administrația publică, prin departamentul specializat din cadrul Primăriei, Centrul Național de Informare Turistică, Centrul Județean de Conservare și Valorificare a Tradiției și a Creațiilor Populare Suceava, cât și de organizațiile non-guvernamentale, precum și de diverse restaurante și centre comerciale.

Activitățile culturale desfășurate la nivelul municipiului Suceava sunt reduse în comparație cu alte municipii reședință de județ.

La nivelul municipiului Suceava, în perioada 2007-2015, numărul spectatorilor și auditorilor la reprezentațiile artistice se prezintă conform următorului grafic[42]:

Grafic nr. 1.2.3.3 Număr de spectatori și auditori la reprezentații artistice, în perioada 2007-2015, la nivelul municipiului Suceava

Probleme identificate

- monumentele istorice nu sunt valorificate în acord cu potențialul acestora (o parte din clădirile de patrimoniu trebuie reabilitate; nu există indicatoare de îndrumare a turiștilor; nu există trasee turistice bine stabilite care să cuprindă toate obiectivele culturale, istorice și religioase ale municipiului; nu sunt puse la dispoziția turiștilor mijloace de transport către obiectivele turistice);
- activitățile culturale sunt slab reprezentate la nivelul municipiului Suceava;
- clădirile destinate activităților culturale trebuie reabilitate și modernizate în vederea asigurării unui act de cultură de calitate.

Măsuri necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate

În vederea valorificării potențialului turistic local, dar și pentru stimularea vieții culturale la nivelul municipiului Suceava este necesară o serie de măsuri, precum:

- reabilitarea și semnalizarea corespunzătoare a obiectivelor turistice;
- promovarea potențialului turistic al orașului;
- crearea de parteneriate public-privat în vederea susținerii activităților culturale.

[42] Conform DJS Suceava - Fișa localității

1.2.4 Transport și mobilitate urbană

Situația privind transportul și mobilitatea urbană este analizată în acord cu informațiile prezentate în Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al municipiului Suceava, a datelor transmise de operatorul de transport în comun, respectiv S.C. Transport Public Local S.A. (TPL) Suceava, precum și cu informațiile prezentate de Direcția Județeană de Statistică Suceava (Fișa localității Suceava).

Subcapitolul prezintă atât sisteme de transport ce sunt subordonate Primăriei Municipiului Suceava (transportul public local), cât și sisteme de transport subordonate Consiliului Județean (transportul aerian) și sisteme de transport naționale (transportul feroviar).

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Suceava stabilește modul în care se vor pune în aplicare conceptele moderne de planificare și management al mobilității urbane durabile, așa cum au fost definite și implementate la nivel european. Aceste concepte sunt particularizate la specificul Municipiului Suceava, urmărind maximizarea efectelor aduse prin îmbunătățirea indicatorilor de mobilitate pe termen scurt (2019), mediu (2023) și lung (2030).

Planul prezintă o viziune sustenabilă de dezvoltare pentru zona urbană a Municipiului Suceava și ține cont de costurile și beneficiile sociale, prin "internalizarea costurilor externe". Nu în ultimul rând, trebuie subliniat faptul că planificarea pentru viitorul orașului în cadrul PMUD este centrată pe cetățeni. Cetățenii Municipiului Suceava, în calitate de călători, oameni de afaceri, consumatori, clienți, sau orice rol ar putea avea ei, sunt parte a soluției, realizarea planului de mobilitate urbană durabilă însemnând "***Planificare pentru Oamenii din Municipiul Suceava***".

Arealul planului de mobilitate este reprezentat de teritoriul unității administrativ-teritoriale Suceava, reședința județului cu același nume, situat în Regiunea de Dezvoltare Nord-Est a României (figura 1.1). Alegerea arealului acoperit de PMUD al Municipiului Suceava s-a realizat prin corelarea cu prevederile Planului de Urbanism General, aflat în curs de avizare, și ținând seama de relațiile de transport cu teritoriul învecinat.

PMUD al Municipiului Suceava este rezultatul unui proces structurat care cuprinde analiza stării inițiale, construirea viziunii, stabilirea obiectivelor și țintelor, alegerea politicilor și a măsurilor, comunicarea activă, monitorizarea și evaluarea, precum și identificarea lecțiilor învățate.

Scopul Planului de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Suceava este de îmbunătățire a accesibilității în zonele urbane și asigurare a mobilității durabile, precum și a unor servicii de transport de calitate ridicată în interiorul zonelor urbane și pe arterele de penetrație către acestea, obiectiv realizabil cu ajutorul caracteristicilor descrise mai sus și reprezentate în figura 1.2.

PMUD al Municipiului Suceava urmărește îndeplinirea următoarelor **obiective fundamentale:**

- **Accesibilitate** - sistemul de transport și mobilitate va facilita accesul către destinații în care se desfășoară activități esențiale pentru toate categoriile de utilizatori;
- **Eficiență economică** - sistemul de transport și mobilitate va sprijini în continuare desfășurarea activităților economice în Municipiul Suceava, în condiții de dezvoltare durabilă;
- **Siguranță** - sistemul de transport și mobilitate va urmări reducerea numărului de victime provenite din accidentele rutiere, cu precădere din rândul participanților la trafic vulnerabili;

- Mediu - sistemul de transport şi mobilitate va urmări reducerea impactului negativ asupra mediului (emisii de poluanţi, de gaze cu efect de seră, zgomot);
- Calitatea vieţii - sistemul de transport şi mobilitate va fi orientat către îndeplinirea obiectivelor fundamentale de mai sus, contribuind la dezvoltarea urbană durabilă şi la creşterea calităţii vieţii în Municipiul Suceava.

Figura Caracteristicile generale ale PMUD al Municipiului Suceava.

Pornind de la caracteristicile generale ale planurilor de mobilitate şi ţinând cont de obiectivele urmărite pentru Municipiul Suceava, se poate evidenţia faptul că măsurile recomandate prin PMUD urmăresc dezvoltarea unui ***sistem de transport urban care***:

- *Este accesibil şi răspunde nevoilor de bază ale tuturor utilizatorilor în ceea ce priveşte mobilitatea;*
- *Echilibrează şi satisface diversitatea cererii de servicii de mobilitate şi transport provenite de la cetăţeni, întreprinderi şi industrie;*
- *Trasează o dezvoltare echilibrată şi o mai bună integrare a diferitelor moduri de transport;*
- *Întruneşte cerinţele de durabilitate, punând în balanţă nevoia de viabilitate economică, echitate socială, sănătate şi calitate a mediului înconjurător;*
- *Optimizează eficienţa şi eficacitatea costurilor;*
- *Utilizează mai bine spaţiul urban, precum şi infrastructura şi serviciile de transport existente;*
- *Îmbunătăţeşte atractivitatea mediului urban, calitatea vieţii şi sănătatea publică;*
- *Îmbunătăţeşte siguranţa şi securitatea traficului;*
- *Reduce poluarea aerului şi poluarea fonică, emisiile de gaze cu efect de seră şi consumul de energie;*
- *Contribuie la o performanţă generală mai bună a reţelei transeuropene de transport şi a sistemului european de transport ca întreg.*

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Suceava reprezintă instrumentul de planificare și management pe care autoritățile publice îl pot folosi pentru a structura politicile de mobilitate în ceea ce privește atingerea obiectivelor generale de îmbunătățire a calității mediului, a competitivității și siguranței. Acesta încorporează tehnologii de informare și comunicare care conduc la sustenabilitatea sistemului urban.

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Suceava cuprinde acțiuni grupate în planuri sectoriale privind următoarele tematici de mobilitate:

1. ***Intervenții majore asupra rețelei stradale***

Concluzii cu privire la situația curentă:

- rețeaua de transport rutier prezintă conexitate ridicată fiind racordată la rețeaua Trans-Europeană de Transport centrală (TEN-T Core);
- există sectoare stradale suprapuse peste traseele drumurilor europene (naționale) și județene, pe care se înregistrează valori mari de trafic și număr crescut de accidente;
- ponderea ridicată a lungimii străzilor nemodernizate din totalul rețelei stradale (pe 1/3 din lungimea totală, străzile sunt din balast);
- afectarea conectivității rețelei stradale de către rețeaua de transport feroviar și cursul Râului Suceava, număr redus al legăturilor posibile între nodurile rețelei rutiere;
- lipsa unei variante de ocolire complete reprezintă deficiența majoră a rețelei de circulații;
- insuficiența locurilor de parcare, în condițiile creșterii indicelui de motorizare, cu consecințe negative privind ocuparea spațiilor pietonale și siguranța circulației. Există cartiere în care 10 autoturisme sunt alocate unui loc de parcare amenajat;
- tendința de creștere a numărului de accidente în care sunt implicați pietoni conturată în ultimii doi ani;
- existența locurilor de parcare dedicate persoanelor cu mobilitate redusă (handicap) și gratuitatea acordată;
- lipsa unei politici de parcare, care să susțină diminuarea călătoriilor cu autoturismele în zona centrală.

2. ***Transport public***

Concluzii cu privire la situația curentă:

- racordarea la rețeaua feroviară Trans Europeană de Transport TEN-T centrală, existând premise privind modernizarea acestei infrastructuri astfel încât să permită circulația cu viteză ridicată și a stației Suceava Nord (Ițcani);
- susținerea utilizării transportului public local de către municipalitate prin acordarea de facilități pentru diferite categorii de persoanele cu probleme sociale și pentru elevi și studenți;
- existența unui sistem de tarifare, care nu prezintă accesibilitate și atractivitate ridicate pentru utilizatori;
- delegarea serviciului de transport public în baza unui contract care nu prevede în totalitate aspectele menționate în Regulamentul (CE) nr. 1370/ 2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2007 privind serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători;

- vechimea mijloacelor de transport și încadrarea motoarelor acestora în norme de depoluare reduse - cu consecințe negative asupra confortului resimțit de călători și cu impact negativ asupra mediului;
- lipsa unor terminale de transport intermodal în care să se realizeze transferul între transport regional, interjudețean și intrajudețean și cel local în condiții de siguranță și confort pentru călători;
- amplasarea stațiilor de taxi în cadrul rețelei de transport în concordanță cu cererea de transport.

3. *Transport de marfă*

Concluzii cu privire la situația curenta:

- sunt instituite restricții privind circulația autovehiculelor de marfă a căror masă totală maximă autorizată depășește 3,5 tone pe străzile din zona urbană;
- lipsa centurii ocolitoare, care să preia fluxurile de autovehicule de marfă cu masa totală maximă autorizată mai mare de 7,5 tone aflate în tranzit, conduce la situații în care volume ridicate de vehicule grele de marfă tranzitează zone cu densitate mare de locuire, respectiv zone cu obiective socio-economice care atrag populație;
- există reglementări privind logistica urbană, însă pentru obținerea rezultatelor așteptate trebuie aplicat un sistem de control.

4. *Mijloace (sisteme) alternative de mobilitate*

Concluzii cu privire la situația curenta:

- existența unei rețele de trotuare aflate în stare bună (multe dintre acestea au fost reabilitate odată cu infrastructura rutieră, în special pe arterele importante - aproximativ 60 km rețea stradală, care acoperă o treime din lungimea totală a infrastructurii majore);
- prezența redusă a spațiilor cu prioritate pentru pietoni, pietonale sau cu utilizare în comun (semi-pietonale, de tip "shared-space");
- existența unor soluții de sporire a accesibilității spațiilor pietonale (reducerea diferenței de nivel între trotuar și carosabil în zona trecerilor pentru pietoni, etc.);
- clădirile principalelor instituții sunt dotate cu rampe pentru accesul persoanelor cu mobilitate redusă;
- limitarea accesibilității pietonilor și periclitarea siguranței acestora de către autovehiculele parcate neregulamentar pe trotuare;
- existența problemelor de siguranța circulației asociate modurilor de transport alternativ (pietonal, cu bicicleta), principalele cauze de producere a accidentelor fiind "neacordare prioritate pietoni", "traversare neregulamentară pietoni", "abateri biciclişti";
- existența preocupărilor pentru crearea unei rețele destinate circulației bicicletelor, prin delimitarea unor benzi pe trotuarele principalelor artere rutiere (lungime de aproximativ 15 km);
- demararea procesului de creare a infrastructurii publice necesare utilizării autovehiculelor cu propulsie electrică (puncte de încărcare cu energie, locuri de parcare în vecinătatea punctelor de încărcare) și de înlocuire a parcului de autovehicule utilizate de Municipiului Suceava cu autovehicule electrice.

5. *Managementul traficului*

Concluzii cu privire la situația curentă:

- existență zonelor în care este instituită reducerea vitezei de circulație la maxim 30 km/h;
- inexistența unui sistem integrat care să optimizeze funcționarea în funcție de valorile fluxurilor de trafic înregistrate pe brațele de pătrundere în intersecție și de caracteristicile de prioritate ale vehiculelor;
- lipsa unui sistem flexibil și accesibil de achiziție a legitimațiilor de călătorie pentru transportul public (e-ticketing);
- inexistența unei structuri adecvate pentru monitorizarea și controlul eficient al vehiculelor de transport public în timp real.

6. *Zone cu nivel ridicat de complexitate*

Concluzii cu privire la situația curentă:

- deficiențe în asigurarea circulației pietonale între puncte de interes din zona centrală;
- amplasarea Autogării Suceava în zona centrală a orașului cu efecte negative aduse de fluxurile de trafic asociate (428 mijloace de transport public zilnic);
- circulația în condiții de congestie în zona comercială Burdujeni, pe artera principală de legătură între cele două trupuri ale orașului;
- modernizarea recentă a Aeroportului Internațional Ștefan cel Mare, la standarde internaționale;
- creșterea atractivității modului de transport aerian manifestată în anul 2016;
- creșterea ofertei de transport aerian în anul 2017;
- lipsa unei conexiuni a aeroportului la rețeaua de transport public. Singurul mod de transport care poate fi folosit pentru a ajunge la aeroport este autovehiculul personal.

Pentru descongestionarea traficului pe lângă dezvoltarea unui management eficient al traficului și reabilitare a infrastructurii, PMUD propune o serie de <u>soluții de descongestionare a traficului</u> ce pot fi promovate/adoptate la nivelul municipiului Suceava, cu accent pe probleme existente, precum și pe impactul acestora, astfel:

- **mersul pe jos** - mai ales pentru distanțe scurte și ca mod de deplasare zilnică- este necesar modernizarea infrastructurii pietonale prin reabilitarea trotuarelor, amenajarea și asigurarea continuității acestora acolo unde nu există, precum și creșterea gradului de siguranță și confort în deplasare prin asigurarea unei bune lizibilități, vizibilități și marcări a spațiilor de deplasare destinate pietonilor în raport cu zona carosabilă;
- **deplasarea cu bicicleta** - rețeaua ciclabilă existentă la nivelul municipiului Suceava nu oferă un grad de siguranță și accesibilitate necesar utilizării în mod frecvent a bicicletelor. Traseele ciclabile amplasate pe trotuar au fost realizate prin trasarea unui marcaj liniar alb despărțitor care separă zona pentru biciclete de cea pentru pietoni - lățimea zonei pentru biciclete este de 1m. Această soluție adoptată în realizarea rețele pentru biciclete nu s-a dovedit a fi una eficientă și nici una încurajatoare pentru utilizarea bicicletei ca mod de deplasare zilnică deoarece, adesea, pistele sunt opturate de prezența diferitelor obiecte de mobilier urban (stâlpi de iluminat, pubele, indicatoare rutiere etc.)

sau sunt blocate de autoturisme parcate. De asemenea, sunt necesare realizarea de centre de tipul "Bike sharing";

- **transportul public în comun** - renunțarea la autoturismul personal în favoarea mijloacelor de transport în comun reprezintă un punct cheie în descongestionarea traficului. În acest context, modernizarea infrastructurii trebuie abordată atât prin prisma înnoirii parcului auto cu mijloace de transport ecologice, crearea de benzi cu prioritate pentru transportul public, extinderea rețelei și stațiilor de călători, precum și modernizarea acestora, cât și prin prisma creșterii calității serviciilor oferite, respectiv implementarea unui sistem de management de informare a călătorilor atât în stații, cât și în mijloacele de transport, creșterea frecvenței de succedare a mijloacelor de transport, implementarea unui sistem de eliberare și validare automată a biletelor de călătorie;
- **intermodale de tipul "Parchează și Călătorește"** ("Park and Ride") - presupune existența a cel puțin două moduri de transport fiind realizat astfel transferul de la automobil (utilizat pentru deplasări pentru distanțe lungi) la transportul public local/biciclete/tren și invers. Localizarea acestora în zonele de periferie ale orașului în vederea preluării fluxului de navetiști și altor utilizatori care se îndreaptă spre oraș, cu precădere spre zona centrală, va conduce la reducerea dependenței de automobil în realizarea unei călătorii și de asemenea, la reducerea congestiei din oraș prin încurajarea utilizării transportului public și a deplasărilor cu bicicleta;
- **intermodale de distribuție a mărfurilor** - presupune realizarea unor centre de primire a mărfurilor de unde livrările consolidate sunt transportate în zona deservită. Astfel, tirurile și vehiculele lungi de transport marfă, acostează la centrul de consolidare și descarcă încărcătura. Aceasta este apoi sortată și consolidată în vehicule de mică capacitate (adesea vehicule electrice sau tramvai de marfă).

Adoptarea soluțiilor prezentate anterior nu va conduce doar la descongestionarea traficului, ci și la protejarea mediului, prin reducerea emisiilor gazelor cu efect de seră, la creșterea accesibilității, la promovarea unei mediu de viață sănătos prin mișcare, precum și la creșterea gradului de atractivitate a municipiului, per total, la dezvoltarea durabilă a localității.

Referitor la <u>mobilitatea urbană</u>, **Planul de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD) al Municipiului Suceava** prezintă principalele transformări și schimbări apărute din punct de vedere a sistemului de transport la nivelul municipiului Suceava. De asemenea, planul identifică problemele actuale legate de mobilitate, precum și de contextul dezvoltărilor ulterioare estimate pentru reședința de județ.

PMUD identifică următoarele <u>probleme legate de mobilitate</u>:

- **infrastructură rutieră degradată, management al traficului rutier și al parcărilor defectuos** (proporție relativ ridicata de drumuri neasfaltate, conectare defectuoasă între cele două trupuri urbane ale municipiului, dotare și semnalizare a rețelei stradale necorespunzătoare, trafic intens la orele de vârf ceea ce produce congestionări, lipsa unui sistem coerent de parcări publice adaptate funcțiunilor majore - administrație, educație, destinații turistice, număr mare de zone cu parcare neregulamentară și dezorganizată);
- **amenajări nesatisfăcătoare pentru biciclişti** (piste pentru biciclete realizate pe trotuar cu o lățime relativ mică, rețea discontinuă, nu acoperă zonele de interes - monumente istorice, zona centrală, traseu spre zonele comerciale, nu există infrastructură de închirieri biciclete);
- **amenajări nesatisfăcătoare pentru pietoni** (probleme de siguranța circulației la trecerile pentru pietoni, trotuare în stare necorespunzătoare, amenajări

necorespunzătoare pentru zonele pietonale periferice, zone pietonale neadaptate pentru persoanele cu dizabilități, lipsa unui sistem coerent, integrat de circulație pietonală);

- **transport public în comun neatractiv** (lipsa mijloacelor de transport ecologice, interval de circulație mare a mijloacelor de transport, zone de interes neacoperite de sistemul de transport - Cetatea de Scaun, Muzeul Satului, zone periferice etc., lipsa unui sistem de informare a călătorilor, lipsa unui sistem de eliberare și validare automată a biletelor de călătorie, lipsa unei căi unice care să asigure un timp scurt de deplasare);
- **existența traseelor cu trafic greu în zona centrală și cartierele rezidențiale ale municipiului** (problema este generată de lipsa centuriilor ocolitoare care pe de o parte să elimine tranzitul transportului de marfă prin municipiu, pe de altă parte să fluidizeze traficul în zona centrală și spre zonele comerciale situate în zona industrială);
- prezența a **două puncte de concentrare a mai multor moduri de transport** (există doar la nivel de conectare a transportului public în comun cu gările CFR).

<u>Măsuri necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate</u>

Organizarea și exploatarea rețelei de transport în comun trebuie să se facă în corelare cu organizarea circulației generale urbane în scopul asigurării unui serviciu optim și a unei circulații fluente, în condiții de siguranță și cu un impact favorabil asupra mediului, cât și pentru a asigura accesul la transportul public pentru un număr cât mai mare de cetățeni, atât din municipiu cât și din zona metropolitană, astfel încât, să fie redusă nevoia de deplasare cu autoturismul propriu.

Astfel, <u>PMUD propune</u>:

- **Creșterea gradului de atractivitate al transportului în comun prin înnoirea parcului de mijloace de transport. Autobuzele electrice sau hibride reprezintă o variantă foarte bună** pentru municipiul Suceava;
- Îmbunătățirea calității serviciilor de transport, urmărind **reducerea timpului de călătorie și de așteptare**, creșterea încrederii în serviciul de transport;
- **Extinderea transportului public urban spre localitățile periurbane** organic legate de Municipiul Suceava în scopul reducerii traficului rutier de penetratie;
- **Îmbunătățirea legăturilor la transportul public a zonelor cu profil comercial, de servicii și o mai bună conectare a transportului public local la rețelele rutiere teritoriale;**
- **Creșterea numărului de persoane care utilizează mijloacele de transport în comun de tipul autobuze și microbuze;**
- **Asigurarea condițiilor necesare pentru deservirea eficientă a transportului de călători către și dinspre centrele de servicii și locurile de muncă.**

În vederea reducerii dependenței de autovehicule personale, modernizarea infrastructurii transportului public de călători trebuie abordată prin prisma:

- **crearea infrastructurii optime de prestare a serviciilor**, respectiv înnoirea parcului auto cu mijloace de transport ecologice, crearea de benzi cu prioritate pentru transportul public, extinderea rețelei și stațiilor de călători, precum și modernizarea acestora;
- **creșterii calității serviciilor oferite**, respectiv implementarea unui sistem de management de informare a călătorilor atât în stații, cât și în mijloacele de transport, creșterea frecvenței de succedare a mijloacelor de transport,

implementarea unui sistem de eliberare şi validare automată a biletelor de călătorie.

- **reabilitarea infrastructurii rutiere şi implementarea unui sistem de management al traficului;**
- **crearea unui sistem de atractiv de mobilitate urbană** care să conducă la diminuarea dependenţei de automobilul personal, prin acţiuni precum:
  - ✓ **reamenajarea şi extinderea reţelei actuale pentru biciclete** prin realizarea de piste sau benzi pe partea carosabilă şi pietonală şi de asemenea, conectarea zonelor rezidenţiale cu centrele de interes ale oraşului;
  - ✓ **crearea unui sistem coerent şi integrat de circulaţie pietonală** prin reabilitarea trotuarelor, crearea acestora acolo unde lipsesc, amenajarea acestora cu bănci pentru odihnă;
  - ✓ **punerea de restricţii în zonele de interes**, precum în zona unităţilor şcolare astfel încât deplasarea către/dinspre acestea să fie realizată cu predispoziţie pe jos;
  - ✓ **modernizarea infrastructurii transportului public de călători** prin *crearea infrastructurii optime de prestare a serviciilor* (înnoirea parcului auto cu mijloace de transport ecologice, crearea de benzi cu prioritate pentru transportul public, extinderea reţelei şi staţiilor de călători, precum şi modernizarea acestora) şi *creşterea calităţii serviciilor oferite* (implementarea unui sistem de management de informare a călătorilor atât în staţii, cât şi în mijloacele de transport, creşterea frecvenţei de succedare a mijloacelor de transport, implementarea unui sistem de eliberare şi validare automată a biletelor de călătorie).
- **eliminarea traficului de mare tonaj din zona centrală şi cartierele rezidenţiale** prin:
  - ✓ reactualizarea traseelor permise şi a interdicţiilor privind transportul de mare tonaj prin realizarea unui Plan al serviciilor de livrare cu detalierea principalelor trasee şi perioade de livrare permise transportului de marfă;
  - ✓ realizare centre de consolidare a mărfurilor (centre de distribuţie) - realizarea distribuţiei prin preluarea mărfurilor de pe tiruri, pe mijloace de transport de mică capacitate/durabile (furgonete, biciclete cargo);
- **extinderea şi modernizarea traseelor turistice la monumentele istorice** prin crearea de reţele pietonale şi ciclabile pentru vizitarea acestora.

Proiectele extrase din Planul de Mobilitate Urbană Durabilă se regăsesc în cadrul Anexa 9 - Portofoliu de proiecte.

1.2.5 Siguranța cetățenilor și ordine publică

Asigurarea climatului de normalitate civică, de ordine și siguranță publică a reprezentat permanent o prioritate pentru instituțiile locale, care prin structurile sale specializate a căutat să identifice cele mai eficiente forme și modalități de realizare a acestui obiectiv.

Date privind situația actuală

Referitor la **infracțiunile stradale** care pot fi surprinse de camerele de supraveghere existente la nivelul municipiului Suceava, în perioada 2008 - 2012, situația se prezintă astfel:

Fenomen infracțional	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Mai 2013 - Mai 2014
Tâlhărie	16	8	17	19	-	22
Furt	88	70	67	129	-	180
Ultraj contra bunelor moravuri	1	0	2	0	-	0
La legea 61/1991	6	4	2	6	-	3
Total	**111**	**82**	**88**	**154**	**81***	**205**
Din care infracțiuni comise în zona unităților de învățământ	18	13	7	2	5	-

* doar pentru primele 5 luni din an

Tabel nr. 1.2.5.1 Situația infracțiunilor stradale comise la nivelul municipiului Suceava, în perioada 2008 - mai 2014

(sursa: Inspectoratul de Poliție Județean Suceava)

Deși din analiza datelor privind **infracționalitatea stradală** se observă o **creștere**, trebuie apreciat faptul că de cele mai multe ori timpul de rezolvare a cazurilor este în scădere având în vedere că municipalitatea dispune de camere de supraveghere care oferă ajutor în identificarea autorilor infracțiunilor.

Din punct de vedere al configurației terenului, iluminatului public și al intensității circulației, **zonele cele mai pretabile comiterii de infracțiuni**, se localizează astfel: zona râului Suceava (în zona complexului comercial Iulius Mall și Bazar), Parcul Tineretului, terenul împădurit din zona Cetății de Scaun, terenul din zona Mănăstirii Zamca, cabana și pădurea Adâncata, cartierul Iițcani, cartierul Burdujeni, cartierul Obcini, zona George Enescu, precum și zona centrală a municipiului.

Conform informațiilor oferite de Poliția Locală Suceava, din **analiza condițiilor ce au favorizat comiterea infracțiunilor cât și momentul comiterii faptelor**, se constată că acestea s-au comis după-amiaza sau pe timpul nopții, pe fondul consumului de alcool, ca urmare a unor stări conflictuale mai vechi, din lipsa unor mijloace de trai, a lipsei de fermitate a unor cadre de poliție față de cei care încalcă prevederile legale, precum și comoditatea de a sesiza instanța de judecată pentru înlocuirea amenzii cu munca în folosul comunității.

Faptele de încălcare a normelor legale privind ordinea și liniștea publică (legea 61/1991) sunt comise de regulă seara și în timpul nopții ca urmare a unor certuri în familie, scandaluri în stradă și în baruri, în zona cluburilor și în zona blocurilor unde tinerii se adună și tulbură liniștea locatarilor prin strigăte și larmă.

Situația accidentelor rutiere la nivelul municipiului Suceava se prezintă astfel:

An/Perioada	2009	2011	2012	2013	Mai 2014 - mai 2015
Accidente rutiere soldate cu:	175	264	303	158	154
Persoane decedate	7	-	-	-	3
Persoane rănite grav	32	-	-	-	29
Persoane rănite ușor	167	-	-	-	154

Tabel nr. 1.2.5.2 Situația accidentelor rutiere la nivelul municipiului Suceava, în perioada 2009 - mai 2015

(sursa: Inspectoratul de Poliție Județean Suceava)

Dinamica accidentelor rutiere, comparativ cu anul 2009, evidențiază faptul că în perioada mai 2014 - mai 2015 pe străzile municipiului Suceava s-au produs **154** accidente rutiere (-21 față de anul 2009), soldate cu **3** persoane decedate (-4 comparativ cu 2009), **29** persoane rănite grav (-3) și **154** rănite ușor (-13)[43].

Astfel, principalele trei cauze de producere / generatoare de accidente rutiere sunt:

- indisciplină pietonală și abateri biciclişti;
- viteză excesivă și neadaptată;
- neacordare de prioritate.

Locurile și arterele pretabile comiterii accidentelor de circulație sunt:

- artera principală a localității: Bld 1 Mai, Bdul 1 Decembrie 1918, Strada Ana Ipătescu, Calea Unirii, în special în zona Centrului Comercial Bazar, Inspectoratul Școlar Suceava, Sala Sporturilor;
- Bld. George Enescu, Calea Obcinilor, Str. Gheorghe Doja, Grigore Alexandru Ghica, Calea Burdujeni;
- drumul de centură prin comuna Șcheia.

O problemă de siguranță, ridicată de locuitorii municipiului Suceava, o reprezintă **câinii comunitari.**

Conform sondajului de opinie realizat în rândul populației din municipiul Suceava, **câinii comunitari se clasează printre primele probleme specifice localității.** Astfel, în categoria problemă principală care afectează municipiul, câinii comunitari ocupă poziția a V-a cu un procent de 3,27%, după infrastructură (26,810%), lipsa locurilor de muncă (20,26), curățenie (13,07%) și administrație (7,84%). Toate acestea în condițiile în care municipalitatea s-a implicat în gestionarea problemei câinilor comunitari.

Astfel, în vederea reducerii numărului de câini fără stăpân, aflați în libertate pe domeniul public al municipiului Suceava, și pentru reducerea efectelor negative produse de aceștia către populație, autoritatea publică locală a încheiat cu SC Diasil Service SRL un contract pentru activități de capturare, transport și predare a cânilor fără stăpân către adăpostul pentru câini de pe strada Energeticianului fn.

Evoluția numărului de câini din adăpostul special creat pentru aceștia, în perioada 2010-2015, se prezintă astfel:

[43] Conform adreselor transmise de Inspectoratul de Poliție Județean Suceava

An	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Câini comunitari din adăpost - nr.	913	1.049	741	978	1.057	983

Tabel nr. 1.2.5.3 Evoluția numărului de câini din adăpostul pentru câini existent la nivelul municipiului Suceava

În perioada de analiză numărul câinilor comunitari adăpostiți în centru a variat, punctul maxim fiind atins în anul 2014 când au fost cazați 1.057 de câini.

Conform informațiilor furnizate de Serviciul Gestionare câini fără stăpân, la nivelul municipiului Suceava, în **perioada 2010 - 2015, au fost agresate de câinii comunitari 142 de persoane.**

Centrul de adăpost pentru câinii comunitari este realizat conform normelor în vigoare privind protecția animalelor. De asemenea, centrul pune la dispoziția iubitorilor de animale posibilitatea de adoptare a câinilor, în conformitate cu prevederile OUG 155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân.

Probleme identificate

- zonele de pădure/parc/albia râului, zonele cele mai pretabile comiterii de infracțiuni, nu dispun de iluminat public;
- nu există posibilitatea tehnică de a înregistra numerele de înmatriculare ale vehiculelor implicate în accidente, ceea ce face imposibil, de exemplu, identificarea conducătorilor de vehicule care au comis infracțiuni de vătămare corporale și au părăsit locul accidentului;
- lipsa radarelor fixe, în principal pe artera principală a localității, determină număr ridicat de accidente datorate vitezei;
- amenajările rutiere ce au scopul asigurării securității rutiere sunt minimale ceea ce generează accidente în care sunt implicați pietonii;
- prezența câinilor fără stăpân pe domeniul public creează disconfort locuitorilor municipiului Suceava.

Măsuri necesare în vederea diminuării/eliminării problemelor identificate

În vederea îmbunătățirii siguranței pe străzile municipiului Suceava, sunt necesare investiții, precum:

- Modernizarea sistemului de monitorizare video prin instalarea de camere speciale pentru înregistrarea numerelor de înmatriculare a vehiculelor, amplasarea acestora în intersecții, la trecerile de pietoni și la intrările/ieșirile din municipiu, cel puțin pe principalele artere circulate;
- Instalarea unei camere pentru măsurarea vitezei instantanee pe Calea Unirii, în zona Inspectoratului Școlar Județean, justificat de numărul și consecințele accidentelor având cauză viteza;
- Demararea unui Program de îmbunătățire a amenajărilor rutiere destinate pietonilor, justificat de procentul de implicare a pietonilor în accidentele rutiere cu victime;
- Gestionarea eficientă a problemei câinilor fără stăpân, prin colectarea tuturor câinilor comunitari existenți la nivelul municipiului Suceava, creșterea capacității de cazare a câinilor fără stăpân în centrele de adăpost, precum și prin organizarea de campanii de promovare a adopțiilor.

În cadrul întâlnirilor organizate cu **Grupurile de Lucru** constituite pentru elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava a fost conturată o serie de **probleme legate de serviciile publice**. De asemenea, în cadrul acestor întâlniri au fost conturate și soluții de rezolvare/diminuare a problemelor identificate. Centralizatorul aspectelor identificate în cadrul celor patru grupuri de lucru (GL Social și Cultural, GL Capacitate administrativă și servicii publice, GL Urbanism și Mediu, GL Dezvoltare Economică) se prezintă astfel:

Probleme identificate:

- Utilități publice
  - ✓ Puncte termice învechite, cu probleme tehnice, subdimensionate în raport cu populația deservită;
  - ✓ Risipă de apă generată de timpul de așteptare pentru încălzirea apei;
  - ✓ Sistemul de canalizare generează disconfort locuitorilor prin mirosurile emanate;
- Fond locativ
  - ✓ Numeroase blocuri nereabilitate termic;
  - ✓ Reabilitarea blocurilor fără realizarea unei documentații tehnice care să fie supusă spre avizare Direcției de Urbanism din cadrul Primărie;
  - ✓ Lipsa unei evidențe privind numărul de blocuri reabilitate termic;
  - ✓ Diversitatea coloristică creează un aspect dezolant;
- Infrastructura rutieră, pietonală și pentru biciclete
  - ✓ Orașul este gâtuit - trafic aglomerat generat de o singură cale de acces;
  - ✓ Traficul greu tranzitează orașului - aspect determinat și de stațiile de betoane situate în interiorul orașului;
  - ✓ Lipsa șoselelor ocolitoare care să descongestioneze traficul generat de mașinile ce tranzitează orașul;
  - ✓ Starea precară a străzilor dintre blocuri cu precădere în cartierul Burdujeni. Acest aspect determină poluarea zonelor de locuințe cu praf;
  - ✓ Zone extrem de aglomerate (zona ANAF) fără posibilitatea de parcare regulamentară a mașinilor;
  - ✓ Cartiere cu accesibilitate limitată/minimă pentru mașini/ambulanțe/ISU (cartierul George Enescu, accesul către zona de locuințe de pe Cartodrom este limitat);
  - ✓ Lipsa locurilor de parcare;
  - ✓ Lipsa pistelor de biciclete - abordarea prin trasarea unei dungi pe trotuar nu este viabilă, plus că nu există continuitate;
  - ✓ Trotuare lipsă sau nefuncționale în condițiile în care sunt parcate mașini;
  - ✓ Unele părți pietonale sunt mai aglomerate - nu există un studiu de încărcare pietonală pentru trasee pietonale existente;
  - ✓ Trotuarele nu sunt adaptate pentru persoanele cu dizabilități sau pentru accesul cu cărucioare;
- Transport în comun pentru călători
  - ✓ Transportul în comun local nu dispune de un sistem de informare a călătorilor atât în stațiile de așteptare (panouri de orientare în stații care să ofere informații referitoare la denumirea stației, circuitul mijloacelor de transport, timpul de așteptare), cât și în mijloacele de transport (informarea călătorilor despre stația următoare).

- Spații verzi
  - ✓ Parcul situat pe strada Mărăști are un aspect neîngrijit;
  - ✓ Nu există o abordare unitară a speciilor care alcătuiesc gardurile verzi;
  - ✓ Diminuarea spațiilor verzi prin realizarea de construcții neautorizate și parcarea mașinilor;
  - ✓ Lipsa parcurilor în cartiere importante (cartierul Burdujeni care deține aproape 40% din populația Municipiului Suceava nu dispune de un parc important, iar zonele în extindere, de exemplu spre Plopeni, nu au prevăzute zone de spații verzi);
  - ✓ Concentrarea parcurilor de dimensiuni rezonabile cu precădere în zona centrală a orașului;
  - ✓ Spațiile verzi dintre blocuri sunt neamenajate și ocupate, de regulă, de mașini;
  - ✓ Nu există un Registru a spațiilor verzi care să ofere o viziune legată de dimensiunile și distribuția spațiilor verzi la nivelul municipiului Suceava. Registrul spațiilor verzi nu este actualizat. În cadrul PUG se oferă o informare estimativă a spațiilor verzi;
  - ✓ Nu există zone de agrement;
  - ✓ Imposibilitatea amenajări Parcului Șipote având în vedere că acesta nu este în proprietatea Primăriei și este încadrat ca pădure.
- Locuri de joacă
  - ✓ Spațiile de joacă existente sunt reduse ca dimensiuni iar cele dintre blocuri nu sunt amenajate;
  - ✓ Lipsesc locuri de joacă în cartiere importante, precum cartierul Iițcani.
- Cultură
  - ✓ Clădiri reprezentative de la nivelul municipiului Suceava nu sunt puse în valoare, de exemplu Casa de Cultură și fostul cinematograf din Iițcani;
  - ✓ Lipsa unui Teatru;
  - ✓ Nu există un Muzeu de Artă iar suprafața actuală a Galeriei de Artă nu răspunde necesităților;
  - ✓ Nu există spații pentru susținerea culturii iar cele existente nu acoperă necesitățile - de exemplu Biblioteca nu are filiale în toate cartierele (Iițcani) iar în cazul cartierelor Obcini și Burdujeni acestea sunt foarte reduse în comparație cu numărul de beneficiari pe care îi deservește;
  - ✓ Cultura locală nu ar trebui orientată doar către cinematografe, ci și către teatru.
- Siguranța cetățenilor
  - ✓ Iluminat deficitar în zonele limitrofe - infrastructura de iluminat stradal este dezafectată în unele zone limitrofe;
  - ✓ Grad mare de nesiguranță în zonele limitrofe dar și în unele cartiere (Iițcani);
  - ✓ În cartierul Zamca problema câinilor comunitari este considerată problemă de grad zero;
  - ✓ Stadionul din Areni nu este securizat, nu răspunde nevoilor;
  - ✓ Nu există interes pentru salubrizarea spațiilor de protecție civilă;
  - ✓ Necesitatea unui punct de intervenție ISU în cele mai importante cartiere (Burdujeni și Iițcani) în condițiile în care există o sigură cale de acces și această aglomerată la orele de vârf;
  - ✓ Lipsa hidranților exteriori în cartiere sau nefuncționalitatea celor existenți în cartiere importante (mai ales în cartierele Obcini, Zamca, Burdujeni Sat).

Gradul de acoperire la nivel local pentru rețeau de hidranți exteriori este de 58% (conform informații prezentate de reprezentat a Inspectoratului pentru Situații de Urgență);

- ✓ Acces limitat pentru echipele de intervenție ISU în zonele aglomerate (de exemplu cartierul Zamca, George Enescu).

Soluții propuse:

- Utilități publice
  - ✓ Reabilitarea punctelor termice;
  - ✓ Analizarea situației sistemului de canalizare și propunerea de soluții viabile pentru rezolvarea problemei mirosurilor emanate, în condițiile in care etanșarea gurilor de canalizare nu a dat randament. S-a propus ca soluție provizorie verificarea mai des a gurilor de canalizare și curățarea acestora.
- Fond locativ
  - ✓ Continuarea programului de susținerea a locatarilor în vederea reabilitării termice a blocurilor;
  - ✓ Regulament privind coloristica urbană cu specificații pentru fiecare cartier sau zonă importantă. Acest regulament ar trebui să reglementeze atât situația actuală privind coloristica prin impunerea de măsuri pentru crearea unui mediu urban integrat cromatic, cât și pentru viitoarele reabilitări de blocuri;
  - ✓ Realizarea unui studiu privind numărul blocurilor deja reabilitate termic/ Crearea unei baze de date privind blocurile reabilitate termic;
- Infrastructura rutieră, pietonală și pentru biciclete
  - ✓ Crearea unei artere paralele cu ceea existentă care să lege cele două trupuri urbane ale municipiului Suceava;
  - ✓ Finalizarea șoselei ocolitoare;
  - ✓ Eliminarea traficului greu din oraș;
  - ✓ Reabilitarea străzilor dintre zonele de locuințe, iar lucrările realizate să fie urmărite și supravegheate continuu și corect;
  - ✓ Identificarea de zone libere (de exemplu zonele unde sunt garaje provizorii, terenul poate fi transformat în utilitate publică)/ achiziționarea de teren/ crearea de parteneriate public-privat în vederea construirii de parcări;
  - ✓ Crearea de parcări supraterane/subterane specifice pentru fiecare cartier și delimitarea clară a parcărilor individuale;
  - ✓ Crearea de parcări înierbate sau construirea de parcări subterane cu terasă verde;
  - ✓ Crearea unui regulament/actualizare Registrului spații verzi care să delimiteze foarte clar zonele de parcare de zonele verzi;
  - ✓ Crearea de piste de biciclete funcționale;
  - ✓ Elaborarea unui studiu de încărcare pietonală a trotuarelor și de adaptare a dimensiunilor acestora în funcție de gradul de încărcare;
  - ✓ Adaptarea trotuarelor în acord cu nevoile tuturor cetățenilor.
- Transport în comun pentru călători
  - ✓ Implementarea unui sistem de informare a călătorilor atât la nivelul stațiilor, cât și în mijloacele de transport în comun.
- Spații verzi
  - ✓ Reabilitarea Parcului situat pe strada Mărăști, vis-a-vis de Catedrală;
  - ✓ Aplicarea de măsuri coercitive în cazul ocupării spațiilor verzi;

- ✓ Reglementarea/delimitarea clară a spațiilor verzi de locurile de parcare;
- ✓ Registrul spațiilor verzi trebuie actualizat, aceasta reprezentând o activitate cu finalitate cel mai târziu în anul 2017. Registrul spațiilor verzi trebuie să cuprindă doar spațiile verzi aflate în proprietatea/administrarea autorității publice locale. În acest context s-ar observa că Municipiul Suceava nu se încadrează în obiectivul de 26 mp/loc spațiu verde. Registru spațiilor verzi poate fi actualizat în baza evidențelor de la Cadastru, care deține o evidență foarte clară a spațiului locuibil și a zonelor verzi;
- ✓ În vederea creșterii suprafeței de spații verzi pe cap de locuitor ar trebui găsite soluții precum:
  - trecerea în intravilan a unor terenuri extravilane și amenajarea acestora astfel încât să devină spațiu verde funcțional cu rol de recreere și petrecere a timpului liber;
  - realizarea de schimburi de terenuri.
- ✓ Crearea de zone verzi/parcuri în fiecare cartier;
- ✓ Păstrarea spațiilor verzi existente prin găsirea unor soluții alternative de compensare pentru cei ce solicită certificate de urbanism și autorizații de construire în zonele dintre blocuri;
- ✓ În cazul extinderilor de locuințe înregistrate în zonele limitrofe să fie prevăzute și zone pentru amenajarea de spațiu verde;
- ✓ Realizarea unui Regulament local privind spațiile verzi care să fie implementat și urmărit periodic;
- ✓ Creare zone de agrement - de exemplu zona Tătărași, albia râului Suceava.
- ✓ Trecerea Parcului Șipote în administrarea Consiliului Local sau Consiliului Județean Suceava astfel încât să fie posibil realizarea de lucrări de amenajare a zonei și de redare a funcționalității acesteia.

- Locuri de joacă
  - ✓ Amenajarea de locuri de joacă;
  - ✓ Modernizarea locurilor de joacă existente;
- Cultură
  - ✓ Reabilitarea Casei de Cultură a Sindicatelor;
  - ✓ Reabilitarea fostului cinematograf din Iștani în vederea creării unui complex multifuncțional pentru cultură, educație, informare, administrație;
  - ✓ Dezvoltare parteneriat APL și Casa de Cultură a Studenților în vederea integrării activităților acesteia în oferta culturală locală;
  - ✓ Crearea unui spațiu pentru prezentarea lucrărilor de artă - de exemplu se poate utiliza fostul sediu al Uniunii Ucrainenilor pentru crearea unui Muzeu de Artă;
  - ✓ Unitățile școlare au disponibilitatea de a crea un parteneriat cu autoritățile publice locale prin care săptămânal, ca urmare a unor consultări cu privire la piesele de teatru ce vor fi puse în scenă, elevii să participe la piese de teatru organizate de exemplu la Centrul Cultural Bucovina "Modern".
- Siguranța cetățenilor
  - ✓ Extinderea sistemului de iluminat și către zonele limitrofe;
  - ✓ Creșterea numărului de polițiști în cartiere, în special în cartierul Iștani;
  - ✓ Amplasarea de camere de supraveghere la nivelul localității;
  - ✓ În vederea reducerii numărului de câini comunitari sunt necesare o serie de măsuri interconectate:

- → capturarea și predarea câinilor fără stăpân către adăpostul pentru câini;
- → sterilizarea câinilor fără stăpân;
- → realizarea de proiecte educaționale/programe de educare/educare civică care să promoveze consecințele dintre acțiune și efect/traiul în comunitate;
- → intensificarea controalelor pentru punerea în practică a reglementărilor existente legate de câini comunitari;

✓ Construirea unor puncte de intervenție ISU la nivelul cartierelor Burdujeni și Iițcani;

✓ Extinderea rețelei de hidranți și realizarea unei centralizări privind funcționalitatea hidranților existenți;

✓ Crearea unui cadru de colaborare între ISU/Asociațiilor de Proprietari/ Sistemul de educație pentru transmiterea informațiilor esențiale în timpul cel mai scurt și realizarea de simulări de pericol.

1.3 Social și sănătate

1.3.1 Protecție și asistență socială

Serviciile sociale reprezintă o formă de suport activ pentru familiile și comunitățile aflate în dificultate din municipiul Suceava. Acestea sunt asigurate de către autoritățile administrației publice locale, precum și de către persoane fizice sau persoane juridice publice ori private.

Furnizorii de servicii sociale pot organiza și acorda servicii sociale numai dacă sunt acreditați în condițiile legii.

Serviciile sociale pot fi cu caracter primar și/sau specializate, ambele categorii având un caracter proactiv.

Date privind situația actuală

Direcția de Asistență Socială Suceava este organizată ca serviciu public fără personalitate juridică în subordinea Consiliului Local al municipiului Suceava

Direcția de Asistență Socială, conform ROF[44], are următoarea structură organizatorică:

- Serviciul Autoritate Tutelară;
- Serviciul Protecție Socială, inclusiv Cabinetele de Medicină Școlară Generală;
- Serviciul Ajutor Social - în subordinea căruia își desfășoară activitatea Cantina de ajutor social;
- Serviciul Alocații care include și Biroul de Medicină Școlară Dentară.

În baza atribuțiilor ce revin *Direcției de Asistență Socială*, în perioada 2010 - 2015, au fost acordate următoarele ajutoare sociale:

[44] Regulamentul de organizare și funcționare a Direcției de Asistență Socială Suceava aprobat prin HCL nr 355 din 17.12.2015 - http://primariasv.ro/portal/suceava/portal.nsf/AllByUNID/00013946?OpenDocument

Sursa: Direcția de Asistență Socială

Cadrul legal	Prevederi	Beneficiari						
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2015 vs. 2010
Legea 272/2004	Acordarea de prestații financiare pentru familie cu copii minori cu scopul de a preveni instituționalizarea, abandonul școlar (nr. familii)	•310	•157	•227	•195	•153	•109	↓
Legea nr.448/2006	Protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, în acest scop se acordă indemnizații persoanelor cu handicap grav sau se asigură plata salariilor asistenților personali (nr. indemnizații pentru persoane cu handicap/ salarii pentru asistenți personali)	•219 •354	•213 •339	•248 •330	•274 •357	•318 •364	•328 •373	↑ ↑
Legea 416/2001	Venitul minim garantat (nr. de beneficiari ce au primit ajutoare sociale)	•167	•141	•130	•115	•130	•127	↓
Legea nr. 208/1997	Ajutor de tipul Cantinelor de ajutor social (nr. mediu de porții de hrană asigurate)	•439	•405	•408	•417	•380	•365	↓
Legea nr. 277/2010	Alocația pentru susținerea familiei (nr. mediu de beneficiari/familii cu copii ce au beneficiat lunar de alocație)	•1.157	•719	•422	•578	•589	•444	↓
Legea nr. 61/1993	Alocația de stat pentru copii (nr. cereri de solicitare alocație înregistrate)	•1.197	•1.045	•1.118	•1.082	•1.155	•1.145	↓
OUG 111/2010	Concediu și indemnizația lunară pentru creșterea copilului (nr. cereri în vederea acordării de indemnizații de creștere copil/ nr. de cereri în vederea acordării stimulentului de inserție)	•883 •16	•576 •36	•740 •35	•728 •49	•843 •73	•731 •60	↓ ↑
HG nr. 799/2014	Programului Operațional Ajutorarea Persoanelor Defavorizate (tone alimente/nr. beneficiari)	•186 •4.901	•195,6 •5.739	•146,7 •5.817	•187,25 •5.000	•148,5 •6.324	-[45]	↓ ↑

Tabel nr. 1.3.1 Tipul și numărul ajutoarelor sociale acordate în perioada 2010-2015 la nivelul municipiului Suceava

[45] Programul s-a schimbat astfel cantitatea de alimente a fost evidențiată în număr de pachete. În aceste condiții prezentarea informației nu ar evidenția o evoluție.

Aspecte ce au generat creșterea sau scăderea ajutoarelor sociale în perioada 2010 - 2015:

- prestații financiare pentru familie cu copii minori cu scopul de a preveni instituționalizarea, abandonul școlar, sunt legiferate la nivel național și ulterior criteriile de acordare sunt aprobate prin HCL la nivel local. În perioada de analiză au fost înregistrate mai puține cazuri de separare a copiilor aflați în situații de risc;
- conform Legii nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, dreptul la asistență socială sub formă de servicii sociale se acordă la cerere iar în cazul persoanelor încadrate la gradul de handicap grav pot alege între a primi indemnizație sau a dispune de un asistent personal. În perioada analiză, se observă o creștere atât a numărului de indemnizații acordate, cât și a numărului de asistenți personali, aspecte ce vin în corelație cu datele prezentate tabelul 1.3.3;
- scăderea numărului de beneficiari ce au primit ajutoare sociale în conformitate cu legea 416/2001 este generată în principal de modificarea cadrului legal a acestui tip de ajutor;
- scăderea numărului mediu de porții de hrană asigurate prin Catina de ajutor social a fost determinat de scăderea numărului de beneficiari care au solicitat acest ajutor;
- modificarea cadrului legal a determinat și încadrarea în număr mai redus a beneficiarilor de ajutor în conformitate cu Legea 277/2010;
- scăderea înregistrată la secțiunea Alocația de stat pentru copii urmează același trend prezentat în tabelul 1.7.8 Structura populației pe grupe de vârstă (la nivelul anului 2010, grupele de vârstă 0-19 ani reprezentau 20,56% din total populație, iar la nivelul anului 2015, reprezentau 19,34%);
- modificarea cadrului legal de acordare a indemnizației lunare pentru creșterea copilului (în sensul impunerii unui prag valoric maxim în cazul optării pentru concediu de creștere a copilului până la vârsta de 2 ani) a determinat creșterea numărului persoanelor care au optat pentru a se întoarce în câmpul muncii, respectiv a numărului de cereri de acordare a stimulentului de inserție.

Conform informațiilor oferite de Direcția de Asistență Socială, la nivelul municipiului Suceala, în perioada 2010 - 2015, situația persoanelor încadrate într-un grad de handicap se prezintă astfel:

Sursa: Direcția de Asistență Socială

An	2010		2011		2012		2013		2014		2015		2015 vs 2010
Nr. persoane, din care:	3.561		3.446		3.415		3.434		3.588		3.601		
	451 copii	3.110 adulți	385 copii	3.061 adulți	382 copii	3.033 adulți	375 copii	3.059 adulți	375 copii	3.213 adulți	362 copii	3.239 adulți	
Gradul de încadrare													
Grav	147	1.255	140	1.186	138	1.193	150	1.243	158	1.363	154	1.387	
Accentuat	102	1.620	89	1.634	107	1.600	105	1.607	108	1.669	110	1.692	
Mediu	199	225	150	222	130	213	116	184	102	159	90	149	
Ușor	3	10	6	19	7	27	4	25	7	22	8	11	

Tabel nr. 1.3.2 Situația persoanelor încadrate într-un grad de handicap la nivelul municipiului Suceava, în perioada 2010-2015

Cu privire la acordarea de ajutoare pentru încălzirea locuinței în conformitate cu OUG nr. 70/2011, la nivelul municipiului Suceava situația se prezintă astfel:

Sursa: Direcția de Asistență Socială

Tip de ajutor	Sezonul rece					
	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2015-2016 vs. 2011-2012
Încălzirea locuinței cu energie termică în sistem centralizat (nr. ajutoare acordate)	6.336	5.099	3.147	2.426	1.678	↘
Încălzirea locuinței cu gaz metan (nr. ajutoare acordate)	887	883	608	558	421	↘
Încălzirea locuinței cu lemne, cărbuni și combustibili petrolieri (nr. ajutoare acordate)	323	275	249	189	157	↘
Încălzirea locuinței cu energie electrică (nr. ajutoare acordate)	-	-	26	10	5	↘

Tabel nr. 1.3.3 Numărul ajutoarelor sociale pentru încălzirea locuinței acordate în sezonul rece în perioada 2011-2016, la nivelul Municipiului Suceava

În perioada analizată scăderea numărului de ajutoare acordate se datorează:

- condițiilor restrictive impuse de cadrul legislativ cu privire la acordarea ajutoarelor sociale pentru încălzirea locuinței;
- protocoalelor încheiate cu alte instituții (APIA, Direcția Finanțelor Publice etc.), în aceste condiții DAS având acces la baze de date privind veniturile realizate, aspect ce a condus pe de o parte la verificarea cererilor de ajutor primite și acordarea de ajutoare doar celor care se încadrau în parametrii stabiliți în lege iar pe de altă parte la recuperarea sumelor acordate necuvenit;
- creșterii veniturilor populației ceea ce a generat neîncadrarea în condițiilor impuse de lege.

În acord cu evoluția numărului de ajutoare sociale acordate sunt și sumele plătite sub formă de ajutoare sociale, respectiv :

	2013	2014	2015	2016
Sume acordate persoanelor cu handicap	2.007.597	2.373.227	3.237.345	4.810.568
Sume acordate sub formă de prestații financiare, din care:	282.586	195.216	148.983	143.652
Sume acordate sub formă de prestații sociale pentru familie cu copii minori	70.550	56.000	42.985	37.200
Sume acordate sub formă de ajutor social pentru încălzirea locuinței	212.036	139.216	105.998	106.452
Total	2.290.183	2.568.443	3.386.328	4.954.220

Tabel nr. 1.3.4 Beneficii sociale acordate sub forma de prestații financiare, la nivelul Municipiului Suceava, în perioada 2013-201

Pe lângă aceste ajutoare sociale acordate persoanelor care îndeplinesc prevederile legale, la nivelul municipiului Suceava, elevii, studenții și pensionarii beneficiază de abonamente reduse pentru transportul public în comun. Prevederile acestei facilități acoperă doar transportului în comun de la nivelul municipiului Suceava, fără a fi luate în calcul zonele limitrofe.

Servicii publice de asistență socială, de tip rezidențial și servicii de zi, în municipiul Suceava sunt asigurate de următoarele centre[46] aflate în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Suceava:

Sursa: Direcția de Asistență Socială

Nr. crt.	Denumirea serviciului de tip rezidențial	Tip serviciu / Categorie beneficiari	Capacitatea centrului	Număr de beneficiari
1.	Centrul de plasament "Speranța"	Centru de plasament pentru copii/tineri fără dizabilități	50	61
2.	Centrul de plasament "Speranța" - Apartament social nr. 1 Suceava	Apartament pentru copii/tineri fără dizabilități	4	5
3.	Casa de tip familial „O Nouă Viață"[47] (Complexul Terapeutic "Blijdorp")	Casă de tip familial pentru copii/tineri cu dizabilități	20	17
4.	Centrul de respiro[48] (Complexul Terapeutic "Blijdorp")	Casă de tip familial pentru copii/tineri cu dizabilități	3	0
5.	Centrul de primire a copilului în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat, exploatat	Casă de tip familial în regim de urgență pentru copii abuzați, neglijați, exploatați	15	1
6.	Modul de tip familial «Micul Prinț»	Casă de tip familial pentru copii/tineri fără dizabilități	12	17
7.	Casa de tip familial «Colț Alb»	Casă de tip familial pentru copii/tineri fără dizabilități	15	15
8.	Centrul Maternal Suceava	Casă de tip familial oferă servicii de protecție în regim de urgență a cuplului mamă-copil	8	8
9.	Centrul de zi pentru copii cu dizabilități	Centru de zi pentru copii cu dizabilități (din comunitate)	50	44
10.	Centrul de recuperare neuro-	Centru de recuperare	63	58

[46] Situația la 31.12.2015 - conform informațiilor oferite de Direcția de Asistență Socială.
[47] Complexul de Recuperare Neuro-Psiho-Motorie „Blijdorp - O Nouă Viață" Suceava cu sediul în municipiul Suceava, str. Ion Irimescu , nr. 9, a luat ființă în august 2002 în baza protocolului încheiat între Consiliul Județean Suceava, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Suceava, Consiliul Local Suceava, Asociația "Blijdorp Belgia", Asociația "Blijdorp România" Suceava - cu scopul de a oferi servicii educative, asistență socială și îngrijire medicală copiilor și adulților cu dizabilități mentale și fizice.
[48] Funcționează în locația Centrului Rezidențial - Casa Emmanuel, are o capacitate de 3 locuri, și oferă familiilor din municipiul Suceava și localitățile limitrofe care au copii cu nevoi speciale, posibilitatea de a lăsa copilul într-un loc specializat, pe o perioadă de maxim 3 săptămâni, pentru a rezolva anumite probleme personale.

	psiho-motorie	pentru copii cu dizabilități (din comunitate și din servicii de tip rezidențial)		
11.	Centrul de recuperare pentru copii cu dizabilități/TSA și psihoterapie Suceava	Centru de recuperare pentru copii cu dizabilități (din comunitate)	25	18
12.	Centrul de zi pentru adulți cu handicap "Blijdorp România"	Centru de zi ce oferă servicii sociale pentru adulți cu dizabilități	30	20
13.	Centrul de servicii de recuperare neuro-psiho-motorie pentru persoane cu handicap	Centru de recuperare pentru adulți cu dizabilități	40	33

Tabel nr. 1.3.5 Lista centrelor de tip rezidențial și de servicii de zi existente la nivelul municipiului Suceava, precum și capacitatea acestora și numărul beneficiarilor

În vederea prestării serviciilor sociale, DAS a realizat o serie de parteneriate[49] care au condus la **prestarea de servicii sociale de calitate** și către un număr mai mare de beneficiari. De asemenea, deși **numărul parteneriatelor este redus**, acestea au contribuit la diversificarea tipurilor de activități prestate la nivelul municipiului Suceava, de exemplu:

- parteneriatul cu Asociația Lumina Lină a condus la crearea unui serviciu unic la nivel de municipiu (creare Centru de zi și Centru de reinserție a persoanelor fără adăpost);
- parteneriatul creat cu Centrul Diecezan Caritas a condus la furnizarea de servicii de îngrijire la domiciliu a persoanelor vârstnice;
- parteneriatul cu Organizația Salvați Copiii a condus la crearea cadrului optim de susținere a copiilor cu părinți plecați la muncă în străinătate.

DAS face parte din categoria organizațiilor și instituțiilor acreditate să furnizeze servicii de asistență socială la nivelul municipiului Suceava conform tabel[50]:

Nr. crt.	Denumire furnizor servicii sociale	Misiunea și scopul organizației
1.	Direcția de Asistență Socială	Direcția are drept scop soluționarea problemelor sociale ale comunității prin realizarea de măsuri, programe, activități și servicii specializate de protejare a persoanelor cu probleme speciale, aflate în dificultate, care nu au posibilitatea de a realiza prin mijloace și eforturi proprii un mod normal și decent de viață, ocrotirea minorilor, a persoanelor de vârsta a treia precum și a oricăror persoane aflate în nevoie.
2.	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului	Direcția aplică la nivelul județului politicile și strategiile de asistență socială, în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, precum și a oricăror persoane aflate în nevoie.

[49] Parteneriatele derulate de Direcția de Asistență Socială sunt prezentate în Anexa 3 la SIDU a Municipiului Suceava.
[50] Conform informațiilor oferite de Direcția de Asistență Socială în cadrul Notei Interne nr. 2 din 21.01.2016.

3.	**Asociația ,,BLIJDORP" România**	Organizație non profit care asigură servicii de sprijin și recuperare pentru persoane cu dizabilități mentale și/sau asociate, servicii acreditate de Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei.
4.	**Asociația cu scop nepatrimonial Bethesda**	Asociația are drept scop asigurarea și facilitarea asistenței medicale gratuite pentru bolnavii cu venituri foarte mici, asigurarea de servicii de asistență sociala, sprijin material și spiritual pentru familii cu venituri la limita existentei. Serviciile oferite sunt în cadrul: • Căminului - Spital de boli cronice din localitatea Fîntînele, județul Suceava; • Căminul pentru persoane vârstnice din localitatea Ilișești, județul Suceava.
5.	**Asociația de sprijinire a persoanelor cu autism ASPA**	Scopurile principale ale asociației sunt: • formarea unui grup de sprijin din părinți cărora nu le este indiferentă soarta copiilor afectați de Tulburările din Spectrul Autist (T.S.A.); • reprezentarea persoanelor cu autism pe lângă instituțiile statului; • stabilirea și favorizarea schimburilor de informații, în scopul creșterii calității vieții persoanelor cu autism; • derularea de programe de asistență (educaționale, terapeutice și de recuperare) pentru persoanele cu T.S.A. și pentru familiile acestora; • efectuarea unor acțiuni în vederea evitării tuturor neglijențelor și abuzurilor asupra persoanelor cu autism.
6.	**Asociația Euroactiv**	Euroactiv este o instituție cu rol social, a cărei misiune este aceea de a garanta egalitatea de șanse pentru toți tinerii și copiii, indiferent de mediul din care aceștia provin precum și prin activități de lobby și advocacy asupra factorilor de decizie și mobilizarea liderilor din societatea civilă.
7.	**Asociația Lumina Lină**	Asociația este o organizație cu caracter creștin și social, neguvernamental, democratic, nonprofit și apolitic. Misiunea organizației este de a oferi servicii sociale persoanelor, familiilor, grupurilor sociale și comunităților aflate în situații de dificultate sau generatoare de marginalizare/excluziune socială, având la bază dragostea față de semeni. Grupul țintă vizat de organizație: • persoane lipsite de condiții minime de trai; • copii ai străzii și tineri postinstituționalizați; • copii aflați în dificultate, în pragul abandonului școlar; • persoane cu dizabilități fizice, psihice și/sau sociale; • persoane vârstnice; • persoane abuzate (fizic, psihic) intrafamilial sau extrafamilial; • persoane rezidente în instituții de ocrotire sau de detenție; • persoane afectate de calamități naturale; • persoane afectate de droguri, prostituție, alcool, vagabondaj.
8.	**Asociația Nevăzătorilor din România**	Asociația este organizație nonguvernamentală națională, de utilitate publică și este continuatoarea organizației „Societatea Orbilor din România" întemeiată de Regina Elisabeta a României. Asociația reprezintă interesele nevăzătorilor la nivelul întregii țări, fiind recunoscută ca organizație națională reprezentativă a nevăzătorilor atât de către autoritățile publice române, cât și de către organizațiile internaționale ale nevăzătorilor. Organizația are ca principal scop crearea unui cadru organizat în care persoanele cu deficiență de vedere, ca și familiile acestora, să-și poată

		exprima dezideratele, să fie sprijiniți în realizarea drepturilor cetățenești generale și specifice.
9.	**Asociația Salvați Copiii - filiala Suceava**	Salvați Copiii este o organizație neguvernamentală, de utilitate publică, non-profit care, din 1990 militează activ pentru drepturile copilului și protecția copilului în România. Salvați Copiii filiala Suceava desfășoară programe educaționale, programe de asistență socială, lobbz și addvocacy. Misiunea Organizației este de a obține progrese marcante privind modul în care copiii sunt tratați și de a produce schimbări imediate și de durată în viața acestora. Oferă servicii sociale și de consiliere psihologică pentru: • Copiii victime ale abuzului, exploatării prin muncă, traficului și exploatării sexuale; • Copiilor și tinerilor instituționalizați; • Copiilor ai căror părinți sunt plecați în străinătate; • Copiilor cu comportament deviant; • Copiilor și familiilor aflați în situație de risc.
10.	**Asociația Sf. Ioan cel Nou de la Suceava**	Asociația are drept scop acordarea de asistență socială, juridică, medicală, psihologică și spirituală vârstnicilor. Organizația prestează serviciile prezentate la sediul Centrului din incinta Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou" Suceava, precum și la domiciliu în cazul persoanelor vârstnice care: • nu se pot gospodări singure; • necesită îngrijire medicală; • necesită asistență socială; • sunt singure; • nu realizează venituri sau acestea sunt insuficiente pentru asigurarea îngrijirii necesare; • necesită îngrijire specializată.
11.	**Biserica Penticostală Filadelfia**	Viziunea Bisericii Filadelfia este de a fi o Biserică dinamică, care printr-un proces continuu de închinare, edificare, evanghelizare și implicare socială să crească cantitativ și calitativ și să aibă impact în mod eficace și relevant asupra oamenilor din oraș și din zonă, în vederea lărgirii Împărăției lui Dumnezeu.
12.	**Fundația de Caritate și Întrajutorare Ana**	Fundația a început activitatea în 1996, implicându-se în activități culturale și de tineret, schimburi internaționale, multiplicarea informației europene, dezvoltare personală, instruiri - traininguri adresate tinerilor, dezvoltarea parteneriatului dintre administrația publică locală și societatea civilă, cooperare transfrontalieră. Cuprinde următoarele departamente: • *Departamentul Cultural* - se împarte în departamentul etnic și departamentul artistic. • *Departamentul Parteneriate* - cel mai puternic parteneriat este cel cu administrația locală, încheiat în urma unei mai bune cunoașteri a situației în plan local și a nevoii de transparență. *Departamentul Social* - latura socială a fost încă de la început principala orientare a organizației. • *Departamentul Proiecte* - a fost înființat în urma necesităților promovării la o scară superioară a nevoilor și necesității societății civile. • *Departamentul Voluntari* - este necesar pentru a asigura resursele, fiind constant prezenți la activități susținute în cadrul tuturor departamentelor. • *Departamentul Tineret* - a devenit un segment din ce în ce mai important, latura educațională fiind primordială în promovarea

		acestora. • *Departamentul Public relations* - a apărut ca o consecință a necesității de promovare și monitorizare a tuturor activităților la nivel local și județean.
13.	**Fundația F.A.R.A**	Misiunea Fundației FARA este de a transforma viețile unora dintre cei mai nevoiași și mai marginalizați copii și tineri din România, oferindu-le îngrijire, recuperare, formare și integrare, educație specială și sprijin social, în același timp cultivând valorile creștine și speranța în viitor. Fiecare copil are dreptul la o familie care să-l iubească, să-l respecte, să-i ofere siguranță. FARA oferă beneficiarilor ei, adică copiilor "FĂRĂ": • *Casă sigură;* • *Familie iubitoare;* • *Educație;* • *Credință;* • *Speranță în viitor.*

Tabel nr.1.3.6 Lista furnizorilor privați/publici de servicii sociale

Din analiza datelor prezentate anterior și a documentelor strategice realizate la nivelul municipiului Suceava se extrag următoarele **concluzii referitoare la asistență socială**:

- ***ajutoarele pentru încălzirea locuinței au înregistrat o scădere a numărului de beneficiari*** în sezonul rece 2015-2016, comparativ cu 2011-2012;
- ***asistență socială prezentă un grad ridicat de solicitare*** având în vedere că o parte dintre centrele de plasament adăpostește un număr mai mare de beneficiari decât capacitatea acestora (Centrul "Speranța", Apartament social nr. 1, Micul Prinț), iar cele mai multe sunt la limita superioară a capacității de cazare;
- ***mediul ONG este implicat activ în acordarea de asistență socială***, în aceste condiții, creșterea numărului de colaborări, precum și susținerea parteneriatelor existe între mediul public-ONG-privat-biserică ar trebui să reprezinte o prioritate;
- în vederea reducerii ajutoarelor sociale, ***crearea de locuri de muncă trebuie să reprezinte o prioritate la nivel local***;
- ***este necesar constituirea unui parteneriat interinstituțional*** în vederea realizării unor proiecte/servicii sociale precum:
  - ✓ *centru de Respiro pentru persoanele cu handicap;*
  - ✓ *adăpost de noapte pentru oamenii străzii;*
  - ✓ *centrul rezidențial/zi pentru persoanele vârstnice;*
  - ✓ *centru de zi pentru recuperarea copiilor cu handicap;*
  - ✓ *crearea de structuri de economie socială.*
- dintre problemele evidențiate în cadrul Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Suceava 2009 -2015, din punct de vedere al protecției și asistenței sociale ***se mențin următoarele necesități la nivelul municipiului Suceava:***
  - ✓ *crearea unui centru de adăpost pentru victimele violenței domestice;*
  - ✓ *crearea unui serviciu care să ofere asistență postcură consumatorilor de alcool;*
  - ✓ *crearea unui spațiu destinat ONG-urilor din domeniul protecției sociale* în cadrul căruia să se înființeze un centru multifuncțional care să ofere, în parteneriat public-privat, servicii sociale specializate pentru diferitele categorii de persoane aflate în situații de risc;
  - ✓ *creșterea gradului de accesibilitate a persoanelor cu dizabilități* în spațiile publice, mijloace de transport, clădiri publice și comerciale.

Probleme și nevoi identificate

- facilitățile de transport în comun privesc doar municipiul Suceava, nu și Zona Metropolitană;
- parteneriatele public-privat, mai ales cele derulate cu biserica, pentru asigurarea de servicii sociale sunt slab reprezentate la nivelul municipiului;
- la nivelul municipiului nu există: adăpost pentru oamenii străzii; centru de zi pentru persoanele vârstnice; structuri de economie socială;

Măsuri/ necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate

Luând în calcul definiția serviciilor sociale[51], la nivelul municipiului Suceava sunt necesare activități care să conducă la prevenirea/combaterea riscului de excluziune socială și la creșterea calității vieții, precum:

- crearea de parteneriate viabile în vederea acordării de servicii sociale de calitate;
- creșterea numărului de cabinete medicale școlare și studențești în vederea creșterii calității serviciilor oferite și acordarea de acces facil pentru toți școlarii și studenții din municipiul Suceava;
- acordarea de facilități la transportul public în comun și pentru Zona Metropolitană în contextul dezvoltării rapide a zonei periurbane;
- crearea de locuri de muncă va conduce la diminuarea numărului de beneficiari de ajutoare sociale;
- realizarea de proiecte integrate cu impact major asupra zonelor dezavantajate.

[51] Conform art. 27 din Legea nr. 292/2011 - Legea asistenței sociale - Serviciile sociale reprezintă activitatea sau ansamblul de activități realizate pentru a răspunde nevoilor sociale, precum și celor speciale, individuale, familiale sau de grup, în vederea depășirii situațiilor de dificultate, prevenirii și combaterii riscului de excluziune socială, promovării incluziunii sociale și creșterii calității vieții

1.3.2 Sistemul de sănătate

"Sănătatea este o valoare în sine. Este, de asemenea, o precondiție pentru prosperitate economică. Sănătatea oamenilor influențează performanța economică în termeni de productivitate, forță de muncă activă, capital uman și cheltuieli publice"
Documentul de lucru al Comisiei Europene privind Investițiile Sociale pentru Creștere

Date privind situația actuală

La nivelul municipiului Suceava, în perioada 2007-2015, infrastructura sistemului de sănătate[52] se prezintă conform graficului următor:

Dinamica infrastructurii sistemului de sănătate de la nivelul municipiului Suceava prezintă următoarele caracteristici:

- numărul **spitalelor**, în perioada analizată, rămâne constat, respectiv 2 unități sanitare din care: 1 privat și 1 public;
- numărul **cabinetelor medicale de familie** înregistrează fluctuații, în perioada analizată se constată o creștere de la 42 unități în anul 2007, la 60 în anul 2015. La nivelul anului 2015 toate cabinetele sunt proprietate privată;
- **cabinetele medicale de specialitate** înregistrează o creștere de 42%, de la 150 unități la nivel anului 2007, la 213 unități în anul 2015. Referitor la forma de proprietate, în perioada analizată, numărul cabinetelor medicale în sistem privat este mai mare față de cel public, astfel încât, în anul 2015, toate cabinetele fiind înregistrate în proprietate privată;

[52] DJS Suceava - Fișa localității Suceava

- **depozitele farmaceutice** înregistrează o scădere a numărului de unități de la 8 la nivelul anului 2007, la 3 unități în anul 2015. Toate depozitele farmaceutice existente la nivelul municipiului sunt în sistem privat;
- **laboratoarele de tehnică dentară** înregistrează fluctuații evidente, de la 6 unități în anul 2007 (toate în sistem privat), la 55 unități în anul 2009 (din care 45 proprietate publică și 10 proprietate privată), la 33 unități în anul 2012 (toate în proprietate privată), astfel încât la nivelul anului 2015 s-au înregistrat 48 unități (toate în proprietate privată);
- **cabinetele medicale de medicină generală** înregistrează o scădere de la 13 unități în anul 2007, la 7 unități în anul 2015. Referitor la forma de proprietate, în perioada analizată, toate unitățile sunt înregistrate în sistemul privat;
- **cabinetele stomatologice** înregistrează o creștere de la 108 unități în anul 2007, la 158 în anul 2015 (toate în proprietate privată);
- numărul **farmaciilor**, în perioada analizată, înregistrează fluctuații, astfel încât în anul 2015 se ajunge la 62 de unități din care doar 1 unitate în sistem public (caracteristică constantă pentru perioada analizată). În ultima perioadă se observă o scădere a numărului de farmacii individuale și o creștere a numărului unităților din cadrul marilor lanțuri farmaceutice.
- **laboratoarele medicale** înregistrează o creștere de la 11 unități în anul 2007, la 34 de unități în anul 2015, din care 44% în proprietate publică și 56% în proprietate privată.

La unitățile sanitare prezentate anterior se adaugă[53] și:

- 1 ambulatoriu de specialitate integrat Spitalului Județean de Urgență "Sf. Ioan cel Nou" Suceava;
- 1 dispensar în proprietate publică;
- 1 centru de sănătate mintală, proprietate publică;
- 1 centru medical de sănătate, proprietate publică;
- 1 centru de transfuzie, proprietate publică.

În cadrul sistemului sanitar, un loc aparte îl ocupă un tip de unitate sanitară - **creșa**, care face corp comun cu unitățile sanitare și care are ca principal scop ocrotirea și educația copilului cu vârsta cuprinsă între 0 și 3 ani, cei care depășesc această vârstă fiind educați de alte tipuri de unități care fac parte din sistemul de învățământ. În perioada 2007-2015, la nivelul municipiului Suceava, a funcționat o singură creșă în regim de funcționare săptămânal. În ceea ce privește baza materială a creșei, a fost pus la dispoziție un număr de 104 de paturi. În anul 2015, în cadrul sistemului de educație de tip creșă erau înregistrați 147 copii.

Referitor la **capacitatea de asigurarea a serviciilor de sănătate**[54], la nivelul municipiul Suceava, în perioada 2007-2015, situația se prezintă astfel:

[53] DJS Suceava - Fișa localității Suceava
[54] DJS Suceava - Fișa localității Suceava

Grafic nr.1.3.3 Număr de paturi în unitățile sanitare, în perioada 2007-2015, la nivelul municipiului Suceava

Numărul de paturi în cele 2 unități sanitare de tip spital înregistrează o scădere de la 1.331 paturi existente la nivelul anului 2007, la 1.248 paturi în anul 2015. Scăderea numărului de paturi este generată de faptul în perioada analizată au fost realizate investiții care au condus la creșterea gradului de confort al pacienților. Scăderea este înregistrată doar în sistemul public, deoarece în sistemul privat, în perioada analizată, numărul paturilor rămâne constat la 48.

La nivelul municipiului, referitor la **resursa umană implicată în asigurarea serviciilor medico-sanitare**[55] evoluția se prezintă astfel:

Grafic nr. 1.3.4 Resursa umană implicată în procesul de prestare a serviciilor de medico-sanitare, în perioada 2007-2015, la nivelul municipiului Suceava

Dinamica resurselor umane implicate în prestarea serviciilor medico-sanitare la nivelul municipiului Suceava prezintă următoarele caracteristici:

- **per total, resursa umană** înregistrează o creștere de aprox. 28%, de la 2.110 persoane în anul 2007, la 2.696 persoane în anul 2015. Creșterea este determinată, în special, de creșterea numărului personalului sanitar mediu;
- cu excepția medicilor de familie, **toate celelalte categorii înregistrează o creștere de personal** (creștere cuprinsă între aprox. 2% - medici sistem public - și 62% - stomatologi);
- numărul **medicilor**, indiferent de forma sistemului în care activează, a înregistrat o creștere de 21% în anul 2015, față de anul 2007. Creșterea mai mare

[55] DJS Suceava - Fișa localității Suceava

este în cadrul **sistemul privat de sănătate**, de la 34 medici în 2007, la 97 medici în anul 2015. Referitor la numărul **medicilor din sistemul public**, acesta înregistrează fluctuații, astfel în anul 2008 (354 medici) se înregistrează o creștere semnificativă față de 2007 (309 medici), iar până în anul 2013 (291 medici) să se înregistreze o scădere constantă, urmată de o creștere în anii 2014 (328 medici) și 2015 (374). Deși în anul 2015 s-a înregistrat o ușoară creștere a cadrului medical specializat, acesta nu acoperă necesarul specific unui oraș reședință de județ;

- numărul **medicilor de familie** înregistrează o scădere de aprox. 14%, de la 78 medici în anul 2007, la 67 în anul 2015. În perioada analizată se observă o fluctuație a numărului de medici de familie, important de menționat fiind faptul că dacă la începutul perioadei număr medicilor din sistemul public era mai mare, la sfârșitul perioadei situația s-a inversat;
- numărul medicilor **stomatologi** a înregistrat cea mai mare creștere, respectiv 70%, de la 101 stomatologi în anul 2007, la 172 stomatologi în anul 2015. În ultimul an de referință, din total stomatologi, doar aprox. 13% sunt în sistem public, iar aprox. 87% în sistem privat;
- numărul **farmaciștilor** înregistrează o creștere de aprox. 20%. Creșterea este generată de farmaciștii din sistemul privat, deoarece în cadrul singurei unități farmaceutice din sistemul public activează doar 8 farmacești;
- numărului **personalului sanitar mediu**, în perioada analizată, prezintă o creștere de aprox. 30% în anul 2014, față de anul 2007. Conform INS, personalul sanitar mediu este format din: asistenți medicali, asistenți de farmacie, surori medicale, tehnicieni sanitari, oficianți medicali, moașe, laboranți și alte categorii de personal sanitar cu studii medii asimilate. În aceste condiții, creșterea personalului se justifică în contextul creșterii cabinetelor de specialitate, a laboratoarelor medicale și a cabinetelor stomatologice.

Frecvent, în statistica sanitară se calculează gradul de asigurare a populației cu paturi[56], cu medici[57], precum și gradul de asigurare cu farmacești[58] și cu stomatologi[59].

La nivelul anului 2014[60], situația gradului de asigurare a populației cu paturi, medici, farmacești și stomatologi în municipiul Suceava, comparativ cu situația de la nivel județean, regional și național, se prezintă astfel:

---

[56] Gradul de asigurare a populației cu paturi de spital rezultă din raportarea numărului de paturi de spital la numărul locuitorilor (populația totală), într-o perioadă determinată și înmulțit cu 1000

[57] Gradul de asigurare cu medici rezultă din raportarea numărului medicilor (exclusiv medici de familie, stomatologi) la numărul locuitorilor (populația totală) și înmulțit cu 1000

[58] Gradul de asigurare cu farmacești rezultă din raportarea numărului farmaciștilor la numărul locuitorilor (populația totală) și înmulțit cu 1000

[59] Gradul de asigurare cu stomatologi rezultă din raportarea numărului stomatologilor la numărul locuitorilor (populația totală) și înmulțit cu 1000

[60] La 1 iulie 2014 populația totală a municipiului Suceava a fost de 115.439 persoane, la nivel județean a fost de 631.326 persoane, la nivel regional de 3.272.118 persoane, la nivel național de 19.913.193 persoane - conform informațiilor disponibile pe Institutul Național de Statistica (Baza Tempo Online)

Grafic nr. 1.3.5 Gradul de asigurare cu paturi, medici, stomatologi și farmaciști, în anul 2014, în municipiul Suceava comparativ situația de la nivel județean, regional și național

Din datele prezentate se observă:

- la nivelul municipiul Suceava gradul de asigurare cu paturi, medici, stomatologi și farmaciști este mai ridicat față de media înregistrată la nivel județean, regional și național. Diferența față de situația de la nivel județean este explicabilă în contextul în care, din cadrul județului, municipiul Suceava este cel mai dezvoltat mediu urban;
- discrepanțele vizibile sunt la **gradul de asigurare cu paturi**, dar acest aspect este generat de faptul că la nivelul municipiului Suceava se află Spitalul Județean care dispune de 1.200 de paturi, precum și unicul spital privat din județ ce dispune de 48 de paturi. În contextul în care la nivel județean sunt înregistrate 2.939 de paturi, iar aproape jumătate din acestea sunt la nivelul municipiului Suceava atunci diferența vizibilă este explicabilă;
- **gradul de asigurare cu medici de familie se situează în jurul aceleași valori**, astfel la nivelul municipiul Suceava indicele fiind de 0,56, arată că unui medic de familie îi revin aproximativ 1.776 pacienți, indicele la nivelul județului fiind de 0,51, unui medic îi revin aproximativ 1.955 persoane;
- din punct de vedere a gradului de asigurare cu paturi, medici, stomatologi și farmaciști, situația înregistrată la nivelul municipiului Suceava se încadrează în contextul județean, regional, respectiv național, de dezvoltare a sistemului de sănătate. Astfel, se poate afirma că, **problemele generale ale sistemului de sănătate vizibile la nivelul României** (în raport cu contextul european), **au același grad de intensitate și la nivelul municipiului Suceava**. De menționat că media gradului de acces la sistemul de sănătate de la nivel județean, regional și național, conform graficului anterior, prezintă valori mai mici față de situația de la nivel local deoarece, de exemplu, asigurarea populației din mediul rural cu medici este de peste 3 ori mai mică față de rata medie de asigurare cu medici în mediul urban, existând aproape 100 de localități fără nici un medic. În contextul în care la nivel regional și național mai bine de jumătate din populație este concentrată în mediul rural, atunci se explică valoarea indicatorilor prezentați.

Un indicator reprezentativ pentru a prezenta dezvoltarea socială și economică a unei comunități este rata mortalității. La nivelul municipiului Suceava evoluția indicatorului privind rata mortalității se prezintă astfel:

Sursa: prelucrare date obținute de la DJS Suceava (nr. decese și populație)

An	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Decese (nr.)	767	765	828	816	784	862
Populația la 1 iulie (nr.)	118.101	117.698	117.029	116.569	115.439	116.251
Rata mortalitate (‰)	6,49	6,50	7,08	7,03	6,84	7,42

Tabel nr. 1.3.7 Rata mortalității la nivelul Municipiului Suceava în perioada 2010-2015

În perioada 2010-2015, rata mortalității înregistrează fluctuații, în anul 2015 înregistrând cea mai mare valoare, respectiv de 7,42‰. În acest context, o prioritate o reprezintă îmbunătățirea sistemului medical prin crearea, reabilitarea, modernizarea, accesibilizarea, extinderea infrastructurii de sănătate, dotarea cu aparatură și echipamente de specialitate cu impact asupra creșterii calității vieții locuitorilor.

Principalele unități medicale existe la nivelul municipiului Suceava:

Spitalul Județean de Urgență „Sfântul Ioan cel Nou" Suceava este pentru această zonă cea mai importantă instituție în asigurarea asistenței medicale pentru locuitorii municipiului și ai județului.

Spitalul Județean de Urgență Suceava este nu numai un element al unei organizații cu caracter medical și social, ale cărei funcții constau în asigurarea de îngrijiri medicale complete populației (atât curative, cât și preventive), dar și un centru de completare a pregătirii profesionale pentru doctoranzi, medici stagiari, studenți la facultățile de Medicină și Biologie și pentru asistenții medicali.

Spitalul Județean de Urgență „Sfântul Ioan cel Nou" Suceava are în componență trei complexe de clădiri, un complex situat în cartierul Burdujeni (Secția de Psihiatrie) și două complexe situate pe de o parte și de alta a drumului E85 la intrare dinspre Iași. Din cauza traficului intens de pe această arteră de circulație a orașului este, de multe ori, dificilă traversarea acesteia, deoarece trecerea de pietoni nu este semaforizată. Trecerea de la un complex de clădiri la celălalt (de la o secție la alta) în orele de vârf devine dificilă, și generează și o blocare a traficului în zonă.

Referitor la resursa umană implicată în asigurarea serviciilor medico-sanitare, conform organigramei prezentate pe site-ul oficial al unității sanitare, personalul existat este în număr de 1.201 persoane, din care 1.164 reprezintă personal de execuție, iar 37 personal cu rol de conducere.

Conform informațiilor prezentate în Raportul de activitate[61], în perioada 2012-2014, situația pacienților tratați și a consultărilor realizate se prezintă astfel:

An	Spitalizare continuă (nr. pacienți)	Spitalizare de zi (nr. pacienți)	Consultații ambulatoriu (nr.)
2012	*39.514*	*13.844*	*153.522*
2013	*43.022*	*17.536*	*158.361*
2014	*44.142*	*16.463*	*143.357*

Tabel nr. 1.3.8 Evoluția numărului de pacienți la nivelul Spitalului Județean Suceava

[61] http://www.spitaluljudeteansuceava.ro/index.php?page=informatii

Serviciile medicale spitalicești sunt asigurate prin intermediului a 24 de secții și 6 compartimente distincte, dintre care câteva sunt cu profil unic în județ, respectiv specialitățile: gastroenterologie, urologie, oftalmologie, oncologie.

Spitalul privat Bethesda din Suceava este unicul spital privat din județul Suceava. Spitalul este dotat cu 2 săli de operație, 1 sală de nașteri, punct farmaceutic, saloane cu 2 și 3 paturi, sterilizare proprie, stație de radioficare, parcare interioară și exterioară. Un salon cuprinde următoarea dotare: grup sanitar propriu, telefon, televizor, difuzor radio, aer condiționat, alarmă acustică și luminoasă, acces internet, sursă oxigen.

Alături de cele două spitale, la nivelul municipiului Suceava există o serie de clinici particulare, dar care prin contractele cu CAS Suceava pot acorda și servicii medicale gratuite, respectiv:

- Policlinica Bethesda;
- Clinica Arcadia;
- Clinica Aramis;
- Clinica Explora Group;
- Policlinica CORAMed;
- Clinica Laurus Medical;
- Clinica Sante etc.

În baza prevederilor OUG 162/2008 privind transferul ansamblului de atribuții și competențe exercitate de Ministerul Sănătății către Autoritățile Publice Locale, a Hotărârii de Consiliu Local nr. 176/16.07.2009, precum și a Ordinului nr. 820/30.06.2009 a Ministrului Sănătății, începând cu data de 01.07.2009 a fost creat Compartimentul de Medicină Școlară din cadrul Direcției de Asistență Socială, care de la momentul creării la nivelul anului 2015 a gestionat activitatea a 19 cabinete școlare și studențești, din care 10 cabinete de medicină școlară generală (fiecare cabinet are arondat 3-4 unități de învățământ), 1 cabinet studențesc și 8 cabinete dentare[62]. Din cele 19 cabinete școlare și studențești, 3 cabinete sunt modernizate.

În Municipiul Suceava, unitățile școlare sunt deservite de cabinete medicale școlare care sunt dotate necorespunzător din punct de vedere tehnic. De asemenea, există probleme legate de calitatea serviciilor medicale oferite, de informarea corectă a elevilor legat de problematica medicală, de mijloacele de prevenție și de tratamentele ce pot fi folosite pentru diferite boli.

Conform datelor oferite de Direcția de Asistență Socială Suceava, există un număr redus de medici și personal calificat raportat la numărul de elevi.

Probleme identificate

Problemele identificate sunt atât specifice întregului sistem de sănătate, cât și specifice unităților sanitare din municipiul Suceava, astfel conform *Planului de Management în sănătate*[63] principalele probleme identificate sunt:

- accesul la serviciile de bază prezintă unul dintre cei mai reduși indicatori în comparație cu alte țări din Europa (conform Planului de Management al

[62] Conform informațiilor prezentate de Direcția de Asistență Socială din cadrul Primăriei Municipiului Suceava
[63] Document elaborat de Spitalului Județean de Urgențe „Sfântul Ioan cel Nou" Suceava și aprobat de Consiliul Județean Suceava

Spitalului Județean Suceava, din analiza globală a sistemului sanitar românesc în context internațional și ținând cont de conceptul de performanță a OMS, care se axează în jurul al trei piloni fundamentali: 1. Ameliorarea sănătății; 2. Creșterea capacității de răspuns față de așteptările populației; 3. Asigurarea echității în ceea ce privește contribuția financiară - se constantă că România se situează pe locul 99, după țări ca Albania (55), Slovacia (62), Ungaria (66)).

- sistemul de sănătate nu este adaptat pentru a face față noilor provocări - creșterea populației vârstnice care aduce cu sine creșterea prevalenței bolilor cronice;
- există diferențe importante de acoperire regională a serviciilor de sănătate, zonele cel mai slab acoperite cu personal medical fiind cele din Nordul și Estul țării;
- acces scăzut al persoanelor sărace la serviciile medicale oferite de mediul privat, în condițiile în care acesta s-a dezvoltat în ritm alert față de mediul public;
- lipsa unui sistem de monitorizare și control al calității serviciilor de sănătate oferite de unitățile sanitare;
- unitățile sanitare trebuie reabilitate și modernizate pentru a crește calitatea serviciilor prestate;
- lipsa echipamentelor medicale performante în cadrul unităților sanitare;
- lipsa unui sistem de gestionare a traficului în zona în care se face legătura între cele două sisteme de clădiri ce compun Spitalul Județean Suceava;
- cabinete le medicale sunt în număr redus față de nevoile reale având în vedere că la nivelul municipiului există 48 de unități școlare iar cabinete medicale școlare și studențești sunt în număr de 11.

Conform **Planului de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020**, principalele nevoi identificate la nivelul municipiului Suceava sunt:

- Spitalul Județean de Urgență necesită achiziția de echipamente medicale suplimentare pentru a putea furniza servicii de calitate;
- Pentru cabinetele medicale în care își desfășoară activitatea medicii de familie dar care încă sunt în proprietatea Primăriei Municipiului Suceava sunt necesare lucrări de dotare și modernizare;
- În cartierele Burdujeni Sat și Iițcani sunt necesare micro policlinici.

Referitor la cabinetele medicale școlare principalele probleme sunt:

- Lipsa dotărilor ce determină condiții minime de desfășurare a activităților de medică școlară;
- Calitatea slabă a serviciilor medicale oferite elevilor și studenților generată atât de lipsa de infrastructură, cât și de actul medical;
- Slaba informare a elevilor legat de domeniul medical și de importanța prevenției.

Măsuri necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate

Măsurile necesare pentru diminuarea problemelor identificate sunt atât specifice întregului sistem de sănătate, cât și specifice unităților sanitare din municipiul Suceava, astfel:

- asigurarea accesului egal al cetățenilor la îngrijirile sanitare de bază;

- creșterea calității vieții, prin îmbunătățirea calității și siguranței actului medical;
- apropierea de indicatorii de sănătate și demografici previzionați de Ministerul Sănătății în același timp cu scăderea patologiei specifice țărilor subdezvoltate;
- dezvoltarea și modernizarea infrastructurii unităților sanitare ca furnizor de servicii medicale și dotarea acestora cu aparatură/echipamente medicale de înaltă performanță;
- creșterea calității serviciilor medicale prin: creșterea gradului de satisfacție a pacienților, creșterea siguranței pacienților, creșterea gradului de satisfacție a angajaților din sistemul de sănătate;
- creșterea competentelor profesionale ale personalului medical;
- dezvoltarea de parteneriate pentru furnizarea de servicii medicale și nemedicale de calitate;
- realizare structuri sanitare în cartierele situate periferic (Burdujeni Sat, Ițcani);
- modernizarea laboratoare/laboratoare mobile pentru screening/monitorizare clinică boli și prevenirea epidemiilor;
- echiparea infrastructurii specifice de servicii publice medicale (ambulatoriu, camera de urgență, centre medicale, intervenție socială integrată etc.);
- creșterea nivelului de performanță a activității medicilor și a personalului medical din cadrul cabinetelor medicale școlare.

În cadrul întâlnirilor organizate cu <u>Grupurile de Lucru</u> constituite pentru elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava a fost conturată o serie de probleme legată de sistemul social și de sănătate de la nivel local. De asemenea, în cadrul acestor întâlniri au fost conturate și soluții de rezolvare/diminuare a problemelor identificate. Centralizatorul aspectelor identificate în cadrul celor patru grupuri de lucru (GL Social și Cultural, GL Capacitate administrativă și servicii publice, GL Urbanism și Mediu, GL Dezvoltare Economică) se prezintă astfel:

Probleme identificate:

- Social
  - ✓ Nu există centre de zi pentru vârstnici;
  - ✓ Nu există amenajări pentru persoanele nevăzătoare: semafoarele nu dispun de semnale acustice; mijloacele de transport în comun nu beneficiază de sistem audio de informare cu privire la stații; biblioteca nu dispune de cărți adaptate, cum ar fi tipărituri în format mare, Braille sau cărți audio;
  - ✓ Spirit civic slab dezvoltat la nivelul locuitorilor din municipiul Suceava;
  - ✓ Nu există în politica administrației publice mediul pentru susținerea ONG-urilor;
  - ✓ Nu există un centru de recuperare pentru copii cu handicap - la nivelul județului Suceava sunt înregistrați peste 3.000 de copii cu handicap, din care aproximativ 500 sunt din municipiul Suceava;
  - ✓ Fenomenul cerșetoriei este în creștere;
  - ✓ Nu există posibilitatea de petrecere a timpului liber pentru tineri în condițiile în care municipiul Suceava nu dispune de o zonă de agrement, nu există spații pentru practicarea sportului, nu sunt respectate normele de acces în localuri, nu există manifestări sportive care să antreneze populația municipiului etc.

- ✓ Comportamentul celor ce beneficiază de ajutor de social, în conformitate cu legislația în vigoare, inclusiv de locuință socială, este lipsit de responsabilitate aducând prejudicii la imaginea orașului în zonele în care locuiesc.

- Sănătate
  - ✓ Infrastructura rutieră existentă blochează accesul ambulanțelor, precum:
    - → separatoarele de drum către cartierul Burdujeni împiedică eliberarea căii de acces pentru ambulanțe;
    - → unele cartiere au zone foarte înguste și ambulanțele nu pot pătrunde, precum cartierul George Enescu;
  - ✓ Serviciul de ambulanță este slab dezvoltat, ceea ce face ca acesta să se situeze la coada clasamentului de la nivel național. Această situație este generată de gradul avansat de degradare a mașinilor utilizate și de lipsa personalului.

Soluții propuse:

- Social
  - ✓ Crearea de centre de zi pentru persoanele vârstnice, de preferat în fiecare cartier important de la nivelul municipiului Suceava;
  - ✓ Proiectele de investiții viitoare să pună accent și pe crearea accesibilității pentru persoane nevăzătoare, iar actele de cultură să vizeze și acest grup defavorizat;
  - ✓ Crearea unui birou la nivelul Primăriei care să gestioneze comunicarea și colaborarea dintre ONG și APL. În aceste condiții ONG-urile vor fi anunțate când trebuie să transmită fișele privind descrierea proiectelor vizate sau se va stabili o perioadă a anului când se depun proiectele, se vor organiza întâlniri periodice. De asemenea, va exista o bază de date atât cu ONG-urile active, cât și cu persoanele care beneficiază de serviciile sociale etc.;
  - ✓ Crearea unui Centru Regional de Recuperare pentru copii cu handicap (există proiect tehnic, dar încă nu s-a identificat terenul pentru susținerea acestei investiții);
  - ✓ Crearea unui cadru de colaborare între DAS/DGASPC/USV în vederea gestionării fenomenului de cerșetorie;
  - ✓ În vederea responsabilizării beneficiarilor de ajutor social sunt necesare clauze contractuale clare, care pe lângă condițiile impuse de menținere a locuinței la starea primită, precum și de menținere a curățeniei în zone comune, să includă și criterii de monitorizare care să ducă la sancționarea acestora în cazul în care nu sunt îndeplinite;
  - ✓ Poliția Comunitară să fie mai activă în zonele de locuințe sociale;
  - ✓ Direcția de Asistență Socială ar să monitorizeze mai atent beneficiarii de ajutor social în îndeplinirea obligațiilor asumate ca urmare a primirii unei locuințe sociale.
- Sănătate
  - ✓ Dotarea serviciului de ambulanță cu ambulanțe noi și moderne.
  - ✓ Modernizarea serviciilor de ambulanță;
  - ✓ Construirea de garaje pentru ambulanțe.

1.4 Zone urbane dezavantajate

Conform documentului **„Atlasul zonelor urbane marginalizate din România"**, document elaborat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) în colaborare cu Banca Mondială, marginalizarea urbană se manifestă prin concentrarea spațială a populației deprivate în comunități situate în anumite zone din interiorul așezărilor urbane. Pentru a analiza fenomenul de marginalizare urbană, studiul a fost realizat la un nivel teritorial redus, respectiv la sectoare de recensământ[64]. Astfel, în baza recensământului populației din anul 2011, sunt identificate 4 tipuri de zone dezavantajate, respectiv:

- Tipul 1 - zone dezavantajate pe locuire;
- Tipul 2 - zone dezavantajate pe ocuparea forței de muncă;
- Tipul 3 - zone dezavantajate pe capital uman;
- Tipul 4 - zone urbane marginalizate.

În baza datelor de la recensământul populației 2011 au fost calculate ratele populației urbane din zonele definite ca fiind marginalizate sau dezavantajate pe locuire, ocupare sau capital uman. **La nivel național**, 3,2% din populația urbană, 2,6% dintre gospodăriile din urban și 2,5% dintre locuințele din urban se află în zone (sectoare de recensământ) marginalizate.

Zonele marginalizate cumulează deprivări pe toate dimensiunile și în cele mai multe cazuri sunt zone intraurbane, sărace, izolate din punct de vedere social și care nu sunt reflectate în statisticile privind ratele de sărăcie calculate la nivel de localitate sau județ, adevărate pungi de excluziune socială. Puternica stigmatizare cu care sunt asociate aceste locuri, pe lângă lipsa sau slaba calitate a serviciilor (educație, sănătate, infrastructura) reduc drastic șansele populației de a scăpa de sărăcie. Aceste zone sunt candidatele cele mai potrivite pentru intervențiile de tipul dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității(DLRC) realizate în orașele din Romania.

Planul de Dezvoltare Regional, în acord cu informațiile oferite de sunt identificate comunitățile marginalizate existente al nivelul Regiunii de Dezvoltare NE. La nivelul municipiului Suceava, din punct de vedere a zonelor dezavantajate, comparativ cu situația de la nivel județean și regional, situația se prezintă astfel:

Nivel teritorial	Regiunea NE	Județul Suceava	Municipiul Suceava
Populație stabilă	1.374.794	262.153	92.121
% în zone nedezavantajate	59,62%	52,82%	82,05%
% în zone dezavantajate pe locuire	5,66%	3,34%	6,19%
% în zone dezavantajate pe ocupare	12,51%	13,92%	3,60%
% în zone dezavantajate pe capital uman	14,77%	23,37%	5,52%
% în zone marginalizate	4,29%	4,91%	1,14%
% populație în	3,15	1,65%	1,5%

[64] Cea mai mică zonă geografică delimitată în vederea realizării unui recensământ este sectorul de recensământ care cuprinde, de regulă, în jur de 200 persoane.

zone cu instituții sau sub 50 de locuitori

Tabel nr. 1.4.1 Zone dezavantajate la nivelul municipiului Suceava, comparativ cu situația de la nivel județean și regional în baza datelor recensământului populației și al locuințelor 2011

Conform documentului elaborat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) în colaborare cu Banca Mondială, ***„Atlasul zonelor urbane marginalizate din România"***, document în cadrul căruia au fost centralizate comunitățile urbane marginalizate, **la nivelul municipiului Suceava au fost identificate 6 zone dezavantajate** iar numărul persoanelor care locuiesc în comunități marginalizate declarate de către autoritatea publică locală se prezintă astfel[65]:

- **560 persoane locuiesc în zone de tip ghetou cu blocuri de proastă calitate** construite înainte de 1990 pentru muncitorii marilor întreprinderi socialiste.

  Locuitorii zonelor de tip ghetou se confruntă cu trei probleme majore: (1) plata utilităților - electricitate, apă, canalizare și salubritate; (2) teamă constantă a locatarilor din locuințele sociale de a nu fi evacuați sau de a pierde locuința din cauza restanțelor; (3) rețelele de sprijin insuficient dezvoltate și proasta reputație a zonei (capital social scăzut);
- **70 persoane locuiesc în zonele de locuințe sociale modernizate.**

De regulă, zonele de locuințe sociale modernizate au fost create prin proiecte integrate, care au îmbinat investițiile de amploare în noi imobile cu intervenții la nivelul infrastructurii și în plan social. Locuințele sociale modernizate deși respectă toate normele tehnice cu privire la dimensiune și infrastructură, ar trebui să acorde atenție și următoarelor aspecte: (1) situarea geografică la nivelul teritoriului urban; (2) procesul de informare și consultare înaintea relocării; (3) componenta etnică a populației relocate. Dacă zona de locuințe sociale este situată pe un teritoriu decuplat de la țesutul vital al orașului, departe de oportunitățile de ocupare și este locuită de un singur grup socio-economic sau etnic, atunci zona este segregată și are potențial de dezvoltare foarte redus, oricât de modernizate ar fi respectivele locuințe. Segregarea este exacerbată dacă formarea zonei implica un proces de relocare impus.

De asemenea, în cadrul documentului „Atlasul zonelor urbane marginalizate din România" elaborat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) în colaborare cu Banca Mondială, la nivelul municipiului Suceava, în baza recensământului din anul 2011, au fost identificate mape (sectoare) de recensământ marginalizate sau dezavantajate. Centralizatorul datelor de identificare în teritoriu (strada, locație) ale codurilor mapelor de recensământ utilizate în anul 2011 pentru Municipiul Suceava se prezintă astfel:

	Numele ZUM	Locația ZUM	Nr. estimat de locuitori la nivelul ZUM, din care: ▶ romi	Tip zonă urbană marginalizată (ghetou, mahala etc.)
ZUM 1	Cartier Burdujeni	în partea de nord-est a orașului	6.360, din care 88 romi	dezavantajate pe locuire dezavantajate pe ocupare dezavantajate pe capital uman zone urbane marginalizate

[65] Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020

ZUM 2	Cartier Iţcani	în partea de nord-vest a oraşului	2.310, din care 37 romi	dezavantajate pe ocupare dezavantajate pe capital uman zone urbane marginalizate
ZUM 3	Cartier Obcini	în partea de sud-vest a oraşului	2.224, din care 1 rom	dezavantajate pe locuire
ZUM 4	Cartier Burdujeni Sat	în partea de nord-est a oraşului	1.965, din care 75 romi	dezavantajate pe locuire dezavantajate pe capital uman zone urbane marginalizate
ZUM 5	Zona Hărbărie - Traian Vuia	în partea de sud-vest a oraşului	914, din care 70 romi	dezavantajate pe ocupare dezavantajate pe capital uman
ZUM 6	Cartier Zamca	în partea de vest a oraşului	786, din care 10 romi	dezavantajate pe capital uman
ZUM 7	Cartier Centru	în partea centrală a oraşului	590, din care 83 romi	dezavantajate pe capital uman
Total			15.149, din care 364 romi	

Tabel nr. 1.4.2 Zone urbane marginalizate la nivelul municipiului Suceava, prelucrare proprie după mapele de recensământ

La nivelul anului 2016 au început demersurile pentru utilizarea instrumentului Dezvoltare Locală plasată sub Responsabilitatea Comunităţii (DLRC). Municipiul Suceava în parteneriat cu o societate comercială şi un ONG au elaborat şi depus un proiect în cadrul Programului Operaţional Capital Uman, axa prioritară 5, în valoare de aproximativ 50.000 euro, pentru elaborarea unei Strategii de Dezvoltare Locală ce vizează comunităţile marginalizate din municipiul Suceava. În luna mai 2017 s-au publicat listele cu proiectele care au trecut de faza de evaluare tehnico-financiară, proiectul fiind declarat admis. Se estimează semnarea contractului de finanţare cel târziu în luna iunie 2017.

Realizarea Strategiei de Dezvoltare Locală va genera, în principal, identificarea concretă a comunităţilor defavorizate din municipiul Suceava, a nevoilor specifice a acestor comunităţi şi va propune o serie de soluţii pentru dezvoltarea echilibrată şi durabilă a zonelor marginalizate prin integrarea acestora la nivel economic, social şi de mediu cu restul teritoriului administrativ al municipiului. Identificarea soluţiilor va avea un grad mai mare de aplicabilitate în condiţiile în care persoanele din aceste comunităţi vor fi implicate în procesul de creare a Strategiei de Dezvoltare Locală.

Strategia de Dezvoltare Locală va propune o abordare integrată în soluţionarea problemelor cu care se confruntă comunităţile marginalizate.

Astfel, realizarea Strategiei de Dezvoltare Locală pentru comunităţile marginalizate va conduce în primul rând la identificarea situaţiei reale a comunităţilor marginalizate din municipiul Suceava.

Principale probleme:

- Lipsa unui document strategic care să evidenţieze şi să centralizeze comunităţile marginalizate de la nivel local, implicit probleme specifice ale acestora;

- Excluziune socială a grupurilor vulnerabile ce determină implicarea minimă a acestor categorii în dezvoltarea zonelor marginalizate și a orașului în general;
- Existența unor zone urbane slab dezvoltate ceea ce determină un dezechilibru la nivel local;
- Grad de sărăcie ridicat în comunitățile marginalizate;
- Lipsa spațiilor pentru recreere, petrecere a timpului liber, educație și sociale la nivelul zonelor marginalizate.

1.5 Protecția mediului și dezvoltare durabilă

"Dezvoltarea durabilă este acel proces de dezvoltare care răspunde nevoilor actuale fără a periclita capacitatea generațiilor viitoare de a răspunde propriilor lor nevoi. [.....] Pentru ca dezideratul dezvoltării durabile să poată fi atins, protecția mediului va constitui parte integrată a procesului de dezvoltare și nu poate fi abordată independent de acesta."

Sursa: Declarația asupra Mediului și Dezvoltării, Rio de Janeiro, 1992

1.5.1 Calitatea mediului

I. Aer[66]

Calitatea aerului înconjurător este reglementată în România prin Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, care transpune *Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind calitatea aerului și un aer mai curat în Europa* și *Directiva 2004/107/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind arsenul, cadmiul, mercurul, nichelul și hidrocarburile policiclice aromatice în aerul ambiental.*

La nivelul municipiului Suceava, calitatea aerului este monitorizată de Agenția pentru Protecția Mediului, în diferite puncte strategice ale localității, cu stații automate de monitorizare, conform cerințele directivelor Uniunii Europene.

Pentru informarea mai facilă a publicului cu privire la calitatea aerului înconjurător, în România sunt utilizați indicii zilnici de calitate a aerului, conform *Ordinului M.M.D.D. nr. 1095/2007 pentru aprobarea Normativului privind stabilirea indicilor de calitate a aerului în vederea facilitării informării publicului*. Astfel, pe baza concentrațiilor măsurate pentru fiecare dintre poluanții atmosferici monitorizați, se stabilește indicele specific fiecărui poluant. Fiecare indice, de la 1 la 6, corespunde unui calificativ, de la excelent la foarte rău[67]:

Indice	Calificativ	Indice	Calificativ
1	*Excelent*	*4*	*Mediu*
2	*Foarte bun*	*5*	*Rău*
3	*Bun*	*6*	*Foarte rău*

Tabel nr. 1.5.1 Semnificația indicilor privind calitatea aerului înconjurător

La nivelul municipiului Suceava, în anul 2014, calitatea aerului a fost monitorizată de următoarele stații de monitorizare:

- SV1 - amplasată pe strada Mărășești nr. 57, la Colegiul Național "Mihai Eminescu" - stație de fond urban;
- SV2 - amplasată pe strada Tineretului f.n (cartier Cuza Vodă) Grădinița nr. 12 "Țăndărică" - stație de tip industrial, această fiind oprită temporar din aprilie 2014, din motive tehnice.

Raportul preliminar privind calitatea aerului înconjurător în județul Suceava în anul 2014[68], raport elaborat de Agenția de Protecția Mediului Suceava și în cadrul căruia sunt cuprinse și datele măsurătorilor celor două stații de monitorizare din municipiul

[66] Agenția de Protecție a Mediului Suceava: http://www.anpm.ro/web/apm-suceava/calitatea-aerului
[67] Raport privind starea mediului în județul Suceava în anul 2014
[68] Având în vedere că stația SV2 a fost oprită temporar din 17.01.2014, până la repararea tuturor echipamentelor defecte, analiza calității aerului în municipiul Suceava vizează doar datele oferite de stația de monitorizare SV1.

Suceava, prezintă la capitolul de concluzii faptul că **rezultatele monitorizării calității aerului, în anul 2014, au indicat o calitate a aerului corespunzătoare la toți indicatorii monitorizați**, nefiind înregistrate depășiri ale valorilor limită, valorilor țintă, pragurilor de informare și de alertă reglementate de Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

Rapoartele lunare privind calitatea aerului[69] aferente anului 2015 evidențiază următorii indici generali de calitate a aerului:

Indici zilnici de calitatea aerului												
Lunile anului	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	4	4-5	4	-	4	4	4	4	4-5	4	4-5	4

Tabel nr. 1.5.2 Indicii zilnici de calitatea aerului în anul 2015 la nivelul municipiului Suceava

Conform Informărilor lunare oferite APM Suceava[70], **indicii zilnici de calitate a aerului de 4 (mediu) și 5 (rău), din perioada ianuarie - decembrie 2015**, s-au datorat concentrațiilor mai mari de PM10 (particule în suspensie cu diametru mai mic de 10 microni), măsurate în zile în care condițiile meteo au fost defavorabile dispersiei poluanților (calm atmosferic, lipsă precipitații).

Sursele principale de poluare cu pulberi PM10 sunt **traficul rutier zonal intens**, starea tehnică și de salubritate a străzilor necorespunzătoare din zona de monitorizare a stației. La acestea se adaugă sursele industriale și instalații de ardere neindustriale (rezidențiale, instituționale etc.) de pe teritoriul municipiului Suceava.

Astfel, **principalele surse de poluare a aerului din municipiul Suceava** sunt legate de activitățile antropice și pot fi grupate pe 3 categorii:

- **Activități industriale diverse, cu emisia de noxe** (gaze, vapori sau pulberi) specifice în funcție de procesele tehnologice și de praf;
- **Activități urbane specifice datorate în principal arderii combustibililor** (în sistem centralizat sau individual). De asemenea, aceasta reprezintă o importantă sursă generatoare de fum și cenușă având în vedere arderea combustibililor solizi, lichizi și gazoși în scop domestic;
- **Traficul auto**, cu emisia de poluanți specifici arderii combustibililor.

II. Ape

Teritoriul județului Suceava aparține în întregime bazinului hidrografic al Siretului.

Cel mai important curs de apă care străbate municipiul Suceava este râul cu același nume. Râul Suceava are o lungime de 170 km, izvorăște din Masivul Lucina, bazinul său hidrografic ocupă 26% din suprafața județului Suceava

Până în anul 2011, o zonă critică sub aspectul poluării apelor de suprafață și a celor subterane[71] a reprezentat-o teritoriul din aval de zona de evacuare a apelor uzate provenite de la Stația de epurare orășenească, dar prin implementarea programului ISPA, stația de epurare a fost modernizată și această problemă diminuată/eliminată.

[69] http://www.anpm.ro/web/apm-suceava/informare-lunara-calitate-aer
[70] http://www.anpm.ro/web/apm-suceava/rapoarte-si-informari-la-nivel-national
[71] Planul urban de management al mediului pentru municipiul Suceava - www.apmsv.ro

III. Sol

Calitatea solurilor este influențată fie de factori naturali (climă, formă de relief), fie de acțiuni antropice agricole și industriale - în multe situații factorii menționați pot acționa împreună în sens negativ, având ca efect scăderea calității și chiar anularea funcțiilor acestora.

Conform Planului Urban de Management al Mediului pentru municipiul Suceava, din punct de vedere al activităților industriale, **principala cauză de deteriorare a calității solului în municipiul Suceava o constituie depozitarea inadecvată,** timp de zeci de ani, a deșeurilor rezultate din unele procese tehnologice specifice industriei energetice, celulozei și hârtiei, prelucrarea lemnului etc.

Emisiile de gaze acidifiante (dioxid de sulf, oxizi de azot) și pulberi din arderea combustibililor fosili, în principal cărbuni, reprezintă surse de poluare nu doar a aerului, dar și a solului din jurul sursei de emisie. Pulberile conțin, alături de particule de carbon, metale grele, hidrocarburi, dintre care periculoase sunt hidrocarburile policiclice aromatice și diferiți alți compuși organici volatili adsorbiți. Precipitațiile, vântul, gravitația, transferă acești poluanți din atmosferă pe sol, unde, acumulându-se, pot conduce la poluarea și acidifierea solului.

Conform Planului de Dezvoltare Regională NE, **în județul Suceava se regăsesc 8 situri potențial contaminate. Dintre acestea, la nivelul municipiului Suceava se identifică platforma de deșeuri municipale Suceava și un depozit de zgură și cenușă ce a deservit SC TERMICA SA Suceava.**

Dintre măsurile de prevenire și diminuare avute în vedere în PDR NE se menționează lucrările de drenare de adâncime, modelare a terenurilor, ziduri de sprijin, contrabanchete, ancorări, împăduriri.

IV. Zgomot

Zgomotul ambiental, definit prin HG 321/2005[72], anexa 1, art. 20, ca fiind "ansamblul sunetelor nedorite, inclusiv dăunătoare, rezultate din activitățile umane, inclusiv cele provocate de mijloacele de transport, traficul rutier, feroviar și cele provenite din amplasamentele unde se desfășoară activități industriale..." reprezintă un factor de monitorizare privind calitatea mediului.

Traficul auto, feroviar și chiar aerian, precum și activitățile agenților economici industriali, constituie surse de zgomot inepuizabile.

STAS-urile[73] prevăd că nivelul de zgomot admis pe străzile de legătură nu trebuie să depășească 70 decibeli (db), în piețe să nu fie mai mare de 60 db, iar pe magistrale să fie maxim 75 db.

Din datele prezentate în *Raportul privind starea mediului în județul Suceava în anul 2014*, elaborat de Agenția de Protecția Mediului, se constată că sursele de zgomot principale sunt cele legate de traficul auto, acestea creând disconfort populației, atât în zonele imediat limitrofe căilor de transport rutier, cât și în zone rezidențiale, parcuri, alte zone de recreere.

---

[72] Hotărârea de Guvern nr. 321/2005, modificată și completată de HG 674/2007, privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiental
[73] STAS 10009-88 - Acustica în Construcții, Acustica Urbana - Limite admisibile ale nivelului de zgomot

Tip măsurătoare zgomot	Punct de măsurare	Număr măsurători 2014	Nivelul mediu echivalent de zgomot maxim măsurat dB(A)	Număr depășiri 2014	Nivelul echiv. de zgomot admisibil dB(A)
Parcuri, zone de recreere și odihnă	Parc Central	5	59,9	0	60
Parcaje auto	Parcare magazin Bucovina (Altex)	4	69,3	0	90
Stradă de categorie tehnică I, magistrală	Calea Unirii, aval intersecție Mirăuți, aval 60 m de bloc AMBRO	4	74,7	0	75
	Calea Unirii, Șc. Gen. nr. 5 „Jean Bart"	4	69,4	0	75
Stradă de categorie tehnică II, de legătură	Str. V. Alecsandri Colegiul Ștefan cel Mare	4	67,5	0	70
	Bd."G.Enescu", nr. 38 bl.T90, vis-à-vis magazin Plus	4	69,9	0	70
	Str. C. Coposu, cca. 25 m aval de inters. cu str. Bistriței	4	68,1	0	70
	Str. Ștefan cel Mare, vis-a-vis Tribunal	5	73,6	3	70
	Str. Mărășești, Șc. generală nr. 3	4	66,6	0	70
Stradă de categorie tehnică III, de colectare	Str. Narciselor, Hotel Bicom	4	64,7	0	65

Tabelul nr. 1.5.4 Rezultatele monitorizării nivelului de zgomot urban în municipiul Suceava, în anul 2014, pe puncte de monitorizare

Din tabelul prezentat anterior se observă că:

- cele mai multe depășiri ale valorilor limită admisibile conform STAS 10009/1988 s-au înregistrat pe Strada Ștefan cel Mare, vis-a-vis de Tribunal, stradă de categorie II, de legătură;
- cele mai mari valori măsurate pe străzi categorie I, magistrală, s-au înregistrat în punctul din municipiul Suceava, în special pe Calea Unirii, aval Intersecție Mirăuți (bloc Ambro);
- nivelul mediu echivalent de zgomot maxim măsurat în cazul Parcului Central este apropriat valorii de zgomot admisibil;
- în cazul tuturor tipurilor de străzi, valorile de zgomot măsurate sunt apropriate de valoarea maximă admisibilă.

Valorile zgomotului generat sunt monitorizate doar prin punctele de măsurare prezentate anterior, nu există studii care să arate situația la nivelul întregului areal al municipiului Suceava.

Pentru diminuarea valorilor zgomotului, sunt necesare sistematizarea și redimensionarea rețelelor stradale pentru a satisface solicitările de trafic, realizarea unor suprafețe cu perdele arboricole și arbusticole care să fie zone tampon între zona stradală și cele de locuit, condiționarea circulației pentru traficul greu pe arterele de centură și folosirea prioritară a autovehiculelor silențioase.

V. Riscuri naturale

În funcție de categoriile de producere a dezastrelor în urma fenomenelor naturale, se disting trei tipuri de riscuri naturale: alunecări de teren, scufundări și inundații.

Conform PUG, în baza studiului de fundamentare *Studiu geotehnic și riscuri naturale*, pentru municipiul Suceava, zonele considerate vulnerabile din punct de vedere al potențialului și probabilității de producere a alunecărilor de teren sunt reprezentate de versanți.

În cazul alunecărilor de teren din Municipiului Suceava, factorii care influențează stabilitatea versanților analizați sunt: apa subterană, natura litologică a rocilor, panta și dinamica de ansamblu a versanților.

O a doua categorie de zonă expusă la riscuri naturale este reprezentată de cursul râului Suceava, care prin acțiunea sa permanentă de erodare a malurilor, poate reprezenta un potențial pericol pentru spațiile aflate în apropierea sa.

Datorită digurilor ridicate pentru protejarea zonei industriale și de agrement, albia Sucevei este în cea mai mare parte neinundabilă.

Fenomene de inundabilitate se manifestă pe suprafețe reduse în cadrul teritoriului administrativ, în zonele unde cursul râului nu a fost amenajat.

Conform Raportului privind starea mediului în județul Suceava în anul 2014, zonele în care s-au produs inundații în municipiul Suceava sunt:

Localitatea	Zone inundabile
Municipiul Suceava	• Râul Suceava (creare remuu confluență r. Suceava cu pr. Șcheia, avarie dig r. Suceava); • Pr. Șcheia (creare remuu confluență pr. Șcheia cu r. Suceava); • Pr. Cetății (revărsarea și creșterea debitului); • Pr. Vătafului (revărsarea și creșterea debitului); • Pr. Iacob (revărsarea și creșterea debitului); • Pr. Morii (revărsarea și creșterea debitului); • Pr. Mitocaș (revărsarea și creșterea debitului); • Scurgeri versanți Dealu Mănăstirii (activare formațiuni torențiale); • Acumularea Dragomirna (accident la baraj).

Tabel nr. 1.5.5 Zonele inundabile din municipiul Suceava în anul 2014 (sursa: Inspectoratul pentru Situații de Urgență Suceava)

Conform PUG, un alt fenomen cu amploare mai ridicată în cadrul teritoriului administrativ al municipiului Suceava este reprezentat de zonele de băltire a apei. Acestea sunt prezente pe majoritatea văilor unde apar și izvoare. Fenomenul este favorizat de caracterul argilos al terenului.

1.5.2 Gestionarea deșeurilor în contextul dezvoltării durabile

Deșeurile municipale reprezintă totalitatea deșeurilor generate de populație, instituții, unități comerciale și economice (deșeuri menajere și asimilabile), deșeurile colectate din spațiile publice (străzi, parcuri, spații verzi, piețe), precum și deșeurile de construcții-demolări colectate de operatorii de salubritate.

Conform informațiilor oferite de Serviciul de Ecologizare din cadrul Primăriei Municipiului Suceava, în anul 2015, în Municipiul Suceava colectarea deșeurilor municipale a fost realizată de către doi operatori de salubrizare, astfel:

- SC Rosal Grup SA, pentru perioada 01 ianuarie - 18 aprilie 2015;
- Asocierea SC Florconstruct SRL - SC Diasil Service SRL, pentru perioada 19 aprilie 2015 - 31 decembrie 2015.

Date privind situația actuală

În anul 2015 au beneficiat de servicii de salubrizare menajeră toți locuitorii Municipiului Suceava[74] și un număr de 5.123 agenți economici (inclusiv instituțiile publice) cu 31.500 angajați.

Pentru **colectarea deșeurilor municipale**, Primăria Municipiului Suceava, împreună cu operatorul de salubrizare, dispune de **708 puncte de colectare a deșeurilor** municipale, **din care 110 cu platforme betonate și împrejmuite.** Capacitatea de **depozitare a deșeurilor** este asigurată de:

- **1.246 eurocontainere** de 1,1 mc pentru **deșeuri menajere**, din care: 789 pentru populație, 95 pentru instituțiile publice, 362 pentru agenții economici;
- **120 eurocontainere** de 1,1 mc pentru **deșeuri de tip hârtie;**
- **130 eurocontainere** de 1,1 mc pentru **deșeuri de tip plastic;**
- **80 eurocontainere de tip clopot** dispuse la unitățile de învățământ și instituțiile publice.

În cazul locuințelor particulare (case individuale) fiecare proprietar **își asigură recipientele pentru colectarea deșeurilor din gospodăria proprie.**

Infrastructura de transport utilizată pentru colectarea deșeuri include:

- 9 autospeciale compactoare de 16 mc;
- 2 autospeciale compactoare de 24 mc;
- 2 autospeciale pentru deșeuri voluminoase și/sau din construcții demolări;
- 2 autospeciale de tip hook-lift dotate cu containere;
- 1 autospecială compactoare de 16 mc pentru colectarea și transportul deșeurilor vegetale.

Referitor la **sortarea deșeurilor municipale**, **această activitate se execută la Punctul de sortare aparținând SC Diasil Service SRL, situat pe str. Plaiului fn.** din municipiul Suceava.

Evoluția cantităților de deșeuri în perioada 2009-2015 la nivelul municipiului Suceava se prezintă astfel:

[74] Conform informațiilor prezentate de DJS Suceava în Fișa localității municipiului Suceava, la 1 iulie 2015, populația municipiului Suceava era de 116.081 locuitori.

Realizat în	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Cantitate deșeuri total (mc), din care:	125.665	124.088	120.636	115.300	105.481	123.149	110.066
Reciclat și valorificat	28.850	30.723	34.776	30.455	28.236	34.741	28.508
Procent sortat %	22,96	24,76	28,83	26,42	27,78	27,28	25,90

Tabel nr. 1.5.6 Evoluția cantității de deșeuri colectare și reciclate la nivelul municipiului Suceava, în perioada 2009-2015

La nivelul municipiului Suceava, în anul 2015, din cei **110.066 mc de deșeuri colectate, au fost reciclate și încredințate spre valorificare 28.508 mc de deșeuri, care reprezintă 25,9% din total deșeuri colectate.**

Tipuri de deșeuri colectate:

- deșeuri menajere - 96.000 mc;
- deșeuri generate din activități de construcții și demolară - aprox. 10.000 mc;
- deșeuri voluminoase - 4.066 mc.

Cele mai importante tipuri de deșeuri valorificare sunt:

Sursa: Serviciul de Ecologizare din cadrul Primăriei Municipiului Suceava

Tip de deșeuri reciclate/valorificate	Companii cu care operatorul are contracte de valorificare a deșeurilor
Hârtie/carton	AMBRO SA
Plastice	ATHENA PLAST SRL (folie LDPE) ECOFRIEND RECYCLING SRL (PP rafie, folie LDPE) HIDROPLASTO SRL (PVC) GREENTECH SA (PET) PLASTIC RECYCLING EXPORT SRL (folie LDPE) POKAS ARCADIAN RECYCLE SRL (PP Recip, HDPE recip)
Metale feroase	REMAT INVEST SRL
Metale neferoase	ADVANCED METAL ECO PROCESSING SRL
Sticlă	GREENGLASS SA
Alte deșeuri reciclabile (anvelope, lemn, acumulatori etc.)	ROMBAT SA (baterii și acumulatori) TEHNO COMPUTER (anvelope uzate) GREENWEEE INTERNATIONAL SA (DEEE - deșeuri de echipamente electrice și electronice)

Table nr.1.5.7 Tipuri și cantitate de deșeuri reciclate/valorificate, precum și companiile implicate în proces

La nivelul anului 2015 și început de an 2016, **depozitarea deșeurilor nevalorificabile se realizează la Spațiul temporar de stocare din comuna Ipotești,** administrat de operatorul autorizat SC Diasil Service SRL.

După deschiderea Depozitului conform de deșeuri, din comuna Moara, deșeurile nevalorificabile vor fi transferate în această nouă locație. Investițiile realizate la groapa de gunoi ecologică de la Moara au fost recepționate la mijlocul anului 2016, urmând în

cursul anului 2017 să fie derulată procedura de atribuire a serviciilor de gestionare a deșeurilor de la depozitul conform de deșeuri.

Programul de colectare a deșeurilor urbane:

Tip de colectare	Frecvența / săptămână
Clădiri de tip A (blocuri de locuințe cu peste 4 etaje și fără grădină) și B (blocuri de locuințe cu până la 4 etaje și fără grădină)	2
Clădiri de tip C (vile, case individuale și grădini)	1

Tabel nr. 1.5.7 Frecvența colectării deșeurilor produse la nivelul municipiului Suceava

Sursa: Serviciul de Ecologizare din cadrul Primăriei Municipiului Suceava

Sistemul de gestionare a deșeurilor la nivelul municipiului va fi îmbunătățit având în vedere că în cadrul contractului de concesionare a serviciului public de salubritate menajeră s-au prevăzut următoarele **măsuri de modernizare a sistemului de colectare a deșeurilor municipale**[75]:

- **realizarea/amenajarea a minim 30 de puncte supraterane de colectare** a deșeurilor reciclabile pentru populație, în zonele aglomerate și comerciale. Amenajarea punctelor supraterane de colectare a deșeurilor reciclabile se va realiza etapizat, în primele 6 luni de la data semnării contractului;
- **realizarea/amenajarea unui număr de minim 145 platforme subterane pentru colectarea deșeurilor menajere** care va fi realizat de către operatorul de salubritate în două etape, respectiv 55 de platforme în următorul an de la semnarea contractului, iar restul de 90 de platforme în doi ani de la semnarea contractului.
- **achiziționarea unei instalații pentru procesarea deșeurilor vegetale și lemnoase** colectate în aria administrativ teritorială a municipiului Suceava, în termen de 6 luni de la semnarea contractului de concesiune;
- **realizarea unei platforme pentru producerea compostului**, în termen de 2 ani de la semnarea contractului de concesiune;
- **realizarea de sisteme speciale de colectare a sticlei**, pentru centrele comerciale, în termen de un an de la semnarea contractului de concesiune;
- **realizarea de programe educaționale** cel puțin o dată pe an în toate instituțiile de învățământ;
- realizarea de cel puțin 4 ori pe an a unor **activități de educare, informare și diseminare în rândul populației și agenților economici despre colectarea selectivă.**

Probleme identificate

- o mare parte a punctelor de colectare nu dispun de platforme betonate (structură ce ajută la eliminarea poluării solului generată de gestionarea deficitară a deșeurilor);
- lipsa unor puncte de colectare subterane care să asigure o colectare eficientă și modernă a deșeurilor;

[75] Se estimează reluarea procedurii de achiziție în a doua parte a anului 2017. Se are în vedere menținerea măsurilor de modernizare a sistemului de colectare a deșeurilor municipale

- colectarea selectivă nu se realizează direct la sursă, ci la un punct de sortare aparținând operatorului de salubrizare;
- populația nu este educată/nu deține informațiile necesare pentru a fi implicată în colectarea selectivă;
- dezordinea generată la punctele de colectare de căutarea prin gunoi creează nemulțumire atât populației, cât și operatorului de salubritate. De asemenea, această situație poate genera poluarea accidentală a solului;
- punctele de colectare nu dispun de containere separate pentru fiecare tip de deșeu;
- gradul de reciclare și valorificare a deșeurilor este redus, în contextul în care în mai puțin de 5 ani acesta trebuie să ajungă la 50% din total deșeuri colectate;
- depozitarea deșeurilor nevalorificabile se realizează într-un spațiu temporar și nu într-un depozit conform de deșeuri.

Măsuri necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate

Politicile Uniunii Europene din domeniul managementului deșeurilor evidențiază importanta unei abordări integrate în gestionarea deșeurilor, care include construcția facilităților de eliminare a deșeurilor împreună cu măsuri de prevenire a producerii deșeurilor și reciclare, conforme cu ierarhia priorităților în abordarea gestiunii deșeurilor:

- **prevenirea** producției de deșeuri și a impactului negativ al acesteia și minimizarea generării de deșeuri;
- **recuperarea** deșeurilor prin reciclare;
- **refolosirea** deșeurilor și valorificarea lor energetică;
- **depozitarea** finală sigură a deșeurilor acolo unde nu există posibilitatea recuperării.

Având în vedere importanta abordării integrate în gestionarea deșeurilor, măsurile ce vor fi întreprinse trebuie abordate ținând cont de prioritățile în abordarea deșeurilor:

- **Prevenție:** realizarea de campanii de conștientizare a populației cu privire la importanța colectării selective a deșeurilor direct de la sursă;
- **Recuperare și refolosire:** creșterea gradului de deșeuri recuperate și reciclate;
- **Depozitarea:** crearea de zone special amenajate pentru deșeurile nemenajere.

Din analiza situației actuale dar și a altor documente strategice realizate la nivelul municipiului se extrag următoarele **concluzii referitoare la gestionarea deșeurilor**:

- **gradul de reciclare al deșeurilor municipale (25,9 % în anul 2015) este scăzut,** având în vedere prevederile Legii nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor, conform căreia **până în anul 2020 trebuie asigurat un nivel de pregătire pentru reutilizare și reciclare de minim 50% din masa totală a cantităților de deșeuri reciclabile** (hârtie, metal, plastic și sticlă), existente în deșeurile menajere și asimilabile;
- **gestionarea deșeurilor trebuie să reprezinte o prioritate pentru municipalitate** în contextul protecției mediului și dezvoltării durabile;

- **promovarea și implementarea principiului de colectare selectivă direct la sursă** prin amenajarea de platforme de colectare cu containere separate pentru principalele tipuri de deșeuri, gestionarea selectivă a deșeurilor de către operator, precum și organizarea de campanii de educare a populației în sensul protejării mediului vor conduce la diminuarea cantităților de deșeuri, creșterea gradului de colectare selectivă și, per total, la dezvoltarea durabilă a localității.

Generarea deșeurilor este indicatorul care ilustrează cel mai bine măsura interacțiunii dintre activitățile umane și mediu. Generarea deșeurilor urmează, de obicei, tendințele de consum și de producție. De exemplu, cantitatea de deșeuri menajere produsă (cantitate/ locuitor) crește o dată cu creșterea nivelului de trai.

În perioada următoare, odată cu extinderea ariei de acoperire cu servicii de salubritate și relansarea economică, **este posibilă o creștere a cantității de deșeuri municipale generate și colectate**[76].

Practicile actuale de gestionare a deșeurilor de la nivel național, regional și local, bazate în cea mai mare parte pe eliminare, **conduc la pierderi importante de resurse materiale și energie.**

Pentru a contracara acest aspect, **politica Uniunii Europene din domeniul deșeurilor impune cu prioritate reducerea consumului de resurse, prevenirea generării de deșeuri, minimizarea consumului de energie și a impactului asupra mediului pe întreg ciclul de viață al unui produs/serviciu.** Managementul deșeurilor pune accent pe prevenire, reutilizare, reciclare și valorificare energetică, în detrimentul eliminării prin depozitare definitivă sau incinerare.

La nivel național, regional și local, pași în acest sens s-au făcut prin:

- aplicarea prevederilor O.U.G. nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu cu modificările și completările ulterioare, conform cărora, începând cu 1 iulie 2010, **autoritățile administrației publice locale** responsabile de gestionarea deșeurilor municipale **trebuie să reducă cu 15% cantitatea de deșeuri municipale și asimilabile, colectată și trimisă spre depozitare.** În cazul nerealizării acestui obiectiv anual, unitățile administrativ-teritoriale vor plăti o contribuție de 100 lei/tonă la Fondul pentru mediu, plata făcându-se pentru diferența dintre cantitatea corespunzătoare obiectivului anual de diminuare și cantitatea corespunzătoare obiectivului efectiv realizat prin activități specifice de colectare selectivă și valorificare.
- aplicarea <u>taxei de ecologizare la nivel local</u> - în anul 2016, taxa a fost stabilită la 5 lei/lună/persoană pentru persoane fizice; 6 lei/lună/salariat pentru PFA și persoane juridice; 3 lei/lună/salariat în cazul instituții publice[77]. **Sistemul de taxare reflectă principiul poluatorul plătește, astfel se promovează reciclarea și refolosirea deșeurilor;**
- aplicarea <u>taxei pentru ambalaj</u> - transpunerea Directivei Europeană privind ambalajele și deșeurile de ambalaje în legislația românească prin HG nr. 621/2005 privind gestionarea ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje. Conform prevederilor acestui act normativ reactualizat, **producătorii din industria alimentară, dar și importatorii au obligația de a <u>reintroduce în circuitul economic 60% din ambalajele pe care le produc</u>.** Agenții economici vizați au la

[76] Cap. VII Deșeuri - Raport privind starea mediului în județul Suceava în anul 2014
[77] Conform Hotărârii Consiliului Local nr. 304 din 05 noiembrie 2015 privind stabilirea impozitelor și taxelor locale, precum și a taxelor speciale pentru anul 2016.

dispoziție două metode prin care se pot achita de obligațiile ce le revin pentru protecția mediului:

- ✓ să încheie un contract cu o Organizație de Transfer de Responsabilitate (OTR) licențiată, care să valorifice și să recicleze deșeurile de ambalaje. La nivelul municipiului Suceava, operatorul de salubritate are contract pentru valorificarea deșeurilor reciclabile cu SC ECOROM Ambalaje;
- ✓ să achite 2 lei/kg de deșeu pentru diferența dintre cantitățile de deșeuri de ambalaje corespunzătoare obiectivelor minime de valorificare sau incinerare[78] și cantitățile de deșeuri de ambalaje efectiv valorificate sau incinerate.

Implementarea unui sistem durabil de gestionare a deșeurilor implică schimbări majore ale practicilor actuale, necesitând participarea tuturor segmentelor societății: autorități ale administrației publice, operatori economici, organizații non-guvernamentale și nu în ultimul rând persoane individuale în calitate de generatori de deșeuri.

Un pas important în diminuarea problemelor de la nivel județean legate de gestionarea deșeurilor menajere s-a realizat prin implementarea proiectul **„Sistem Integrat de Management al Deșeurilor în județul Suceava"**. Componentele proiectului vizează investițiile și realizarea cadrului instituțional necesare pentru separarea, colectarea, transportul, transferul, tratarea și depozitarea deșeurilor, precum și închiderea depozitelor neconforme.

Realizarea lucrărilor de investiții prevăzute în proiectul SIMD, absolut necesare pentru o gestionare cât mai ecologică a deșeurilor, va rezolva în mare parte problemele actuale de la nivel județean în ceea ce privește managementul deșeurilor.

Inițiative naționale de gestionare a deșeurilor aplicate și în municipiul Suceava

Din anul 2014, la nivel local există un centru modern de colectare selectivă a deșeurilor, situat în parcarea complexului comercial Shopping City Suceava. Printr-o investiție de anvergură în infrastructura de colectare, Green Group și Grupul Carrefour România a lansat **sistemul de colectare inteligentă SIGUREC**, acesta poate prelua peste 10 tipuri de ambalaje, hârtie și carton, precum și echipamente electronice și electrocasnice, recompensându-i pe cei care aduc deșeuri cu bonuri de reducere la cumpărături.

Campania "Let's Do It, România!", derulată la nivel național, a fost **promovată și sprijinită** și de autoritățile locale, astfel, aceasta **a fost replicată și la nivelul municipiului Suceava** prin intermediul ONG-urilor care au mobilizat persoanele interesate să susțină protejarea mediului.

De asemenea, **la nivel municipiului Suceava** există **ONG implicate în protejarea mediului**, printre care cele mai reprezentative sunt:

- *Grupul Ecologic de Colaborare GEC Bucovina* - are drept scop protejarea naturii prin promovarea de acțiuni și proiecte socio-economice fundamentate pe echilibrul om-natură;
- *Origini Verzi Suceava* - ce are drept misiune stimularea dezvoltării regionale sustenabile prin promovarea bunelor practici în domeniul protecției mediului;
- *Fundația Speologică "Club Speo Bucovina"* - are în vederea realizarea și implementarea de proiecte care conduc la promovarea obiectivelor naturale existente la nivelul județului Suceava, în acord cu principiile dezvoltării durabile și protejării mediului.

Activitățile derulate de ONG-urile din domeniul protecției mediului existente la nivelul municipiului Suceava au condus la:

---

[78] Este vizată incinerarea în instalații de incinerare cu recuperare de energie și valorificate prin reciclare.

- creșterea interesului și implicării societății civile în decizii legate de rezolvarea problemelor de mediu;
- crearea unui cadru care să ofere consultanță în probleme de mediu și expertiză ecologică;
- prevenirea distrugerii capitalului natural și cultural;
- organizarea de manifestări științifice care să ofere cadrul pentru dezbateri și inițiative specifice protecție mediului;
- editarea de lucrări tehnico-științifice pentru informare cu privire la importanța protecției mediului.

De-a lungul timpului, administrația publică locală, precum și Agenția de Protecția Mediului Suceava au derulat proiecte comune sau au sprijinit realizarea/implementarea de măsuri care să conducă la dezvoltarea durabilă a municipiului Suceava.

Parteneriatele dintre mediul public și ONG-uri reprezintă cheia pentru realizare de măsuri cu impact major în domeniul protecției mediului.

1.5.3 Schimbări în regimul climatic - creșteri ale temperaturilor

Epoca actuală este marcată de încălzirea globală, datorată în principal activităților antropice, ceea ce face ca societatea să se confrunte cu două mari probleme: pe de o parte, **necesitatea reducerii drastice a emisiilor de gaze cu efect de seră**, în scopul de a stabiliza nivelul concentrației acestora în atmosferă pentru a împiedica influența antropică asupra sistemului climatic și pentru a permite adaptarea în mod natural a ecosistemelor naturale, iar pe de altă parte **necesitatea adaptării la efectele schimbărilor climatice**, ținând cont de faptul că aceste efecte sunt deja vizibile și inevitabile datorită inerției sistemului climatic, indiferent de rezultatul acțiunilor de reducere a emisiilor[79].

Creșterea temperaturilor, topirea ghețarilor, secetele și inundațiile din ce în ce mai frecvente sunt semne că schimbările climatice se petrec într-adevăr. De asemenea, este cunoscut faptul că, din cauza activităților umane, concentrațiile ridicate de gaze cu efect de seră din atmosferă intensifică „efectul de seră" natural, determinând astfel creșterea temperaturii Pământului. Concentrațiile de gaze cu efect de seră, în special de dioxid de carbon (CO_2), au crescut cu 70% față de 1970. În ultimul secol, temperatura a crescut în Europa cu aproape 1°C, mai rapid decât media pe Glob, cea mai rapidă creștere având loc în ultimii 50 de ani.

La nivelul municipiului Suceava, potrivit datelor furnizate de Administrația Națională de Meteorologie (grafic nr. 1.5.1) tendința liniară a temperaturii medii anuale pentru stația din municipiul Suceava, pe intervalul 1961 - 2015, este de creștere, cu aproximativ 0,03°C pe an[80].

---

[79] *Ghid de bune practici agricole pentru atenuarea efectului schimbărilor climatice asupra agriculturii* , Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Științele Solului, Agrochimie și Protecția Mediului - ICPA București, Administrația Națională de Meteorologie București, Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară București
[80] Capitolul VIII. "Mediul Urban, Sănătatea și Calitatea Vieții" din Raportul privind starea mediului în județul Suceava în anul 2014

Grafic nr. 1.5.1 Evoluția temperaturii medii anuale (^{0}C) și și tendința liniară asociată la stația meteorologică din municipiul Suceava, în intervalul 1961-2015 (Sursa: ANM)

Evoluția temperaturilor medii anuale în ultimii 6 ani (perioada 2010-2015), la toate stațiile meteorologice de pe teritoriul județului Suceava, este prezentată în tabelul nr. 1.5.8. Conform informațiilor prezentate, se constată că temperaturile medii anuale sunt în creștere, de la an la an, la toate stațiile meteorologice din județ.

Stația meteorologică	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Călimani	0,4	0,9	1,2	1,1	1,8	1,5
Poiana Stampei	5,4	5,0	5,7	5,6	6,5	6,2
Rădăuți	7,9	8,2	8,4	8,7	8,8	-
Suceava	8,4	8,7	8,8	9,0	9,0	10,2

Tabel nr. 1.5.8 Temperaturi medii anuale (°C) la stațiile meteo din județul Suceava (sursa: ANM)

În ceea ce privește **tendințele viitoare**, experimente numerice realizate cu un ansamblu de 6 modele climatice regionale (extrase din rezultatele programului Euro CORDEX), sugerează că în orizontul temporal 2021-2050, creșterea temperaturii medii anuale în județul Suceava ar putea fi între 1,3°C și 1,5°C (mai mare în estul județului), comparativ cu media multianuală a intervalului de referință 1971-2000, în condițiile scenariului moderat de emisii RCP 4.5[81].

Concluzii

Municipiul Suceava se confruntă cu <u>probleme de mediu</u>, cum ar fi calitatea scăzută a aerului datorită poluării cu pulberi în suspensie, trafic intens și aglomerat, nivelul crescut de zgomot ambiental, emisii de gaze cu efect de seră, solul poluat, generarea de deșeuri. Aceste ***probleme de mediu au consecințe semnificative asupra sănătății umane, calității vieții cetățenilor și asupra performanțelor economice ale orașului, respectiv asupra dezvoltării durabile a localității.*** De

[81] Capitolul VIII. "Mediul Urban, Sănătatea și Calitatea Vieții" din Raportul privind starea mediului în județul Suceava în anul 2014

aceea, aceste probleme trebuie analizate, prioritizate și rezolvate printr-un plan de acțiune.

Se impune găsirea unor soluții care să rezolve problemele de mediu generate de diverși factori. În acest sens este util să se aibă în vedere:

- Asfaltarea drumurilor prin executarea unor lucrări în profunzime și profesioniste constând în refacerea covorului asfaltic, care să conducă la reducerea poluării cu pulberi a municipiului Suceava;
- Modernizarea sistemului stradal și fluidizarea circulației rutiere, modernizarea parcului auto în vederea respectării indicatorilor specifici Euro3, Euro4, Euro5, salubrizarea căilor rutiere de transport și dirijarea traficului greu pe trasee periferice;
- Dezvoltarea și modernizarea sistemului de colectare selectivă a deșeurilor prin amenajarea de platforme betonate, dotarea cu recipiente specifice de selectare, promovarea selectării la sursă a deșeurilor;
- Susținerea organizațiilor care promovează colectarea selectivă prin organizarea de campanii comune între autoritatea publică și ONG cu scopul de a educa populația în vederea colectării selective a deșeurilor direct de la sursă. O abordare în acest sens ar conduce la atingerea unui grup țintă mai numeros și ar aduce un plus de valoare unor astfel de campanii;
- Organizarea de campanii de informare și conștientizare a populației privind, per ansamblu, problemele de mediu existente având în vedere nivelul scăzut de educație ecologică a populației precum și gradul redus de implicare a publicului;
- Plantarea unor perdele de vegetație de-a lungul drumurilor care traversează municipiul Suceava;
- Susținerea de proiecte de investiții integrate, în sensul introducerii în cadrul celor mai importante proiecte ce vor fi dezvoltate de municipalitate, pe lângă componenta principală, educație, social, sănătate, economice, și a elementelor de protecție a mediului. Soluțiile integrate generează o dezvoltare durabilă a comunităților;
- Promovarea proiectelor de investiții care conduc la diminuarea emisiilor cu efect de seră și care susțin eficiența energetică;
- Susținerea dezvoltării transportului ecologic;
- Aplicarea măsurilor de mobilitate urbană durabilă.

Dezvoltarea durabilă a orașelor implică activități de promovare și planificare în concordanță cu următoarele acțiuni ale politicii europene în intervalul de timp 2014-2020:

- asigurarea competitivității pe plan mondial a spațiului european prin întărirea bazei tehnologice și științifice și încurajarea inovației și cercetării;
- învățare continuă, formare profesională, bune practici pentru inovare și reformă a politicilor;
- acțiuni de inovație urbană (dezvoltare și regenerare urbană) prin studii și proiecte pilot care să ofere soluții noi la problemele legate de sustenabilitatea dezvoltării urbane;
- stimularea ocupării forței de muncă și inovării sociale prin crearea de noi locuri de muncă, microfinanțarea micilor afaceri și solidaritate socială.

În acest sens, la nivel local și în zona de proximitate a orașului Suceava, activitățile de prestare servicii, producție, transport sustenabil, mobilitate durabilă, abordare

integrată a proiectelor, vor trebui să respecte pachetul de energie și schimbări climatice până în anul 2020, respectiv:

- Reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera în UE cu cel puțin 20%;
- Reducerea cu 20% a energiei primare prin optimizarea eficienței energetice;
- Creșterea cu 20% a surselor de energie regenerabila (RES).

Obiectivele UE privind energia și schimbările climatice sunt abordate în Planul de Acțiune privind Energia Durabilă (PAED) al municipiului Suceava.

Probleme identificate ca urmare a analizei situației existente se regăsesc enumerate și printre cele identificate în cadrul întâlnirilor de lucru, precum:

- ✓ Colectarea deșeurilor nu se realizează selectiv;
- ✓ Depozitarea neadecvată a deșeurilor - faptul că deși o parte din locuitori colectează selectiv deșeurile, operatorul de salubritate colectează și transportă de-a valma deșeurile;
- ✓ Lipsa coșurilor de gunoi pe străzi, precum și vandalizarea celor existente;

De asemenea, în cadrul întâlniri de lucru organizate în vederea elaborării documentului strategic au fost conturate și soluții de rezolvare/diminuare a problemelor identificate, precum:

- ✓ Impunerea prin caietul de sarcini ca operatorul de salubritate să colecteze selectiv;
- ✓ Crearea unui sistem integrat de colectare selectivă, de la sursă până la colectare, transport și reciclare.
- ✓ Asociațiile de proprietari să realizeze un necesare de coșuri de gunoi pentru zona pe care o administrează și să transmită lista către Primărie;
- ✓ S-a subliniat importanța abordări conceptului de economie circulară în loc de economie liniară. Utilizarea deșeurilor ca și materie primă în cadrul altor procese de producție trebuie să reprezinte o prioritate în contextul dezvoltării urbane durabile. De asemenea, în condițiile în care depozitul ecologic de deșeuri de la Moara va primi doar deșeurile care nu pot fi reciclate, în cadrul întâlnirii au fost evidențiate soluții ce ar putea fi abordate în vederea gestionării problemei deșeurilor, precum:
  - o crearea unui baze a deșeurilor/o bursă a deșeurilor - în cadrul cărei fiecare operator economic să evidențieze deșeurile produse, astfel încât cei interesați să poate vedea ce deșeuri sunt produse în zonă;
  - o gestionarea și utilizarea deșeurilor biodegradabile compostabile prin crearea unui sit de depozitare a acestora, precum și reutilizarea acestora;
  - o gestionarea deșeurilor periculoase (DEEE volum mic) prin crearea de puncte de colectare a acestor tipuri de deșeuri;
  - o gestionarea și utilizarea deșeurilor rezultate din activitatea de construcții prin crearea unor spații de colectare și depozitare a acestor materiale, precum și reutilizarea acestora;
  - o realizarea unui studiu în vederea identificării soluției optime de gestionare și reutilizare a nămolurilor rezultate din stația de epurare;
- ✓ Colectarea selectivă a deșeurilor direct de la sursă trebuie să reprezinte o prioritate. În acest sens ar trebui luate măsuri precum:
  - o educarea continuă a populației cu privire la importanța și modul de colectare selectivă a deșeurilor;

- pubelele de colectare selectivă să fie etichetate, nu doar diferite coloristic;
- impunerea de condiții stricte de colectare și transport a deșeurilor pentru operatorul de salubritate astfel încât colectarea selectivă să fie continuă și cu impactul scontat;

✓ La nivelul județului Suceava există o Structură de Economie Socială care colectează uleiurile uzate. Având în vedere efectul poluator a uleiurilor alimentare uzate asupra apelor este important crearea unui punct de colectare a uleiurilor la nivelul municipiului și promovarea acestor inițiative;

✓ Depozitele neconforme închise în primă fază trebuie abordate și în a doua fază, respectiv de utilizare pentru producerea de energie termică. În acest sens este necesar realizarea unui studiu privind oportunitatea utilizării gazelor rezultate din procesul de descompunere a deșeurilor.

1.6 Capacitate administrativă

"În 2020, România va avea o administrație publică eficientă și receptivă la nevoile societății. Va fi o administrație orientată spre beneficiarii de servicii publice, o administrație publică deschisă și receptivă la soluțiile inovatoare, precum și o administrație care simplifică și consolidează instituții și mecanisme printr-un proces decizional predictibil și fundamentat, resurse umane profesioniste și management financiar în interesul public "

Viziune - Strategia pentru consolidarea administrației publice 2014-2020 (SCAP)

Date privind situația actuală

Conform art. 2 din Legea cadru privind descentralizarea 195/2006, capacitatea administrativă este definită ca fiind *"ansamblul resurselor materiale, instituționale și umane de care dispune o unitate administrativ-teritorială, precum și acțiunile pe care le desfășoară aceasta pentru exercitarea competențelor stabilite prin lege"*.

În calitatea sa de autoritate a administrației publice locale, Unitatea Administrativ Teritorială a Municipiului Suceava are obligația de a îndeplini atribuțiile stabilite prin Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale, republicată și prin celelalte acte normative.

Administrația publică poate să desfășoare o activitate „normală", „rațională" și „eficientă" numai dacă întrunește și utilizează concomitent cele trei elemente: umane, materiale și financiare.

Referitor la resursa umană, **structura organizatorică a aparatului de specialitate al Primarului Municipiului Suceava** cuprinde un număr de 330 funcții, dintre care 3 funcții de demnitate publică, 299 funcții publice și 28 funcții contractuale.

Conform organigramei Primăriei Municipiului Suceava și a serviciilor publice de subordonare locală, fără personalitate juridică[82], repartiția resursei umane în cadrul direcțiilor și serviciilor existente la nivelul administrației publice locale se prezintă astfel:

- Direcția generală și de investiții - 30 persoane;
- Direcția patrimoniu - 20 persoane;
- Direcția buget, contabilitate și fiscalitate - 84 persoane;
- Direcția urbanism, amenajarea teritoriului și cadastru - 27 persoane;
- Direcția generală a domeniului public - 146 persoane;
- Direcția de ecologizare - 24 persoane;
- Direcția administrarea piețelor - 120 persoane;
- Direcția municipală de evidență a persoanelor - 30 persoane;
- Direcția de asistență socială - 100 persoane;
- Poliția locală - 123 persoane;
- Serviciul resurse umane - 8 persoane;
- Serviciul integrare europeană, strategii de dezvoltare - 8 persoane;
- Serviciul acte administrative, relații publice, circulația și păstrarea documentelor - 8 persoane;
- Serviciul contencios administrativ, juridic - 10 persoane;
- Compartimentul implementare proiecte finanțate din fonduri externe nerambursabile - 10 persoane;

[82] Anexa nr. 1 la HCL nr. 183/29.07.2013

- Compartimentul strategii urbane şi gestionare documentaţii de urbanism - 2 persoane;
- Cabinet primar - 4 persoane;
- Biroul audit public şi intern - 6 persoane.

La personalul prezentat se adaugă şi asistenţii personali, în număr de 400 persoane. Astfel, luând în calcul şi asistenţii personali, structura personalului se prezintă astfel: 1.166 persoane angajate din care: 3 sunt demnitari, 327 sunt funcţionari public, iar 836 personal contractual.

Având în vedere că **reforma administraţiei publice depinde de un management performant al resurselor umane, administraţia publică locală este focusată către atragerea de personal calificat, formarea personalului existent, promovarea eticii profesionale.**

La nivelul municipiului Suceava, resursa umană angajată în prestarea atribuţiilor specifice administraţiei publice a fost implicată în proiecte de dezvoltare şi formare continuă. Proiectele derulate la nivelul administraţiei publice au avut impact atât asupra resursei umane în calitate de beneficiar, cât şi asupra eficientizării activităţii prestate. De asemenea, în funcţie de necesitate şi resurse financiare, resursa umană este susţinută în vederea participării la cursuri de formare şi perfecţionare.

Resursele materiale, denumite în literatură de specialitate echipament administrativ, constau în bunuri imobile, terenuri şi clădiri, unele aflate în proprietatea administraţiei, altele în administrare, bunuri care împreună cu cele mobile, formează infrastructura administrativă şi sunt direct utilizate de UAT Municipiul Suceava în îndeplinirea atribuţiilor stabilite prin lege.

Categoria bunurilor mobile prezintă un interes aparte având în vedere că în cadrul acesteia sunt incluse şi echipamentele TIC, necesare menţinerii unei administraţii publice deschisă şi receptivă la schimbările societăţii.

Având în vedere că infrastructura TIC reprezintă un element cheie în prestarea de servicii administrative de calitate, **infrastructura deţinută de administraţia publică locală nu răspunde necesităţilor în permanentă schimbare a cadrului legislativ şi a solicitărilor cetăţenilor.** În acest sens, în anul 2014, în vederea asigurării serviciilor de plată online a impozitelor şi taxelor, jumătate din echipamentele Direcţiei buget, contabilitate şi fiscalitate au fost înlocuite.

Aspecte legate de serviciile electronice oferite de Primăria Municipiului Suceava:

- din anul 2003 este **disponibilă aplicaţia de plată online**, iniţial dedicată doar pentru plata amenzilor, ulterior şi taxelor şi impozitelor - pagina de acces - www.primsv-de.ro. **Aplicaţia este bine dezvoltată prezintând trei nivele de securitate.** De asemenea, **aceasta este de mare utilitate pentru departamentul taxe şi impozite**, serviciul cu drepturi depline de utilizare, dar şi pentru **compartimentul de executare silită** (acces pentru executarea creanţelor fiscale), **amenzi** (acces elemente specifice legate de patrimoniu pentru amenzi) şi **salubrizare** (acces pentru elemente legate de taxa de ecologizare). **Aplicaţia nu este integrată cu alte baze de date**, dar este accesibilă spre informare pentru toate departamentele şi serviciile existente la nivelul unităţii administrative;
- în prezent sunt circa **750 de utilizatori persoane fizice şi juridice**, respectiv persoane care au făcut cerere pentru sistemul online de plăţi;
- cei mai mulţi se informează şi utilizează plata online prin intermediului portalului naţional www.ghiseul.ro. **Primăria Municipiului Suceava este înrolată la această platformă doar pentru plata impozitelor şi taxelor locale prin opţiunea de *plată fără autentificare*.** În cursul anului 2016 s-a achiziţionat un

soft de interfață care face posibilă și *plata prin autentificare*. Actualizarea informațiilor (plăților) realizate prin acest sistem se realizează în timp real;

- **în anul 2016, până la 1 martie, circa 600 de persoane fizice și juridice au utilizat serviciul online pentru plata impozitelor și taxelor;**
- **34,28% dintre locuitorii municipiului Suceava sunt mulțumiți de sistemul de plăți online a taxelor și impozitelor**[83]. De remarcat este faptul că **aproximativ 30% dintre respondenți nu știu de existența acestui serviciu online;**
- **online mai sunt disponibile servicii electronice, dar având rol doar de informare, precum:**
  - ✓ *Consultare registratură* - oferă posibilitatea de urmărire a cererilor depuse;
  - ✓ *Petiția ta!* - oferă posibilitatea de formulare a unei petiții;
  - ✓ *Formulare* - sunt prezentate o serie de formulare care pot fi descărcate și completate, fără a fi oferită posibilitatea de transmitere online a acestora;
  - ✓ *Certificate de urbanism* - oferă posibilitatea de informare și identificare a certificatelor de urbanism eliberate;
  - ✓ *Autorizații de construire* - oferă posibilitatea de informare și identificare a autorizațiilor de construire eliberate;
  - ✓ *Autorizații taxi* - oferă posibilitatea de informare și identificare a autorizațiilor de taxi eliberate.
  - ✓ *Înscriere în audiențe* - oferă posibilitatea de înscriere în audiență la Primar sau Viceprimari;
  - ✓ *Publicații căsătorie* - oferă posibilitatea de vizionare a anunțurilor de căsătorie.

Activitățile prestate de o parte dintre departamentele și serviciile administrației publice locale produc nemulțumiri în rândul locuitorilor municipiului Suceava. Astfel, sondajul de opinie realizat în rândul populației municipiului Suceava evidențiază:

- **cele mai mari nemulțumiri sunt legate de biroul de taxe și impozite** - respectiv 28,93% dintre respondenți sunt foarte nemulțumiți sau nemulțumiți. În general nemulțumirile sunt legate de timpul de așteptare la ghișee (54,09%), dar și obligativitatea de a trece pe la mai multe ghișee pentru efectuarea plăților.
  În cazul plăților la ghișeu, informațiile legate de obligațiile de plată se obțin de la un ghișeu, iar plata efectivă se realizează la casierie. De curând s-a introdus opțiunea de plată prin POS[84], facilitate destinată deținătorilor de carduri;
  Pentru plata online a taxelor este necesar depunerea unei cererii de înregistrare la Direcția, buget, contabilitate și fiscalitate, iar în termen de 2 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii se primesc datele de identificare pentru plata online. Deși acest sistem de înregistrare este aplicat la nivel național, produce nemulțumiri în rândul plătitorilor de taxe și impozite. De asemenea, o problemă ridicată de utilizatorii sistemului de plată online este faptul că pentru fiecare tip de taxă și impozit, în parte, trebuie realizat câte un ordin de plată, ceea ce conduce la creșterea timpului de executare a obligațiilor fiscale.
- **ponderea celor nici nemulțumiți, nici mulțumiți se situează între 33% - 39%.** De regulă, **aspectele care nemulțumesc cetățenii** sunt legate, pe lângă timpul de așteptare la ghișee (54,09%), de **perioada de așteptare pentru eliberarea documentelor solicitate** (45,28%) și **capacitatea/modul de relaționare/comunicare și asigurare a transparenței** (31,13%);

---

[83] Conform sondajului de opinie realizat în rândul populației din Municipiul Suceava, în vederea elaborării SIDU 2016-2023
[84] POS-ul (Electronic Funds Transfer Point of Sale) reprezintă o alternativă la plățile cu numerar, o tehnologie modernă care permite utilizarea cardului bancar pentru plata electronică.

- **gradul cel mai mare de mulțumire este legat de activitatea desfășurată de Serviciul ordine, liniște publică și pază**, respectiv 36,48% dintre respondenți sunt foarte mulțumiți și mulțumiți;
- **cele mai puține nemulțumiri sunt legate de activitatea desfășurată de Direcția Municipală de Evidență a persoanelor**, doar 13,21% dintre respondenți și-au exprimat opțiunea în acest sens. Peste 30% dintre respondenți nu au interacționat cu acest departament, în aceste condiții, aceștia nu și-au exprimat gradul de mulțumire. Situația prezentată este specifică și Serviciului cadastru, fond funciar, registru agricol.

La nivelul unității administrative, în anul 2006, **a fost implementat un Sistem Integrat de gestionare a documentelor** ceea ce facilitează accesul la informații în cadrul unității. Acesta a fost adaptat în funcție de necesități, dar încă **sunt necesare îmbunătățiri având în vedere modificarea permanentă a dispozițiilor legislative și a nevoilor cetățenilor**. Facilitarea transferului de documente/ a bazelor de date între direcțiile/serviciile/compartimentele de la nivelul instituției, va conduce la simplificarea modului de comunicare și la reducerea cheltuielilor privind bunurile de consum (de ex. hârtie).

La nivel local, **dezvoltarea capacității administrative** are scopul de a promova și susține crearea unei administrații publice care să devină un important factor de competitivitate, dezvoltare, progres și coeziune. Astfel, **principalele acțiuni** avute în vedere de autoritatea publică locală sunt:

- **îmbunătățirea calității serviciilor publice și sporirea capacității de a furniza noi servicii;**
- **dezvoltarea capacității de accesare și management al fondurilor de dezvoltare interne și externe, în special a fondurilor comunitare.**

Organizarea acțiunilor vizate, în condiții de eficiență și economicitate, presupune utilizarea celor mai adecvate proceduri administrative. Astfel, **la nivelul municipiului Suceava au fost formulate proceduri ce vizează organizarea eficientă a procesului decizional, gestionarea și prestarea competențelor stabilite prin lege**. Procedurile de derulare a activităților sunt stabilite pentru fiecare departament, serviciu, compartiment și birou, în funcție de activitățile derulate. Rolul procedurilor este de a crea un cadru unitar de desfășurare a activităților.

Alături de procedurile de derulare a activităților, la nivel local, sunt stabilite regulamente de funcționare, precum și *Registrul unic al riscurilor la nivelul primăriei municipiului Suceava și serviciilor publice de subordonare locală, fără personalitate juridică*.

UAT Municipiul Suceava, prin departamentele specializate, **deține capacitate de accesare și gestionare a proiectelor interne și externe, în special cele comunitare.** Capacitatea de gestionare a proiectelor finanțate din fonduri nerambursabile este susținută de numeroasele proiecte derulate/implementate la nivelul municipiului Suceava. Implicarea în proiecte s-a realizat atât pe partea de informare și însușire a bunelor practici, cât și pe cea de realizare lucrări de modernizare/dezvoltare/reabilitate a infrastructurii deținută de autoritatea locală.

Proiectele derulate de municipalitate sunt prezentate în cadrul fiecărui capitol din SIDU în partea de *Măsuri întreprinse până în prezent*.

Conform Sondajului de opinie realizat în rândul populației municipiului Suceava, gradul de mulțumire legat de *Managementul proiectelor derulate de primărie* evidențiază că 15,41% dintre respondenți sunt foarte mulțumiți și mulțumiți de acest aspect, iar procentul celor nemulțumiți trece peste 35%, precum și a celor care nu sunt nici nemulțumiți, nici nemulțumiți. Legat de acest aspect este important de menționat că nemulțumirea poate veni din faptul că, în alegerea proiectelor de investiții societatea

civilă are o implicație redusă. **Peste 30% dintre respondenți consideră că autoritatea publică locală prezintă deficiențe privind modul de relaționare/comunicare și asigurare a transparenței.**

De asemenea, gradul de nemulțumire față de managementul proiectelor poate să fie generat și de faptul că în ultima perioadă, la nivelul localității, au fost implementate proiecte ce au vizat reabilitarea infrastructurii stradale și a sistemului de alimentare cu apă ceea ce a creat disconfort locuitorilor.

Probleme și necesități identificate

- modificarea permanentă a cadrului legislativ determină pe de o parte necesitatea actualizării permanente a sistemului integrat de gestionare a documentelor, pe de altă parte nevoia de specializare continuă a resursei umane;
- percepții negative asupra gradului de profesionalism al resursei umane din administrația publică. În aceste condiții, continuarea promovării eticii și integrității în administrația publică trebuie să reprezinte o prioritate;
- birocrația excesivă determină un grad de nemulțumire ridicat la nivelul locuitorilor municipiului Suceava. Astfel, peste 50% din populație este nemulțumită de perioada de așteptare pentru rezolvarea problemelor la ghișee, aspect ce conduce la necesitatea de creare a unui birou/ghișeu unic de informare;
- plata la ghișeu a diferitelor obligații fiscale se produce trecând pe la cel puțin două ghișee;
- infrastructura TIC necesită modernizare în vederea prestării de servicii publice de calitate;
- complexitatea sistemului de plăți online determină nemulțumiri în rândul utilizatorilor;
- existența unor servicii online minime, cu precădere cu rol de informare, excepție făcând sistemul de plăți online a taxelor și impozitelor, care trebuie modificat și actualizat în acord cu schimbările apărute;
- perioada de așteptare pentru eliberarea documentelor solicitate îi nemulțumește pe 45,28% din respondenți;
- alegerea proiectelor de investiții se realizează cu implicarea minimă a societății civile.

Măsuri necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate

Administrația publică, chiar dacă nu este un domeniu direct legat de țintele Strategiei Europa 2020, **joacă un rol cheie în coordonarea, reglementarea, promovarea și implementarea politicilor și acțiunilor care creează cadrul pentru atingerea acestora. În acest context, este necesar să existe o administrație publică eficientă, coerentă, stabilă și predictibilă, în măsură să asigure luarea deciziilor în mod fundamentat, realist și coordonat.** Datorită faptului că principalele ținte ale Strategiei Europa 2020 implică armonie și eforturi comune din partea palierelor central și local, în conformitate cu principiul subsidiarității, este necesar ca aspectele vizând capacitatea administrativă să fie abordată de o manieră integrată[85].

În vederea atingerii viziunii privind administrația publică din România, respectiv "*în 2020, România va avea o administrație publică eficientă și receptivă la nevoile*

[85] Strategia pentru consolidarea administrației publice 2014-2020 (SCAP)

societății", la nivel local este necesar să fie implementate măsurile specifice pentru atingerea obiectivelor vizate de SCAP[86], respectiv:

- **administrație publică orientată spre beneficiarii de servicii publice:**
  - ✓ interacțiunea cu administrația va fi configurată mai ales sub formă de servicii electronice, care vor fi disponibile în pachete intuitive și vor putea fi accesate oricând și oriunde, pe canale multiple, din surse unice;
  - ✓ serviciile electronice vor avea o interfață prietenoasă, personalizată și focalizată pe livrarea de servicii publice integrate;
  - ✓ experiența de utilizare a beneficiarilor va fi monitorizată în scopul îmbunătățirii calității serviciilor, într-un ciclu de învățare care asigură servicii prompte și accesibile și permite integrarea facilă de noi soluții tehnologice;
  - ✓ consolidarea serviciilor și integrarea funcțională a acestora va reprezenta un mecanism de reducere a birocrației;
- **administrație publică deschisă și receptivă la soluții inovatoare:**
  - ✓ în procesul de luare a deciziilor, administrația publică se va sprijini pe participarea cetățenilor, implicarea experților și a actorilor cheie din societate, prin mecanisme stabile de consultare;
  - ✓ administrația publică va dezvolta și întreține o cultură a cunoașterii anticipative, utilizând permanent noile tehnologii informaționale;
  - ✓ informația publică va fi ușor accesibilă, formulată intuitiv și va explica nu doar procedurile ("cum"), ci și rațiunile ("de ce") intervențiilor publice;
- **administrație publică simplificată care consolidează instituții și mecanisme:**
  - ✓ procesul decizional va fi predictibil și fundamentat, avându-se în vedere ca prioritizarea, planificarea și fundamentarea politicilor publice să intre în cultura și practica decizională a administrației publice;
  - ✓ administrația publică va fi formată din profesioniști având la bază atât recrutarea personalului pe criterii de profesionalism, cât și prin specializarea continuă a personalului existent. Se are în vedere ca resursa umană din administrația publică să fie motivată, formată și profesionalizată în mod constant în funcție de nevoile și tendințele societății;
  - ✓ fondurile publice vor fi gestionate pe criterii de eficiență, în interesul cetățenilor, cu scopul de a maximiza performanța serviciilor oferite.

În cadrul întâlnirilor organizate cu <u>Grupurile de Lucru</u> constituite pentru elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava a fost conturată o serie de probleme legate de capacitatea administrativă. De asemenea, în cadrul acestor întâlniri au fost conturate și soluții de rezolvare/diminuare a problemelor identificate. Centralizatorul aspectelor identificate în cadrul celor patru grupuri de lucru (GL Social și Cultural, GL Capacitate administrativă și servicii publice, GL Urbanism și Mediu, GL Dezvoltare Economică) se prezintă astfel:

- **Probleme identificate:**
  - ✓ Funcția de Arhitect Șef la nivelul Primăriei Suceava nu este ocupată;
  - ✓ Nu există CTE la nivelul Primăriei care să analizeze/evalueze proiectele de investiții vizate de autoritatea publică locală;
  - ✓ Implicarea politicului în probleme tehnice/deciziile exclusiv profesionale;
  - ✓ Instituții importante sunt situate în zone în care accesul nu este facil, de exemplu la marginea orașului (Casa de Pensii);

[86] SCAP - Strategia pentru consolidarea administrației publice 2014-2020

- ✓ Primăria din cartierul Burdujeni oferă servicii limitate - locuitorii nu au posibilitatea plății taxelor și impozitelor în cartierul Burdujeni;
- ✓ Relație de comunicare deficitară între societatea civilă/mediul economic și administrația publică;
- ✓ Serviciile on-line oferite de Primăriei sunt mai mult cu rol informativ;
- ✓ Direcția de Urbanism dispune de personal minim ceea ce face ca autorizațiile de construire să fie eliberate cu întârziere;
- ✓ Autoritatea publică locală nu acordă facilități mediului de afaceri;
- ✓ Probleme evidențiate de mediul de afaceri ca urmare a chestionării acestui de către Patronatul Întreprinderilor Mici și Mijlocii din România, filiala Suceava: instabilitate legislativă; reglementări inutile și costisitoare; corupția din administrația publică;
- ✓ Județul Suceava este județul cu cel mai mare procent de taxe și impozite necolectate.

- **Soluții propuse:**
- ✓ Crearea unei CTE alcătuită din specialiști fără implicarea politicului;
- ✓ Descentralizarea activității Primăriei la nivel de cartier, cel puțin pentru cartierele Burdujeni și Ițcani;
- ✓ Transformarea vechiului cinematograf din Ițcani în Primărie de cartier și punct de intervenție ISU și Ambulanță;
- ✓ Realizarea unui birou unic care să gestioneze eficient relația Cetățean - APL și care să dispună și de un serviciu de permanență/dispecerat pentru sesizarea problemelor/urgențelor (precum serviciile puse la dispoziție de operatorii de energie și alimentare cu apă);
- ✓ Suplimentarea cu personal a Direcției de Urbanism;
- ✓ Crearea unui birou unic care să mențină legătura cu mediul de afaceri și care să acorde permanență în rezolvarea problemelor/situațiilor de urgență apărute;
- ✓ Informatizarea/eficientizarea serviciilor publice - gestionarea electronică a documentelor, soluții inovatoare pentru o dezvoltare instituțională durabilă, crearea unei platforme de consultare, implementare și monitorizare a rezultatelor propuse;
- ✓ Organizarea de întâlniri periodice între mediul de afaceri și APL;
- ✓ Acordarea de facilități mediului de afaceri, de exemplu scutire de la plata chirie în condițiile în care creează un număr ridic de locuri de muncă sau aduce plus valoare municipiului, facilități pentru plata taxelor și impozitelor;
- ✓ Este necesar simplificarea acțiunilor birocratice de la nivelul autorității publice;
- ✓ În vederea creșterii gradului de accesare a fondurilor europene este necesar ca personalul din cadrul autorității publice locale să fie instruit în vederea elaborării și gestionării proiectelor finanțate din fonduri europene.

1.7 Educație și resurse umane

1.7.1 Sistemul de educație

"Într-o lume din ce în ce mai interdependentă, economiile naționale nu își pot valorifica întregul potențial decât dacă se sprijină pe sisteme solide de educație și formare. O țară care investește în mod inteligent în educație și formare profesională va putea prospera în domeniul comerțului, al științelor și al artelor. Mai mult, justiția și coeziunea socială se dezvoltă dacă tuturor cetățenilor li se asigură oportunități educaționale."

Sursa: Cheia succesului: educația și formarea profesională[87]

Date privind situația actuală

Numărul unităților de educație din municipiul Suceava reprezintă 20% din numărul total al unităților de învățământ existente la nivel județului Suceava, iar populația școlară reprezintă 26,73% din totalul populației școlare județene la nivelul anului 2015.

Conform informațiilor oferite de Direcția Județeană de Statistică Suceava, la nivelul anului 2015, în municipiului Suceava sistemul de educație cuprinde următoarele elemente:

Sursa: INS

	Total	Nivel de instruire						
		Preșcolar	*Primar*	*Gimnazial*	*Licee*	Profesional	*Postliceale*	*Superior*
Populație școlară	34.312	3.797	5.373	4.255	9.105	970	2.049	8.763
Personal didactic	1.967	235	203	302	828		59	340
Săli de clasă și cabinete școlare	701	0	164		462		18	57
Laboratoare școlare	272	0	24		93		9	146
Săli de gimnastică	36	0	20		14		0	2
Ateliere școlare	52	0	0		48		0	4
Nr. PC-uri	5.557	0	339		1.476		69	3.673
Terenuri de sport	30	0	15		14		0	1
Bazine de înot	1	0	0		0		0	1

Tabel nr. 1.7.1 Infrastructura materială și resursa umană, elemente specifice sistemului de învățământ existent la nivelul municipiului Suceava, în anul 2015

[87] http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/en/education_training_youth_and_sport_en.pdf

Învățământul preșcolar

Evoluția privind **populația de vârstă corespunzătoare învățământului preșcolar și numărul copiilor înscriși în grădinițe**, în perioada 2007 - 2015, la nivelul municipiului Suceava se prezintă astfel:

Sursa: INS

Grafic nr. 1.7.1 Evoluția copiilor înscriși în grădinițe vs. populația de vârstă oficială corespunzătoate învățământului preșcolar

În perioada 2007-2011, o parte dintre copiii cu vârsta corespunzătoare pentru învățământul preșcolar nu au fost înscriși în sistem, astfel, numărul copiilor înscriși în grădinițe fiind mai mic. Începând cu anul 2012, deși numărul copiilor cu vârsta corespunzătoare învățământului preșcolar a scăzut, valorile între cele două categorii s-au apropriat, astfel încât, în anul 2015, numărul copiilor înscriși în grădinițe a fost superior celor cu vârsta oficial pentru învățământul preșcolar. Acest aspect demonstrează faptul că **o parte a populației din periurban frecventează unitățile de învățământ din municipiul Suceava.**

Învățământul primar și gimnazial

Conform Legii nr.1/2011, legea educației naționale, **învățământul general obligatoriu este de 10 clase și cuprinde învățământul primar și cel gimnazial.** Învățământul liceal devine obligatoriu până cel mai târziu în anul 2020. Începând cu anul școlar 2016/2017, clasa pregătitoare (grupa zero) devine obligatorie și se alătură claselor I-IV din învățământul primar.

Tendințele demografice negative afectează și efectivul de elevi din învățământul primar dat fiind caracterul de obligativitate al acestor cicluri de învățământ, ciclu care, cel puțin teoretic, trebuie să cuprindă întreaga populație de vârstă școlară. **Reducerea efectivelor școlare corespunzătoare învățământului primar și gimnazial**, care va continua și în următorii ani, conform prognozelor demografice, va antrena consecințe la nivelul resurselor umane, sub aspect cantitativ și chiar în ceea ce privește proiectarea rețelei școlare.

Învățământul liceal și profesional

Sistemul de învățământ preuniversitar de la nivelul municipiului Suceava oferă o gamă largă de specializări, nu doar în profil teoretic, ci și tehnic, economic, cu program sportiv și specializări în artă pentru copiii talentați.

Metodologia de organizare și funcționare a învățământului profesional cu durata de 3 ani, aprobată prin OMEN nr. 3136/20 februarie 2014, stabilește că **cifra de școlarizare se stabilește anual, pe baza nevoilor pieții muncii și a tendințelor de dezvoltare, precum și pe baza solicitărilor operatorilor economici.** În acest sens, anual Inspectoratul Școlar Județean Suceava centralizează solicitările de școlarizare pe calificări și număr de locuri, ulterior stabilind unitățile de învățământ care pot asigura formarea profesională. În vederea susținerii acestei măsuri de formare a resursei umane în acord cu nevoile pieței între unitățile școlare și operatorii economici sunt încheiate contracte cadru în vederea asigurării de stagii de practică (dacă operatorul poate oferi această facilitate).

Învățământul postliceal

Învățământul postliceal **include și școala de maiștri.** În anul 2014, acest nivel de instruire a fost asigurat prin 5 unități școlare, 2.359 cursanți și 45 cadre didactice, în creștere față de anul 2007, când se înregistra o populație școlară de 763 cursanți și 12 cadre didactice ce desfășurau cursuri în 2 unități școlare.

Din cele 31 unități de învățământ profesional și tehnic existente la nivelul județului Suceava, 7 sunt localitate în municipiul Suceava, respectiv[88]:

- Colegiul Tehnic "Al. I. Cuza";
- Colegiul Tehnic "Petru Mușat";
- Colegiul Tehnic de Industrie Alimentară;
- Colegiul Tehnic "Samuil Isopescu";
- Colegiul Economic "Dimitrie Cantemir";
- Școala Postliceal Sanitară;
- Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Suceava.

Învățământul universitar

În cadrul **Regiuni NE** există trei centre universitare: Iași, Suceava și Bacău. **Municipiul Suceava ocupă locul al doilea, ca centru universitar,** după municipiul Iași. Astfel, din cele 7 unități școlare destinate învățământului superior existente la nivelul Regiunii NE, 5 sunt înregistrate în municipiul Iași, 1 în municipiul Suceava și 1 unitate în municipiul Bacău.

Evoluția numărului de studenți (licență, master și doctorat)[89] la nivelul unității de învățământ superior, Universitatea "Ștefan cel Mare" Suceava, se prezintă astfel:

Sursa: USV

	Total	Program de studii			
		Licență zi	Licență ID	Masterat	Doctorat
An universitar 2008/2009	12.802	7.508	2.469	2.551	274
An universitar 2009/2010	13.201	7.143	2.543	3.205	310
An universitar 2010/2011	12.467	7.088	2.166	2.898	315

[88] Plan Local de acțiune pentru Învățământul Profesional și Tehnic în județul Suceava pentru perioada 2015-2020
[89] Universitatea Ștefan cel Mare Suceava - Rapoarte privind starea universității 2015, 2014, 2013, 2012, 2011, 2010

An universitar 2011/2012	10.955	6.545	1.710	2.410	290
An universitar 2012/2013	9.813	6.017	1.257	2.263	276
An universitar 2013/2014	9.119	5.618	1.147	2.128	226
An universitar 2014/2015	8.442	5.282	1.068	1.888	204
An universitar 2015/2016	8.222	5.268	975	1.759	220

Tabel nr. 1.7.2 Evoluția numărului de studenți la nivelul Universității „Ștefan cel Mare" Suceava

Începând cu anul universitar 2010/2011 se înregistrează o scădere, pe toate segmentele structurale ale populației școlare universitare, pusă pe seama numărului din ce în ce mai redus al absolvenților de liceu, concurența serioasă făcută de celelalte universități și dificultățile financiare pe care le au tinerii. Numărul studenților și cursanților la studiile de licență, masterat și doctorat din anul universitar 2015/2016 raportat la anul 2008/2009 a scăzut cu 35%.

Importanța Universității „Ștefan cel Mare" din Suceava pentru comunitatea locală[90]

În lumea contemporană este recunoscut rolul cheie pe care îl pot juca universitățile în dezvoltarea regională, prin adaptarea misiunii lor inițiale și principale - aceea de a oferi servicii educaționale și de a desfășura activități de cercetare - nevoilor regionale și locale. Pornind de la definirea lor ca instituții ce generează cunoaștere și având în vedere contribuția lor la crearea avantajelor competitive pentru comunitățile în mijlocul cărora se dezvoltă, rolul universităților pentru comunitatea locală și regională poate fi privit din mai multe puncte de vedere.

Trebuie subliniat, în primul rând, rolul pe care universitățile îl au în **formarea resurselor umane**, rol cu consecințe importante pe plan local și regional; din această perspectivă, Universitatea „Ștefan cel Mare" Suceava (USV) se remarcă, atât la nivel local, cât și la nivel regional, prin diversitatea ofertei educaționale și prin contribuția pe care o are la creșterea capacității de polarizare a municipiului Suceava (prin atragerea unui număr important de studenți din afara municipiului Suceava). Această capacitate de polarizare a universității poate constitui, pe termen mediu și lung, o premisă a creșterii importanței demografice a municipiului (unii dintre studenții din alte localități aleg să se stabilească în Suceava la finalizarea studiilor). Prezența forței de muncă cu un nivel ridicat de calificare și instruire constituie o motivație importantă, uneori chiar primordială pentru agenții economici atunci când decid asupra dezvoltării unei afaceri. Recrutarea absolvenților USV de către firme din orașul Suceava - firme din domeniul IT, din domeniul industriei alimentare, din domeniul turismului - ca și recentele discuții dintre reprezentanții USV și firma SC Services Romania constituie dovezi ale importanței USV pentru piața muncii și pentru creșterea calității resurselor umane de la nivel local și regional.

În al doilea rând universitățile constituie **poli de cercetare și inovare** iar difuzia rezultatelor cercetării se realizează mai întâi la nivel local, ceea ce poate constitui un avantaj competitiv pentru actorii publici și privați implicați în dezvoltarea economică și

[90] Lector univ. dr. Maria-Magdalena LUPCHIAN - Universitatea "Ștefan cel Mare" Suceava, Facultatea de Istorie și Geografie, Departamentul de Geografie

socială locală. Creșterea spectaculoasă a finanțării pentru cercetare la nivelul USV (de la 100 000 € în 1999 la peste 14 milioane € în 2015), existența, în cadrul universității, a 6 centre de cercetare și a 15 domenii în care se poate realiza pregătirea la nivel de doctorat a studenților, ca și locul I deținut de USV între universitățile românești în ceea ce privește numărul brevetelor de invenție obținute sunt doar câteva dovezi ale dezvoltării activității de cercetare la USV, activitate ale cărei rezultate ar putea fi utilizate și de către autoritățile locale.

Nu trebuie omis **rolul social și cultural** al spațiului universitar. La modul general universitățile reprezintă centre de difuzie culturală, spații de dezbatere și generatoare de idei, cu rol de liant social pentru comunități. USV îndeplinește foarte bine această funcție culturală la nivelul unei comunități care, până în urmă cu câțiva ani, suferea de lipsa evenimentelor culturale și a spațiilor de desfășurare a acestora. Multitudinea de evenimente cultural-artistice, dedicate în primul rând studenților dar la care participă frecvent și cetățeni ai orașului Suceava, cadrul pe care îl oferă universitatea pentru întâlnirea sucevenilor cu personalități de marcă de la nivel local, regional, național și internațional, participarea membrilor comunității academice sucevene la acțiuni culturale organizate de alte instituții din oraș (Casa Prieteniei, Biblioteca Județeană) reprezintă dovezi ale implicării puternice a USV în viața culturală și socială a orașului. Trebuie menționat și faptul că Universitatea "Ștefan cel Mare" este singura universitate din țară ce coordonează o Casă de Cultură a Studenților aflată în subordinea Ministerului Educației. Prin evenimentele organizate pentru elevii din orașul și județul Suceava în perioada în care se desfășoară programul Școala Altfel ca și prin organizarea anuală a concursului Student pentru o zi, universitatea suceveană se implică și în viața instituțiilor de învățământ preuniversitar din oraș, constituindu-se într-un partener important al acestora. Existența Clubului Sportiv Universitatea Suceava constituie, prin evenimentele sportive organizate, o altă formă de implicare în viața orașului.

Prezența Universității Ștefan cel Mare reprezintă și **un plus pentru peisajul urban** suceavean, atât din perspectivă estetică, cât și din perspectivă funcțională. Ansamblul urbanistic constituit din clădirile și spațiile aferente aparținând USV reprezintă un punct de reper pe harta orașului și a contribuit la îmbunătățirea imaginii urbane. Infrastructura USV poate fi parțial utilizată și de către locuitorii orașului Suceava (Complexul de natație și kinetoterapie, Terenul de sport, Biblioteca, Auditorium-ul Joseph Schmidt), ceea ce arată, din nou, implicarea instituției menționate în viața comunității.

Universitatea suceveană reprezintă și un foarte important **vector de imagine** pentru municipiul Suceava. Evenimente găzduite de universitate (Olimpiada Internațională de Astronomie din 2014, întâlnirea dintre președintele României și președintele R. Moldova din iulie 2015) au contribuit la mediatizarea orașului și, în mod cert, la îmbunătățirea imaginii sale la nivel național și internațional. Prin numărul mare de acorduri Erasmus pe care le are USV cu universități din străinătate, ea reprezintă un vector de promovare a orașului la nivel internațional, iar proiectele de cooperare transfrontalieră în care este implicată universitatea ca și numărul mare de studenți din R. Moldova și din Ucraina care studiază la USV vorbesc despre rolul pe care îl are universitatea în dezvoltarea regională.

Trebuie amintit și rolul pe care îl are Universitatea "Ștefan cel Mare" din Suceava în calitate de **angajator** la nivelul municipiului, prin cei aproximativ 1.000 de angajați. De asemenea, nu trebuie neglijate beneficiile comunității locale rezultate din existența celor aproape 10.000 de studenți ai Universității Suceava, peste jumătate dintre aceștia provenind din afara municipiului, studenți care contribuie, prin consum, la dinamizarea vieții economice a orașului.

Sistemul de învățământ privat

Pe lângă sistemul de învățământ public, la nivelul municipiului Suceava se evidențiază și sistemul de învățământ privat. Conform informațiilor oferite de Inspectoratul Școlar Județean Suceava, principalele unități de învățământ private sunt:

Sursa: http://www.isj.sv.edu.ro/index.php/retea-scolara/particulara

Învățământ preșcolar	Învățământ primar și gimnazial	Liceal și postliceal
Grădinița cu program prelungit "TRIKI RIKI"	Școala Gimnazială "Natanael"	Liceul Tehnologic "Moldova"
Grădinița cu program prelungit "La Piticul Vesel"		Școala Postliceală Sanitară "Christiana"
Grădinița nr. 20 „Samariteanul"		Școala Postliceală Sanitară Centrul de Studii "Ștefan cel Mare și Sfânt"
Grădinița cu program prelungit "Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava"		Școala Postliceală F.E.G. Education - Filiana Suceava
Grădinița cu program prelungit "Micul Prinț"		Liceul Teoretic "Filadelfia"
		Liceul Teoretic "Moldova"
Grădinița "AMIS"		Liceul Tehnologic "Virgil Madgearu"

În acord cu informațiile oferite de Biroul finanțare învățământ din cadrul Primăriei Municipiului Suceava, în anexa 5, este prezentată situația unităților școlare, unitățile subordonate și stadiul autorizațiilor obținute (sanitar și ISU).

Din totalul de 29 centre bugetare de învățământ preuniversitar de stat, 8 au autorizații ISU, 14 centre nu au autorizație ISU, iar pentru 7 centre nu este necesară autorizarea întrucât au fost construite înainte de anul 1990.

Abandonul școlar

Conform INS, rata abandonului școlar reprezintă diferența între numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar și cel aflat în evidență la sfârșitul aceluiași an școlar, exprimat ca raport procentual față de numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar.

Conform datelor oferite de Inspectoratul Școlar Județean Suceava, la nivelul Municipiului Suceava, în perioada 2010-2015, rata abandonului școlar se prezintă astfel:

Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Suceava

Anul școlar	Număr total de elevi (nr.)	Numărul elevilor care au abandonat școala (nr.)	Rata abandonului școlar (%)
2010-2011	22.091	108	0,49
2011-2012	21.981	112	0,51
2012-2013	22.105	110	0,50
2013-2014	22.286	80	0,36
2014-2015	22.555	77	0,34

Tabel nr. 1.7.3 Rata abandonului școlar la nivelul Municipiului Suceava în perioada 2010-2015

În anul școlar 2014-2015, la nivelul municipiului Suceava, rata abandonului școlar este mai scăzută decât media înregistrată la nivel județean (1,4), regional (1,5%) și național (2%).

Conform PDR Nord-Est 2014-2020, din evidențele inspectoratelor școlare județene rezultă că principalii factori care conduc la abandonul școlar sunt:

- Lipsa unui model educațional oferit în familie;
- Plecarea unuia sau a ambilor părinți în străinătate și încredințarea copiilor în grija unor persoane lipsite de autoritate;
- Lipsa veniturilor ce determina imposibilitatea asigurării mijloacelor necesare pentru continuarea frecventării școlii;
- Insuficienta consiliere asigurată de către școală.

Părăsirea timpurie a școlii

Conform Planului de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020, **la nivel regional se constată creșterea ratei de părăsire timpurie a școlii** în intervalul 2009-2013 (de la 19,2% în anul 2009, la 22,5% în anul 2013), trend opus celui comunitar și național.

La nivelul municipiului Suceava, rata de părăsire timpurie a școlii[91] în perioada 2010-2015 se prezintă astfel:

Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Suceava

Anul școlar	Rata de părăsire timpurie a școlii (%)
2010-2011	0,41
2011-2012	0,44
2012-2013	0,42
2013-2014	0,33
2014-2015	0,32

Tabel nr. 1.7.4 Rata de părăsire timpurie a școlii la nivelul Municipiului Suceava în perioada 2010-2015

În perioada de analiză, rata de părăsire timpurie a școlii înregistrează fluctuații, valoarea cea mai ridicată fiind înregistrată în anul școlar 2011-2012, respectiv de 0,44%.

În Raportul Comisiei Europene asupra părăsirii timpurii sunt menționați o serie de factori care duc la apariția fenomenului de părăsire timpurie a școlii, respectiv:

- factori externi - factori care țin de politicile publice naționale în ceea ce privește educația și includ: durata învățământului obligatoriu, raportul dintre numărul de elevi și cel al cadrelor didactice, numărul de copii în clasă, costurile (publice și private) în ceea ce privește educația, calitatea și eficiența cheltuielilor bugetare pentru educație. De asemenea, mai există factori externi care nu țin de politicile publice, și anume: statusul socio-economic, influența părinților (circumstanțe problematice din familie - structura familiei, nivelul de educație, statusul privind angajarea), schimbarea școlilor, etnia, egalitatea socială;

[91] Conform Consiliului European (28 iunie 2011), sintagma „părăsirea timpurie a școlii" este folosită în legătură cu cei care părăsesc sistemul de educație și training absolvind doar nivelul 2 de educație sau chiar mai puțin și care nu mai sunt în niciun sistem de educație sau trening. Noțiunea este cea care a stat la baza formulării politicilor de reducere a abandonului școlar în cadrul Strategiei Europa 2020.

- factori interni (personali) care influențează părăsirea timpurie a școlii: comportamentul deviant, bolile fizice sau psihice, sarcina la adolescente , performanța școlară anterioară.

În statistică se calculează de regulă **numărul de elevi ce revine per cadru didactic. Acest indicator oferă un indiciu în legătură cu eficiența utilizării resurselor și calitatea actului didactic. Reducerea sa până la o limită rezonabilă poate să asigure creșterea eficienței fără să afecteze calitatea demersului didactic. Indicatorul poate deveni critic din perspectiva declinului demografic și a introducerii finanțării per elev, presând în direcția măsurilor de concentrare a resurselor în școli viabile**[92].

În baza informațiilor oferite de Direcția Județeană de Statistică Suceava s-a calculat pentru fiecare nivel educațional (preșcolar, primar-gimnazial, liceal) numărul de elevi înscriși ce revin per cadru didactic, astfel, pentru anul 2014, la nivelul municipiului Suceava, situația se prezintă astfel:

- ***16 preșcolari revin unui educator***, număr în scădere față de anul 2007 când 19 preșcolari au revenit unui educator. Acest aspect arată că s-a realizat o corelare a efectivului de cadre didactice cu numărul de preșcolari;
- ***23 de elevi de la nivel primar revin unui învățător***, număr în creștere față de anul 2007, când 19 elevi din ciclu primar au revenit unui învățător. Deși numărul este în creștere este la limita normală de desfășurare a cursurilor specifice ciclului primar. De menționat este că sunt clase care lucrează cu un efectiv de elevi apropriat de 30 de elevi și alte clase cu un număr mai redus de elevi. De regulă, diferența vine din reputația școlilor, gradul de dotare acestora, amplasarea, precum și din gradul de calificare a cadrelor didactice;
- ***14 elevi de la nivel gimnazial revin unui cadru didactic***, număr ușor în creștere față de anul 2007, când 13 elevi din ciclu gimnazial au revenit unui cadru didactic;
- ***12 elevi de la nivel liceal revin unui cadru didactic***, număr în scădere față de anul 2007, când 15 elevi din ciclu liceal au revenit unui cadru didactic. De evidențiat că, deși s-a înregistrat o scădere a elevilor din ciclu liceal de aproximativ 15% (11.493 elevi, în anul 2007, față de 9,736 în anul 2014), numărul cadrelor didactice a crescut cu aprox. 11% (742 cadre didactice în anul 2007, 829 cadre didactice în anul 2014) în aceeași perioadă;
- ***122 elevi din ciclu profesional și de ucenici revin unui cadru didactic***, număr în creștere față de anul 2007, când 13 elevi din ciclu profesional au revenit unui cadru didactic. În cadrul acestui nivel de instruire deși și numărul elevilor a scăzut de la 1.859 elevi în anul 2007, la 610 în anul 2014, **numărul cadrelor didactice a fost redus substanțial** de la 148 cadre didactice în anul 2007, la 5 în anul 2014;
- ***52 elevi înscriși în ciclu postliceal și de maiștri revin la un cadru didactic***, număr în creștere față de anul 2007, când 45 de elevi reveneau la un cadru didactic. În perioada de analiză, acest nivel de educație înregistrează o creștere atât a numărului de elevi, cât și a numărului cadrelor didactice, dar fără să se ajungă la un echilibru între cei doi indicatori. Profile de interes în cadrul acestui nivel de educație sunt asistent farmacie și asistent medical. De menționat este și faptul că **la acest nivel se înregistrează rata cea mai ridicată a abandonului școlar.**

[92] Plan Local de acțiune pentru Învățământul Profesional și Tehnic în județul Suceava pentru perioada 2015-2020

Referitor la **distribuția unităților de învățământ la nivel teritorial**, conform PUG, acestea sunt distribuite relativ echilibrat la nivelul cartierelor, excepție făcând cartierul Iițcani care nu este deservit corespunzător de unități de învățământ.

Probleme identificate

O parte a infrastructurii educaționale se confruntă în continuare cu o serie de probleme dintre care cele mai importante sunt: lipsa unor spații adecvate procesului de instruire, lipsa unor dotări care să corespundă nevoilor mereu în schimbare ale pieței forței de muncă, lipsa de cooperare cu unitățile economice și, ceea ce este foarte important, necorelarea în multe unități de învățământ a procesului de specializare/programei cu cerințele pieței forței de muncă[93].

Conform informațiilor transmise de Inspectoratul Școlar Județean Suceava principalele probleme/nevoi ale sistemului de învățământ din municipiul Suceava sunt:

- La nivelul învățământului preșcolar:
  - lipsa autorizațiilor de funcționare ISU și autorizației sanitare (din cauza funcționării în schimburi a unor grădinițe cu program normal);
  - inexistența cabinetelor medicale și a personalului medical în grădinițele cu program normal și personal medical insuficient în grădinițele cu program prelungit;
  - insuficiența personalului de îngrijire necesar în grădinițe;
  - supraaglomerarea grupelor peste limita legală în grădinițele cu program prelungit;
  - cuantum insuficient pentru alocația per elev/preșcolar, aspect care generează fonduri insuficiente pentru cheltuieli de salarii;
  - lipsa monitorizării și supravegherii video a unor grădinițe;
  - necesitatea dotării unor grădinițe cu interfoane în vederea creșterii siguranței și securității copiilor;
  - supravegherea de către un agent de circulație a străzilor care asigură fluxul la/de a grădiniță, cu precădere între orele 7^{30}-9^{00}, 12^{00}-13^{00}, 16^{00}-17^{30};
  - abordarea echitabilă a acordării laptelui și cornului (preșcolarii de la grădinițele cu program prelungit au fost excluși din acest program);
  - susținere financiară în vederea achiziționării de materiale didactice și jucării;
  - montarea/reamenajarea și semnalizarea vizibilă a unor surse exterioare de apă (hidranți exteriori) din preajma instituțiilor preșcolare;
  - refacerea trotuarelor și străduțelor din vecinătatea grădinițelor;
  - lipsa unor spațiilor de joacă în unele grădinițe;
  - inexistența în unele grădinițe a unor spații de depozitare, a spațiilor necesare pentru derularea opționalelor, cabinetelor metodice etc.
- La nivelul învățământului gimnazial:
  - Lipsa unor spații amenajate pentru servirea mesei/minicantine;
  - Bazele sportive trebuie modernizate/dezvoltate;
  - Lipsa dotărilor cu tehnică și materiale didactice moderne;
  - Unele instituții educaționale nu îndeplinesc condițiile necesare pentru obținerea avizului ISU;

[93] PDR Nord-Est 2014-2020

- Cabinetele medicale școlare nu sunt dotate și amenajate corespunzător, în special cabinetele stomatologice
- La nivelul învățământului liceal:
  - Stare avansată de degradare a unor clădiri ale unităților școlare;
  - Lipsa dotărilor în atelierele, cabinetele și laboratoarele unităților școlare;
  - Lipsa echipamentelor, utilajelor și dotărilor specifice în cadrul cabinetelor, atelierelor și laboratoarelor de specialitate.

La nivel învățământului universitar principalele nevoi evidențiate în Planul Strategic pentru perioada 2016-2020[94] sunt următoarele:

- Construirea noului Campus Universitar;
- Dimensionarea ofertei educaționale a universității în vederea adaptării acesteia la nevoile pieței muncii, dar și a eficientizării programelor de studii activate;
- Dezvoltarea noii Facultăți de Drept și Științe Administrative, prin reorganizarea actualei Facultăți de Științe Economice și Administrație Publică;
- Dezvoltarea Departamentului de sănătate și dezvoltare umană;
- Consolidarea ofertei educaționale în domeniul TIC pentru a putea răspunde cererii din ce în ce mai mari de specialiști în domeniu;
- Creșterea numărului de locuri în cămine, modernizarea căminelor care nu au fost aduse la standardele asumate;
- Susținerea mobilității studenților în programe de tip ERASMUS și a mobilităților interne, în special la universități din cadrul consorțiului ACADEMICA+;
- Creșterea capacității de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare multidisciplinară și inter-disciplinară prin dezvoltarea infrastructurii specifice, susținerea proiectelor CDI, dezvoltarea profesională a resursei umane existente și stimularea performanței în cercetare, precum și prin atragerea de personal de înaltă calificare și de colaboratori cu prestigiu internațional;
- Diversificarea și intensificarea cooperărilor internaționale cu grupuri și rețele de cercetare având un impact ridicat pe plan internațional.

La probleme locale menționate anterior se adaugă și probleme identificate la nivelul întregului sistem de învățământ. Conform Strategiei privind educația și formarea profesională în România 2014-2020[95], analiza indicatorilor care vizează educația și formarea profesională, derivate din strategia ET 2020[96] și Strategia Europa 2020, comparativ cu țintele asumate de România pentru 2020, rezultă următoarele:

- **Rata abandonului școlar timpuriu în România** (17,3% în 2013, față de media europeană de 12,0%) **este una din cele mai ridicate din Europa**, cu un progres lent în direcția țintei naționale, de 11,3%, pentru anul 2020. La nivelul municipiului Suceava rata de abandon școlar se situează în jurul valorii de 0,5%;
- **România continuă să se situeze pe penultimul loc între țările europene participante în programul PISA18[97]**. În ciuda unui progres înregistrat față de

---

[94] Documente elaborat și aprobat în cadrul Universității „Ștefan cel Mare" Suceava și disponibil la adresa http://www.usv.ro/fisiere_utilizator/file/Acte%20oficiale/2016/_PLAN%20STRATEGIC%202016_2020%20APROBAT%20SENAT%2027%20mai%202016%20pt%20postat%20CU%20COPERTA.pdf

[95] Versiunea ianuarie 2015 - disponibilă pe site-ul Ministerului Educației

[96] „Educație și formare 2020" (ET 2020) este un nou cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale, creat pe baza predecesorului său, programul de lucru „Educație și formare 2010" (ET 2010). Acest cadru prevede obiective strategice comune pentru statele membre, inclusiv un set de principii pentru atingerea acestor obiective, precum și metode de lucru comune cu domenii prioritare pentru fiecare ciclu de lucru periodic.

[97] PISA este o evaluare standardizată internațional, proiectată împreună de către țările participante. PISA acoperă trei domenii principale: citire/lectură; matematică; științe. În urma procesării și interpretării rezultatelor din testarea principală, se realizează un profil de bază al cunoștințelor și deprinderilor elevilor testați. Analiza informațiilor vizează: indicatori contextuali referitori la relația dintre rezultatele elevilor și caracteristicile școlii lor, precum și indicatori ai

testarea anterioară (PISA 2009), rezultatele tinerilor români, în vârstă de 15 ani, participanți la testele PISA din anul 2012, indică un procent foarte ridicat al celor cu competențe scăzute de citire (37,3%), matematică (40,8%) și științe exacte (37,3%), în condițiile în care media europeană, în același an, a fost de 17,8% la citire, 22,1% la matematică și 16,6% la științe, iar ținta (ET 2020) propusă la nivel european pentru anul 2020 este de 15%. Conform informațiilor Inspectoratului Școlar Județean Suceava, sunt raportate rezultatele obținute de elevii români la nivel național, nu pe regiuni, județe, localități sau unități școlare.

Măsuri necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate

Obiectivele asumate de România în domeniul educației și învățării pe parcursul întregii vieți pentru orizontul 2020 sunt următoarele: reducerea ratei de părăsire timpurie a școlii la un nivel sub 11,3% (ținta UE 10,0%), atingerea unui procent de cel puțin 26,7% de tineri cu vârste între 30-34 ani care au un nivel de educație terțiar sau echivalent (ținta UE: 40%); promovarea învățării permanente și creșterea ratei de participare a populației la formarea profesională continuă până la 10%(ținta UE: 15%).

În acest sens, intervențiile ar trebui orientate în principal spre reducerea abandonului școlar și promovarea accesului egal la învățământul preșcolar, primar și secundar de buna calitate, îmbunătățirea calității, eficienței și a deschiderii învățământului terțiar și a celui echivalent în vederea creșterii nivelului de participare și absolvire, sporirea accesului la învățarea pe tot parcursul vieții, actualizarea competențelor și a aptitudinilor forței de muncă, modernizarea infrastructurii de educație și formare.

Măsurile necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate trebuie abordate integrat, să vizeze aspecte precum:

- Infrastructura educațională - cu acțiuni precum:
  - ✓ reabilitarea și modernizarea infrastructurii educaționale (săli de clasă, laboratoare, ateliere școală, săli de sport, cantine, cămine etc.);
  - ✓ dotarea școlilor cu echipamente IT, echipamentele necesare pregătirii de specialitate și conectare la internet;
  - ✓ dotarea unităților de învățământ cu obiecte de mobilier adecvate;
  - ✓ dotarea cu echipamente necesare procesului de învățare;
- Reducerea fenomenelor de părăsire timpurie a școlii și abandon școlar - prin acțiuni precum:
  - ✓ realizarea de studii și analize privind motivele abandonului de către elevi;
  - ✓ sprijin financiar pentru elevii supuși riscului de abandon școlar;
  - ✓ consilierea și informarea elev cu privire la efectele abandonului școlar;
  - ✓ actualizarea rețelei școlare pentru asigurarea continuității în formare;
- Adaptarea procesului de educare la nevoile pieții de muncă și a elevilor - prin acțiuni precum:
  - ✓ realizare de studii ale inserției profesionale pe piața forței de muncă;
  - ✓ urmărirea inserției absolvenților pe piața forței de muncă;
  - ✓ realizare de studii privind necesitățile de formare profesională continuă;
  - ✓ realizarea unor sisteme parteneriale eficiente, în scopul dobândirii de către elevi a competențelor specifice calificărilor din oferta școlară;

---

tendinței, ilustrând modul în care se schimbă rezultatele/performanțele elevilor de-a lungul timpului. România participă în Proiectul internațional PISA începând cu luna septembrie 2000.

- ✓ elaborarea curriculumului în dezvoltare locală (CDL) de către școală - agenți economici, pentru competențele specifice, locale;
- ✓ intensificarea activităților de colaborare școală - agent economic - AJOFM, în vederea identificării calificărilor pentru autorizare și a grupurilor țintă pentru formarea continuă;
- ✓ consilierea și informarea elev - părinte în alegerea carierei privind tendințele înregistrate pe piața forței de muncă.

- Dezvoltarea resurselor uman - prin acțiuni precum:
  - ✓ dezvoltarea unor stagii de formare continuă a cadrelor didactice pe o arie tematică;
  - ✓ organizarea unor stagii de formare continuă a cadrelor didactice în vederea abilitării lor ca mentori;
  - ✓ organizarea, în parteneriat cu agenții economici, a stagiilor de instruire practică;
  - ✓ formarea cadrelor didactice pentru a lucra cu elevii din medii dezavantajate (etnii, CES);
  - ✓ diseminarea experienței acumulate în procesul de formare continuă prin participarea cadrelor didactice la simpozioane, sesiuni de referate, schimburi de experiență etc.

Legat de **importanța mediului universitar la nivel local și regional**, ar trebui consolidată colaborarea între mediul universitar sucevean și autoritățile locale, prin adoptarea următoarelor măsuri:

- Acordarea de sprijin, din partea autorităților locale, pentru extinderea spațiului de cazare pentru studenții USV, prin transformarea unor cămine de elevi (în prezent neutilizate) aferente unor licee sucevene, în cămine studențești;
- Folosirea, de către autoritățile locale, a expertizei și experienței cadrelor didactice ale USV în realizarea unor documente ce ar putea sta la baza unor decizii administrative sau a inițierii unor proiecte;
- Realizarea unor parteneriate între autoritatea locală și diverse facultăți din cadrul USV pentru organizarea unor ateliere în cadrul cărora studenții și-ar putea exprima propria viziune asupra direcțiilor de dezvoltare a orașului, asupra modalităților de eficientizare a activității administrației publice etc.
- Realizarea unui parteneriat între autoritatea locală și Departamentul de Relații Internaționale din cadrul USV pentru prezentarea orașului studenților Erasmus sosiți la USV.

1.7.2 Aspecte demografice

Nivelul de dezvoltare economică al unei comunități are un impact direct asupra principalelor fenomene demografice influențând structura și dinamica populației, care la rândul ei, influențează desfășurarea activităților economice.

Descrierea evoluției populației Municipiului Suceava s-a realizat folosind datele furnizate de Direcția Județeană de Statistică Suceava (Fișa localității 2007-2014), precum și informațiile obținute prin baza de date Tempo On-line - serii de timp a Institutului Național de Statistică, datele publice cu privire la Recensământul populației, gospodăriilor și locuințelor (1992, 2002, 2011), precum și alte date statistice obținute de la Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Unele aspecte demografice ce privesc municipiul Suceava sunt analizate comparativ cu cele de la nivelul județului Suceava, Regiunii de dezvoltare Nord-Est și de la nivel național. Compararea valorilor indicatorilor cu mediile contextului suprateritorial arată cât de critică sau avantajoasă este poziția municipiului față de restul UAT - urilor din județ sau din regiune, care este influența sa ca pol urban de dezvoltare și care ar fi problemele cu care se confruntă sau care sunt atuurile privind potențialul său demografic[98].

Date privind situația actuală

Încadrarea în teritoriu din punct de vedere demografic a municipiului Suceava:

	Municipiul Suceava	Județul Suceava	Regiunea Nord Est	România
Populația după domiciliu la 1 ianuarie 2015 - nr	115.918	742.646[99]	3.918.985	22.298.253
Populația după domiciliu a Municipiului Suceava - %-	-	15,61%	2,96%	0,52

Tabel nr. 1.7.4 Încadrarea teritorială a municipiului Suceava din punct de vedere demografic, la nivelul anului 2015

La 1 ianuarie 2015 populația municipiului Suceava era de 115.918 locuitori, ceea ce **reprezintă 15,61% din populația totală a județului**, respectiv 35,77% din populația urbană a județului Suceava.

Evoluția populației Municipiului Suceava

[98] PUG
[99] Din care 56,36% reprezintă mediul rural (418.521 locuitori), iar 43,64% mediul urban (324.125 locuitori)

Analiza datelor furnizate de recensămintele din anii 1992, 2002 și 2011 arată că populația atât a municipiului Suceava, cât și a județului Suceava, a avut o evoluție descrescătoare, volumul populației scăzând cu peste 22 mii de locuitori (la nivel local) și respectiv 67 mii de locuitori (la nivel județean), în intervalul celor 19 ani.

Recensământ	1992	2002	2011	Dinamică		
				2002 vs. 1992	2011 vs. 2002	2011 vs. 1992
Municipiul Suceava	114.462	105.865	92.121	-7,51%	-12,99%	-19,52
Județul Suceava	701.830	688.435	634.810	-1,91%	-7,79%	-9,55%

Tabel nr. 1.7.5 Dinamica populației de la nivelul municipiului Suceava, comparativ cu situația de la nivel județean, în cazul ultimelor trei recensăminte

Diferența dintre valoarea prezentată la recensământ din anul 2011 și cea de la 1 ianuarie 2011 este dată de faptul că:

- recensământul ia în calcul *populația stabilă*, care este considerată mai apropiată de populația *de facto* a zonei, întrucât ea omite persoanele cu domiciliul formal din oraș/județ, dar plecate pe o perioadă lungă de timp (peste un an) și adaugă persoanele cu domiciliul legal în altă parte, dar prezente (cu reședință) în oraș/județ pe o perioadă lungă (peste un an). Deși Municipiul Suceava este al doilea cel mai important centru universitar din Regiunea Nord-Est, iar migrația externă nu înregistrează același trend crescător ca la nivel național sau cel înregistrat în mediul rural, localitatea, în baza ultimului recensământ realizat în anul 2011, are populație sub 100 mii locuitori. Acest aspect se poate explica prin faptul că o parte din cei peste 10 mii de studenți[100] nu au realizat demersurile necesare pentru și stabili reședința în municipiul Suceava;
- populația la început de an este de fapt *populația cu domiciliu stabil* înregistrată în oraș/județ. Între anii dintre recensăminte aceasta se calculează pornind de la populația stabilă la ultimul recensământ la care se adaugă născuții și se scad decedații, migrația externă fiind în mare măsură omisă deoarece nu se iau în calcul decât schimbările de domiciliu (practic cetățenia).

Fenomene demografice

Structura populației pe medii de viață socială la nivelul județului Suceava, în intervalul 2007 - 2015, are următoarea evoluție:

Anul	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Total	733.242	734.036	735.171	736.324	737.737	738.868	739.991	741.314	742,646
Urban (nr.)	327.919	325.592	325.382	325.474	325.224	325.124	324.282	324.039	324.125
Urban (% din total)	44.72%	44.36%	44.26%	44.20%	44.08%	44.00%	43.82%	43.71%	43.64%

[100] Conform Raportului de activitate pentru anul 2011, în cadrul USV Suceava în anul 2011-2012 erau înscrși 10.955 studenți și masteranzi - http://www.usv.ro/fisiere_utilizator/file/Acte%20oficiale/RAPORT%202011%20USV%20v1.pdf

Rural (nr.)	405.323	408.444	409.789	410.850	412.513	413.744	415.709	417.275	418.521
Rural (% din total)	55.28%	55.64%	55.74%	55.80%	55.92%	56.00%	56.18%	56.29%	56.36%

Tabel nr. 1.7.6 Structura populației pe medii de viață în județul Suceava

Structura populației pe medii de viață socială s-a modificat esențial în ultimii 10 ani și se constată că populația a început să prefere viața în mediul rural. Astfel, la 1 ianuarie 2015, **43,64% din populația județului era concentrată în urban și 56,36% în rural**, față de media țării unde se constată aceeași tendință de ruralizare[101], dar populația urbană rămâne majoritară (56,44%).

Migrația urban - rural, în județul Suceava,în perioada 2007-2015, înregistrează un trend ascendent.

Referitor la fenomenul de migrație urban-rural la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord-Est, cu accent pe polii de dezvoltare existenți[102], situația se prezintă astfel:

Populație		2007	2015
Regiunea de Dezvoltare NE	Total	3.896.290	3.918.985
	Urban	45.20%	44.92%
	Rural	54.80%	55.08%
Județul Bacău	Total	760.651	748.866
	Urban	48.08%	47.13%
	Rural	51.92%	52.87%
Județul Suceava	Total	733.242	742.646
	Urban	44.72%	43.64%
	Rural	55.28%	56.36%

Tabel nr. 1.7.7 Structura populației pe medii de viață în Regiunea NE, cu accent pe situația înregistrată la nivelul județelor din care fac parte polii de dezvoltare urbană

Tendința de migrare urban-rural înregistrează același trend crescător atât la nivel regional, cât și în cazul județelor Suceava și Bacău (municipiul Bacău - pol de dezvoltare urbană). Procentul mai mic (decât media regională) a populației din mediul rural înregistrat în cazul județului Bacău (52,87%) arată faptul că mediul urban a reușit să atragă populația, în special municipiul Bacău care deține peste 55% din populația urbană a județului[103].

De observat faptul că **în cazul județului Suceava, acest fenomen de migrare urban-rural este mai accentuat**, procentul populației din mediul rural fiind mai ridicat (56,36%), decât media înregistrată la nivel regional.

Față de municipiul Bacău, **populația municipiului Suceava, în anul 2015, reprezintă cca. 36% din populația urbană a județului Suceava din aceeași perioadă.** Acest aspect

[101] La 1 ianuarie 2015, populația din urban reprezenta 56,44%, față de 56,87% în anul 2007, iar populația din mediul rural reprezenta 43,56% în 2015, față de 43,13% in anul 2007.
[102] La nivelul Regiunii de Dezvoltare NE, conform HG 998/2008 actualizată, sunt desemnați doi poli de dezvoltare urbană, respectiv municipiul Suceava și municipiul Bacău.
[103] La 1 ianuarie populația municipiului Bacău era de 196.447 locuitori.

poate fi generat de faptul că în cadrul județului Suceava sunt și alte zone urbane de interes față de situația înregistrată la nivelul județului Bacău.

La nivelul țării asistăm la un proces de îmbătrânire demografică a populației. Urmărind comparativ proporțiile pe grupe de vârstă la 1 ianuarie 2015, comparativ cu 1 ianuarie 2007, se constată că și în județul Suceava există tendința de îmbătrânire a populației.

Referitor la fenomenul de îmbătrânire a populației la nivelul municipiului Suceava, situația se prezintă astfel:

An	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Grupe de vârstă - 0- 4 ani	5.04%	5.19%	5.38%	5.43%	5.45%	5.43%	5.54%	5.42%	5.37%
Grupe de vârstă - 5- 9 ani	4.62%	4.58%	4.65%	4.75%	4.78%	4.92%	4.98%	5.12%	5.17%
Grupe de vârstă - 10-14 ani	5.10%	4.79%	4.63%	4.50%	4.52%	4.45%	4.42%	4.45%	4.52%
Grupe de vârstă - 15-19 ani	8.13%	7.37%	6.48%	5.88%	5.36%	4.97%	4.63%	4.43%	4.28%
Grupe de vârstă - 20-24 ani	9.17%	9.28%	9.47%	9.19%	8.79%	8.18%	7.49%	6.64%	6.02%
Grupe de vârstă - 25-29 ani	9.24%	9.35%	9.16%	9.14%	9.19%	9.15%	9.25%	9.41%	9.15%
Grupe de vârstă - 30-34 ani	7.80%	8.12%	8.47%	8.73%	8.94%	9.15%	9.16%	9.02%	8.99%
Grupe de vârstă - 35-39 ani	9.13%	8.38%	7.66%	7.44%	7.42%	7.62%	7.90%	8.20%	8.48%
Grupe de vârstă - 40-44 ani	6.75%	7.33%	8.01%	8.35%	8.64%	8.82%	8.09%	7.42%	7.26%
Grupe de vârstă - 45-49 ani	8.59%	8.14%	7.61%	7.26%	6.83%	6.40%	7.00%	7.71%	8.08%
Grupe de vârstă - 50-54 ani	8.48%	8.50%	8.65%	8.58%	8.30%	8.06%	7.68%	7.23%	6.93%
Grupe de vârstă - 55-59 ani	6.23%	6.96%	7.26%	7.39%	7.62%	7.82%	7.86%	8.03%	7.97%
Grupe de vârstă - 60-64 ani	3.42%	3.52%	3.85%	4.44%	5.15%	5.58%	6.28%	6.63%	6.80%
Grupe de vârstă - 65-69 ani	3.26%	3.12%	3.02%	2.93%	2.80%	3.04%	3.13%	3.48%	4.03%
Grupe de vârstă - 70-74 ani	2.42%	2.59%	2.75%	2.86%	2.85%	2.81%	2.72%	2.68%	2.61%
Grupe de vârstă - 75-79 ani	1.56%	1.63%	1.68%	1.74%	1.84%	1.95%	2.08%	2.23%	2.35%
Grupe de vârstă - 80-84 ani	0.70%	0.76%	0.84%	0.94%	1.05%	1.13%	1.20%	1.22%	1.26%
Grupe de vârstă - 85 ani și peste	0.35%	0.38%	0.43%	0.43%	0.47%	0.52%	0.59%	0.68%	0.74%

Tabel nr. 1.7.8 Structura populației pe grupe de vârstă în municipiul Suceava, în perioada 2007-2015

Din datele prezentate se poate observă că fenomenul de îmbătrânire specific la nivel național se înregistrează și la nivel teritorial, având în vedere dinamica populației pe grupe de vârstă:

Populație	2007		2015		Dinamică	
	Nr.	%	Nr.	%	2015 vs. 2007 (nr.)	2015 vs. 2007 (%)
TOTAL municipiu Suceava	118.013	100%	115.918	100%	-2.095	-1,77%
Grupa de vârstă 0-14 ani - copii	17.433	14,77%	17.467	15,07%	+34	+0,30%
Grupa de vârstă 15-24 ani - populația tânără	20.407	17,29%	11.935	10,30%	-8.472	-6,99%
Grupa de vârstă 25-64 ani - persoanele mature	70.384	59,64%	73.782	63,65%	+3.398	+4,01%
Grupa de vârstă 65 - 85 ani și peste - persoanele în vârstă	9.789	8,29%	12.734	10,99%	+2.945	+2,70%

Tabel nr. 1.7.9 Dinamica populației pe grupe de vârstă în municipiul Suceava, perioada de analiza 2015 vs. 2007

Grafic situația se prezintă astfel:

Grafic nr. 1.7.3 Structura pe grupe de vârstă, comparație 2015 față de 2007

Deși grupa de vârstă "copii" înregistrează o ușoară creștere, aceasta este contracarată de creșterea înregistrată la grupele de vârstă mature și persoane în vârstă, precum și de scăderea populației tinere. Astfel, comparativ cu anul 2007, distribuția persoanelor pe grupe de vârstă arată clar prezența fenomenului de îmbătrânire a populației.

Fenomenul de îmbătrânire a populației indică agravarea dezechilibrului demografic, în condițiile în care acest fenomen are implicații deosebit de complexe asupra societăților, antrenând, pe lângă modificarea structurii populației, o sumă întreagă de schimbări: de la sistemul de pensii, la securitatea socială, sistemul de sănătate sau obiceiurile de consum.

Evoluția numărului de nașteri și decese înregistrate la nivelul municipiului Suceava, în perioada 2007-2015, se prezintă conform următorului grafic:

Sursa: DJS Suceava

Având în vedere că sporul natural este definit ca reprezentând "diferența dintre numărul născuților-vii și numărul persoanelor decedate, în anul de referință[104]", din analiza datelor prezentate, se poate observa că **sporul natural la nivelul municipiului Suceava a fost pozitiv** în întreaga perioadă de referință.

Rata de natalitate[105] la nivelul municipiului Suceava, în perioada de analiză 2007-2015, înregistrează fluctuații cu punct maximal în anul 2008, când s-au înregistrat 11,4 nașteri la 1.000 locuitori, și punct minim în anul 2011, când s-au înregistrat 9,62 nașteri la 1.000 de locuitori.

Sursa: prelucrare proprie după date de la DJS Suceava

An	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Rata natalității (‰)	9.95	11.40	10.18	10.25	9.62	10.64	11.84	9.92	9.94

Tabel nr. 1.7.10 Rata natalității la nivelul municipiului Suceava, în perioada 2007-2015

[104] Anuarul Statistic al Județului Suceava, ediția 2015
[105] Rata de natalitate reprezintă numărul de născuți-vii dintr-un an raportat la populația de la 1 iulie din statistica curenta și se exprimă în număr de născuți-vii la 1.000 locuitori - sursa INS

Referitor la migrație, evoluția acestui fenomen se prezintă astfel:

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Suceava

Grafic nr. 1.6.5 Evoluția migrației înregistrată la nivelul Municipiului Suceava

Deși municipiul Suceava este cel de-al doilea centru universitar de la nivel regional, **soldul mișcărilor de reședință**[106], începând din anul 2011 până în 2014, este în descreștere, înregistrând în anul 2014 mai multe plecări de reședință decât sosiri. La nivelul anului 2015, se înregistrează o creștere ajungând la valoarea de 548 a soldului mișcărilor de reședință.

Chiar dacă numărul persoanelor care vin și își stabilesc domiciliul în municipiul Suceava a înregistrat un trend crescător, de la 2.050, la nivelul anului 2010, la 2.243, la nivelul anului 2015, de remarcat este faptul că numărul plecărilor cu domiciliul înregistrează un minim la nivelul 2015, respectiv de 2.294 persoane care au plecat cu domiciliu.

Referitor la migrația externă, se observă că, în perioada de analiză, emigrările[107] înregistrează fluctuații cu număr maxim de emigranți în anul 2012, respectiv 817 persoane, și număr minim în anul 2014, respectiv 72 emigranți.

Fluxul migrator (imigranți definitivi-emigranți definitivi) la nivelul municipiului Suceava, în perioada 2007-2015 se prezintă astfel:

An	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Fluxul migrator	32	72	42	-9	-195	-582	-283	845	751

Tabel nr. 1.7.11 Fluxul migrator la nivelul municipiului Suceava, în perioada 2007-2015

[106] Soldul schimbărilor de reședință (soldul migrației flotante)- indicator care reprezintă diferența algebrică între numărul persoanelor sosite și plecate într-o unitate administrativ-teritoriala - sursa INS.
[107] Emigranți cu schimbarea domiciliului sunt persoanele (de cetățenie română) care emigrează în străinătate. Emigrația este acțiunea prin care o persoana renunță la domiciliul din România și își stabilește domiciliul pe teritoriul altui stat. Domiciliul din România al persoanei este adresa la care aceasta declară că are locuința principală, trecută în actul de identitate (CI/CI provizorie, BI), așa cum este luată în evidența organelor administrative ale statului.

Din punct de vedere etnic, în municipiul Suceava, conform Recensământului din anul 2011, dintr-un total de 92.121 locuitori, **91,30% sunt români**, 0,64% romi, 0,24% ucrainieni, 0,17% germani, 0,12% polonezi, 0,10% ruși-lipoveni, iar restul etniilor (maghiari, greci, turci, italieni, evrei, armeni și alte etnii) dețin procente sub 0,04%.

Populația, după religie, din municipiul Suceava la Recensământul populației din anul 2011, evidențiază că cea mai mare parte o reprezintă populația de religie ortodoxă (83,98%), urmată de ceea penticostală (4,11%) și romano-catolică (1,60%), restul religiilor situându-se sub 1%.

Probleme identificate

Probleme identificate în cazul aspectelor demografice prezentate sunt cele specifice la nivelul întregii țări, precum:

- Recul demografic conform informațiilor furnizate de recensăminte;
- Creșterea fenomenului de migrație urban-rural;
- Creșterea fenomenului de îmbătrânire a populației;
- Scăderea natalității;
- Creșterea fenomenului de migrație externă.

Un aspect important îl reprezintă faptul că, la nivelului județului Suceava, se înregistrează o pondere mare a populației în mediul rural, ceea ce arată că **mediul urban, în special reședința de județ, nu reușește să atragă populația din mediul rural.**

Măsuri necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate

Scăderea demografică, precum și fenomenul îmbătrânirii accentuate a populației au devenit probleme aflate pe agenda guvernelor și instituțiilor abilitate atât de la nivel european, cât și național, în acces sens fiind stabilită o serie de politici de pro-natalitate.

Preocupați de evoluțiile demografice din viitor, factorii de decizie în materie de politici au abordat o serie de aspecte, astfel Comisia Europeană a adoptat Comunicarea intitulată „Viitorul demografic al Europei - transformarea unei provocări în oportunitate", care a evidențiat cinci răspunsuri politice esențiale:

- promovarea reînnoirii demografice, prin intermediul unor condiții mai bune pentru familii și a perfecționării reconcilierii vieții profesionale cu cea familială;
- promovarea ocupării forței de muncă, prin intermediul unor locuri de muncă mai numeroase și a prelungirii și creșterii calității vieții profesionale;
- o Uniune Europeană mai productivă și dinamică, care crește productivitatea și performanța economică prin investirea în educație și cercetare;
- primirea și integrarea emigranților în UE;
- asigurarea durabilității finanțelor publice pentru a se garanta pensii adecvate, ajutoare sociale, servicii de asistență medicală și de îngrijire pe termen lung.

La nivel național, în vederea atingerii politicilor enunțate, a fost luată o serie de măsuri pro-natalitate, precum: acordare concediu de creștere a copilului până la vârsta de 2 ani, creșterea alocației pentru copii.

Având în vedere impactul fenomenului de îmbătrânire a populație și scădere a natalității, politicile ce vizează redresarea acestor probleme ar trebui formulate, de regulă, de la nivel național. Este necesar ca politicile orientate spre creșterea natalității să fie comprehensive și integrate, centrate pe familie, care să cuprindă

diferite domenii, inclusiv ocuparea forței de muncă, asigurarea cu locuințe, incluziunea socială, sănătatea, pensiile, educația, taxele fiscale etc. Măsuri precum: susținerea natalității prin diferite facilități oferite familiilor cu mai mulți copii, creșterea calității serviciilor medicale oferite, creșterea nivelului de trai etc., sigur vor avea efecte și la nivel local, având în vedere că, situația înregistrată la nivelul municipiului Suceava este în același trend cu ceea de la nivel național.

Măsurile pe care autoritatea locală le poate lua/susține în vederea diminuării problemelor identificate sunt de regulă cele care pot duce la creșterea nivelului de trai a locuitorilor municipiului Suceava, precum:

- amenajarea de locuri de joacă moderne în toate cartierele orașului;
- creșterea indicatorului de spațiu verde pe cap de locuitor astfel încât să se asigure condiții optime de petrecere a timpului;
- oferirea de locuri pentru realizarea de locuințe individuale racordate la sistemele de utilități;
- creșterea numărului locuințelor în sistem ANL;
- creșterea calității mediului înconjurător;
- amenajarea urbanistică a localității în vederea creșterii gradului de atractivitate a localității;
- creșterea gradului de siguranță a cetățenilor;
- creșterea calității serviciilor medicale oferite locuitorilor;
- modernizarea și reabilitarea infrastructurii rutiere;
- management eficient al traficului rutier;
- oferirea accesului la servicii publice tuturor locuitorilor municipiului;
- crearea condițiilor necesare pentru atragerea de investitori, creșterea activităților economice.

Toate aceste măsuri, alături de asigurarea unei mai bune conexiuni a municipiului cu alte orașe/zone importante de la nivel național, pot contribui la creșterea gradului de atractivitate a localității pentru investiții și implicit la creșterea numărului de locuri de muncă, ceea ce va genera o concentrare mai ridică în mediul urban.

1.7.3 Resurse umane

"Rată de ocupare a forței de muncă de 75% în rândul populației cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani până în 2020 (prin crearea de condiții favorabile inserției profesionale, în special pentru femei, tineri, persoane în vârstă sau necalificate și imigranți legali)"

Sursa: Strategia Europa 2020

Date privind situația actuală

Referitor la resursele de muncă/forța de muncă[108], conform Institutului Național de Statistică, vârstele de muncă diferă în funcție de perioada de analiză[109], astfel:

- pentru perioada 2007 - 2009, vârsta de muncă este reprezentată la femei de grupa de vârstă 16-57 ani, iar la bărbați de grupa de vârstă 16-62 ani;
- pentru anul 2010, vârsta de muncă este reprezentată la femei de grupa de vârstă 16-58 ani, iar la bărbați de grupa de vârstă 16-63 ani;
- pentru perioada 2011-2015, vârsta de muncă este reprezentată la femei de grupa de vârstă 16-59 ani, iar la bărbați de grupa de vârstă 16-64 ani.

Având în vedere modul de prezentare de către INS a datelor despre populație, respectiv gestionarea grupelor de vârstă, în analiza de față a ratei de ocupare a forței de muncă de la nivelul municipiului Suceava au fost luate în calcul următoarele date pentru aflarea numărului total al disponibilului de resurse umane:

- pentru populația de gen feminin, datele au vizat grupele de vârstă de la 15 la 59 ani;
- pentru populația de gen masculin, datele au vizat grupele de vârstă de la 15 la 64 ani.

În contextul dat, analiza ratei de ocupare a forței de muncă[110] prezintă o eroare minimă, în sensul de prezentarea a unei rate de ocupare a forței de muncă inferioare, având în vedere faptul că în calculul disponibilului de resurse umane au fost luate și persoanele de 15 ani. Din numărul total al resurselor umane cu vârsta între 15-59 ani, respectiv 15-64 ani au fost eliminate cele 3.239 persoane încadrate într-un grad de handicap[111].

La nivelul municipiului Suceava, rata de ocupare a forței de muncă[112] se prezintă astfel:

Grafic nr. 1.7.6 Rata de ocupare a forței de muncă, în municipiul Suceava (cf. definițiilor oferite de INS)

[108] Forța de muncă sau resursa de muncă reprezintă acea categorie de populație care dispune de ansamblul capacităților fizice și intelectuale care îi permit să desfășoare o munca utilă în una din activitățile economie naționale - sursa INS
[109] INS - http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo3&lang=ro&ind=POP107B
[110] Rata de ocupare a forței de muncă reprezintă raportul, exprimat procentual, dintre populația ocupată și forța de muncă (populația activă).
[111] Conform informațiilor oferite de Direcția de Asistență Socială
[112] Prelucrare proprie prin utilizarea informațiilor oferite de Fișa localității Suceava (DJS Suceava)

La nivelul anului 2014, rata de ocupare a resurselor de muncă de la nivelul municipiului Suceava este inferioară situațiilor prezente la nivelul județului Suceava, Regiunii NE și național[113].

Grafic nr. 1.7.7 Rata de ocupare a resurselor de muncă, comparație cu situația de la nivel național, regional și județean

Față de anul 1990, când rata de ocupare a resurselor umane era de peste 80%, în anul 2014, aceasta se aproprie de 72% la nivelul Regiunii NE. Rata de ocupare de la nivelul județului Suceava și a municipiului Suceava este mult sub cea de la nivel național și regional.

Referitor la **obiectivele vizate de Strategia Europa 2020**, respectiv *rată de ocupare a forței de muncă de 75% în rândul populației cu vârste cuprinse* *<u>între 20 și 64 de ani</u>* *până în 2020*, situația în municipiul Suceava[114] se prezintă astfel:

Grafic nr. 1.7.8 Rata de ocupare a forței de muncă, comparație cu obiectivul stabilit în Strategia Europa 2020

În următorii cinci ani, municipiul Suceava trebuie să ia măsuri pentru a crește rata de ocupare a forței de muncă, astfel încât să atingă procentul țintă de ocupare (75%) în rândul populației cu vârstă cuprinsă între 20 - 64 ani stabilit la nivel european.

[113] Informații preluate din baza de date Tempo Online a INS
[114] Prelucrare proprie în acord cu informațiile oferite de DJS Suceava (Fișa localității)

În perioada de analiză, la nivelul municipiului Suceava evoluția populației ocupată[115] se prezintă astfel:

Grafic nr.1.7.9 Evoluția populației ocupate de la nivelul municipiului Suceava, în perioada 2007-2014

În perioada de analiză, populația ocupată înregistrează fluctuații, dar prin compararea situației de la nivelul anului 2014, cu cea din anul 2007 se observă o scădere de 1,18 puncte procentuale.

Conform informațiilor oferite de Camera de Comerț și Industrie Suceava[116], situația privind **numărul mediu de salariați din mediul privat** la nivelul municipiului Suceava se prezintă astfel:

An	2010	2011	2012	2013	2014
Numărul mediu de salariați din mediul privat	23.617	22.746	23.282	22.408	21.560

Tabel nr. 1.7.12 Evoluția numărului mediu de salariați de la nivelul municipiului Suceava, în perioada 2010-2014

Referitor la **numărul de șomeri înregistrați în municipiul Suceava**[117], în perioada 2010-2015, situația se prezintă astfel:

Sursa: AJOFM Suceava

An	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Șomeri indemnizați, din care:	1.950	2.866	1.803	1.917	1.798	1.440
Femei (%)	48,72%	46,62%	52,58%	48,57%	48,50%	50,35%
Bărbați (%)	51,28%	53,38%	47,42%	51,43%	51,50%	49,65%
Absolvenți, din care:	927	910	979	973	914	748
Femei (%)	54,91%	51,43%	47,50%	51,80%	51,53%	53,34%
Bărbați (%)	45,09%	48,57%	52,50%	48,20%	48,47%	46,66%
Șomeri neindemnizați, din care:	4.259	4.774	4.906	5.278	5.277	5.258
Femei (%)	44,26%	39,78%	42,25%	40,03%	40,69%	37,77%
Bărbați (%)	55,74%	60,22%	57,75%	59,97%	59,31%	62,23%

[115] Conform datelor prezentate în Fișa localității Suceava (DJS Suceava)
[116] În documentul prezentat de Camera de Comerț și Industrie Suceava (document utilizat pentru realizarea evenimentului Topul Firmelor) face următoarea precizare: pentru a prezenta evoluția principalilor indicatori ai societăților au fost avute în vedere toate societățile care au depus Situații Financiare Anuale pentru anii prezentați (2010-2014).
[117] Informații oferite de AJOFM Suceava

Tabel nr. 1.7.13 Șomeri înregistrați pe categorii de șomeri, sexe, la nivelul Municipiului Suceava, în perioada 2010-2015

În perioada de analiză 2010-2015, din datele prezentate se observă că:

- categoria de șomeri neindemnizați prezintă un flux ascendent, de asemenea în cadrul acestei categorii șomeri de gen masculin înregistrează valorile cele mai ridicate, depășind 55%;
- categoria de șomeri absolvenți, deși în cadrul primilor patru ani analizați prezintă fluctuații cu valori care nu scad sub 900 persoane, în anul 2015 se înregistrează o scădere ajungând la 748 absolvenți. Categoria de șomeri absolvenți de sex feminin este cea mai afectată;
- categoria șomerilor indemnizați prezintă fluctuații cu punct maxim în anul 2011 (2.866 șomeri) și minim în anul 2015 (1.440 șomeri). Categoria cea mai afectată este de gen masculin, această înregistrând frecvent valori peste 50%;
- în cazul anilor 2013-2015 pe toate categorii de șomeri se înregistrează o ușoară scădere a numărului de șomeri.

Ponderea șomerilor în populația stabilă cu vârstă între 18-62 ani în Municipiul Suceava se prezintă astfel:

Sursa: AJOFM Suceava

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Nr. șomeri - nr.	2.080	1.309	1.454	1.463	1.433	1.198
Populația stabilă 18-62 ani - nr.	76.960	76.960	76.842	76.842	72.126	72.126
Ponderea șomerilor în populația stabilă %	2,7	1,7	1,89	1.9	1,99	1,66

Tabel nr. 1.7.14 Ponderea șomerilor în populația stabilă cu vârstă între 18-62, în perioada 2010-2015

Situația numărului de șomeri de la nivel teritorial comparativ cu cea de la nivel județean și regional se prezintă astfel:

Grafic nr.1.7.10 Numărul șomerilor înregistrați la nivel local, comparativ cu situația de la nivel județean și regional

În anul 2014, numărul șomerilor înregistrați la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord-Est reprezintă 17,34% din numărul șomerilor înregistrați la nivel național[118], iar numărul șomerilor înregistrați la nivelul județului Suceava reprezintă 19,82% din situația înregistrată la nivel regional. **Șomerii înregistrați la nivelul municipiul Suceava reprezintă 48,59% din numărul total de șomeri înregistrați la nivel județean.**

Dacă la nivel regional și județean în anul 2015, față de anul 2007, se înregistrează o scădere a numărului de șomeri, **la nivelul municipiului Suceava se înregistrează fenomenul invers, respectiv de creștere a numărului de șomeri.**

Rata șomajului[119] la nivelul județului Suceava, comparativ cu situația de la nivel regional și național prezintă următoarea evoluție:

An	2010	2011	2012	2013	2014
Rata șomajului România	7%	5,2%	5,4%	5,7%	5,4%
Rata șomajului Regiunea NE	7,8%	5,8%	6%	6,6%	6,6%
Rata șomajului Județul Suceava	7,3%	4,9%	5,5%	6,5%	6,7%

Tabel nr. 1.7.15 Rata șomajului la nivelul județului Suceava, comparativ cu situația de la nivel regional și național

Rata șomajului, în perioada de analiză, înregistrează un trend descrescător. **Județul Suceava, la nivelul anului 2014, înregistrează o rată a șomajului mai mare decât situația de la nivel regional și național.** De altfel, județul Suceava face parte din regiunea de dezvoltare cu rata șomajului cea mai ridică de la nivel național.

La nivelul anului 2014, în cadrul Regiunii NE, județul Suceava ocupă poziția a treia din punct de vedere a ratei șomajului, anterior fiind județul Bacău (6,8%) și județul Vaslui (11,4%).

La nivel local, **categoria de vârstă cea mai afectată de șomaj** este cea cu vârstă cuprinsă între 40-49 ani (26,6%), urmată de categoria de vârstă sub 25 ani (21,5%) și categoria 30-39 ani (19,5%).

În anul 2014, la nivelul municipiului Suceava, din numărul total de șomeri, 5.045 persoane au fost încadrate în muncă, iar în cazul a 1.598 persoane a expirat perioada de șomaj. În anul 2015, încadrarea în muncă a persoanelor aflate în șomaj a scăzut la 4.739 persoane iar în cazul expirării perioadei de șomaj s-au înregistrat 622 persoane.

Conform informațiilor furnizate de AJOFM Suceava[120], **domeniile de activitate care au oferit cele mai multe locuri de muncă și de altfel în cadrul cărora a fost încadrată și cea mai mare parte a șomerilor**, atât în anul 2014, cât și în anul 2015, sunt:

- Construcții;
- Transporturi rutiere;
- Comerț.

La nivelul anului 2014, la nivelul municipiului Suceava, situația resursei umane se prezintă astfel:

[118] Conform datelor oferite de INS - baza de date Tempo Online - în anul 2014, numărul șomerilor înregistrați la nivel național era de 478.338 persoane.
[119] Conform informațiilor oferite de baza de date - Tempo Online - INS. Rata șomajului este urmărită începând de la nivelul județean, nu sunt oferite informații referitoare la situația de la nivel teritorial (local).
[120] Informații furnizate prin adresa nr. 689/29.01.2016

Referitor la **câștigul salarial** cuvenit pentru munca efectiv prestată[121], acesta înregistrează o creștere conform informațiilor prezentate în următorul tabel:

An	2008	2013	2014
Câștigul salarial la nivel național - lei	1.761	2.163	2.328
Câștigul salarial Regiunea NE - lei	1.543	1.808	1.974
Câștigul salarial Județul Suceava - lei	1.452	1.712	1.856

Tabel nr. 1.7.16 Câștigul salarial la nivelul județului Suceava, comparativ cu situația de la nivel regional și național

Câștigul salarial înregistrat la nivelul județului Suceava este în același trend de creștere înregistrat la nivel regional și național, dar valorile sunt cu aprox. 6% mai mici decât la nivel regional și aprox. 20% decât la nivel național.

Analiza câștigurilor salariale medii lunare pe sectoare de activitate economică, la nivelul județului Suceava, în anul 2014, evidențiază următoarele aspecte:

- **primele trei sectoare** din perspectiva câștigurilor salariale sunt: **administrație publică și apărare** (3.545 lei, valoarea cea mai apropriată de situația de la nivel național); **intermedieri financiare și asigurări** (3.149 lei); **producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat** (3.002 lei);
- **ultimele trei sectoare** din perspectiva câștigurilor salariale sunt: **tranzacții imobiliare** (1.299 lei); **construcții** (1.253 lei); **hoteluri și restaurante** (1.078 lei);
- **diferențe mari între câștigurile salariale înregistrate la nivelul județului Suceava și cele de la nivel național sunt prezente pe următoare sectoare economice: informații și comunicații** (1.812 lei vs. 4.471 lei); **activități profesionale, științifice și tehnice** (1.770 lei vs. 3.368 lei).

Probleme identificate

- rată de ocupare a resursei umane este inferioară față de media națională, regională și județeană;

[121] Conform informațiilor oferite de baza de date - Tempo Online - INS. Indicatorul privind câștigul salarial nominal mediu brut este urmărit începând de la nivelul județean, nu sunt oferite informații referitoare la situația de la nivel teritorial (local).

- rata de ocupare a resursei umane este cu peste de 20 procente mai mică decât obiectivul stabilit de UE pentru anul 2020;
- creșterea numărului de șomeri înregistrați;
- rata șomajului ridicată față de media de la nivel regional și național;
- categoriile de vârstă 40-49 ani și sub 25 ani sunt cele mai afectate de șomaj, acestea reprezintă peste 45% din totalul de șomeri;
- numărul sectoarelor economice ce oferă locuri de muncă la nivel teritorial este redus, astfel în ultimii ani cele mai multe locuri de muncă disponibile au fost în construcții, transporturi rutiere și comerț;
- câștigul salarial în județ este mult mai redus decât cel de la nivel regional și mai ales național.

Măsuri necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate

În vederea creșterii numărului de locuri de muncă, aspect ce ar genera reducerea numărului de șomeri, a ratei șomajului, precum și creșterea ratei de ocupare a forței de muncă, la nivel teritorial sunt necesare o serie de măsuri, precum:

- dezvoltarea infrastructurii locale (transport, mediu, sănătate, educație, asistență socială, utilități publice), deoarece existența unei infrastructuri adecvate reprezintă baza creșterii economice, atragerii investițiilor în localitate. Aceasta reprezentând condiția esențială pentru progresul și prosperitatea unei localități;
- sprijinirea afacerilor prin oferirea unui cadru optim de dezvoltare, facilități fiscale, infrastructură de bază;
- dezvoltarea turismului, reprezintă un sector cu potențial de dezvoltare, reprezentând astfel o alternativă ocupațională pentru forța de muncă, o modalitate de diversificare a activităților economice și un factor de stabilizare a populației;
- dezvoltarea de proiecte ce vizează dezvoltarea durabilă a localității. Pentru obținerea unei dezvoltări durabile, investițiile trebuie să sprijine simultan acțiuni pentru dezvoltarea economiei și competitivității, ocupării, protecției mediului și revitalizarea fizică a municipiului.

1.8 Dezvoltare economică

1.8.1 Mediu de afaceri

"Companiile reprezintă cheia către crearea de locuri de muncă și creșterea economică în perioada de revenire după criza economică din 2008, iar Uniunea Europeană (UE) vizează crearea unui mediu care încurajează inițiativa, antreprenoriatul și cooperarea pentru maximizarea potențialului acestora."

Sursa: Strategia Europa 2020

Date privind situația actuală

În municipiul Suceava, la nivelul lunii mai 2015[122] sunt înregistrate 8.145 firme, din care 5.685 persoane juridice și 2.460 persoane fizice.

Persoanele juridice pe forme de organizare sunt structurate astfel:

- 5.540 societăți cu răspundere limitată (SRL);
- 106 societăți cu răspundere limitată (SA);
- 2 regii autonome (RA);
- 2 cooperative agricole (CA);
- 1 organizație cooperatistă de credit (OCR);
- 11 societăți cooperative (SC);
- 23 societate în nume colectiv (SNC).

Persoanele fizice pe forme de organizare sunt structurate astfel:

- 1.576 persoane fizice autorizate (PFA);
- 286 întreprindere familiale (IF);
- 598 întreprinderi individuale (II).

Numărul salariaților din municipiul Suceava reprezintă aproximativ 49% din numărul salariaților de la nivel de județ și 8,99% din salariații din regiune.

Situația comparativă a numărului de firme - persoane juridice, la nivelul municipiului Suceava, în anii: 2009, 2011, 2014 și mai 2015, este prezentată în tabelul următor[123]:

Persoane juridice	AN			
	2009	2011	2014	2015
SRL	5.853	5.890	5.565	5.540
SA	137	129	110	106
RA	2	2	2	2
CA	1	1	2	2
OCR	1	1	1	1
SC	10	10	11	11
SNC	38	33	28	23
SCS	1	1	0	0
TOTAL	**6.043**	**6.067**	**5.719**	**5.685**

[122]Informații oferite de ONRC Suceava
[123]Informații oferite de ONRC Suceava

Tabel nr. 1.8.1 Firme - persoane juridice, la nivelul municipiului Suceava, în anii: 2009, 2011, 2014 şi mai 2015

Evoluția per ansamblu a numărului total de firme - persoane juridice, la nivelul Municipiului Suceava, este descrescătoare în perioada anilor 2009 - mai 2015 cu aprox. 5,92%, de la 6.043 firme în anul 2009 la 5.685 firme în anul 2015.

Grafic 1.8.1 Număr de firme - persoane juridice, la nivelul municipiului Suceava, in perioada 2009-mai 2015

Dinamica firmelor - persoane juridice, la nivelul municipiului Suceava prezintă următoarele caracteristici:

- din total firme - persoane juridice majoritare sunt SRL-urile cu o pondere de 97,45 % pentru luna mai 2015.
- pentru SRL-uri se înregistrează o scădere de 5,35% în anul 2015, față de anul 2009;
- pentru SNC-uri se înregistrează o scădere de 39,47% în anul 2015, față de anul 2009;
- pentru SA-uri se înregistrează o scădere de 22,63% în anul 2015, față de anul 2009.

Putem concluziona faptul că pe intervalul anilor 2009 - mai 2015 numărul firmelor - persoane juridice a scăzut continuu, arătând faptul că la nivelul municipiului evoluția mediului de afaceri este defavorabilă.

Situația comparativă a firmelor - persoane fizice[124], la nivelul municipiului Suceava, în anii: 2009, 2011, 2014 şi mai 2015, este prezentată in tabelul următor[125]:

[124] S-au luat in considerare doar persoanele fizice pentru care sunt informații in fiecare din anii prezentați
[125] Informații oferite de ONRC Suceava

Persoane fizice	AN			
	2009	2011	2014	Mai 2015
PFA	1241	1475	1574	1576
ÎI	266	455	561	598
ÎF	306	321	293	286

Tabel nr. 1.8.2 Firme - persoane fizice, la nivelul municipiului Suceava, în anii: 2009, 2011, 2014 și mai 2015

Grafic 1.8.2 Număr de firme - persoane fizice, la nivelul municipiului Suceava, în perioada 2009-mai 2015

Dinamica firmelor - persoane fizice la nivelul municipiului Suceava prezintă următoarele caracteristici:

- evoluția per ansamblu a firmelor - persoane fizice la nivelul Municipiului Suceava este crescătoare în perioada anilor 2009 - mai 2015 cu aprox. 35,69%;
- cea mai mare creștere este aferentă ÎI, cu 124,81% în anul 2015, față de anul 2009;
- pentru PFA-uri se înregistrează o creștere cu 26,99% în anul 2015, față de anul 2009;
- pentru IF se înregistrează o scădere cu 6,54% în anul 2015, față de anul 2009.

Tendința descrescătoare a numărului de persoane juridice este compensată parțial de cea crescătoare a persoanelor fizice.

Numărul total de firme active[126] la nivelul anului 2013 în municipiul Suceava este de 3.274 și reprezintă 32% din cele la nivel județean și 6,37% din cele la nivelul regiunii.

Evoluția numărului de firme active la nivelul municipiului Suceava, pe activități ale economiei naționale, în universul anilor 2008-2013, se prezintă astfel[127]:

[126]Conform informațiilor oferite de baza de date - Tempo Online - INS. Întreprinderea activa reprezintă entitatea care, din punct de vedere economic, este activă in perioada de observare, respectiv realizează bunuri sau servicii, înregistrează cheltuieli și întocmește bilanț contabil.
[127] Prelucrare proprie prin utilizarea informațiilor oferite de Fișa localității Suceava (DJS Suceava)

Activitate economică	AN					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Agricultură, Silvicultură şi Pescuit	43	48	47	53	52	55
Industria extractivă	5	4	5	5	6	3
Industria prelucrătoare - TOTAL, din care:	317	314	276	254	259	258
Industria alimentară	51	46	39	36	41	42
Fabricarea produselor textile	9	8	10	10	12	11
Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	46	44	31	29	31	30
Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn şi plută, cu excepţia mobilei; fabricarea articolelor din paie şi din alte materiale vegetale împletite	33	27	26	24	21	18
Fabricarea produselor din cauciuc şi mase plastice	14	17	13	11	11	10
Industria construcţiilor metalice şi a produselor din metal, exclusiv maşini, utilaje şi instalaţii	27	36	32	34	32	32
Fabricarea de mobilă	33	35	29	24	24	23
Producţia şi furnizarea de energie electrică şi termică, gaze, apă caldă şi aer condiţionat	5	3	7	7	6	1
Distribuţia ape, Salubritate, Gestionarea deşeurilor, Activităţi de Decontaminare	10	15	18	16	17	16
Construcţii	344	326	290	269	276	279
Comerţ cu ridicata şi cu amănuntul, repararea autovehiculelor şi motocicletelor	1.629	1.427	1.292	1.215	1.221	1.239
Transport şi depozitare	264	276	256	269	276	300
Hoteluri şi Restaurante	172	196	177	163	178	183
Informaţii şi Comunicaţii	128	119	132	100	114	114
Intermedieri financiare şi Asigurări	49	47	44	39	43	45
Tranzacţii imobiliare	88	98	88	77	74	75
Activităţi profesionale, Ştiinţifice şi Tehnice	428	456	409	365	367	374
Activităţi de Servicii adm. şi de Servicii Suport	130	115	92	86	94	102
Învăţământ	32	31	23	18	23	26
Sănătate şi Asistenţă Socială	67	71	67	67	70	81
Activităţi de Spectacole, Culturale şi Recreative	40	40	30	31	31	32
Alte activităţi de servicii	125	96	95	84	92	91
TOTAL	**3.876**	**3.682**	**3.348**	**3.118**	**3.199**	**3.274**

Tabel nr. 1.8.3 Evoluţia numărului de firme active la nivelul municipiului Suceava, pe activităţi ale economiei naţionale, în perioada anilor 2008 -2013

- Firmele cu activitatea de fabricare a produselor textile și cele din industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, sunt singurele care, chiar dacă au o evoluție ușor oscilantă, au creștere în anul 2013 față de 2008, cu 22,22% și respectiv 18,52%;
- Firmele de prelucrare a lemnului au un trend descendent în aceeași perioadă și o descreștere în 2013 față de 2008 de 45,45%;
- Firmele cu activitate de fabricare a produselor din cauciuc, mase plastice, au și ele trend descendent, mai puțin în anul 2009 când au o ușoară creștere. Scăderea in anul 2013 față de 2008 este de 28,57%;
- Firmele din industria alimentară și cele de fabricare a articolelor de îmbrăcăminte au o evoluție oscilantă, iar în anul 2013 au descreștere față de 2008 cu 17,65%, respectiv 34,78%.

Analiza performanțelor sectoarelor economiei locale ale municipiului Suceava

Dacă facem o analiză a performanțele sectoarelor economiei municipiului Suceava folosind coeficientul locațional (de specializare), se poate indica natura, diversitatea și concentrarea activității economice intr-o anumită arie.

Coeficientul locațional LQ identifică sectoarele cu potențial și permite să se determine în ce măsură un anumit sector al economiei locale are o situație generală mai bună sau mai proastă față de zona de referință cu care este comparat. Acolo unde diversificarea este unul dintre obiectivele strategice, coeficientul locațional poate indica în care sectoare ale economiei locale pot fi realizate eforturi pentru expansiunea acestora - există posibilitatea ca unele sectoare economice să fie subreprezentate ori să existe o supraspecializare într-o anumită industrie, ceea ce pot reprezenta pericole la adresa economiei locale.

Dacă LQ este subunitar se consideră că sectorul respectiv este subreprezentat comparativ cu nivelul de referință. O valoare apropiată de 1 poate sugera faptul că sectorul respectiv servește cel mult pentru cererea locală. O valoare supraunitară a coeficientului arată că activitățile sectorului sunt concentrate la nivel local, acest lucru însemnând că sectorul respectiv produce și pentru alte zone, cel puțin pentru cele cu care s-a efectuat comparația.

Pentru a calcula acest coeficient am utilizat clasificația INS și datele pe anul 2013 (provenite din aceeași sursă), luând în considerare numărul de angajați pe sectoare, iar ca arie de referință am ales nivelul național, datorită acurateței mai mari a datelor și a comparabilității acestora.

Rezultate pentru: LQ < 1,0

Domeniu de activitate	Indicator LQ an 2013
Agricultură, silvicultura și pescuit	0,22
Industria extractiva	0,02
Industria prelucrătoare TOTAL, din care:	0,53
Fabricarea produselor textile	0,27
Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	0,70
Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din	0,56

paie şi din alte materiale vegetale împletite	
Fabricarea de mobilă	0,43
Producţia şi furnizarea de energie electrică şi termică, gaze, apă caldă şi aer condiţionat	0,72
Comerţ cu ridicata şi cu amănuntul	0,76
Transport şi depozitare	0,71
Hoteluri şi restaurante	0,83
Informaţii şi comunicaţii	0,39
Intermedieri financiare şi asigurări	0,19
Activităţi profesionale, ştiinţifice şi tehnice	0,73
Activităţi de servicii administrative şi activităţi de servicii suport	0,45
Activităţi de spectacole, culturale şi recreative	0,54

Se poate observa că cele mai mici valori ale coeficientului sunt înregistrate în sectorul industriei extractive (0,02) şi în cel al sectorului intermedieri financiare şi asigurări (0,19).

In cadrul industriei prelucrătoare, care se încadrează în aceasta categorie cu un coeficient de 0,53, activităţile de fabricare a articolelor de îmbrăcăminte şi de prelucrare a lemnului au valori ale coeficientului mai mari ca media industriei prelucrătoare.

Cele mai mari valori ale coeficientului sunt înregistrate în sectorul hoteluri şi restaurante (0,83) şi comerţ (0,76). Deşi la o primă impresie s-ar părea că sectorul hotelier şi cel al restaurantelor este unul competitiv, valoare coeficientului ne arată că numărul angajaţilor din acest sector este unul procentual mai mic decât cel de la nivel naţional. Valoarea coeficientului, dar şi situaţia de fapt, ne pot permite să spunem că acest sector satisface cerinţele pieţei locale. O analiză ulterioară a coeficientului de concentrare pe baza cifrei de afaceri ar putea schimba radical situaţia, cunoscând valoarea economică a acestui sector precum şi tipurile de unităţi economice componente.

Interpretarea datelor ne-ar putea duce la concluzia că toate sectoarele identificate mai sus ar constitui o problemă pentru economia locală, ceea ce nu este neapărat adevărat. Totuşi diminuările importante ale valorilor coeficienţilor sectoarelor industriale pot constitui un semnal de alarmă.

Rezultate pentru: LQ = 1,0

Domeniu de activitate	Indicator LQ an 2013
Distribuţia apei; salubritate; gestionarea deşeurilor, activităţi de decontaminare	1,06
Construcţii	0,95
Industria alimentară	1,07
Tăbăcirea şi finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj şi marochinărie, harnaşamentelor şi încălţămintei; prepararea şi vopsirea blănurilor	1,01

Observăm că parte a sectorului serviciilor, în special cele administrative - Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare, susțin cererea locală.

Sectorul construcțiilor, al industriei alimentare și al prelucrării pieilor reușesc de asemenea să facă fată cerințelor pieței locale.

Rezultate pentru: LQ > 1,0

Domeniu de activitate	Indicator LQ an 2013
Fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie	6,40
Alte activități industriale n.c.a.	1,11
Tranzacții imobiliare	1,37

Observăm că activitatea de fabricare a hârtiei și a produselor din hârtie are cel mai mare indicator de specializare (6,40), arătând o dezvoltare mare la nivelul municipiului. Cei mai importanți investitori din economia municipiului Suceava provin din ramura producătoare de celuloză și hârtie. Această ramură industrială a devenit în timp o marcă a municipiului Suceava, iar specializarea dobândită în timp și aportul resursei umane implicate, a contribuit la poziția obținută în economia locală.

Valori importante ale coeficientului (1,37) înregistrează sectorul tranzacțiilor imobiliare, arătând că își păstrează un loc important în economia municipiului.

Sectorul alte activități industriale are de asemenea un indicator supraunitar.

Infrastructura de sprijin a afacerilor

Infrastructura pentru afaceri nu este foarte bine dezvoltată în municipiul Suceava. Cea mai importantă prezență și activitate este asigurată în sprijinul întreprinzătorilor de către **Camera de Comerț și Industrie Suceava.**

Serviciile oferite de Camera de Comerț și Industrie Suceava vizează consultanța de afaceri, parteneriatele internaționale, arbitrajul comercial, informații de afaceri, formarea și perfecționarea profesională, promovare în cadrul târgurilor și expozițiilor organizate, servicii pentru prezentări de firme și alte evenimente.

La nivel administrativ al municipiului Suceava nu există un incubator/centru de afaceri. Singurul centru economic din imediata apropriere a orașului este **Centrul Economic Bucovina Suceava**, dar acesta este situat pe teritoriul administrativ al orașului Salcea. Deși a fost realizat prin programul PHARE CES 2006, acesta nu este utilizat. Proiectul de realizare a centrului economic a fost implementat de către Consiliul Județean Suceava și inaugurat în noiembrie 2006.

Probleme identificate

În urma procesului de consultare a mediului de afaceri din municipiul Suceava, prin intermediul unor chestionare realizate telefonic de o firmă specializată, au rezultat o serie de probleme identificate de către reprezentanții mediului de afaceri din regiune, după cum urmează:

- Legislația economică și fiscală mereu în schimbare;
- Infrastructura de transport rutier învechită;

- Necesitatea fluidizării traficului;
- Birocrația excesivă;
- Dificultăți în ceea ce privește resursa umană specializată;
- Accesul limitat la credite de către întreprinzători;
- Lipsa clienților;
- Lipsa industriei;
- Puterea de cumpărare scăzută;
- Lipsa investitorilor în zonă;
- Poziția geografică a municipiului și județului;
- Slaba accesare a fondurilor europene de către firme, datorită faptului că procedura este complicată, a lipsei informațiilor și a birocrației excesive;
- Foarte puține târguri și expoziții de promovare organizate la nivelul municipiului pe diferite domenii ale economiei.

Măsuri necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate

Conform răspunsurilor date în procesul de consultare a mediului de afaceri din municipiul Suceava, prin intermediul chestionarelor, au rezultat o serie de măsuri necesare în domeniul economic, după cum urmează:

- Dezvoltarea infrastructurii de transport, in special finalizarea șoselei de centură a orașului, pentru fluidizarea traficului și îmbunătățirea rețelei de transport aerian;
- Îmbunătățirea managementului traficului din municipiu;
- Înființarea unui incubator de afaceri;
- Pentru asigurarea resursei umane specializate ar trebui create școli profesionale, adaptarea specializărilor tipului de învățământ, practică pentru studenți, târguri de recrutare personal, cursuri de specializare, etc.
- Organizarea de târguri și expoziții la nivelul municipiului pe diferite domenii ale economiei municipiului: medical, de construcții și amenajări, cu tematici industriale, pentru activitate de tipărire, publicitate, pentru confecții textile, expoziții cu materiale, utilaje, de echipamente, târguri de mobilă, de electronice, în domeniul IT, târguri de cariere, evenimente de network;
- Simplificarea metodologiei de accesare a fondurilor europene;
- Îmbunătățirea rețelei tehnice industriale;
- Alocarea de spații pentru desfășurarea de activități economice de tip parc industrial.

1.8.2 Turism/servicii

Suceava este oraşul care reprezintă conjugarea armonioasă a trecutului istoric aflat sub sceptrul Voievodului Ştefan cel Mare şi Sfânt, a prezentului definit prin tehnică, dinamism şi comunicare şi a viitorului european pe care îl construieşte zi de zi fiecare sucevean.

Sursa: Primăria Suceava

Date privind situaţia actuală

Potenţialul turistic al municipiului Suceava constituie una din cele mai importante resurse ce pot fi valorificate pe termen lung în economia locală. Resursele turistice ale municipiului Suceava reprezintă în primul rând mărturii ale vechii civilizaţii a locului.

În anul 2013, cei mai mulţi turişti au vizitat judeţele Suceava (241.629 turişti) - o treime din numărul total (regional) al turiştilor, Iaşi (183.305 turişti) şi Neamţ (160.7047 turişti). Cei mai putini turişti au fost înregistraţi in judeţele Botoşani şi Vaslui, fiecare fiind vizitate de 4,42%, respectiv 4,66% din numărul total al turiştilor.

În cadrul regiunii de N-E, judeţul cu cea mai mare capacitate de cazare este Suceava, situaţie normala daca avem în vedere condiţiile geografice existente, favorabile pentru dezvoltarea turismului, precum şi spiritul antreprenorial deosebit de dezvoltat al locuitorilor din acest judeţ - la polul opus situându-se judeţele Botoşani şi Vaslui.

Potenţialul turistic natural şi antropic al municipiului Suceava, permite practicarea a numeroase forme de turism, precum:

Turismul cultural

Suceava este un loc încărcat de istorie şi cultură, martor fiind patrimoniul istoric şi cultural existent, urmărirea evoluţiei localităţii însemnând de fapt o parcurgere a istoriei Moldovei.

Cele mai semnificative obiective de patrimoniu care s-au menţinut până azi sunt: Cetatea de Scaun a Sucevei, Muzeul etnografic, Hanul Domnesc, Curtea Domnească, Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou" de la Suceava şi Muzeul de Istorie.

La acestea se adaugă alte câteva nestemate, unele mai uşor de găsit, precum Biserica Învierii, fondată acum cinci secole, sau Mănăstirea fortificată Zamca - sec. XVII, gara Burdujeni, altele mai bine ascunse precum Capela din cimitirul armenesc sau Casa Memorială „Simion Florea Marian".

De-a lungul timpului oraşul Suceava şi-a creat o tradiţie în legătură cu activităţile cultural-artistice, organizându-se evenimente pentru toate categoriile de public. Un efort deosebit s-a depus pentru a perpetua tradiţia şi obiceiurile moştenite prin intermediul poeziei, a cântecului, a dansului, a artelor vizuale sau artelor culinare la care participă invitaţi de seamă.

Cu toate acestea, viaţa contemporană suceveană caută să completeze puternica moştenire de folclor cu o varietate de iniţiative culturale, începând cu muzică clasică şi continuând cu literatură, dans sau artă urbană.

Manifestări culturale organizate în municipiu

Manifestările artistice şi sărbătorile populare tradiţionale din tot cursul anului aduc în atenţia publicului larg spiritul viu, autentic al meleagurilor bucovinene, prin portul popular, cântece şi dansuri, obiceiuri străvechi - festivaluri de artă plastică, de folclor, de datini şi obiceiuri.

În 2006 a fost prima ediţie a **Festivalului de Artă Medievală de la Suceava**. Apoi, în fiecare an în Cetatea de Scaun este prezentată câte o scenă marcantă din istoria Moldovei şi a Sucevei, totul pe bază de documentare ştiinţifică: înscăunarea ca domn al

Moldovei a lui Ştefan cel Mare, judecarea unui boier trădător sau intrarea lui Mihai Viteazul în Cetatea Sucevei în anul 1600. Împlinirea a 620 de la prima atestare documentară a Cetăţii de Scaun a fost un motiv în plus pentru organizarea unui mare spectacol cu reconstituirea asediului Cetăţii în anul 1476 de către Mahomed II. Unirea Bucovinei cu România a fost un prilej de sărbătoare la împlinirea a 90 de ani, astfel s-a reconstituit intrarea trupelor române în oraş, dând posibilitatea sucevenilor de a retrăi emoţia acelor evenimente.

Cu un patrimoniu al **muzeului sucevean** care se ridică la nivelul celor europene, după anul 2000, muzeografii suceveni au realizat câteva expoziţii de anvergură în afara graniţelor: Bucovina Necunoscută - în Germania (2007), Cultura Cucuteni - Polonia (Varşovia şi Bytom), Elveţia şi Vatican (2008-2009), sau Mănăstiri ortodoxe din Bucovina şi „retable" din Flandra - în Franţa (2006). Conferinţa internaţională Dyes in History and Archaeology desfăşurată la Suceava, a prilejuit editarea în anul 2006 a unei lucrări care trecea în revistă cele mai importante piese restaurate în Laboratorul Zonal în ultimii ani: veşmântul descoperit în Biserica „Sf. Gheorghe"- Mirăuţi (1997), obiectele de podoabă şi textilele arheologice de la Mănăstirea Probota, obiectele de podoabă şi accesoriile vestimentare de la Biserica „Sfântul Nicolae" din Bălineşti.

La capitolul tradiţii, amintim **Sesiunea anuală a Muzeului Bucovinei cu două secţiuni:** Artă şi civilizaţie medievală şi Bucovina - File de istorie. În fiecare an, la aniversarea unirii Bucovinei cu România, simpozionul adună invitaţi din toată ţara, de la muzee, universităţi şi institute de cercetare, dar şi din Ucraina şi Republica Moldova, pentru a aminti de faptul că trecutul poate fi o legătură peste timp. Pentru invitaţi, secţiile de Istorie şi Arheologie pregătesc lansări de carte, vernisaje de expoziţii şi excursii la monumentele din judeţ.

Muzeul Satului Bucovinean se află în zona Cetăţii de Scaun a Sucevei şi este unul dintre cele mai tinere muzee aflate în aer liber. Deschiderea lui s-a efectuat în anul 1990, atunci transferându-se casele populare ţărăneşti din satele bucovinene. Acest muzeu prezintă viaţa oamenilor de la ţară, fie în ateliere meşteşugăreşti, fie participarea la evenimente, cum ar fi botezul. Pe lângă rolul de conservare a valorii patrimoniului cultural-etnografic, muzeul organizează spectacole şi festivaluri folclorice, târguri ale meşterilor populari, tabere de creaţie pentru elevi, astfel promovându-se tradiţiile şi creaţiile autentice sucevene.

Hanul Domnesc este o construcţie din Evul Mediu fiind destinată găzduirii dregătorilor străini, oaspeţilor de seamă sau marilor negustori de la acea vreme. În timpul stăpânirii habsburgice, hanul şi-a schimbat destinaţia în casă de vânătoare pentru familia imperială. La momentul actual aici se găseşte o expoziţie permanentă a tuturor genurilor de artă populară din principalele zone etnografice ale judeţului, cum ar fi: Humor, Dorna, Câmpulung Moldovenesc şi Rădăuţi.

Muzeul de Ştiinţele Naturii este situat în centrul oraşului Suceava şi oferă o imagine a evoluţiei vieţii pe Pământ. Dioramele care se remarcă sunt: Turmă de mistreţi, Ursul brun din Bucovina, Boncănitul cerbilor, Haită de lupi - iarna.

Casa de Cultură a Studenţilor a fost cea cu numărul cincisprezece din ţară. Aceasta sprijină ansamblul de dansuri populare Arcanul USV, Teatrul Fabulinus şi Radio USV, iar anual se organizează Zilele şi Nopţile Studenţeşti USV.

La capitolul **arte vizuale**, Centrul Cultural "Bucovina" organizează ediţii regulate ale manifestării "Dialogul artelor", unde sunt lansate expoziţii de arte vizuale la care se adaugă lansări de carte sau recitaluri de muzică şi poezie, Concursul naţional de artă plastică Ion Irimescu, Campionatul naţional de caricatură, lansări de cărţi aniversare, expoziţii, recitaluri de muzică. Tot la Suceava se desfăşoară anual diferite expoziţii fotografice, unele cu tematică din arta populară bucovineană, altele cu teme mai moderne, precum şi Concursul anual al artiştilor plastici amatori.

Muzeul Bucovinei derulează proiecte precum Atelierul de pictură „Din secretele maeștrilor-lumină și culoare", Târgul Meșterilor Populari sau Festivalul de artă medievală "Ștefan cel Mare".

La capitolul **cântec și joc**, Suceava se mândrește în primul rând cu **Ansamblul Ciprian Porumbescu**, un ansamblu profesionist din cadrul Centrului Cultural Bucovina.

În fiecare an, la începutul lunii iunie, **Centrul Cultural Bucovina organizează „Festivalul European al Artelor Ciprian Porumbescu"**, eveniment cultural de anvergură, cu un program încărcat, cu diferite activități precum: Concurs Internațional de Interpretare Instrumentală „Lira de aur", spectacole folclorice susținute atât de Ansamblul Ciprian Porumbescu, cât și de ansamblurile artistice de amatori de pe meleagurile bucovinene, Salonul de primăvară a artiștilor plastici amatori din județ, reuniunea corală județeană, simpozionul de muzicologie „Componistica românească de valorificare a folclorului de la Ciprian Porumbescu până în zilele noastre", „Cântecul neamului" Festival-concurs internațional de folclor.

Pe lângă inițiativele, proiectele și programele culturale ale instituțiilor de profil sucevene, viața culturală suceveană contemporană este marcată și de inițiative ale **societății civile** sau ale mediului privat, precum: Festivalul International de muzică - Blues Confusion (Fani Adumitroaie), Festivalul International al Școlilor de Teatru - stagiune de spectacole pentru copii și adulți, Festivalul de teatru în limba engleză, Suceava capitala spirituală a Bucovinei, Săptămâna Europeană a Tineretului, Promovarea culturii muzicale corale sucevene, Zilele Teatrului pentru Copii și Tineret la Suceava, Ansamblul Studențesc „Arcanul" USV - promotor al valorilor tradiționale sucevene, Concurs Internațional Studențesc de Calculatoare „HARD & SOFT", Concursul Revistei Sinus și Concursul de Inventică ROSEF, Parcuri vii - Caravana Antidrog, NIGHT MUSIC, Festival Anti violență.

Printre proiectele frumoase pe care **Clubul Rotary Suceava Bucovina** le-a inițiat pentru comunitate se regăsesc evenimentul teatral Zilele Matei Vișniec - un festival internațional de teatru prin care publicul sucevean se poate întâlni cu dramaturgul Matei Vișniec și invitații domniei sale, personalități din lumea teatrului, dar și companii teatrale de pe alte meridiane ale lumii, iar cel mai important eveniment creat de Clubul Rotary Suceava Bucovina este proiectul Simfonii de Toamnă, al cărui punct culminant este un concert de muzică clasică în aer liber la care participă anual peste 6.000 de persoane.

Turismul religios

Turismul religios este astăzi un fenomen complex care se află în continuă transformare și diversificare, păstrându-și însă elementul de bază care l-a consacrat: religia.

Biserica „Sf. Gheorghe", Biserica „Mirăuți", Mănăstirea „Hagicadar", Mănăstirea „Sf. Ioan cel Nou" din Suceava, determină manifestarea turismului religios sub două forme: vizite la lăcașurile sfinte și pelerinaje religioase cu ocazia unor sărbători de cult, a hramului mănăstirilor și bisericilor.

Turismul de afaceri

La nivel local, unitățile hoteliere sunt dotate cu facilități pentru organizarea de conferințe, simpozioane și traininguri. Pe lângă organizarea congresului sau a conferinței, beneficiarii au parte de un întreg pachet de servicii: cazare, transferuri de la aeroport la hotel, bilete de avion, servicii de secretariat, organizare vizite pentru participanți, programe de divertisment și mese festive.

Turismul ştiinţific

Rolul de Centru Universitar al oraşului Suceava datorită existenţei Universităţii „Ştefan cel Mare", a existenţei Planetariului, se evidenţiază şi prin organizarea de manifestări ştiinţifice, conferinţe, simpozioane, seminarii, sesiuni ştiinţifice, care atrag specialişti din ţară şi străinătate. Organizarea unor asemenea activităţi a stat în atenţia proprietarilor de structuri turistice prin construirea de spaţii cu destinaţie în acest scop.

Infrastructura de turism

Infrastructura pentru turism din municipiul Suceava este reprezentată în principal de hoteluri de una, două, trei sau patru stele, dar şi de pensiuni şi vile, totalizând 25 de unităţi clasificate cu o capacitate de cazare de **1.221 locuri**[130].

Structurile de primire turistică cu funcţiuni de cazare clasificate din municipiul Suceava reprezintă cca. 12% din cele prezente pe teritoriul judeţului. Ponderea nu este una foarte importantă acest lucru se datorează atractivităţii turistice a numeroase locuri de pe teritoriului judeţului Suceava şi existenţei unei infrastructuri de cazare distribuită spaţial în aceste puncte de interes.

Structurile de cazare clasificate existente[131] la data de 16 noiembrie 2015 în municipiul Suceava, sunt reprezentate de:

- 11 hoteluri:
  - 4 Hoteluri de 4 stele: Daily Plaza, Imperium, Sonnen Hof, Alice;
  - 5 Hoteluri de 3 stele: Albert, Continental, Gloria, Rezidens, Zamca;
  - 1 Hoteluri de 2 stele: Bucovina Severin;
  - 1 Hoteluri de 1 stea: Socim.
- 4 vile turistice: Alice, Casa de oaspeţi, Casa Aristocrat, Magic Bucovina;
- 7 pensiuni turistice turistice: Rapsodia, Bi-Com, Brânduşa, Scorpion, Marc I, Marc II, Leagănul Bucovinei;
- 1 apartament de închiriat;
- 2 camere de închiriat.

Capacitatea de cazare turistică

În intervalul 2008-2015, capacitatea de cazare turistică a celor mai importante structuri de cazare la nivelul municipiului Suceava[132], a evoluat astfel:

Capacitatea de cazare turistică	ANUL							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Hoteluri	960	993	1133	977	946	906	1016	1.134
Hoteluri apartament	0	32	32	0	0	0	0	0
Hosteluri	0	0	0	10	10	10	10	0
Vile turistice	36	36	32	37	37	37	37	54

[130] Agenţia Naţională de Turism - Structuri de cazare clasificate la 16 noiembrie 2015
[131] Prelucrare proprie prin utilizarea informaţiilor oferite de Agenţia Naţională de Turism
[132] Date preluate din Fişa localităţii Suceava (DJS Suceava)

Pensiuni	130	121	168	172	154	155	165	168
TOTAL	**1.126**	**1.182**	**1.365**	**1.196**	**1.147**	**1.108**	**1.228**	**1.356**

Tabel nr. 1.8.4 Capacitatea de cazare turistică la nivelul municipiului Suceava, în intervalul 2008-2015

Se observă creşterea capacităţii de cazare turistică generală la nivelul anului 2015 (1.356 locuri), faţă de anul 2008 (1.126 locuri), cu 20,42%. În cadrul evoluţiei capacităţii de cazare totale în perioada analizată, se observă o creştere pană în anul 2010 cu un procent cu 21,22% faţă de 2008 şi o dată cu începerea crizei economice în anul 2011 începe scăderea indicatorului până în anul 2013 cu 10%, urmată de creştere până în anul 2015.

În graficul următor se prezintă dinamica capacităţii de cazare turistice la nivelul municipiului Suceava, pe categorii de structuri de primire, în intervalul 2008-2015[133]:

Grafic 1.8.5 Capacitatea de cazare turistică pe structuri de primire, în perioada 2008-2015, la nivelul municipiului Suceava

Dinamica capacităţii de cazare turistică la nivelul municipiului Suceava, pe categorii de structuri de primire prezintă următoarele caracteristici:

- Se observă o evoluţie oscilantă a majorităţii structurilor de primire turistice pe universul de timp analizat, iar în anul 2015 o creştere faţă de anul 2008 pentru hoteluri cu 18,12%, pentru vile cu 50% şi pentru pensiuni cu 29,23%;
- Hostelurile apar ca structuri de primire turistice în anul 2011 şi rămân constante ca locuri de cazare până în anul 2014, în anul 2015 nu mai sunt înregistrate.

[133] Date preluate din Fişa localităţii Suceava (DJS Suceava)

Circulaţia turistică la nivelul municipiului Suceava

În intervalul anilor 2008-2015, evoluţia înnoptărilor în structurile de primire turistică din municipiul Suceava[134] se prezintă astfel:

Grafic 1.8.6 Evoluţia innoptărilor în structuri de primire, în perioada 2008-2015, la nivelul municipiului Suceava

Se observă o evoluţie oscilantă a numărului de înnoptări pentru toate structurile de primire turistice pe universul de timp analizat. De asemenea, se constată o preferinţă pentru înnoptările în cadrul hotelurilor. Hotelurile atrag cca. 90% din totalul numărului de înnoptări înregistrate în structurile de primire turistică din municipiul Suceava.

Referitor la numărul de sosiri a turiştilor pe tipuri de structuri de primire turistică situaţia se prezintă astfel:

Sursa: DJS Suceava

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Hotel	65.458	78.560	71.014	66.650	74.259	80.035
Vile turistice	1.153	916	1.663	1.968	1.577	2.307
Pensiuni turistice	4.180	4.137	3.879	5.511	5.653	8.698
Total sosiri ale turiştilor în unităţile de primire turistică	70.791	83.613	76.556	74.129	81.489	91.040

Tabel nr. 1.8.5 Număr de sosiri ale turiştilor la nivelul Municipiului Suceava pe tipuri de structuri de primire turistică

[134] Date preluate din Fişa localităţii Suceava (DJS Suceava)

Sursa: DJS Suceava

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Înnoptări ale turiștilor în structurile de primire turistică	100.945	117.377	106.567	114.741	123.692	170.217
Sosiri ale turiștilor în structurile de primire turistică	70.791	83.613	76.556	74.129	81.489	91.040
Durata medie de ședere	1,43	1,40	1,39	1,55	1,52	1,87

Tabel nr. 1.8.6 Centralizator privind înnoptările, sosirile și durata medie de ședere a turiștilor la nivelul municipiului Suceava, în perioada 2010-2015

În ceea ce privește **infrastructura pentru alimentație publică**, în municipiul Suceava există 32 de astfel de unități ce asigură un număr total de 4.675 locuri la mese. Cele mai multe astfel de unități de alimentație publică sunt clasificate ca restaurante clasice. Acestea sunt în număr de 20 și asigură 3.890 locuri la mese. Pe lângă restaurantele clasice, în municipiul Suceava există și alte unități de alimentație publică clasificate de două, trei și patru stele, cu o capacitate totală de 785 de locuri la mese. Cele mai numeroase astfel de unități de alimentație publică sunt restaurantele de tip fast-food și barurile de zi.

În ceea ce privește **infrastructura de promovare a serviciilor pentru turism**, municipiul Suceava beneficiază de prezența unui Centru de Informare Turistică, acesta având un rol important în acțiuni de prezentare a atracțiilor turistice ale municipiului, dar și de activitatea celor 45 de agenții de turism clasificate conform legislației în vigoare.

Pe de altă parte, deși obiectivele turistice ale orașului reprezintă valori inestimabile ale patrimoniului istoric și cultural al României și nu numai, indicatorii privind ocuparea în cadrul structurilor de cazare turistică se situează pe un trend descendent.

Ținând cont de toate aceste lucruri se constată faptul că revigorarea turismului este necesar a fi considerată o prioritate în politica de dezvoltare viitoare a municipiului.

Probleme identificate

În urma procesului de consultare a mediului de afaceri din municipiul Suceava, prin intermediul chestionarelor aplicate, au rezultat o serie de probleme identificate în domeniul turismului de către reprezentanții mediului de afaceri din regiune, după cum urmează:

- Legislația economică și fiscală mereu în schimbare;
- Infrastructura de transport rutier, aerian, feroviar învechite;
- Fluidizarea traficului;
- Birocrația excesivă;
- Dificultăți în ceea ce privește resursa umană specializată;
- Accesul limitat la credite de către întreprinzători;
- Slaba accesare a fondurilor europene de către firme, datorită faptului că procedura este complicată, a lipsei informațiilor și a birocrației excesive;
- Foarte puține târguri și expoziții de turism, artizanat, agroalimentare, de alimentație organizate la nivelul municipiului;
- Taxele mari;
- Insuficientă ofertă de agrement;
- Aspectul spațiilor verzi;

- Lipsa de pregătire și de motivare a resursei umane din turism.

Măsuri necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate

Conform răspunsurilor date în procesul de consultare a mediului de afaceri din municipiul Suceava, prin intermediul chestionarelor, au rezultat o serie de măsuri necesare în domeniul turismului, după cum urmează:

- Reabilitarea infrastructurii de transport rutier;
- Reabilitarea infrastructurii de transport feroviar și aerian;
- Amenajarea parcului Șipote - un obiectiv de importanță majoră ce trebuie valorificat în interesul comunității locale;
- Îmbunătățirea aspectului spatiilor verzi din oraș;
- Sprijinirea operatorilor de turism în vederea promovării turismului local;
- Organizarea de târguri și expoziții de turism, artizanat, produse tradiționale;
- Amenajarea urbanistică a localității în vederea creșterii gradului de atractivitate a localității;
- Realizarea unui centru intermodal.

1.8.3 Taxe și impozite

Date privind situația actuală

Conform Hotărârii Consiliului Local nr. 304 din 05 noiembrie 2015 privind stabilirea impozitelor și taxelor locale, precum și a taxelor speciale pentru anul 2016, impozitele și taxele aplicabile la nivelul municipiului Suceava sunt după cum urmează:

a. impozitul pe clădiri;
b. impozitul pe teren;
c. impozitul pe mijloace de transport;
d. taxa pentru eliberarea certificatelor, avizelor și autorizațiilor;
e. taxa pentru folosirea mijloacelor de reclamă și publicitate;
f. impozitul pe spectacole;
g. taxa hotelieră;
h. taxe speciale - taxa de ecologizare;
i. alte taxe locale.

Analizând Hotărârea nr. 304 - Anexa 1, se observă că pentru impozitele percepute populației avem următoarele situații:

- pentru impozitele pe clădiri nerezidențiale aflate în proprietatea persoanelor fizice s-a stabilit valoarea minimă a cotei (0,2%). Pentru clădirile rezidențiale sau nerezidențiale deținute de persoane juridice s-au stabilit valorile maxime ale cotelor, respectiv 0,2% și 1,3%;
- pentru impozitul pe terenul aflat in intravilan, cotele stabilite sunt apropiate de valorile minime, iar pentru terenul extravilan la cotele maxime;
- pentru impozitul pe mijloacele de transport cotele stabilite sunt la valorile minime.

Gradul de colectare a taxelor şi impozitelor

Conform informaţiilor prezentate de Direcţia pentru politici fiscale şi bugetare locală[135], în perioada de analiza 2008-2011, la nivelul municipiului Suceava gradul de colectare a taxelor şi impozitelor locale nu trece de 82%.

Sursa Direcţia pentru politici fiscale şi bugetare locală
PROCENTE

Nivel	DENUMIRE	Grad de colectare 2008	Grad de colectare 2009	Grad de colectare 2010	Grad de colectare 2011
A	B	1	2	3	4
Local	**Municipiul Suceava**	***58,50***	***76,13***	***75,50***	***82,00***
Judeţean	**Suceava**	**69,37**	**73,01**	**79,27**	**76,02**
Regiunea Nord-Est	**Regiune NE**	**74,29**	**75,20**	**81,48**	**82,62**
	BACĂU Total	76,21	78,70	79,49	81,92
	BOTOŞANI Total	82,17	76,07	83,39	87,23
	IAŞI Total	78,46	75,91	81,84	82,38
	NEAMŢ Total	85,63	85,06	87,11	87,23
	VASLUI Total	53,90	62,48	77,78	80,94
National	**TOTAL Naţional**	**80,71**	**80,23**	**83,82**	**85,20**

Tabel nr. 1.8.7 Gradul de colectare a taxelor şi impozitelor la nivelul municipiului Suceava, în perioada 2008-2011, în comparaţie cu nivel judeţean, regional şi naţional.

La nivelul anului 2011, gradul de colectare a taxelor şi impozitelor la nivelul municipiului Suceava a fost peste media judeţeană (76,02%) şi apropiată de valoarea de la nivel regional şi naţional.

Sursa http://www.dpfbl.mdrap.ro/analize_bugete.html - *Analiză privind evoluţia gradului de colectare al impozitelor şi taxelor locale la nivelul unităţilor/subdiviziunilor administrativ-teritoriale, în perioada 2008 - 2013*

Din graficul prezentat se poate observa că judeţul Suceava, în perioada de analiză 2008-2013, înregistrează o fluctuaţie a gradului de colectare a taxelor şi impozitelor între valorile de 70% - 80%. În raport cu celelalte judeţe, judeţul Suceava înregistrează un grad relativ mic de colectare a taxelor şi impozitelor. În anul 2012, judeţul Suceava

[135] http://www.dpfbl.mdrap.ro/analize_bugete.html

s-a situat între ultimele trei județe la gradul de colectare, pe ultimele locuri fiind județele Giurgiu și Vaslui.

Conform informațiilor oferite de Serviciul de prelucrare automată a datelor din cadrul Primăriei Municipiului Suceava, în perioada 2014-2016, la nivelul municipiului Suceava gradul de colectare a taxelor și impozitelor se prezintă astfel:

Sursa Serviciul de prelucrare a datelor
PROCENTE

DENUMIRE	Grad de colectare 2014	Grad de colectare 2015	Grad de colectare 2016
A	1	2	3
Municipiul Suceava	***73,97***	***68,94***	***61,34***

Tabel nr. 1.8.8 Gradul de colectare a taxelor și impozitelor la nivelul municipiului Suceava, în perioada 2014 - 2016

Probleme identificate

- Grad de colectare a taxelor și impozitelor locale în scădere (situat sub media națională).

Măsuri necesare pentru diminuarea/eliminarea problemelor identificate

- Este necesară simplificarea birocrației în realizarea **plății online a taxelor și impozitelor**, cetățeanul nu trebuie plimbat pe la diferite birouri pentru și plăti taxele, ci ar trebuie ca Primăria să vină în întâmpinarea nevoilor acestuia;
- Demersuri de facilitare (informații privind plata taxelor sunt comunicate în cadrul unui singur birou sau online), plata să poată fi realizată la același birou sau online etc.).

În cadrul întâlnirilor organizate cu **Grupurile de Lucru** constituite pentru elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava a fost conturată o serie de **probleme legate de dezvoltarea economică a municipiului Suceava**. De asemenea, în cadrul acestor întâlniri au fost conturate și soluții de rezolvare/diminuare a problemelor identificate. Centralizatorul aspectelor identificate în cadrul celor patru grupuri de lucru (GL Social și Cultural, GL Capacitate administrativă și servicii publice, GL Urbanism și Mediu, GL Dezvoltare Economică) se prezintă astfel:

Probleme identificate:

- ✓ Orașul nu este atractiv pentru forța de muncă/vârfurile nu pot fi ținute la nivel local;
- ✓ Centrul de afaceri existent (lângă aeroportul Suceava) nu este viabil din punct de vedere a amplasării;
- ✓ Lipsa unui Centru de afaceri/Parc Industrial;
- ✓ Dezvoltarea orașului este greu de realizat pe baza turismului, în condițiile în care:
  - → oferta de cazare turistică este deficitară;
  - → nu există un centru istoric/turistic. Suceava nu dispune de zonă centrală veche/istorică, clădirile de patrimoniu sau de interes sunt răspândite pe tot teritoriul administrativ;

- → activitatea realizată de Asociația de Turism Bucovina, deși are în componență și agenți economici locali, realizează activități de promovare, cu precădere, pentru zonele importante din județ și mai puțin pentru municipiul Suceava (excepție Cetatea de Scaun);
- → nu dispune de zonă de agrement, în aceste condiții perioada sejurului este foarte redusă;
- → nu există un Parc/zonă verde pretabilă pentru o reședință de județ;
- → nu există trasee pietonale între obiectivele turistice;
- → transportul în comun nu atinge zone istorice importante, astfel accesul la obiective turistice de interes este limitat. De asemenea, transportul în comun nu oferă informații pentru călători, aspect ce îngreunează accesibilitatea turiștilor;
- → semnalizarea obiectivelor turistice este deficitară;
- → nu există o sursă de informare anterior vizitării, de exemplu un site de promovare;
- → lipsește infrastructura de promovare: hărți, panouri informative, panouri de interpretare etc.;
- → nu există un restaurant 100% cu specific local;

În aceste condiții, Suceava este mai mult un "hub" turistic/punct de plecare, nu un centru regional al turismului;

- ✓ Aspectul porților de intrare în oraș nu sunt amenjate corespunzător: Piața Gării Burdujeni nu este iluminată; autogara privată dispune de un cadru inadecvant de așteptare etc.
- ✓ Deși există o Asociație pentru Turism acesta promovează, de regulă, zonele turistice cunoscute de la nivelul județului și mai puțin de la nivelul municipiului Suceava.

Soluții propuse:

- ✓ Achiziționarea de teren/schimb de terenuri pentru realizarea infrastructurii necesare dezvoltării mediului de afaceri - Creare Parc Industrial accesibil;
- ✓ Terenul dintre cele două poduri/albia râului Suceava ar trebui dezvoltată ca zonă de agrement;
- ✓ Crearea infrastructurii necesare dezvoltării turistice a municipiului Suceava;
- ✓ Crearea de proiecte transfrontaliere de punere în valoare a ținutului Bucovinei, inclusiv a municipiului Suceava (zona medievală);
- ✓ Dezvoltarea/valorificarea relațiile economice cu Ucraina/Moldova;
- ✓ În vederea punerii în valoare a clădirilor de patrimoniu, dar și a celor de interes din perioada socialistă, este oportun implementarea unor măsuri precum:
  - → instalarea unor panouri de interpretare/informare bilingve la locul unde au existat clădiri de patrimoniu, astfel prin imagini și text descriptiv se prezintă istoria edificiului, inclusiv a modului cum a dispărut (dacă este cazul);
  - → crearea de trasee tematice care să cuprindă monumentele istorice;
  - → crearea de trasee pietonale care să lege obiectivele turistice (Ordinul Arhitecților din România, filiala Nord-Est a identificat o serie de astfel de trasee);
  - → crearea unei hărți cu localizarea clădirilor de interes;
  - → conservarea clădirilor de patrimoniu;
  - → inițierea de măsuri de sprijin a proprietarilor de clădiri monumente istorice;

- → peisajul urban să fie reglementat prin PUG și să fie respectat;
- → elaborarea de hărți turistice;
- → semnalizarea obiectivelor turistice;
- → realizarea de puncte de informare interactive;
- → implicarea studenților în procesul de promovare a orașului / colaborare între USV și APL pentru asigurarea cu ghizi locali;
- → îmbunătățirea ofertei "antevizitare", precum crearea unei platforme de promovare a municipiului Suceava;

✓ Crearea de străzi exclusiv pietonale, de exemplu în zona centrală Strada Ștefan cel Mare și Mihai Viteazu;

✓ Elaborare Strategie de dezvoltare a turismului în municipiul Suceava/Elaborare stategie de dezvoltare a municipiului Suceava ca destinație turistică;

✓ Constituirea unui grup de lucru public-privat pentru dezvoltarea Municipiului Suceava ca destinație turistică;

✓ Dimensionarea corectă cu resurse umane și crearea unui departament de turism în cadrul Primăriei.

1.9 Analiza SWOT

Analiza SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) - unul dintre cele mai importante instrumente de management utilizat în radiografierea unui sistem/organizații/comunități care constă în efectuarea analizei interne pentru a vedea care sunt punctele tari și slabe, urmată de analiza externă, ce se concentrează pe oportunitățile și riscurile cele mai relevante.

Pentru a nu pierde din vedere aspecte importante și pentru a avea o abordare unitară, analiza SWOT este structurată pe domenii separate de interes, respectiv pe provocările identificate la nivel comunitar și național, dar specifice și la nivelul municipiului Suceava: **demografice, economice, sociale, de mediu și climatice.**

Această abordare oferă o viziune de ansamblu asupra situației existente la nivel local prin evidențierea atât a punctelor tari specifice și care scot în evidență municipiul, cât și a punctelor slabe care ar trebui transformate cu ajutorul oportunităților, dar și ținând cont de amenințări, în puncte tari sau cel puțin diminuate și reduse astfel încât să nu afectezi dezvoltarea durabilă a zonei urbane.

ANALIZA SWOT - DEMOGRAFIC

S (puncte tari)	W (puncte slabe)
• Parte componentă a Regiunii cu cel mai mare număr de locuitori din România; • Creştere de 0,30% a grupei de vârstă copii (0 - 14 ani) în anul 2015, faţă de anul 2007 - fenomen susţinut de grupele de vârstă 0-4 ani şi 5-9 ani. Trendul înregistrat la nivelul municipiului Suceava este opus celui înregistrat la nivel regional şi naţional; • Spor natural pozitiv în perioada 2007-2014; • Migraţie externă în descreştere în perioada 2012-2014 (de la 817 persoane la 72 persoane); • Creştere a numărului de imigraţi sosiţi în municipiul Suceava (de la 111 persoane în anul 2007, la 917 persoane în anul 2014).	• Evoluţie descrescătoare a populaţiei municipiului conform ultimelor recensăminte (92.121 locuitori în anul 2011, faţă de 105.865 locuitori în anul 2002). Fenomen mai accentuat la nivelul municipiului (-12,99%) faţă de situaţia înregistrată la nivelul Judeţului Suceava (-7,79%); • Parte a judeţului cu grad ridicat a populaţiei în mediul rural (56,36%, la nivelul anului 2015), valoare peste media regională (55,08%) şi naţională (46,16%); • Scădere severă a populaţiei din grupa de vârstă 15 - 24 ani (-6,99%); • Fenomen continuu de îmbătrânire a populaţiei (creştere procentuală cu 2,7% a grupei de vârstă "persoane în vârstă" în anul 2015 faţă de 2007, respectiv a grupelor de vârstă 65-69 ani (4,03% faţă de 3,26%), 70-74 ani (2,61% faţă de 2,42%), 75-79 ani (2,35%, faţă de 1,56%), 80-84 ani (1,26% faţă de 0,70%), 85 ani şi peste (0,74% faţă de 0,35%); • Dublare a procentului populaţiei din grupa de vârstă 60-64 ani în anul 2015 (6,80%), faţă de anul 2007 (3,42%); • Sold al mişcărilor de reşedinţă descrescător, în anul 2014 ajungând să fie negativ, deşi municipiul Suceava este cel de-al doilea centru universitar de la nivel regional; • Flux migrator extern negativ în perioada 2010-2014.
O (oportunităţi)	**T (ameninţări)**
• Politicile europene au în vedere transformarea unor provocări în oportunităţi, în context demografic, aspectele vizate sunt: ✓ de a oferi condiţii mai bune pentru familii; ✓ creşterea nivelului de trai; ✓ perfecţionarea reconcilierii vieţii profesionale cu cea familială; ✓ investiţia în educaţia preşcolară; ✓ reducerea abandonului şcolar precoce; ✓ creşterea numărului persoanelor cu educaţie terţiară; ✓ disponibilitatea învăţării pe termen lung pentru toată lumea;	• Migrarea externă a populaţiei; • Lipsa de viziune şi de abordare integrată a politicilor naţionale ce vizează diminuarea aspectelor de îmbătrânire a populaţiei şi scădere a natalităţii; • Diminuarea investiţiilor susţinute la nivel comunitar şi naţional ce vizează furnizarea adecvată a serviciilor publice (îngrijiri pediatrice, creşe, grădiniţe, locuinţe sociale, transport, îngrijire a persoanelor vârstnice).

Acțiunile vizate la nivel comunitar vor fi implementate la nivel național prin intermediul fondurilor ESI, respectiv prin POR și POCU. • Strategia de ocupare a forței de muncă adoptată de UE este orientată către o îmbătrânire activă; • Politicile de susținere a ratei natalității adoptate la nivel național.	

ANALIZA SWOT - ECONOMIC

Sub-domeniu - Forța de muncă

S (puncte tari)	W (puncte slabe)
• Creșterea procentului populației ocupate în perioada 2011-2014; • Scăderea numărului șomerilor indemnizați în perioada 2011-2015 (de la 2.866 persoane la 1.440 persoane); • Interes pentru perfecționare continuă a resursei umane atât la nivel individual, cât și la nivelul companiilor și instituțiilor publice.	• Rată de ocupare a forței de muncă (56,28%), la nivelul anului 2014, inferioară față de situația înregistrată la nivel județean (60,20%), regional (66,90%) și național (71,80%); • Procent scăzut a populației ocupate cu vârstă între 20-64 ani (53,25% față de obiectivul vizat de Strategia Europa 2020 de 75%); • Creștere a numărului de șomeri înregistrați (7.136 persoane în anul 2010, la 7.989 persoane), fenomen invers față de situația înregistrată la nivel județean și regional; • Situarea în județul care prezintă o rată a șomajului (6,7%) superioară față de situația înregistrată la nivel regional (Județul Suceava, ocupa la nivelul anului 2014, poziția a treia după județul Vaslui și Bacău) și național (5,4%)); • Categoriile de vârstă 40-49 ani și sub 25 ani sunt cele mai afectate de șomaj; • Număr mediu de salariați din mediul privat în scădere; • Numărul sectoarelor economice ce oferă locuri de muncă la nivel teritorial este redus; • Câștigul salarial în județ este mult mai redus decât cel de la nivel regional și mai ales național.
O (oportunități)	**T (amenințări)**
• Programe Operațional Capital Uman 2014-2020 susține dezvoltarea resursei umane; • Implicarea ONG în furnizarea de formare profesională continuă sau reconversie profesională; • Serviciul Electronic de Medierea Muncii (www.semm.ro), lansat de ANOFM, asistă persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, precum și angajatorii în identificarea personalului corespunzător, în condiții de securitate și confidențialitate.	• Creșterea raportului dependenței de vârstă (este preconizat că în anul 2050, o persoană vârstnică va fi susținută de două persoane active, față de situația actuală când aceasta este susținută de patru persoane active); • Migrația externă a forței de muncă; • Lipsa unei viziune de stopare a fenomenului de migrare externă a persoanelor calificate, respectiv din domenii de interes, de exemplu: medical, învățământ preuniversitar și universitar, inginerie electrică etc.

Sub-domeniul - Mediu de afaceri

S (puncte tari)	W (puncte slabe)
• Prezența Sucevei pe rețeaua principală TEN -T (trans-european transport network); • Rolul de Centru Universitar al municipiului Suceava datorită existenței Universității „Ștefan cel Mare"; • Dezvoltarea intensă a sectorului comercial; • Cultură antreprenorială în dezvoltare; • Sectorul Fabricarea hârtiei și a produselor din hârtiei are o mare dezvoltare la nivelul municipiului.	• Izolarea relativă a municipiului în regiune și la nivel teritorial datorită poziției sale în cadrul țării; • Aspecte care împiedică dezvoltarea economică a municipiului: ⇒ infrastructură de transport deficitară; ⇒ birocrația excesivă; ⇒ lipsa facilităților fiscale oferite IMM-urilor; ⇒ comunicare scăzută între autoritatea publică și mediul de afaceri; ⇒ puterea de cumpărare scăzută; • Accesul limitat la credite pentru micii întreprinzători; • Slaba dezvoltare a infrastructurii pentru afaceri - lipsa unui Centru de Afaceri/Parc Industrial; • Centrul de afaceri existent (lângă aeroportul Suceava) nu este viabil din puncte de vedere a amplasării; • Foarte puține târguri și expoziții de promovare organizate la nivelul municipiului pe diferite domenii ale economiei; • Slaba cooperare între universități, unități de Cercetare-Dezvoltare și IMM-uri încetinește transferul de tehnologii și dezvoltarea inovativă; • Gradul redus de asociativitate și cooperare a IMM-urilor; • Lipsa unui centru de informare pentru agenții economici; • Dispariția zonelor industriale și a întreprinderilor mari; • Orașul nu este atractiv pentruforța de muncă/vârfurile nu pot fi ținute la nivel local.
O (oportunități)	**T (amenințări)**
• Creșterea conectivității aeriene la nivel European prin Aeroport Ștefan cel Mare Suceava; • Disponibilitatea fondurilor europene pentru dezvoltarea și modernizarea întreprinderilor, înființarea de structuri de sprijinire a afacerilor; • Creșterea preocupărilor pentru promovarea transportului ecologic, durabil; • Creșterea interesului pentru energia verde și valorificarea de producere a energiei regenerabile.	• Cadrul legislativ complex, instabil; • Sprijin insuficient acordat pentru dezvoltarea IMM-urilor.

Sub-domeniul - Turism

S (puncte tari)	W (puncte slabe)
• Mediu natural atractiv şi o poziţie geografică favorabilă petrecerii timpului liber; • Existenţa unui Centru de informare turistică; • Existenţa Clusterului Asociaţia pentru Turism Bucovina; • Existenţa multor obiective turistice de importanţă naţională şi internaţională, care sunt cuprinse în Lista Monumentelor Istorice a Judeţului Suceava, cu un grad ridicat de atractivitate; • Zone cu potenţial turistic şi de agrement - albia râului Suceava, parc Şipote; • Strategia de Dezvoltare Culturală şi Creativă a Municipiului Suceava 2015-2025.	• Dezvoltarea oraşului este greu de realizat pe baza turismului, în condiţiile în care: • oferta de cazare turistică este deficitară; • nu există un centru istoric/turistic; • nu dispune de zonă de agrement, în aceste condiţii perioada sejurului este foarte redusă; • nu există un Parc/zonă verde pretabilă pentru o reşedinţă de judeţ; • nu există trasee (rutiere, pietonale, pentru biciclete) între obiectivele turistice; • transportul în comun nu atinge zone istorice importante, astfel accesul la obiective turistice de interes este limitat. De asemenea, transportul în comun nu oferă informaţii pentru călători, aspect ce îngreunează accesibilitatea turiştilor; • semnalizarea obiectivelor turistice este deficitară; • nu există o sursă de informare anterior vizitării, de exemplu un site de promovare; • lipseşte infrastructura de promovare: hărţi, panouri informative, panouri de interpretare etc.; • nu există un restaurant 100% cu specific local; • Insuficienta valorificare şi dezvoltare a potenţialului turistic de care dispune municipiul; • Insuficienta pregătire de specialitate a personalului din domeniul serviciilor turistice; • Indicele redus de utilizare a capacităţii de cazare în funcţiune şi a duratei medii de şedere în localitate, în raport cu potenţialul turistic existent; • Grad de vizibilitate redus a centrelor de informare turistică; • Inexistenţa unei politici unitare de promovare şi marketing a potenţialului turistic din municipiul Suceava; • Lipsa infrastructurii de transport cu specific turistic duce la diminuarea numărului de turişti; • Aspectul porţilor de intrare în oraş nu sunt amenajate corespunzător: Piaţa Gării Burdujeni nu este iluminată; autogara privată dispune de un cadru inadecvat de aşteptare;

	• Motivare scăzută a resursei umane din turism; • Nu există un Muzeu de Artă iar suprafața actuală a Galeriei de Artă nu răspunde necesităților; • Nu există spații pentru susținerea culturii iar cele existente nu acoperă necesitățile - de exemplu Biblioteca nu are filiale în toate cartierele (Iițcani) iar în cazul cartierelor Obcini și Burdujeni acestea sunt foarte reduse în comparație cu numărul de beneficiari pe care îi deservește.
O (oportunități)	**T (amenințări)**
• Existența în zonă a mai multor forme de turism: cultural, religios, de afaceri, științific; • Posibilitatea asocierii dintre municipiu și comunele limitrofe, în vederea realizării unei strategii comune de dezvoltare turistică; • Aeroportul Suceava - punct important al plecărilor și sosirilor de turiști; • Disponibilitatea fondurilor europene pentru promovare turistică, reabilitare și conservare monumente istorice, creare zone de agrement.	• Riscul de izolare a orașului în plan regional prin neaccesarea finanțărilor legate de dezvoltarea durabilă urbană; • Migrarea turistică către alte localități din județ sau țară.

ANALIZA SWOT - SOCIAL/SĂNĂTATE/EDUCAȚIONAL/SIGURANȚA CETĂȚENILOR

S (puncte tari)	W (puncte slabe)
• Mediul ONG este implicat activ în acordarea de asistență socială; • Creșterea gradului de acordare a serviciilor sociale ca urmare a parteneriatelor derulate de DAS și ONG-urile din domeniu; • Existența centrelor de tip rezidențial și servicii de zi oferă posibilitatea de acordare a serviciilor sociale către un număr divers de beneficiari; • Existența Spitalului de Urgență Județean ce acoperă o gamă diversă de domenii medicale; • Sistem medical privat în dezvoltare; • Existența Universității „Ștefan ce Mare" Suceava; • Diversitatea specializărilor și a profilelor educaționale; • Desfășurarea de activități extrașcolare prin implicarea organizațiilor private; • Reabilitarea și modernizarea instituțiilor de învățământ din fonduri comunitare; • Existența camerelor de supraveghere mai ales în zona unităților de învățământ a condus la reducerea semnificativă a infracțiunilor.	• Procent ridicat al șomerilor neindemnizați de gen masculin (62,23% în anul 2015); • Gradul de accesibilitate a persoanelor cu dizabilități în spațiile publice, mijloace de transport, clădiri publice și comerciale este limitat; • O parte dintre centrele de plasament adăpostește un număr mai mare de beneficiari decât capacitatea acestora; • Parteneriatele public-privat pentru asigurarea de servicii sociale sunt slab reprezentate la nivelul municipiului; • Cabinetele medicale școlare sunt slab dotate față de nevoile reale; • La nivelul municipiului nu există: centru de zi pentru persoanele vârstnice; structuri de economie socială; • Existența a 6 zone dezavantajate, respectiv comunități marginalizate care trăiesc în zone de tip ghetou cu blocuri de proastă calitate și în zone de locuințe sociale; • Sistemul de sănătate nu este adaptat pentru a face față noilor provocări - creșterea populației vârstnice care aduce cu sine creșterea prevalenței bolilor cronice, a nevoilor de îngrijire la domiciliu, a nevoilor de întreținere pe termen lung etc.; • Acces scăzut al persoanelor sărace la serviciile medicale oferite de mediul privat, în condițiile în care acesta s-a dezvoltat în ritm alert față de mediul public; • Specializările oferite de sistemul de învățământ nu răspund cerințelor de pe piața muncii; • Rată de abandon școlar ridică la nivelul învățământului postliceal și de maiștri; • Cartierul Ițcani care nu este deservit corespunzător de unități de învățământ; • Insuficiența spațiilor destinate desfășurării de activități sportive; • Municipiul nu dispune de un complex sportiv (Sală Polivalentă); • Prezența câinilor comunitari creează disconfort locuitorilor municipiului.

O (oportunități)	T (amenințări)
• Fondurile europene structurale și de investiții susțin realizarea de investiții integrate în cadrul cărora componenta socială, educațională și de sănătate ocupă o parte importantă; • Programe derulate de ONG în domeniul asistenței sociale; • Apariția la nivel local a centrelor medicale private cu renume la nivel național; • Investiții imobiliare ce pun accent pe oferirea de locuințe cu suprafețe locuibile mai mari; • Cadrul legal ce susține adaptarea curiculei școlare în acord cu nevoile locale de dezvoltare a resursei umane.	• Focalizarea atenției către un grup anume de persoane dezavantajate; • Continuarea efectelor negative ale crizei economice; • Accentuarea gradului de sărăcie a populației; • Neimplicarea mediului de afaceri în formarea elevilor și studenților în acord cu nevoile specifice locale.

ANALIZA SWOT - MEDIU

S (puncte tari)	W (puncte slabe)
• Existența unor terenuri în fosta zonă industrială ce pot fi valorificate; • Municipiul Suceava dispune de minimul necesar de spațiu verde impus prin cadrul legislativ; • Tendință de valorificare rațională a resurselor naturale ca urmare a scăderii constante înregistrată la nivelul distribuției de apă potabilă; • Aproprierea de depozitul de deșeuri de la Moara ce urmează a fi dat spre folosire; • Implementarea de proiecte cu efecte benefice asupra mediului prin efectele de reducere a emisiilor de carbon urmărite; • Existența centralei electrice de cogenerare pe biomasă pentru asigurarea agentului termic; • Blocuri reabilitate termic atât prin asociațiile de proprietari, cu susținere de la administrația publică, cât și din surse proprii ale locatarilor; • Reabilitarea recentă a arterei principale a municipiului; • Interes pentru reabilitarea termică a blocurilor și schimbarea aspectului "gri" a municipiului.	• Lipsa unei viziuni urbanistice și peisagistice de ansamblu în dezvoltarea localității; • Spații industriale dezafectate și aflate în stare avansată de degradare; • Absența delimitării urbanistice a zonelor rezidențiale de cele industriale și comerciale; • Supraaglomerare urbană, în special în zonele rezidențiale; • Nevalorificarea potențialului peisagistic al râului Suceava; • Slabă conectare și accesibilitate între cele două părți ale municipiului; • Lipsa unui parc sau o grădină publică, în adevăratul sens al noțiunilor; • Registrul de evidență a spațiilor verzi nu este actualizat; • Sistemul de canalizare nu acoperă întreg teritoriul municipiului Suceava; • Colectarea selectivă nu se realizează direct la sursă; • Gradul de reciclare și valorificare a deșeurilor este redus, în contextul în care în mai puțin de 5 ani acesta trebuie să ajungă la 50% din total deșeuri colectate; • Poluarea generată de traficul rutier intens ce tranzitează localitatea; • Suprafața medie locuibilă pentru o persoană se situează sub media înregistrată la nivel național și județean; • Lipsa unui registru de evidență a blocurilor reabilitate, cu evidențierea lucrărilor realizate (reabilitare termică, modernizare etc.)
O (oportunități)	**T (amenințări)**
• Albia râului Suceava - loc de agrement și petrecere a timpului liber; • Parcul Dendrologic Șipote-Cetate - loc de agrement și petrecere a timpului liber; • Protecția mediului reprezintă o prioritate la nivel național și european, astfel fondurile ESI pentru perioada 2014-2020 pun accent și sprijină inițiativele de conservare și protejare a mediului înconjurător.	• Dezvoltare nearmonioasă a Sucevei - ar pune în pericol pierderea identității de oraș bucovinean, aspect determinat de monumentele istorice și specificul arhitectural; • Mediu legislativ instabil.

ANALIZA SWOT - CLIMATIC

S (puncte tari)	W (puncte slabe)
• Interes în promovarea principiilor eficienței energetice prin implementarea de măsuri precum: ✓ achiziționare de vehicule electrice pentru parcul auto al primăriei; ✓ realizare infrastructură de încărcare a vehiculelor electrice; ✓ achiziționare de biciclete electrice și realizare sistem de încărcare a acestora prin panouri fotovoltaice; ✓ modernizarea sistemului de iluminat public atât prin introducerea de corpuri de iluminat performante energetic, cu surse de iluminat cu tehnologie LED, cât și prin controlul și monitorizarea funcționării acestora cu ajutorul unui sistem de telegestiune; ✓ centrală electrică de cogenerare pe biomasă pentru furnizarea de energie termică în sistemul centralizat; ✓ susținerea reabilitării termice a blocurilor de locuințe și a clădirilor publice; • Existența Planului de Acțiune privind Energia Durabilă a Municipiului Suceava - linii directoare privind măsurile necesare pentru reducerea emisiilor de carbon; • Implementarea de proiecte ce vizează, în principal, realizarea de analize și schimburi de bune practici legate de transportul ecologic și alternative la transportul motorizat.	• Indici zilnici de calitate a aerului în jurul valorii de 4 (mediu) și 5 (rău) și poluare fonică ridicată. Sursele principale de poluare sunt: ✓ traficul rutier intens; ✓ traficul greu ce tranzitează de regulă zona centrală și cartierele rezidențială; ✓ activitățile urbane specifice datorate în principal arderii combustibililor (în sistem centralizat sau individual). • Lipsa unor analize privind impactul schimbărilor climatice asupra dezvoltării durabile a municipiului.
O (oportunități)	**T (amenințări)**
• Abordarea integrată a proiectelor de investiții, în sensul introducerii în cadrul celor mai importante proiecte ce vor fi dezvoltate, pe lângă componenta principală, educație, social, sănătate, economice, și a elementelor de reducere a emisiilor de carbon. Soluțiile integrate generează o dezvoltare durabilă a comunităților. • Dedicarea unui obiectiv tematic aferent Strategiei Europa 2020 pentru sprijinirea tranziției către o economie bazată pe consumuri scăzute de carbon. Aspect ce a generat ca:	• Tendință de creștere a temperaturii medii anuale la nivelul municipiului Suceava; • Neadoptarea unui cadru coerent de susținere și promovare a măsurilor de vizează reducerea emisiilor gazelor cu efect de seră; • Creșterea temperaturilor într-un ritm mai accentuat decât cel estimat; • Nerespectarea măsurilor și acțiunilor impuse prin Strategia Națională privind Schimbările Climatice 2013-2020; • Receptivitate minimă a populației la înțelegerea faptului că atenuarea efectelor schimbărilor climatice

✓ FESI pentru perioada 2014-2020 să sprijine realizarea de investiții ce pun accent pe reducerea emisiilor de carbon, principalul factor al încălzirii globale; ✓ strategiile naționale de dezvoltare, conturate în acord cu politicile comunitare, să abordeze provocările climatice și să propună măsuri de reducere a gazelor cu efect de seră.	reprezintă o responsabilitate generală a întregii societăți.

Analiza SWOT, prin abordarea sistemică a fiecărui domeniu de interes, reușește să formuleze problemele critice pe care le are comunitatea. Sunt foarte multe domenii în care municipiul Suceava are perspective bune de dezvoltare prin valorificarea oportunităților dar, mai sunt însă și alte condiții, respectiv rezolvarea unor aspecte nefavorabile, care constituie fie factori interni ce trebuie rezolvați, fie amenințări externe ce trebuie studiate și evitate.

Toate aceste analize au fost completate prin chestionarea mediului de afaceri și chestionarea populației cu privire la problemele de zi cu zi pe care le confruntă. Cele două studii au conținut de asemenea și instrumente prin care să se prelucreze nu numai așteptările oamenilor de afaceri și ale populației, ci și recomandările pe care aceștia le formulează la momentul întocmirii prezentului studiu.

1.10 Analiza PEST

În general, analiza SWOT măsoară validitatea unei entități sau a unei propuneri, în timp ce analiza PEST măsoară potențialul "pieței„ și situația acesteia, indicând în mod concret ascensiunea sau declinul. Analiza PEST folosește patru perspective, care ne dau o structură logică și o viziune asupra mediului extern, care ajută la înțelegerea, prezentarea, discutarea și luarea unei decizii.

PEST este un acronim de la factori Politici, Economici, Sociali și Tehnologici, factori ce sunt folosiți pentru a evalua piața unei unități organizaționale sau de afaceri.

Scopul analizei PEST este acela de a constitui un cadru pentru analiza unei situații, a unei strategii sau unei poziții, direcției unei organizații, a unei propuneri de marketing sau a unei idei.

În cazul nostru, analiza PEST urmărește să identifice care sunt influențele pe care le poate avea mediul extern asupra implementării cu succes a Strategiei Integrate de Dezvoltare Locală. Cei patru factori externi pot constitui, în aceeași măsură, elemente de risc și de oportunități, ce este necesar să fie cunoscute de către implementatorii strategiei și de comunitate pentru a lua măsurile necesare în vederea asigurării succesului și atingerii obiectivelor strategice ce vor determina o dezvoltare armonioasă a municipiului.

Analiza se bazează pe obiectivitate și pe observații coroborate pentru mediul extern local, regional, național și european.

Politic

- Diferența de strategii politice ale partidelor ce fac parte din Consiliul Local poate influența negativ procesul de stabilire a viziunii și obiectivelor strategice precum și procesul de prioritizare a proiectelor propuse, ceea ce poate determina întârzierea unor proiecte importante pentru comunitate;
- Instabilitatea politică la nivel național care influențează politicile de dezvoltare națională și stabilirea priorităților naționale influențează negativ stabilirea politicilor locale care să fie în strânsă corelare cu cele naționale;
- Instabilitatea politică națională influențează negativ stabilirea și lansarea programelor cu finanțare europeană în cadrul programului european 2014 - 2020;
- Modificări legislative frecvente, atât pentru mediul administrativ cât și pentru mediul economic, ce determină greutăți în stabilirea unei strategii de parteneriat în regim public - privat care să contribuie dezvoltarea integrată a comunității;
- Municipiul Suceava este membru al Asociației de Dezvoltare Intercomunitara Zona Metropolitana Suceava ceea ce permite realizarea unei strategii integrate și pe termen lung, care să răspundă nevoilor tuturor stakeholder-ilor;
- Municipiul a fost identificat ca Pol regional OPUS cu specificitate funcțională (turism), respectiv Pol de dezvoltare
- La nivel European, în acord cu Strategia Europa 2020, s-a aprobat Cadrul Strategic Comun (CSC)[136], document strategic ce transpune obiectivele și țintele strategiei Uniunii Europene pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii în acțiuni cheie pentru *Fondul European de Dezvoltare Regionala* (FEDR), *Fondul Social European* (FSE), *Fondul de Coeziune* (FC), *Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurala* (FEADR) și *Fondul European pentru Afaceri Maritime și Pescuit* (FEAMP);
- Acordul de parteneriat 2014 -2020, dintre România și Comisia Europeană, prevede prioritățile pentru utilizarea Fondurilor Europene Structurale și de Investiție (FESI) aferente perioadei de programare 2014-2020.

Economic

- Municipiul Suceava se află în zona cu cele mai mici valori ale populației ocupate în industrie, din regiunea Nord - Est dar cu o valoare superioară celei regionale în agricultură;
- Rata șomajului crescută după anul 2008, anul în care a început criza economică, a determinat migrarea forței de muncă calificate. La nivelul anului 2014, rata de ocupare a resurselor de muncă de la nivelul municipiului Suceava (56,28%) este inferioară situațiilor prezente la nivelul județului Suceava, Regiunii NE și național. Șomerii înregistrați la nivelul municipiul Suceava reprezintă 48,59% din numărul total de șomeri înregistrați la nivel județean;
- Nivelul de calificare a forței de muncă este destul de scăzut și nu răspunde în totalitate nevoii de pe piața muncii;
- S-a constatat, atât la nivel regional cât și local, un regres al economiei care a determinat restructurarea sau restrângerea activităților unor societăți comerciale;
- Județul Suceava, suprapus peste zona istorică a Bucovinei, a cunoscut în ultimii ani o creștere a activității turistice, intrând în conștiința turiștilor ca zonă pentru turismul ecumenic, montan, de agrement etc.;

[136] Cadrului Strategic Comun (CSC) este menit să sprijine stabilirea direcției strategice pentru următoarea perioadă de planificare, din 2014 până în 2020, în statele membre și regiunile lor.

- Municipiul este situat la 40 km de granița cu Ucraina ceea ce dă posibilitatea practicării cooperării transfrontaliere;
- Categoriile de vârstă 40-49 ani și sub 25 ani sunt cele mai afectate de șomaj, acestea reprezintă peste 45% din totalul de șomeri;
- Numărul sectoarelor economice ce oferă locuri de muncă la nivel teritorial este redus, astfel în ultimii ani cele mai multe locuri de muncă disponibile au fost în construcții, transporturi rutiere și comerț;
- Disparități intraregionale privind contribuția la valoarea totală a exporturilor regionale - Județele Iași, Neamț și Suceava asigură 65% din valoarea totală a exporturilor regionale, față de 17,6% asigurată de județele Vaslui și Botoșani - la nivelul anului 2013;
- Județul Suceava reușește să atragă mai mult de 50% dintre vizitatori in mediul rural și nu în mediul urban[137], fenomen explicat prin existenta, preponderent în zona rurală, a mănăstirilor aflate în patrimoniul mondial UNESCO;
- se remarca existenta în municipiul Suceava a Băncii de Resurse Genetice Vegetale (Banca de Gene), scopul acesteia fiind explorarea, colectarea, evaluarea și conservarea resurselor genetice vegetale;
- Județul Suceava se remarcă, la nivel regional, la producția agricolă animală (25% în anul 2012) și producția agricolă vegetală (16%).

Social

- Suceava se află în regiunea Nord - Est, care înregistrează al doilea nivel (după regiunea Sud-Vest) al ratei de sărăciei absolute (ponderea numărului de persoane aflate sub pragul absolut de sărăcie din totalul populației), de 6,6%, de circa 4 ori mai mare decât cel din Regiunea București-Ilfov;
- În regiune se înregistrează cea mai mare pondere a populației sărace (conform definiției sărăciei absolute) din totalul populației sărace din Romania - 22,5%; de 6,5 ori mai mult față de Regiunea București-Ilfov;
- Rata sărăciei severe în regiune este de 0,5%, în scădere de la 1,3% (2010). Cu această valoare regiunea Nord-Est se poziționează pe penultimul loc dintre regiunile țării;
- În mediul urban al regiunii Nord-Est, 40,4% din populație trăiește în zone dezavantajate sau marginalizate;
- Județul Suceava se află pe ultimul loc la valoarea salariului mediu, conform INS. Câștigul salarial înregistrat la nivelul județului Suceava cunoaște un trend de creștere ca cel înregistrat la nivel regional și național, dar valorile sunt cu aprox. 6% mai mici decât la nivel regional și aprox. 20% decât la nivel național;
- Analizând evoluția populației municipiului Suceava între recensămintele din 2002 și 2011, observăm o scădere puternică a numărului locuitorilor, cu peste 16 mii de persoane. La 1 ianuarie 2015 populația municipiului Suceava era de 115.918 locuitori (se remarcă o creștere), ceea ce reprezintă 15,61% din populația totală a județului, respectiv 35,77% din populația urbană a județului Suceava;
- La nivelul țării asistăm la un proces de îmbătrânire demografică a populației. Urmărind comparativ proporțiile pe grupe de vârstă la 1 ianuarie 2015, cu 1 ianuarie 2007, se constată că și în județul Suceava există tendința de îmbătrânire a populației. Același trend se regăsește și la nivelul municipiului. Fenomenul de îmbătrânire a populației indică agravarea dezechilibrului demografic, în condițiile

[137] Planul de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2014-2020

în care acest fenomen are implicații deosebit de complexe asupra societăților, antrenând, pe lângă modificarea structurii populației, o sumă întreagă de schimbări: de la sistemul de pensii, la securitatea socială, sistemul de sănătate sau obiceiurile de consum;

- Există diferențe importante de acoperire regională a serviciilor de sănătate, conform Planului de Management în sănătate, zonele cel mai slab acoperite cu personal medical fiind cele din Nordul și Estul țării. Cabinetele medicale din municipiu sunt în număr redus față de nevoile reale având în vedere că la nivelul municipiului există 48 de unități școlare iar cabinete medicale școlare și studențești sunt în număr de 12, și de faptul că se constată îmbătrânirea demografică a populației;
- La nivelul municipiului nu există: centre pentru persoanele fără adăpost, centru de zi pentru persoanele vârstnice, structuri de economie socială pentru tinerii care părăsesc sistemul de protecție, persoane cu dizabilități etc;
- Municipiul Suceava se confruntă cu probleme de mediu, cum ar fi calitatea scăzută a aerului datorită poluării cu pulberi în suspensie, trafic intens și aglomerat, nivelul crescut de zgomot ambiental, emisii de gaze cu efect de seră, solul poluat, generarea de deșeuri. Aceste *probleme de mediu au consecințe semnificative asupra sănătății umane, calității vieții cetățenilor și asupra performanțelor economice ale orașului, respectiv asupra dezvoltării durabile a localității.*

Tehnologici

- În anul 2008, Universitatea "Ștefan cel Mare" a fost acreditată ca instituție de cercetare - dezvoltare, fiind componentă a sistemului de cercetare - dezvoltare de interes național;
- Facultățile din cadrul Universității au obținut, în intervalul 1975 - 2016, sute de premii, distincții pentru cercetare și inovare și derulează programe de cercetare cu universități din statele europene;
- Conform Studiului în rândul agenților economici din municipiul Suceava, companiile cu 10-49 angajați au avut deja parteneriate cu centre de cercetare/universități în proporție de 53,85%, în vreme ce doar 26,92% din companiile mici au făcut acest lucru;
- Municipiul Suceava este un important nod rutier național ca urmare a poziționării sale pe rutele comerciale de legătură dintre România, Ucraina și Republica Moldova, acesta este parte a rețelei rutiere TENT-T Sascut-Bacău-Roman-Fălticeni-Suceava-Siret E85 (DN2);
- Municipiul Suceava este parte și a coridorului feroviar TEN-T (trans-european transport network);
- În cadrul Master Planului General de Transport al României, se propune modernizarea terminalului CFR Marfă pentru creșterea eficienței, reducerea costurilor și timpului de tranzit, dar și pentru a promova creșterea economică din Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020. Suceava oferă o oportunitate pentru o dezvoltare continuă, dar și pentru încurajarea traficului intermodal pe coridorul IX. Acest proiect este programat pentru implementare in perioada 2015-2020 de către CFR SA și CFR Marfă, împreună cu sectorul privat;
- Legătura aeriană este asigurată prin aeroportul internațional Ștefan cel Mare Suceava, amplasat în orașul Salcea la aproximativ 15 km est de municipiul Suceava. Accesul rutier le aeroport este asigurat de drumul național DN 29 (E58) și de drumul județean DJ 290A.

PARTEA I

Contextul urban/Identificarea principalelor probleme şi provocări la nivel local

Capitol 2. Strategii şi politici sectoriale pe care se bazează SIDU

Baza conceptuală a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava 2016-2023 este convergentă cu cea promovată de documentele strategice de la nivel județean, regional și național. Astfel, SIDU a fost elaborată în corelare cu următoarele documente/strategii:

Nivel	Document
Local	✓ Strategia de Dezvoltare a Zonei Metropolitane Suceava pentru perioada 2014-2020; ✓ Strategia de Dezvoltare a arealului urban Suceava-Botoșani pentru perioada 2014-2020; ✓ Planul Urbanistic General al municipiului Suceava, reactualizat 2016; ✓ Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al municipiului Suceava 2017-2030; ✓ Planul local de Acțiune pentru Energie Durabilă 2013-2020; ✓ Strategia de Dezvoltare Culturală și Creativă a Municipiului Suceava 2015-2025; ✓ Planuri locale de acțiuni întocmite pentru proiectele derulate de municipiul Suceava în cadrul programelor URBACT și HORIZON 2020; ✓ Planul Integrat de Dezvoltare Urbană a municipiului Suceava 2007-2014; ✓ Strategia locală de Dezvoltare Durabilă a municipiului Suceava 2009-2015.
Județean	✓ Strategia de Dezvoltare economică și socială a județului Suceava, perioada 2011-2020
Regional	✓ Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020.
Național	✓ Strategia de dezvoltare teritorială a României 2030; ✓ Acord de parteneriat 2014-2020 semnat între România și Comisia Europeană - documentul ce prezintă modul în care vor fi folosite fondurile europene structurale și de investiții în perioada de programare 2014-2020
European	✓ Strategia Europa 2020

Structura capitolului este următoarea:

- *Viziune și principalele obiective strategice prezentate în cadrul fiecărui document;*
- *Principalele măsuri/programe de implementare/obiective specifice identificate în cadrul fiecărui document;*
- *Concluzii și oportunități de dezvoltare pentru municipiul Suceava în contextul documentelor strategice prezentate.*

- *Nivel local*

1. Strategia de Dezvoltare a Zonei Metropolitane Suceava pentru perioada 2014-2020

Viziune: "Zona Metropolitană Suceava va fi, la orizontul anului 2027, motorul de dezvoltare al Moldovei de Nord, o punte de legătură între Moldova, Bucovina și Transilvania și o comunitate urbană accesibilă, atractivă, deschisă și durabilă".

Ținte specifice pentru Zona Metropolitană Suceava în anul 2020:

- Pol turistic și cultural al Moldovei de Nord;
- Hub transfrontalier de transport;
- Pol de atragere a investițiilor;
- Comunitate ECO;
- Comunitate modernă și incluzivă.

Direcții de acțiune strategică:

1. Creșterea accesibilității orașelor și susținerea mobilității urbane;
2. Sprijinirea dezvoltării economiei Zonei Metropolitane Suceava;
3. Îmbunătățirea calității mediului în Zona Metropolitană Suceava;
4. Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare din Zona Metropolitană Suceava;
5. Asigurarea accesului cetățenilor din Zona Metropolitană Suceava la servicii educaționale, medicale și sociale de calitate;
6. Regenerare urbană prin investiții integrate;
7. Asigurarea bunei guvernanțe și creșterea capacității administrative la nivel local.

Măsurile aferente direcțiilor de acțiune:

1.1 Asigurarea accesibilității Zonei Metropolitane Suceava la polii naționali și internaționali și la principalele rețele de transport;
1.2 Creșterea mobilității în interiorul Zonei Metropolitane Suceava;
1.3 Asigurarea conexiunii municipiului Suceava cu zona peri-urbana și rurală înconjurătoare (inclusiv extinderea și modernizarea sistemului de transport în comun);
2.1 Crearea unui mediu de afaceri atractiv, competitiv și inovativ în Zona Metropolitană Suceava;
2.2 Dezvoltarea infrastructurii de sprijin a mediului de afaceri din Zona Metropolitană Suceava;
2.3 Valorificarea multiculturalității și a patrimoniului cultural și promovarea turismului în Zona Metropolitană Suceava;
2.4 Investiții în oameni și în competențe;
3.1 Protejarea biodiversității, peisajului și asigurarea calității factorilor de mediu din Zona Metropolitană Suceava;
3.2 Implementarea managementului riscurilor în Zona Metropolitană Suceava;
3.3 Implementarea managementului integrat al deșeurilor din Zona Metropolitană Suceava;
3.4 Creșterea eficienței energetice a clădirilor din Zona Metropolitană Suceava;
3.5 Stimularea producerii și utilizării energiilor regenerabile în Zona Metropolitană Suceava;
3.6 Extinderea și modernizarea infrastructurii de agrement și sportive din Zona Metropolitană Suceava;
4.1 Asigurarea accesului locuitorilor Zonei Metropolitane Suceava la rețelele de apă și canalizare;
4.2 Asigurarea accesului locuitorilor Zonei Metropolitane Suceava la rețelele de energie electrică și termică;

4.3 Asigurarea accesului locuitorilor Zonei Metropolitane Suceava la rețelele de gaze naturale;
4.4 Creșterea siguranței cetățenilor și prevenirea criminalității și a infracționalității în locurile publice din Zona Metropolitană Suceava;
5.1 Asigurarea accesului la infrastructura și servicii de educație de calitate pentru toți locuitorii Zonei Metropolitane Suceava;
5.2 Asigurarea accesului la infrastructura și servicii de sănătate de calitate pentru toți locuitorii din Zona Metropolitană Suceava;
5.3 Asigurarea accesului la infrastructura și servicii sociale de calitate și combaterea sărăciei în Zona Metropolitană Suceava;
6.1 Asigurarea unor spații urbane de calitate și oportunități de asistență socială;
6.2 Sprijinirea unor proiecte integrate de regenerare urbană durabilă;

7.1 Întărirea cooperării între administrațiile publice și cetățeni și creșterea transparenței activității autorității publice locale în localitățile din Zona Metropolitană Suceava.

2. Strategia de Dezvoltare a arealului urban Suceava-Botoșani pentru perioada 2014-2020

Documentul are 7 obiective strategice, fiecare obiectiv având priorități, măsuri și direcții de acțiune regionale.

Obiective strategice:

1. Dezvoltarea durabilă integrată a Arealului Urban Botoșani-Suceava;
2. Creșterea eficienței energetice a sectorului public și privat din Arealul Urban Suceava-Botoșani;
3. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii Arealului Urban Botoșani-Suceava;
4. Îmbunătățirea mediului economic din Arealul Urban Suceava-Botoșani;
5. Dezvoltarea durabilă a turismului;
6. Îmbunătățirea condițiilor de mediu și managementul riscurilor;
7. Dezvoltarea capacității administrative și creșterea calității serviciilor administrației publice locale.

Priorități aferente obiectivelor strategice:

1.1 Îmbunătățirea mediului urban;
1.2 Îmbunătățirea mobilității la nivelul Arealului Urban Botoșani-Suceava;
2.1 Creșterea eficienței energetice a sectorului public;
2.2 Creșterea eficienței energetice a sectorului privat;
3.1 Creșterea accesibilității și conectivității Arealului Urban Botoșani-Suceava la rețeaua majoră de transport;
3.2 Modernizarea și reabilitarea drumurilor de importanță metropolitană;
3.3 Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii educaționale și creșterea calității actului educațional;
3.4 Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de sănătate și creșterea calității serviciilor medicale;
3.5 Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de servicii sociale și combaterea sărăciei;
3.6 Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii sportive;
4.1 Dezvoltarea infrastructurii specifice inovării și cercetării;
4.2 Creșterea competitivității IMM-urilor;

5.1 Valorificarea durabilă a patrimoniului cultural cu potențial turistic;

5.2 Crearea/modernizarea infrastructurii specifice de turism și promovarea potențialului turistic local în vederea creșterii atractivității și competitivității Arealului Urban;

6.1 Reabilitarea siturilor industriale poluate și abandonate;

6.2 Reabilitarea/extinderea rețelelor de apă și canalizare la nivel local;

6.3 Creșterea capacității de intervenție în situații de urgență și managementul riscurilor;

7.1 Creșterea capacității administrative și a eficienței administrației și serviciilor publice;

7.2 Îmbunătățirea capacității de planificare teritorială și reglementare urbanistică.

3. Planul Urbanistic General al municipiului Suceava

Planul Urbanistic General se elaborează cu **scopul** :

- stabilirii direcțiilor, priorităților și reglementărilor de amenajare a teritoriului și dezvoltare urbanistică a localităților;
- utilizării raționale și echilibrate a terenurilor necesare funcțiunilor urbanistice;
- precizării zonelor cu riscuri naturale (alunecări de teren, inundații, neomogenități geologice, reducerea vulnerabilității fondului construit existent);
- evidențierii fondului construit valoros și a modului de valorificare a acestuia în folosul localității;
- creșterii calității vieții, cu precădere în domeniile locuirii și serviciilor.

În conținutul documentației se regăsesc următoarele **categorii de probleme**:

- probleme principale rezultate din analiza situației existente, disfuncționalități și priorități de intervenție în teritoriu;
- zonificarea funcțională a teritoriului localității și stabilirea regimului juridic al acestora printr-un sistem de reglementări și servituți adecvate;
- volumul și structura potențialului uman, resurse de muncă;
- potențialul economic al localității;
- organizarea circulațiilor și a transporturilor;
- echiparea tehnico-edilitară;
- reabilitarea, protecția și conservarea mediului;
- condiții și posibilități de realizare a obiectivelor de utilitate public.

În urma studiului și a propunerilor de soluționare a acestor categorii de probleme menționate mai sus, materialul oferă un instrument de lucru la îndemâna administrației publice locale în următoarele domenii: proiectare, administrație centrală și locală, agenți economici, colectivități sau persoane particulare beneficiare.

Prevederile Planul Urbanistic General care va fi aprobat se preiau și se detaliază în documentațiile ce urmează a se elabora pentru părți componente ale teritoriului (Planul Urbanistic Zonal sau Planul Urbanistic de Dezvoltare).

4. Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Suceava

Viziune: „În anul 2025 orașul Suceava va avea un sistem de transport viabil și durabil, care sprijină dezvoltarea și economia locală. Sistemul de transport va contribui la îmbunătățirea sănătății, siguranței și a calității vieții tuturor locuitorilor și vizitatorilor Sucevei."

Obiective:

1. Sprijinirea creșterii și competitivității economice prin dezvoltarea unui sistem de transport fiabil și eficient;
2. Combaterea poluării și a schimbărilor climatice prin dezvoltarea și încurajarea modurilor de transport nepoluante și prin reducerea dependenței față de automobil;
3. Îmbunătățirea mobilității în oraș pentru toți utilizatorii, prin reabilitarea infrastructurii suport a sistemului de transport, prin amelioarea accesibilității acestuia și prin îmbunătățirea conectivității la nivelul structurii urbane;
4. Îmbunătățirea siguranței și sănătății celor care locuiesc și lucrează în municipiul Suceava prin ameliorarea siguranței drumurilor, a siguranței mijloacelor de transport public și prin promovarea modurilor de deplasare active (mers pe jos, mers cu bicicleta;
5. Îmbunătățirea calității vieții celor care locuiesc, lucrează și vizitează municipiul Suceava și de asemenea îmbunătățirea imaginii orașului Suceava, prin promovarea investițiilor în transport/mobilitate care evidențiază/întăresc calitățile cadrului urban și ale mediului natural și de asemenea ambianța orașului.

5. Planul local de Acțiune pentru Energie Durabilă

Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă (PAED), document elaborat în anul 2013, reprezintă un document programatic, care definește acțiunile și măsurile ce vor fi întreprinse la nivel local, în vederea atingerii obiectivului general de reducere a emisiilor de CO_2 cu cel puțin 20% până în anul 2020, față de anul de referință ales (și anume anul 2005).

Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă se sprijină pe un inventar de bază al emisiilor de CO_2 pentru a identifica domeniile de acțiune cu potențialul cel mai ridicat de eficientizare a consumurilor de energie traduse în scăderea emisiilor echivalente de CO_2, domenii aflate în responsabilitatea sau în sfera de intervenție a autorităților locale din Municipiul Suceava.

Obiectivul general al Planului de Acțiune pentru Energie Durabilă este de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră cu cel puțin 20% până în anul 2020 pe raza Municipiului Suceava în vederea îmbunătățirii performanțelor energetice existente sau dezvoltării de construcții, instalații, echipamente și tehnologii cu eficiență energetică performantă, incluzând sursele regenerabile de energie viabile.

Obiective specifice Plan de Acțiune pentru Energie Durabilă (PAED):

1. *Creșterea performanțelor energetice a clădirilor publice în vederea îmbunătățirii confortului termic, reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră;*
2. *Creșterea eficienței energetice a sistemului de termoficare public în vederea conformării cu standardele de mediu privind emisiile în atmosferă;*
3. *Dezvoltarea energetică durabilă a municipiului Suceava în vederea creșterii eficienței energetice, utilizării eficiente a resurselor, creșterii ponderii resurselor regenerabile și protejării mediului exterior;*
4. *Creșterea gradului de eficiență energetică a sistemului public de iluminat în vederea reducerii emisiilor poluante de CO_2, creșterii siguranței în trafic, reducerii costurilor și creșterii duratei de funcționare a sistemului;*
5. *Îmbunătățirea transportului public din municipiul Suceava în vederea asigurării unui transport urban mai sigur și eficient;*

6. *Dezvoltarea urbană durabilă a municipiului Suceava în vederea creșterii calității vieții la nivel local.*

În vederea realizării dezideratelor de reducere a emisiilor de CO_2 pentru municipiul Suceava, se propun 6 **Direcții Strategice de Dezvoltare** (aferente obiectivelor specifice):

DS.1 Reabilitarea termică a clădirilor publice;

DS.2 Termoficare;

DS.3 Furnizarea de energie (inclusiv regenerabilă);

DS.4 Iluminat public;

DS.5 Transport public;

DS.6 Planificare urbană.

6. Strategia de Dezvoltare Culturală și Creativă a Municipiului Suceava 2015 - 2025

Obiectivul strategic general al municipiului Suceava în ceea ce privește sectorul cultural este îmbunătățirea semnificativă a calității vieții cetățenilor suceveni și a vizitatorilor orașului printr-o viață culturală diversă și dinamică.

Detaliile sunt asigurate de **9 obiective specifice**:

1. Dezvoltarea infrastructurii culturale a municipiului Suceava prin modernizarea, extinderea și construcția de noi edificii, spații sau amenajamente care să permită găzduirea și desfășurarea de activități cu caracter cultural;
2. Comunicarea și cooperarea extinsă între autoritățile administrației locale, autoritățile administrative din zona metropolitană extinsă a Sucevei, autoritățile la nivel județean, instituțiile de învățământ, atât la nivel preuniversitar cât și universitar, societatea civilă precum și mediul de afaceri, pentru o agendă culturală bogată a orașului care pune cetățeanul și comunitatea în centrul preocupărilor;
3. Întărirea capacității instituționale a organismelor și organizațiilor publice cu scop cultural, ca factor esențial în furnizarea unei oferte culturale cetățenilor. Acest demers presupune reducerea dependenței acestor instituții de un sistem de subvenționare, alocarea inteligentă și eficientă de resurse și reducerea decalajului major între oferta culturală, orizontul de așteptare și pretențiile publicului;
4. Consolidarea patrimoniului cultural și istoric, material și imaterial, prin acțiuni de restaurare, prezervare, protejare, informare etc., pentru asigurarea moștenirii culturale către generațiile viitoare;
5. Valorificarea potențialului patrimoniului cultural existent, inclusiv și în mod special a relației cu zona culturală a Bucovinei prin acțiuni și inițiative care scot în evidență valorile și frumusețea acestei regiuni;
6. Promovarea inovației educaționale în sectorul de învățământ, ca factor esențial de construire și transmitere a culturii. Acest obiectiv presupune lărgirea sferei de competență a instituțiilor de învățământ și creșterea nivelului de implicare a acestora în viața culturală a orașului;
7. Identificarea și valorificarea oportunităților de finanțare a sectorului cultural inclusiv, dar fără a se limita la ajutoare financiare nerambursabile naționale, structurale, europene sau din alte surse internaționale, granturi și concursuri private, donații, împrumuturi preferențiale sau utilizarea instrumentelor oferite de piața de capital;
8. Explorarea identității culturale locale într-un context de multiculturalitate, cu o puternică dimensiune europeană, prin deschidere la dialog și formarea unor conexiuni durabile cu parteneri străini din orice categorie, de la municipalități

sau instituții guvernamentale străine, până la organizații non-guvernamentale, instituții cu scop educațional sau chiar persoane;

9. Depunerea candidaturii orașului Suceava la inițiativa „Capitală Europeană a Culturii 2021" a Uniunii Europene. Acest obiectiv constituie un corolar și un factor accelerator al atingerii celorlalte obiective specifice strategice ale orașului și ale comunității în ansamblu.

Măsurile prioritare ale Strategiei de Dezvoltare Culturală și Creativă a Municipiului Suceava 2015 - 2025 sunt următoarele:

1. *Abordarea problematicii dezvoltării culturii într-o formulă instituționalizată și depolitizată;*
2. *Reformarea ofertei culturale pentru a marca trecerea de la un sistem dependent de subvenții la unul care generează valoare și venituri și se auto susține,*
3. *Alocarea din bugetul local a resurselor necesare pentru dezvoltarea obiectivelor propuse in prezenta strategie și realizarea de investiții rentabile în sectorul cultural în baza potențialului evidențiat în acest document strategic;*
4. *Crearea unei structuri operaționale care să se ocupe de implementarea strategiei culturale a orașului Suceava 2015-2025 și internaționalizarea orașului Suceava;*
5. *Crearea unei structuri non-profit care să stimuleze implicarea tuturor entităților prezente la nivel local în vederea stimulării vieții culturale și creative a municipiului;*
6. *Identificarea de formule de finanțare și demararea lucrărilor pentru infrastructuri esențiale orașului: Sala Polivalentă Curtea Domnească Amenajarea Parcului Zamca Parcul Șipote Amenajarea Râului Suceava Muzeul de Artă.*

Reabilitarea infrastructurii culturale existente: Cetatea de Scaun a Sucevei, Casa de Cultura a Sindicatelor, Muzeul Satului, Sala de spectacole „Dom Polski", Biblioteca I.G. Sbierea - digitalizarea acesteia, Curtea Domnească.

7. Planuri locale de acțiuni întocmite pentru proiectele derulate de municipiul Suceava în cadrul programelor URBACT (Piețe urbane sustenabile) și HORIZON 2020

Piețe urbane sustenabile - URBACT

Viziune: "În anul 2025, piețele municipiului Suceava vor deveni un spațiu autentic și prietenos, aprovizionat cu produse locale diversificate, cu dotări moderne și salubre, reprezentând un loc de socializare atât pentru localnici cât și pentru turiști!"

Obiective specifice:

1. Crearea premiselor pentru derularea activității de comerț la standarde europene in piețele din Municipiul Suceava;
2. Promovarea utilizării surselor alternative de energie pentru asigurarea funcționării piețelor din municipiul Suceava în vederea asigurării conceptului de „low carbon economy";
3. Promovarea conceptului de electromobilitate pentru funcționarea piețelor din Municipiul Suceava și a activităților adiacente acestora;
4. Schimbarea mentalității la nivel local vis a vis de conceptul de "piață sustenabilă";
5. Dezvoltarea economiei locale;
6. Creșterea atractivității turistice pentru piața și produsele tradiționale.

Acțiunile propuse pentru implementare în perioada 2014-2020 sunt:

1.1. Reabilitarea și modernizarea infrastructurii piețelor din Municipiul Suceava;

1.2. Asigurarea dotărilor, facilităților și utilităților corespunzătoare pentru piețele din Municipiul Suceava;

1.3. Asigurarea accesibilității, sistematizarea traficului rutier și pietonal in zonele adiacente piețelor din Municipiul Suceava;

1.4. Organizarea cu caracter de permanență (săptămânal) a piețelor in aer liber pentru produse tradiționale și producători locali;

2.1 Introducerea sistemelor de asigurare a utilităților (in special iluminat și încălzire) folosind surse de energie alternativă , regenerabilă;

3.1 Achiziționarea de vehicule alternative(electrice) necesare pentru activități de administrare a piețelor, transport și distribuție marfă precum și pentru cetățeni/consumatori;

3.2 Implementarea unui transport public local cu autobuze electrice și stabilirea unor măsuri de încurajare a utilizării mijloacelor de transport în comun electrice in mod special pentru activitățile cotidiene;

1.1 Educarea ecologică a cetățenilor și in special a tinerilor prin campanii de promovare, informare publică , prin inițiere de proiecte de inventică și prin stabilirea unei curricule de curs în cadrul programelor școlare de pregătire profesională;

1.2 Promovarea conceptului de piață sustenabilă la nivel local prin organizarea unui eveniment local anual - Ziua Internațională a Piețelor;

1.3 Promovarea conceptului de Piață sustenabilă prin mijloace media;

5.1 Acordarea de facilități la nivel local/județean pentru demararea/dezvoltarea afacerilor producătorilor locali;

6.1 Promovarea pieței tradiționale locale prin intermediul operatorilor din turism;

6.2 Implementarea conceptului de piață ca loc de socializare.

Promovarea și implementarea vehiculelor electrice și a infrastructurii de încărcare în municipiul Suceava - EVUE

Ca urmare a elaborării Planului Local de Acțiune în cadrul proiectului EVUE - Vehicule electrice în orașele europene în anul 2012, ulterior în anul 2013, Municipiul Suceava a elaborat o documentație tehnică în vederea obținerii finanțării nerambursabile, prin intermediul Programului de cooperare româno-elevețian, pentru achiziționarea de vehicule electrice, biciclete electrice și montarea de puncte de încărcare pentru vehicule electrice.

In luna iulie 2015 a fost semnat contractul de finanțare pentru proiectul „Electromobilitate - vehicule electrice pentru o municipalitate verde", astfel încât cea mai importantă acțiune din planul elaborat în cadrul proiectului EVUE este în faza de implementare.

Obiective specifice:

1. Stimularea utilizării VE prin crearea unei infrastructuri de încărcare, prin instalarea de puncte de încărcare în parcări publice și private;
2. Planificarea implementării unui sistem specific de operare a VE;

3. Adoptarea transportului electric la nivelul transportului public local, în proporție de 85% din capacitatea totală și măsuri de încurajare a utilizării mijloacelor electrice de transport public local;
4. Promovarea utilizării VE la nivelul instituțiilor publice prin achiziționarea de VE;
5. Introducerea transportului electric în cadrul serviciilor de transport urban cu taxi, în proporție de 15% din totalul mijloacelor autorizate;
6. Promovarea unor măsuri legislative și financiare favorabile achiziționării și folosirii de VE pentru stimularea transportului electric în sectorul privat;
7. Acordarea de sprijin investițiilor publice și private în domeniul energiei durabile pentru crearea unor facilități de încărcare a VE în sistemul public din surse de energie regenerabilă;
8. Informarea publică a cetățenilor în scopul educării ecologice și a utilizării VE, a mijloacelor de transport alternative.

Activitățile aferente obiectivelor specifice sunt:

1.1 Instalarea unei rețele de puncte de încărcare VE, alocarea și semnalizarea locurilor de parcare aferente exclusiv pentru VE;
1.2 Instalarea de puncte de încărcare în spații publice subterane;
1.3 Alocarea și semnalizarea vizibilă a unor locuri de parcare destinate exclusiv VE în parcările publice;

2.1 Consultarea partenerilor din GLSU pentru realizarea și agreerea unui plan strategic concret pentru implementarea unui sistem specific operării VE;

3.1 Demararea implementării unui transport public local cu autobuze electrice și stabilirea unor măsuri de încurajare a utilizării mijloacelor de transport în comun electrice;

4.1 Achiziționarea de VE de către Primăria Municipiului Suceava, pentru a oferi un exemplu de bună practică celorlalte instituții publice și de învățământ;

5.1 Adaptarea regulamentelor de transport urban cu taxi în vederea stimulării achiziționării de VE în cadrul furnizorilor de servicii de taxi;

6.1 Inițierea unui HCL pentru introducerea parcării cu plată pentru toate vehiculele convenționale și scutirea de la plata parcării a VE în spațiul public;
6.2 Identificarea de surse financiare nerambursabile pentru sporirea parcului de VE în detrimentul vehiculelor convenționale și popularizarea acestora la nivelul sectorului privat;
6.3 Stimularea transportului electric în sectorul privat prin achiziționarea de VE de către companii particulare;
6.4 Inițierea unui HCL pentru introducerea unor stimulente fiscale (scutiri de impozite/taxe) favorabile achiziției de VE;
6.5 Promovarea VE la nivel național prin inițierea unor proiecte și propuneri legislative;

7.1 Promovarea surselor de energie verde la nivel național și local prin inițiative legislative și prin proiecte;
7.2 Realizarea și gestionarea unui sistem de monitorizare a energiei electrice vândute/consumate în scopul operării VE și a energiei electrice produse din resurse regenerabile la nivelul municipiului Suceava, pentru asigurarea unui echilibru favorabil energiei curate;

8.1 Educarea ecologică a tinerilor prin campanii de promovare, prin inițiere de proiecte de inventică și prin stabilirea unei curricule de curs în cadrul orelor școlare;
8.2 Promovarea VE la nivel local prin organizarea unui eveniment local vizibil - distribuire de materiale publicitare;
8.3 Promovarea proiectului prin mijloace media.

8. Planul Integrat de Dezvoltare Urbană a municipiului Suceava
Obiectiv general: "Diminuarea disparităților dintre zonele mai puțin dezvoltate și cele dezvoltate ale municipiului prin accesibilitate și mobilitate în condiții de siguranță și prin susținerea dezvoltării economice în vederea susținerii poziției de pol de dezvoltare a municipiului Suceava".

Obiectivul general este susținut de **3 obiective strategice:**

OS1. Creșterea condițiilor de accesibilitate și mobilitate, în condiții de siguranță, la nivelul polului de dezvoltare, până în 2015, prin crearea și reabilitarea obiectivelor de intervenție specifice infrastructurii stradale pietonale și de transport public;

OS2. Sprijinirea dezvoltării domeniilor economice cu valoare adăugată mare care susțin identitatea locală a polului de dezvoltare, la nivelul acestuia, până în 2015;

OS3. Eficientizarea și dezvoltarea serviciilor publice în rezolvarea problemelor comunitare la nivelul polului de dezvoltare până în 2015.

9. Strategia locală de Dezvoltare Durabilă a municipiului Suceava 2009-2015
Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a municipiului Suceava 2016-2020 continuă direcțiile de dezvoltare ale perioadei anterioare de programare, astfel se realizează o abordare continuă a dezvoltării durabile a Municipiului Suceava.

Viziune: "Construirea și afirmarea identității europene a municipiului Suceava prin dezvoltare și consolidare ca centru economic puternic, stabil și diversificat, capabil să asigure prosperitate și creștere a calității vieții, precum și prin valorificarea potențialului turistic - motor al dezvoltării locale și pol al integrării europene".

Obiective strategice și specifice:

1. Consolidarea infrastructurii urbane, protejând în același timp condițiile de mediu (cod: CIM):

CIM 1.1 Reabilitare urbană;

CIM 1.2 Dezvoltarea și reabilitarea sistemului de utilități publice;

CIM 1.3 Dezvoltarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de transport;

CIM 1.4 Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de mediu;

2. Creșterea competitivității economiei locale și dezvoltarea mediului de afaceri (cod: CEL):

CEL 2.1 Sprijinirea creării IMM-urilor și microîntreprinderilor și a dezvoltării celor existente;

CEL 2.2 Încurajarea activităților de inovare tehnică și tehnologică și a transferului de tehnologii către IMM-uri, în corelare cu cerințele actuale de protecție a mediului;

CEL 2.3 Dezvoltarea și modernizarea ofertei de produse specifice, în conformitate cu resursele și oportunitățile de care dispune zona;

CEL 2.4 Dezvoltarea serviciilor asistență și consultanță pentru afaceri;

CEL 2.5 Sprijinirea dezvoltării resurselor umane;

3. Dezvoltarea de noi servicii turistice în vederea valorificării potențialului turistic local (cod: DST):

DST 3.1 Reabilitarea și semnalizarea corespunzătoare a obiectivelor turistice;

DST 3.2 Promovarea potențialului turistic al orașului;

DST 3.3 Realizarea de noi investiții în domeniul turismului;

DST 3.4 Stimularea turismului de afaceri;

4. Dezvoltarea și utilizarea eficientă a capitalului uman, adaptarea calificărilor și a nivelelor de calificare la cerințele pieței și includerea socială a categoriilor dezavantajate (cod: DCU).

DCU 4.1 Educarea și formare continuă;

DCU 4.2Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de sănătate și asistență socială;

DCU 4.3 Creșterea importanței actului de cultură și rolului acestuia în societate;

DCU 4.4 Promovarea activităților și manifestărilor sportive și dezvoltarea structurilor de agrement;

DCU 4.5 Creșterea securității sociale;

DCU 4.6 Societate civilă.

- *Nivel județean:*

Strategia de Dezvoltare economică și socială a județului Suceava, perioada 2011-2020

Viziune: "În anul 2020, județul Suceava va fi un județ care s-a dezvoltat durabil, valorificând potențialul economic existent", în scopul:

- asigurării echilibrului între sistemele socio-economice și potențialul natural;
- existenței unei forțe de muncă calificate, pentru care există un număr suficient de locuri de muncă bine plătite;
- creșterii competitivității județului, prin dezvoltarea sectoarelor economice existente, în vederea eliminării disparităților economice intra- și interregionale;
- diversificării economiei județului, prin valorificarea eficientă, ecologică și durabilă a patrimoniului natural, cultural-istoric și uman și poziționării geografice în zonă de frontieră;
- îmbunătățirii continue a nivelului de trai al cetățenilor județului, asigurându-le acces egal la utilități și servicii publice calitativ superioare;
- implicării active a instituțiilor pentru dezvoltarea economică și socială echilibrată a județului, consultând democratic comunitatea, partenerii sociali și mediul de afaceri în procesul decizional.

Obiectivul general al Strategiei de Dezvoltare economică și socială a județului Suceava în perioada 2011-2020 constă în dezvoltarea durabilă a județului Suceava prin valorificarea potențialului existent, diversificarea și extinderea activităților economico-sociale,în vederea creșterii nivelului de trai al locuitorilor.

Obiective strategice:

1. Valorificarea poziției strategice a județului Suceava la frontiera Uniunii Europene, prin eliminarea disparităților economice și sociale intra și interregionale (naționale și europene), precum și a disparităților dintre mediul urban și cel rural în cadrul județului;

2. Valorificarea eficientă, ecologică și durabilă a patrimoniului natural și antropic al județului Suceava;
3. Creșterea competitivității economice a județului Suceava prin diversificarea economiei și promovarea turismului, în vederea creării de noi de loc de muncă, cu reflectare directă în creșterea nivelului de trai al populației;
4. Dezvoltarea și utilizarea eficientă a capitalului uman, adaptarea calificărilor profesionale la cerințele pieței și creșterea incluziunii sociale.

Obiective specifice:

1. *Dezvoltarea echilibrată a infrastructurii, coordonată cu implementarea sistemelor adecvate de management al capitalului natural și de prevenire și gestionare a riscurilor naturale;*
2. *Gestionarea eco-eficientă a consumului de resurse și valorificarea maximală a acestora prin promovarea unor practici de consum și producție care să permită o creștere economică sustenabilă pe termen lung și crearea de noi locuri de muncă;*
3. *Dezvoltarea sectorului educațional, promovarea educației formale și non-formale și a unui stil de viață sănătos;*
4. *Crearea condițiilor pentru o piață a muncii flexibilă, în care oferta de muncă este adaptată permanent cerințelor angajatorilor și promovarea accesului egal la servicii sociale și de sănătate de calitate;*
5. *Creșterea contribuției economiei rurale la dezvoltarea județului prin stimularea spiritului antreprenorial și valorificarea resurselor specifice spațiului rural;*
6. *Promovarea și valorificarea resurselor turistice ale județului Suceava;*
7. *Dezvoltarea capacității administrative la nivelul județului Suceava;*
8. *Creșterea gradului de acces și utilizare a tehnologiilor informației și comunicării la nivelul județului Suceava;*
9. *Dezvoltarea infrastructurii culturale și valorificarea moștenirii culturale și istorice existente la nivelul județului Suceava;*
10. *Îmbunătățirea continuă a relațiilor internaționale și dezvoltarea parteneriatelor intra și inter-regionale.*

- *Nivel regional*

Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020

Viziune: „În anul 2022 Regiunea Nord-Est va fi un loc mai atractiv pentru a investi, a lucra și a locui!".

Obiectiv general: Derularea în Regiunea Nord-Est a unui proces de creștere economică durabilă, favorabil creșterii competitivității economice și incluziunii sociale, care să conducă la o diminuare a decalajelor existente față de celelalte regiuni ale României.

În acest context ținta propusa pentru anul 2022 este ca indicele de disparitate al Produsului Intern Brut pe cap de locuitor la nivel regional sa reprezinte 75% din valoarea indicatorului la nivel național și 37% din valoarea indicatorului la nivel comunitar.

În vederea atingerii obiectivului general al strategiei s-au identificat **4 priorități** cu următoarele obiective specifice aferente:

Obiective specifice aferente acestor priorități:

1. **Îmbunătățirea capitalului uman**
   1.1. *Creșterea ocupării în rândul tinerilor și a grupurilor vulnerabile;*
   1.2. *Îmbunătățirea accesului și a participării la educație și instruire de calitate;*

1.3. Creșterea accesului la servicii de sănătate de calitate;

1.4. Promovarea incluziunii sociale prin regenerarea zonelor rurale și urbane aflate in declin.

2. Dezvoltarea unei infrastructuri moderne

2.1. Creșterea accesibilității, conectivității și mobilității prin realizarea de investiții in infrastructura de transport;

2.2. Stimularea atractivității și economiei locale prin creșterea accesului la infrastructura TIC de calitate.

3. Sprijinirea unei economii competitive și a dezvoltării locale

3.1. Sprijinirea inovării și competitivității mediului economic, promovarea rezultatelor obținute;

3.2. Impulsionarea sectorului de cercetare-dezvoltare, in special a cercetării aplicate;

3.3. Îmbunătățirea accesului firmelor la servicii de afaceri de calitate;

3.4. Sprijinirea exporturilor și competitivității produselor locale la export;

3.5. Sprijinirea dezvoltării zonelor urbane;

3.6. Sprijinirea dezvoltării zonelor rurale;

3.7. Sprijinirea valorificării potențialului turistic existent.

4.Optimizarea utilizării și protejarea resurselor naturale

4.1. Promovarea eficienței energetice;

4.2. Protejarea mediului și biodiversității prin realizarea de investiții specifice.

- *Nivel național și european*

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava 2016-2023 prin obiectivele strategice, măsurile și acțiunile propuse are în vedere atingerea obiectivelor stabilite prin **Strategia de Dezvoltare Teritorială a României 2035.**

VIZIUNE: "România 2035, o țară cu un teritoriu funcțional, administrat eficient, care asigură condiții atractive de viață și locuire pentru cetățenii săi, cu un rol important în dezvoltarea zonei de sud - est a Europei".

Viziunea va fi atinsă prin implementarea următoarelor obiective generale și obiective specifice (prezentarea celor de interes pentru SIDU Suceava 2016-2020):

OG. 1 Asigurarea unei integrări funcționale a teritoriului național în spațiul european prin sprijinirea interconectării eficiente a rețelelor energetice, de transporturi și broadband:

OS 1.1 Dezvoltarea unei rețele de transport eficientă și diversificată capabilă să asigure gestionarea fluxurilor de oameni și mărfuri generate de schimburile economice între teritoriul național și piețele din spațiul european.

OG. 2 Creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitară și a serviciilor publice în vederea asigurării unor spații urbane și rurale de calitate, atractive și inclusive:

OS 2.1 Asigurarea unei echipări complete cu infrastructură de utilități publice a localităților urbane și rurale;

OS 2.2 Asigurarea unei accesibilități crescute la nivelul teritoriului și a unei conectivități eficiente între orașele mari și zona urbană funcțională;

OS 2.3 Creșterea atractivității spațiilor urbane și rurale prin îmbunătățirea funcțiilor rezidențiale, dezvoltarea unor spații publice de calitate și a unor servicii de transport adaptate nevoilor și specificului local;

OS 2.4 Furnizarea unor servicii sociale de calitate prin asigurarea unei diversificări a acestor servicii la nivelul teritoriului și îmbunătățirea gradului de acces a a populației.

OG. 3 Dezvoltarea unei rețele de localități competitive și coezive prin sprijinirea specializării teritoriale și formarea zonelor funcționale urbane:

OS 3.1 Dezvoltarea unor centre urbane specializate și inteligente cu vocație de poli internaționali și racordarea lor eficientă la rețeaua urbană europeană;

OS 3.2 Încurajarea dezvoltării zonelor urbane funcționale în jurul orașelor cu rol polarizator la nivelul teritoriului.

OG. 4 Protejarea patrimoniului natural și construit și valorificarea elementelor de identitate teritorială:

OS 4.1 Protejarea patrimoniului și promovarea măsurilor de regenerare a capitalului natural;

OS 4.2 Protejarea și reabilitarea patrimoniului construit în scopul conservării identității naționale și creșterii atractivității spațiilor culturale cu potențial turistic deosebit;

OS 4.3 Reducerea vulnerabilității zonelor supuse riscurilor naturale.

OG. 5 Creșterea capacității instituționale de gestionare a proceselor de dezvoltare teritorială:

OS 5.1 Consolidarea capacității structurilor de guvernanță la niveluri multiple și diversificarea formelor de cooperare între structurile administrației publice;

OS 5.2 Consolidarea instrumentelor de planificare spațială și a instituțiilor cu rol în gestionarea și planificarea proceselor de dezvoltare a teritoriului (sau de amenajare a teritoriului);

OS 5.3 Consolidarea capacității de cooperare și planificare în domeniul transfrontalier și transnațional.

Acord de parteneriat 2014-2020

Acordul de parteneriat 2014-2020 semnat între România și Comisia Europeană prezintă modul în care vor fi folosite fondurile europene structurale și de investiții în perioada de programare 2014-2020.

Astfel, Acordului de parteneriat cuprinde măsurile avute în vedere pentru asigurarea abordării integrate a dezvoltării teritoriale a României în perioada de programare 2014 - 2020. În cadrul documentului sunt enunțate principalele priorități teritoriale pentru perioada 2014 - 2020, respectiv:

- *îmbunătățirea calității vieții pentru comunitățile locale* și regionale, pentru ca regiunile României să devină mai atractive pentru locuit, pentru petrecerea timpului liber, pentru investiții și muncă;
- promovarea parteneriatelor rural-urbane;
- *consolidarea rețelei urbane prin dezvoltare policentrică* și specializare teritorială;
- *creșterea accesibilității și conectivității;*

- *acces echitabil la servicii de interes general.*

De asemenea, în cadrul Acordul de parteneriat un rol deosebit este acordat măsurilor care vizează dezvoltarea durabilă a mediului urban prin abordarea integrată a proiectelor de investiții.

Strategia Europa 2020 își propune obiective ambițioase pentru următorii ani, documentul fiind focalizat pe cinci direcții majore. Comisia Europeană propune următoarele obiective principale pentru UE:

1. **Ocuparea forței de muncă**
   - rată de ocupare a forței de muncă de 75% în rândul populației cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani;
2. **Cercetare și dezvoltare**
   - alocarea a 3% din PIB-ul UE pentru cercetare și dezvoltare;
3. **Schimbări climatice și energie (20/20/20)**
   - reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră (sau chiar cu 30%, în condiții favorabile) față de nivelurile înregistrate în 1990;
   - creșterea ponderii surselor de energie regenerabile până la 20%;
   - creșterea cu 20% a eficienței energetice;
4. **Educație**
   - reducerea abandonului școlar la sub 10%;
   - creșterea la peste 40% a ponderii absolvenților de studii superioare în rândul populației în vârstă de 30-34 de ani;
5. **Sărăcie și excluziune socială**
   - reducerea cu cel puțin 20 de milioane a numărului persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale.

Astfel, Strategia Europa 2020 prezintă trei priorități care se susțin reciproc:

1. **Creștere inteligentă**: dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare.

Obiectivul acestei inițiative este de a recentra politica în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării spre provocările cu care se confruntă societatea, precum schimbările climatice, energia și utilizarea eficientă a resurselor, sănătatea și schimbările demografice. Fiecare verigă din lanțul inovării ar trebui consolidată, de la cercetarea fundamentală, la comercializare.

2. **Creștere durabilă**: promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice și mai competitive.

În sensul creșterii durabile, Europa trebuie să acționeze în următoarele domenii: competitivitate, combaterea schimbărilor climatice și energie curată și eficientă.

3. **Creștere favorabilă incluziunii**: promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, care să asigure coeziunea socială și teritorială.

O creștere favorabilă incluziunii presupune asigurarea autonomiei cetățenilor prin rate ridicate ale ocupării forței de muncă, investirea în dezvoltarea competențelor, combaterea sărăciei și modernizarea piețelor muncii și a sistemelor de formare și de

protecție socială pentru a ajuta cetățenii să anticipeze și să gestioneze schimbările, precum și pentru a construi o societate solidară.

În vederea atingerii priorităților vizate au fost formulate **11 obiective tematice:**

2. Îmbunătățirea accesului la tehnologiile informației și comunicațiilor, precum și îmbunătățirea utilizării și calității acestora	**6.** Conservarea și protejarea mediului și promovarea eficienței resurselor	**9.** Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare
3. Sporirea competitivității IMM-urilor	**7.** Promovarea unui transport durabil și îmbunătățirea infrastructurilor rețelelor	**10.** Efectuarea de investiții în domeniul educației, al instruirii și al învățării pe tot parcursul vieții
4. Sprijinirea trecerii la o economie cu emisii reduse de carbon		**11.** Îmbunătățirea eficienței administrației publice

În perioada 2014-2020, România va investi în toate cele 11 obiective tematice ale strategiei Europa 2020, folosind resursele fondurilor europene structurale și de investiții (fondurilor ESI), prin intermediul programelor operaționale 2014-2020.

Partea II Viziunea de dezvoltare şi obiectivele SIDU

Direcții de dezvoltare

3.1 Viziune şi obiectiv general

3.2 Obiective strategice

Capitol 3. Direcții de dezvoltare

În stabilirea viziunii de dezvoltare durabilă a municipiului Suceava s-a plecat de la nevoile/problemele identificate în cadrul analizei contextului urban, implicit a necesităților și soluțiilor propuse în cadrul Grupurilor de lucru organizate în vederea elaborării documentului strategic.

Din cadrul capitolelor prezentate anterior se pot extrage următoarele probleme generale specifice municipiului Suceava:

- Orașul nu este atractiv - problemă generată de o serie de aspecte legate de infrastructura urbană (lipsă unitate în abordarea mobilier urban, diversitate coloristică și haotică la nivelul clădirilor, lipsă parc/grădină publică, lipsă zone de agrement și petrecere a tipului liber, locuri de joacă insuficiente, siguranță scăzută în zonele limitrofe ale orașului; piețe agroalimentare neatractive);
- Accesibilitate, conectivitate și mobilitate scăzută - problemă generată de o serie de necesități legate de infrastructura de transport locală (slabă conectivitate între cele două trupuri urbane ale municipiului, grad scăzut de modernizare a infrastructurii stradale, grad scăzut de dezvoltare a infrastructurii de transport alternativ, sistem deficitar al parcărilor, lipsă sistem de management al traficului);
- Slaba dezvoltare a infrastructurii de turism (durata medie de ședere a turiștilor este scăzută, obiectivele de patrimoniu nu sunt puse în valoare, nu există o strategie coerentă de promovare a potențialul turistic specific municipiului sau integrat întreg arealului și conceptului de Bucovina);
- Servicii publice slab dezvoltate (sistemul de alimentare cu apă și canalizare nu acoperă întreg arealul municipiului, sistemul de termoficare generează pierderi și cheltuieli mari în gestionare, sistemul de colectare selectivă direct la sursă nu este implementat la nivel local);
- Dezvoltare economică bazată în special doar pe sectorul de comerț;
- Grad redus de acces la sistemul de educație, social și cultural în zonele cu comunități defavorizate;
- Nivel ridicat de emisii de CO_2 generate atât de traficul rutier, cât și de lipsa integrării de măsuri de eficiență energetică la nivelul clădirilor publice (costuri ridicate de operare, inclusiv în cazul sistemului de iluminat) și rezidențiale;
- Birocrație în gestionarea relației cu cetățenii și mediul de afaceri.

Probleme/nevoi care au impact major asupra nivelului de trai și a calității vieții locuitorilor din municipiul Suceava.

Centralizarea problemelor prezentate anterior, precum și a nevoilor care le generează, a plecat de la următoarele criterii de analiză:

- potențialul de dezvoltare a orașului;
- resursele de care dispune municipalitatea în vederea satisfacerii nevoilor;
- impactul nevoilor asupra dezvoltării durabile a municipiului;
- gradul de urgență în rezolvarea necesităților.

3.1 Viziune și obiectiv general

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a municipiului Suceava identifică nevoile de dezvoltare socio-economice și conține direcții strategice de dezvoltare, respectiv obiectivele specifice, ce vor asigura o abordare unitară și multisectorială, care va determina îmbunătățirea sistemelor de planificare și dezvoltare, atragerea investițiilor, sprijinirea mediului economic și turistic, dezvoltarea resurselor umane, în vederea creșterii bunăstării, calității vieții și dezvoltarea flexibilității administrației la schimbările inevitabile din perioada 2016-2026.

În urma analizelor la nivel local a fost creionată o viziune de dezvoltare durabilă a municipiului Suceava, pornind de la următoarele elemente:

- Importanța regională a municipiului Suceava;
- Afirmarea orașului prin valorificarea potențialului turistic;
- Dezvoltarea unui mediu de afaceri bazat pe antreprenoriat, dinamism și implicare în viața comunității;
- Importanța implicării cetățenilor, ca factor de stimulare a dezvoltării comunitare.

VIZIUNE - În anul 2023 Municipiul Suceava va fi:

- ✓ **Precursor al mobilității urbane durabile**
- ✓ **Promotor și reper național al eficienței energetice**
- ✓ **Centru economic puternic, stabil și diversificat**
- ✓ **Centru regional al turismului**
- ✓ **Mediul optim de dezvoltare a capitalului social uman**

<u>Obiectiv general</u>: Dezvoltarea capacității Municipiului Suceava de a asigura servicii și implementa programe în vederea dezvoltării durabile a localității și creșterea nivelului de trai al populației

În formularea viziunii și obiectivului general privind ținta localității pe termen lung, s-a asigurat respectarea unor <u>principii general valabile</u>, care reprezintă cheia de control în implementarea și monitorizarea strategiei pe termen scurt, mediu și lung deopotrivă, respectiv:

- Corelația directă între strategiile generale naționale și regionale, strategiile specifice, măsurile și proiectele prioritare identificate în funcție de nevoile comunității;
- Asigurarea nivelului participativ al tuturor factorilor locali prin mecanisme de consultare publică, implicarea tuturor părților interesate prin parteneriate public-privat, a populației la elaborarea sau realizarea unei strategii generale/specifice;
- Caracterul limitat al surselor umane și financiare de care dispune comunitatea - proprii sau atrase - eficiența utilizării resurselor prin integrarea lor.

3.2 Obiective strategice

Formularea obiectivelor strategice:

În vederea realizării dezideratelor misiunii conceptului strategic pentru municipiul Suceava, se propun șase **Obiective Strategice:**

1. **Reducerea emisiilor de carbon în vederea atingerii obiectivelor Strategiei Europa 2020**

2. **Dezvoltarea colaborării între Municipiul Suceava și mediul de afaceri pentru asigurarea facilităților necesare în vederea creșterii economice locale**

3. **Dezvoltarea potențialului turistic al Municipiului Suceava în vederea atingerii statutului de "Centru regional al turismului"**

4. **Creșterea incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile prin îmbunătățirea calității și accesibilității serviciilor sociale, educaționale și de sănătate**

5. **Dezvoltarea durabilă a Municipiului Suceava în vederea asigurării creșterii nivelului de trai**

6. **Creșterea calității vieții în vederea reducerii fenomenelor demografice estimate la nivel statistic**

Pentru a asigura corelarea externă cu alte documente de planificare-programare, în definirea celor șase obiective strategice de dezvoltare durabilă a Municipiului Suceava,

au fost analizate și strategiile existente la nivel național, regional și județean aflate în curs de elaborare sau finalizate. Astfel obiectivele de dezvoltare răspund următoarelor documente de planificare-programare:

Nivel	Document
Local	✓ Strategia de Dezvoltare a Zonei Metropolitane Suceava pentru perioada 2014-2020; ✓ Strategia de Dezvoltare a arealului urban Suceava-Botoșani pentru perioada 2014-2020; ✓ Planul Urbanistic General al municipiului Suceava, reactualizat 2016; ✓ Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al municipiului Suceava 2017-2023; ✓ Planul local de Acțiune pentru Energie Durabilă 2013-2020; ✓ Strategia de Dezvoltare Culturală și Creativă a Municipiului Suceava 2015-2025; ✓ Planuri locale de acțiuni întocmite pentru proiectele derulate de municipiul Suceava în cadrul programelor URBACT și HORIZON 2020; ✓ Planul Integrat de Dezvoltare Urbană a municipiului Suceava 2007-2014; ✓ Strategia locală de Dezvoltare Durabilă a municipiului Suceava 2009-2015.
Județean	✓ Strategia de Dezvoltare economică și socială a județului Suceava, perioada 2011-2020
Regional	✓ Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020.
Național	✓ Strategia de dezvoltare teritorială a României 2030; ✓ Acord de parteneriat 2014-2020 semnat între România și Comisia Europeană - documentul ce prezintă modul în care vor fi folosite fondurile europene structurale și de investiții în perioada de programare 2014-2020
European	✓ Strategia Europa 2020

Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Suceava asigură cadrul strategic și reprezintă instrumentul prin care localitatea, plecând de la analiza socio-economică și având drept cadru direcțiile strategice, obiectivele specifice și acțiunile cheie prevăzute de regulamente privind fondurile europene, își definește prioritățile și interesele în domeniul turistic, economic, social și de mediu, încadrându-se în același timp în cele mai importante documente programatice de la nivel județean, regional și național aferente perioadei de programare 2014-2020.

Partea III Calendar de activități pentru implementarea SIDU

Capitol 4. Soluții/obiective specifice. Portofoliu proiecte

4.1 Obiective specifice-cheie

În acord cu obiectivele strategice, domeniile prioritare de dezvoltare a Municipiului Suceava sunt:

1. Reducerea emisiilor de carbon
2. Dezvoltarea economică
3. Dezvoltarea turismului
4. Îmbunătățirea serviciilor sociale, educaționale și de sănătate
5. Dezvoltarea durabilă a mediului urban
6. Creșterea calității vieții

În vederea atingerii obiectivelor strategice au fost conturate obiective specifice (cheie) în cadrul fiecărui domeniu prioritar de dezvoltare a Municipiului Suceava.

1. REDUCEREA EMISIILOR DE CARBON

Potrivit Acordului de parteneriat 2014-2020, semnat între România și Comisia Europeană, în baza constatărilor analizei privind dificultățile de dezvoltare și analizei SWOT (anexa I), printre principalele nevoi de dezvoltare de la nivel național se numără:

- promovarea producerii și distribuției de energie obținută din SRE;
- promovarea utilizării cogenerării cu randament ridicat, pe baza cererii de energie termică utilă provenită din gaze naturale, biomasă sau folosind gazele reziduale din procesele industriale;
- îmbunătățirea eficienței energetice prin dezvoltarea unor sisteme de distribuție inteligente;
- asigurarea durabilității sistemelor de încălzire centralizată municipale prin reducerea pierderilor de căldură în rețea;
- creșterea eficienței energetice a fondului de clădiri rezidențiale și publice și a domeniului public, inclusiv a iluminatului public;
- îmbunătățirea eficienței energetice a sectorului transporturilor, inclusiv a sistemelor de transport urban;
- reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în zonele urbane prin punerea în aplicare a planurilor de mobilitate urbană durabile și a strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon;
- îmbunătățirea eficienței energetice și a securității aprovizionării, inclusiv a interconexiunilor rețelelor de gaz, prin dezvoltarea sistemelor de transport inteligente;
- reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

Principalele nevoi de dezvoltare identificate la nivel național pot fi rezolvate/atinse prin abordarea de tip bottom-up (de jos în sus), în sensul stabilirii de strategii integrate

de dezvoltare durabilă la nivelul unităților administrative care să includă măsuri de reducere a emisiilor cu efect de seră. În aceste sens, Municipiul Suceava a dezvoltat un document strategic care să conducă la reducerea emisiilor de carbon prin abordarea integrată a proiectelor de investiții.

Municipalitatea suceveană a demarat o serie de acțiuni de reducere a emisiilor cu efect de seră care au impact asupra nevoilor de dezvoltare enunțate anterior, precum:

- *elaborare Plan de Acțiune pentru Energie Durabilă a Municipiului Suceava (PAED),*
- *modernizarea sistemului de iluminat public prin introducerea surselor de iluminat cu tehnologie LED și implementarea unui sistem de telegestiune,*
- *elaborarea unui Plan de Mobilitate Urbană Durabilă,*
- *implementarea proiectului "Electromobilitate* - vehicule electrice pentru o municipalitate verde" *ce are în vedere creșterea numărului de vehicule electrice și a bicicletelor electrice în cadrul parcului auto al municipalității, precum și crearea infrastructurii de încărcare a acestora;*
- *punerea în funcțiune a unei centrale de cogenerare de înaltă eficiență cu funcțiune pe biomasă și gaze naturale;*
- *elaborare Plan Local de Acțiune pentru promovarea și implementarea vehiculelor electrice și a infrastructurii de încărcare a acestora;*
- *reabilitare termică (anvelopare) clădiri rezidențiale.*

Deși municipalitatea a inițiat deja măsuri de reducere a emisiilor cu efect de seră, măsuri cu impact în diminuarea efectelor schimbărilor climatice, este necesar stabilirea unui plan de acțiune care să cuprindă activități de continuare a demersului inițiat și de completare a sferei de acțiune. Astfel, în vederea reducerii emisiilor de carbon, Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava urmărește atingerea următoarelor obiective specifice - cheie (OSC):

- **OSC 1.1 - Creșterea eficienței energetice a clădirilor publice**
- **OSC 1.2 - Creșterea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale**
- **OSC 1.3 - Scăderea emisiilor de CO_2 generate de transportul rutier motorizat**
- **OSC 1.4 - Creșterea gradului de utilizare a energiei verzi/regenerabile în toate sectoarele de interes**

OSC 1.1 - Creșterea eficienței energetice a clădirilor publice

Obiectivul are în vedere propunerea de măsuri de creștere a eficienței energetice a clădirilor publice gestionate de administrația publică locală, inclusiv măsuri de consolidare a acestora.

Implementarea obiectivului urmărește reabilitarea clădirilor publice prin:

- îmbunătățirea izolației termice a anvelopei clădirii, șarpantelor și învelitoarelor, inclusiv măsuri de consolidare a clădirilor publice;
- reabilitarea și modernizarea instalațiilor pentru prepararea și transportul agentului termic, apei calde menajere și a sistemelor de ventilare și climatizare, inclusiv sisteme de răcire pasivă, precum și achiziționarea și instalarea echipamentelor aferente și racordarea la sistemele de încălzire centralizată, după caz;
- utilizarea surselor regenerabile de energie pentru asigurarea necesarului de energie termică pentru încălzire și prepararea apei calde de consum;

- implementarea sistemelor de management energetic având ca scop îmbunătățirea eficienței energetice și monitorizarea consumurilor de energie;
- înlocuirea corpurilor de iluminat fluorescent și incandescent cu corpuri de iluminat cu eficiență energetică ridicată și durată mare de viață.

OSC 1.2 - Creșterea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale

Obiectivul are în vedere propunerea de măsuri de creștere a eficienței energetice a clădirilor rezidențiale, respectiv a blocurilor de locuințe.

Implementarea obiectivului urmărește reabilitarea clădirilor rezidențiale prin:

- îmbunătățirea izolației termice și hidroizolare anvelopei clădirii, șarpantelor și învelitoarelor inclusiv măsuri de consolidare;
- reabilitarea și modernizarea instalației de distribuție a agentului termic - încălzire și apă caldă de consum, parte comună a clădirii tip bloc de locuințe, inclusiv montarea de robinete cu cap termostatic, etc.
- modernizarea sistemului de încălzire: repararea/înlocuirea centralei termice de bloc/scară; achiziționarea și instalarea unor sisteme alternative de producere a energiei din surse regenerabile - panouri solare termice, panouri solare electrice, pompe de căldura si/sau centrale termice pe biomasa etc.;
- înlocuirea corpurilor de iluminat fluorescent și incandescent din spațiile comune cu corpuri de iluminat cu eficiență energetică ridicată și durată mare de viață;
- implementarea sistemelor de management al funcționării consumurilor energetice: achiziționarea și instalarea sistemelor inteligente pentru promovarea și gestionarea energiei electrice.

OSC 1.3 - Scăderea emisiilor de CO_2 generate de transportul rutier motorizat

Obiectivul are în vedere propunerea de măsuri de reducere a emisiilor gazelor cu efect de seră prin utilizarea mijloacelor de transport neconvenționale.

Implementarea obiectivului urmărește implementarea unor măsuri precum: achiziționarea de autovehicule cu combustibil alternativ, crearea infrastructurii de încărcare pentru autovehicule hibrid/electrice, crearea și dezvoltarea infrastructurii de transport alternativ (velo și pietonal), dezvoltarea de sistem de transport urban durabile.

Astfel, principalele acțiuni vizate sunt:

- realizarea de investiții destinate îmbunătățirii transportului public urban: achiziție vehicule electrice, achiziționarea de material rulant electric etc.;
- realizarea de investiții destinate transportului electric și nemotorizat (ex. construire infrastructură necesară transportului electric (inclusiv stații de alimentare a automobilelor electrice);
- construirea/ modernizarea/ reabilitarea pistelor/ traseelor pentru biciclişti şi a infrastructurii tehnice aferente (puncte de închiriere, sisteme de parcaj pentru biciclete, reabilitare trotuare, creare trasee pietonale etc.);
- promovarea utilizării vehiculelor electrice;
- organizarea de campanii de conștientizare a populației cu privire la impactul/beneficiile utilizării mijloacelor de transport nemotorizate/alternative;

- realizarea de sisteme de monitorizare video bazat pe instrumente inovative și eficiente de management al traficului;
- realizarea sistemelor de tip park and ride;
- crearea de piste pentru biciclete;
- adaptarea infrastructurii pentru promovarea mersului pe jos;
- realizarea de perdele forestiere - alineamente de arbori, cu capacitate mare de retenție a CO_2.

OSC 1.4 - Creșterea gradului de utilizare a energiei verzi/regenerabile în toate sectoarele de interes

Obiectivul specific are în vedere propunerea de măsuri care să conducă la creșterea utilizării energiei alternative în detrimentul celei convenționale. Principala măsură vizată de obiectiv: schimbarea surselor de iluminat clasice (mari consumatoare de energie) cu unele moderne (eficiente energetic).

Astfel, implementarea obiectivului urmărește:

- ✓ realizarea de investiții care utilizează energia alternativă, în detrimentul energiei convenționale;
- ✓ utilizarea energiei verzi în vederea încălzirii/ventilării/iluminării diverselor clădiri publice;
- ✓ utilizarea de corpuri de iluminat eficiente energetic;
- ✓ acordarea de facilități celor ce produc/utilizează energie alternativă;
- ✓ promovarea utilizării surselor de energie verde;
- ✓ realizarea de studii privind oportunitatea utilizării depozitelor neconforme închise ca resursă pentru producerea de energie alternativă.

Cele patru obiective specifice prin măsurile/acțiunile vizate vor conduce la diminuarea/adaptarea la provocările specifice schimbărilor climatice și la protejarea mediului.

Corelația obiectivului strategic 1 și a obiectivelor specifice conturate în cadrul acestuia cu obiectivele tematice stabilite la nivel european:

Obiectiv strategic	Obiective specifice-cheie	Obiective tematice
1. Reducerea emisiilor de carbon în vederea atingerii obiectivelor Strategiei Europa 2020	➢ OSC 1.1 - Creșterea eficienței energetice a clădirilor publice ➢ OSC 1.2 - Creșterea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale	OT 4 Sprijinirea trecerii la o economie cu emisii reduse de carbon

	➢ OSC 1.3 - Scăderea emisiilor de CO2 generate de transportul rutier motorizat ➢ OSC 1.4 - Creșterea gradului de utilizare a energiei verzi/regenerabile în toate sectoarele de interes	**OT 5** Promovarea adaptării la schimbările climatice, precum și a prevenirii și gestionării riscurilor
		OT 6 Conservarea și protejarea mediului și promovarea eficienței resurselor

Programe operaționale naționale/Programe de cooperare teritorială și transfrontalieră/Programe ale Comisiei Europene de interes pentru Municipiul Suceava, în contextul măsurilor/acțiunilor/proiectelor vizate a fi realizate, care susțin măsurile de reducere a emisiilor de carbon:

Program	Axe prioritare (AP)	Prioritate de investiții/intervenție (PI)
➢ **Programul Operațional Regional 2014-2020**	AP 3 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon	PI 3.1 Sprijinirea eficienței energetice, a gestionării inteligente a energiei și a utilizării energiei din surse regenerabile în infrastructurile publice, inclusiv în clădirile publice, și în sectorul locuințelor
	AP 4 - Sprijinirea dezvoltării urbane durabile	PI 4.1. Promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritoriu, în particular zone urbane, inclusiv promovarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană și a unor măsuri relevante pentru atenuarea adaptărilor
➢ **Programul Operațional Infrastructură 2014-2020**	AP 6 - Promovarea energiei curate și eficienței energetice în vederea susținerii unei economii cu emisii scăzute de carbon	PI 6.1 Creșterea producției de energie din resurse regenerabile mai puțin exploatate (biomasă, biogaz, geotermal)
➢ **INTERREG Europe (2014-2020)**	AP 3 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele	PI 4 (e) Promovarea unor strategii cu emisii scăzute de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritorii, în special pentru zonele urbane, inclusiv promovarea mobilității urbane multimodale durabile și a măsurilor de adaptare relevante pentru atenuare

	AP 4 - Mediu și utilizarea eficientă a resurselor	PI 6 (g) Sprijinirea tranziției industriale către o economie eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor, promovarea unei creșteri ecologice, a Eco inovării și a managementului performanței de mediu în sectorul public și cel privat.
➢ **Programul de cooperare Elvețiano-Român**	AP 1 - Mediu și infrastructură	Aria de concentrare 4 Îmbunătățirea mediului înconjurător
➢ **Programul Cadru Horizon 2020**	Provocări societale	Surse de energie sigure, ecologice și eficiente
		Mijloace de transport inteligente, ecologice și integrate
		Combaterea schimbărilor climatice, utilizarea eficienta a resurselor și a materiilor prime

2. DEZVOLTARE ECONOMICĂ

Economia locală, bazată într-o pondere însemnată pe activitatea de comerț, trebuie să fie diversificată în direcții/domenii ale căror efect sinergetic aduc bunăstare în principal rezidenților. Pentru creșterea competitivității pe termen lung a economiei locale este necesară crearea unei economi puternice prin maximizarea utilizării forței de muncă și a potențialului local.

De asemenea, problema identificată la nivel național, privind faptul că transferul rezultatelor cercetării în piață este limitat și companiile au un nivel scăzut de asimilare a inovării, este specifică și la nivelul Regiunii Nord-Est, județului Suceava și implicit la nivel local. Astfel, la nivel național, proporția IMM-urilor care au introdus un produs sau un proces inovator este sub 3%, ceea ce este extrem de puțin. Mai mult, două treimi dintre întreprinderile noi dispar în primul an de viață.

În aceste condiții, în perioada de programare 2014-2020 se are în vederea crearea de **Centre de transfer tehnologic (CTT)**, tip de investiții care stimulează inovarea, pentru a introduce în circuitul economic rezultatele cercetării, transformate în produse, procese și servicii noi sau îmbunătățite.

Având în vedere că universitățile constituie **poli de cercetare și inovare** iar difuzia rezultatelor cercetării se realizează mai întâi la nivel local, prin prezența și activitatea derulată de Universitatea "Ștefan cel Mare" Suceava, Municipiul Suceava prezintă un avantaj competitiv pentru actorii publici și privați implicați în dezvoltarea economică și socială locală.

Creșterea spectaculoasă a finanțării pentru cercetare la nivelul Universității "Ștefan cel Mare" Suceava (de la 100.000 € în 1999, la peste 14 milioane € în 2015), existența, în cadrul universității, a 6 centre de cercetare și a 15 domenii în care se poate realiza pregătirea la nivel de doctorat, ca și locul I deținut de USV între universitățile românești în ceea ce privește numărul brevetelor de invenție obținute sunt doar câteva dovezi ale dezvoltării activității de cercetare. Având în vedere activitatea de cercetare, rezultatele acesteia pot fi utilizate mai ales de mediul privat, dar și de administrația publică locală.

Legat de gradul de dezvoltare a companiilor, s-a constat că **sectorul IMM-urilor** este insuficient dezvoltat, cu impact negativ asupra competitivității economiei locale. Problema identificată la nivel local este resimțită și la nivel național astfel, principalele puncte slabe ale sectorului IMM-urilor identificate în documentele de programare strategică națională sunt:

- gradul redus de cultură antreprenorială - reflectat prin densitatea relativ scăzută a afacerilor în toate regiunile;
- reziliența scăzută a noilor afaceri - 2/3 dintre întreprinderile noi dispar de pe piață în primul an de viață.

Existența unor politici și a unui cadru de reglementare, care să permită întreprinderilor să opereze și să se dezvolte într-un mediu concurențial adecvat, este fundamentală pentru susținerea creșterii sectorului IMM.

În ciuda progreselor semnificative realizate în ultimii ani, există încă bariere administrativ-birocratice care impun costuri adiționale nejustificate pentru întreprinzătorii ce doresc să demareze sau să-și extindă afacerea/activitatea economică.

Este necesar aplicarea unor măsuri pentru contracararea barierelor administrative și tehnice, să se dezvolte un cadru instituțional coerent pentru elaborarea și implementarea politicilor specifice și să îmbunătățească dialogul dintre instituții,

partenerii sociali şi structurile de reprezentare a intereselor IMM-urilor, pentru maximizarea eforturilor de dezvoltare ale sectorului economic.

În vederea creşterii economiei locale, Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava urmăreşte atingerea următoarelor obiective specifice - cheie (OSC):

- **OSC 2.1 - Creşterea competitivității economiei locale prin promovarea produselor/serviciilor locale**
- **OSC 2.2 - Creşterea numărului de parteneriate public-privat cu impact asupra creşterii economice locale**

OSC 2.1 - Creşterea competitivității economiei locale prin promovarea produselor/serviciilor locale

Obiectivul are în vedere crearea de parteneriate în vederea susținerii producătorilor locali şi promovarea produselor locale.

De asemenea, prin implementarea obiectivului se are în vedere:

- ✓ atragerea agenților economici, producători de valoare adăugată, în vederea derulări de activități inovative;
- ✓ utilizarea de tehnologii moderne în vederea menținerii indicatorilor de protecție a mediului în limitele impuse de normativele UE.

OSC 2.2 - Creşterea numărului de parteneriate public-privat cu impact asupra creşterii economice locale

Obiectivul are în vedere crearea de parteneriate public/privat, respectiv conturarea unui cadru de relaționare eficient între mediul de afaceri şi administrația publică locală, precum şi alte părți interesate.

Implementarea obiectivului urmăreşte:

- ✓ adoptarea de reglementări care să faciliteze şi să stimuleze crearea sau/şi dezvoltarea de microafaceri;
- ✓ dezvoltarea unui sistem eficient de emitere a documentelor de autoritate locală;
- ✓ crearea de parteneriate cu zonele limitrofe în vederea realizării de noi zone de dezvoltare economică;
- ✓ dezvoltarea parteneriatelor dintre mediul de afaceri şi administrația publică locală în scopul creării unei zone industriale/centru de afaceri cu impact asupra dezvoltării durabile a municipiului Suceava.

Cele două obiective specifice prin măsurile/acțiunile vizate vor conduce la creşterea economică a municipiului Suceava.

Corelația obiectivului strategic 2 şi a obiectivelor specifice conturate în cadrul acestuia cu obiectivele tematice stabilite la nivel european:

Obiectiv strategic	Obiective specifice-cheie	Obiective tematice
2. Dezvoltarea colaborării între Municipiul Suceava și mediul de afaceri pentru asigurarea facilităților necesare în vederea creșterii economice locale	➢ OSC 2.1 - Creșterea competitivității economiei locale prin promovarea/serviciilor locale ➢ OSC 2.2 - Creșterea numărului de parteneriate public-privat cu impact asupra creșterii economice locale	OT 1 Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării
		OT 2 Îmbunătățirea accesului la tehnologiile informației și comunicațiilor, precum și îmbunătățirea utilizării și calității acestora
		OT 3 Sporirea competitivității IMM-urilor

Programe operaționale naționale/Programe de cooperare teritorială și transfrontalieră/Programe ale Comisiei Europene de interes pentru Municipiul Suceava, în contextul măsurilor/acțiunilor/proiectelor vizate a fi realizate, care susțin măsurile de reducere creștere economică/dezvoltare a mediului de afaceri:

Program	Axe prioritare (AP)	Prioritate de investiții/intervenție (PI)
➢ **Programul Operațional Regional 2014-2020**	AP 1 - Promovarea transferului tehnologic	PI 1.1 Promovarea investițiilor în C&I, dezvoltarea de legături și sinergii între întreprinderi, centrele de cercetare și dezvoltare și învățământul superior ...
	AP 2 - Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii	PI 2.1 Promovarea spiritului antreprenorial, în special prin facilitarea exploatării economice a ideilor noi și prin încurajarea creării de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri
		PI 2.2 Sprijinirea creării și extinderea capacităților avansate de producție și

		dezvoltarea serviciilor
➢ **Programul Operațional Competitivitate 2014-2020**	**AP 1 - Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor**	*PI 1.1.* Promovarea investițiilor în C&I, dezvoltarea de legături și sinergii între întreprinderi, centrele de cercetare și dezvoltare și învățământul superior, în special promovarea investițiilor în dezvoltarea de produse și de servicii, transferul de tehnologii,...
		PI 1.2. Îmbunătățirea infrastructurilor de cercetare și inovare (C&I) și a capacităților pentru a dezvolta excelența în materie de C&I și promovarea centrelor de competență, în special a celor de interes european, prin conectarea acestora cu structuri existente sau emergente de clusterizare care urmăresc inovarea și dezvoltarea economică, într-un mod care răspunde nevoilor de dezvoltare în care sunt interesate comunitățile în care acestea se dezvoltă
	AP 2 - Tehnologia Informației și Comunicației (TIC) pentru o economie digitală competitivă	*PI 2.1.* Extinderea conexiunii în bandă largă și difuzarea rețelelor de mare viteză, precum și sprijinirea adoptării tehnologiilor emergente și a rețelelor pentru economia digitală; incluziune digitală, cultură online și e-sănătate
		PI 2.2. Dezvoltarea produselor și serviciilor TIC, a comerțului electronic și a cererii de TIC
		PI 2.3. Consolidarea aplicațiilor TIC pentru guvernare electronică, e-learning
➢ **Programul Operațional Inițiativă pentru IMM-uri 2014-2020**	**AP 1 - Creșterea accesului la finanțare a IMM-urilor din România**	*PI 1.1* Sprijinirea capacității IMM-urilor de a crește pe piețele regionale, naționale și internaționale și de a se angaja în procesele de inovare
➢ **Programul Operațional Capital Uman 2014-2020**	**AP 3 - Locuri de muncă pentru toți**	PI 3.8 Creșterea numărului de angajați care beneficiază de instrumente, metode, practici etc. standard de management al resurselor umane și de condiții de lucru îmbunătățite în vederea adaptării activității la dinamica sectoarelor economice cu potențial competitiv identificate conform SNC/ și conform domeniilor de specializare inteligentă conform SNCDI PI 3.9 Creșterea șanselor de reintegrare pe piața muncii a lucrătorilor care urmează să fie disponibilizați/ concediați prin furnizarea de măsuri de outplacement PI 3.12 Îmbunătățirea nivelului de cunoștințe /

		competențe / aptitudini aferente sectoarelor economice/ domeniilor identificate conform SNC și SNCDI ale angajaților
	AP 6 - Educație și competențe	PI 6.13 Creșterea numărului absolvenților de învățământ terțiar universitar și non universitar care își găsesc un loc de muncă urmare a accesului la activități de învățare la un potențial loc de muncă / cercetare/ inovare, cu accent pe sectoarele economice cu potențial competitiv identificate conform SNC și domeniile de specializare inteligentă conform SNCDI
		PI 6.14 Creșterea participării la programe de învățare la locul de muncă a elevilor și ucenicilor din învățământul secundar și terțiar non-universitar, cu accent pe sectoarele economice cu potențial competitiv identificate conform SNC și din domeniile de specializare inteligentă conform SNCDI
		PI 6.15 Îmbunătățirea nivelului de competențe al personalului didactic, a formatorilor, a evaluatorilor de competențe profesionale și personalului din întreprinderi cu atribuții în învățarea la locul de muncă

3. Dezvoltarea turismului

Istoria bogată, patrimoniul cultural diversificat și poziția geografică strategică a municipiului Suceava sunt considerate aspecte esențiale pentru afirmarea și dezvoltarea turismului local.

Valorificarea moștenirii istorice, naturale și culturale de care dispune municipiul, va duce la dezvoltarea economiei locale dar și la recunoașterea pe plan național și internațional a municipiului Suceava ca destinație turistică.

Master Planul pentru Dezvoltarea Turismului Național 2007-2026 are ca obiectiv identificarea punctelor slabe din industria turistică din România și trasarea direcțiilor strategice pentru restructurare, pentru a putea concura în mod eficient pe piața turistică mondială.

Master Planul identifică șase zone de dezvoltare potențială a turismului din România. Acestea au posibilitatea de a demara programe specifice, într-un anume sector de turism, datorită punctelor tari de care dispun, precum resurse naturale, produse de calitate și a faptului că sunt deja recunoscute pe piață. **Bucovina se află printre zonele identificate ca prioritare pentru dezvoltarea turismului.**

Zona Bucovinei este considerată ca având un spectru larg de atracții, capabile să susțină activitatea turistică pe tot parcursul anului, precum: atracții culturale, naturale, de tratament, schi și turism de aventură. **Municipiul Suceava a fost identificat ca centru de servicii, cale de acces prioritară pentru dezvoltare, aceasta deservind gruparea zonală turistică Bucovina.**

În vederea dezvoltării potențialului turistic al Municipiului Suceava, Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană urmărește atingerea următoarelor obiective specifice - cheie (OSC):

- **OSC 3.1 - Punerea în valoare a obiectivelor de patrimoniu/turistice**
- **OSC 3.2 - Creșterea gradului de promovare a localității ca destinație turistică**

OSC 3.1 - Punerea în valoare a obiectivelor de patrimoniu/turistice

Obiectivul are în vedere propunerea de acțiuni în vederea reabilitării obiectivelor de patrimoniu/turistice.

Măsura poate fi atinsă prin realizarea :

- ✓ restaurarea, protecția și valorificarea patrimoniului cultural;
- ✓ valorificarea economică a potențialului turistic cu specific local;
- ✓ realizarea de infrastructură turistică publică de agrement.

OSC 3.2 - Creșterea gradului de promovare a localității ca destinație turistică

Obiectivul are în vedere propunerea de măsuri de punere în valoare a municipiului Suceava prin crearea de circuite turistice, strategii de promovare în vederea creșterii numărului de turiști.

Identificarea și dezvoltarea potențialului turistic al municipiului Suceava se poate realiza prin:

- ✓ derularea de evenimente de promovare a tradițiilor și a obiceiurilor locale;
- ✓ organizarea de evenimente de promovare a orașului;

- ✓ elaborarea de studii în vederea identificării și dezvoltării potențialului turistic al localității;
- ✓ crearea unui calendar de evenimente anuale și distribuirea acestuia;
- ✓ realizarea de materiale de prezentare și promovare a localității;
- ✓ crearea de circuite turistice/trasee pietonale între obiectivele turistice.

Cele două obiective specifice prin măsurile/acțiunile vizate vor conduce la dezvoltarea turistică a municipiului Suceava.

Corelația obiectivului strategic 3 și a obiectivelor specifice conturate în cadrul acestuia cu obiectivele tematice stabilite la nivel european:

Obiectiv strategic	Obiective specifice-cheie	Obiective tematice
3. Dezvoltarea potențialului turistic al Municipiului Suceava în vederea atingerii statutului de "Centru regional al turismului"	➢ OSC 3.1 - Punerea în valoare a obiectivelor de patrimoniu/turistice ➢ OSC 3.2 - Creșterea gradului de promovare a localității ca destinație turistică	**OT 6.** Conservarea și protejarea mediului și promovarea eficienței resurselor
		OT 8. Promovarea sustenabilității și calității locurilor de muncă și sprijinirea mobilității lucrătorilor

Programe operaționale naționale de interes pentru Municipiul Suceava, în contextul măsurilor/acțiunilor/proiectelor vizate a fi realizate, care susțin măsurile de identificare, dezvoltare și promovare a localităților urbane ca destinații turistice:

Program	Axe prioritare (AP)	Prioritate de investiții/intervenție (PI)
➢ **Programul Operațional Regional 2014-2020**	AP 5 - Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural	PI 5.1 Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural

	AP 7 - Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului	PI 7.1 Sprijinirea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone, care să includă reconversia regiunilor industriale aflate în declin, precum și sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice
➢ **Programul Operațional comun România - Ucraina 2014-2020**	Obiectivul tematic 3 Promovarea culturii locale și protejarea patrimoniului istoric	PI 2.1 Promovarea și conservarea patrimoniului cultural și istoric

4. Îmbunătățirea serviciilor sociale, educaționale și de sănătate

Strategia integrată de dezvoltare urbană urmărește creșterea bunăstării și calității vieții rezidenților, atât din punct de vedere economic (acces la locuință și la loc de muncă), dar și social (educare și formare continuă, sănătate, acces la actul de cultură și recreere).

Pentru desfășurarea unui act educativ de cea mai bună calitate este absolut necesară finalizarea lucrărilor de modernizare la instituțiile preșcolare/școlare/liceale pentru care au fost inițiate asemenea lucrări. Pentru investiții majore, exemplu campusuri sau utilarea școlilor cu echipamente performante, sursele de finanțare a unor asemenea proiecte, o reprezintă finanțările europene.

De asemenea, sănătatea și asistența socială reprezintă un domeniu prioritar al politicilor publice, având influențe profunde asupra dezvoltării economice. În ultimii ani s-a remarcat tendința de descentralizare a sistemului de sănătate și social spre nivelurile administrative locale județene. În acest context este importantă elaborarea unor programe în domeniul asistenței sociale și de sănătate la nivel local, care să completeze și să fie coroborate cu strategiile și programele de la nivel județean, regional și național.

Serviciile sociale sunt definite ca reprezentând ansamblul de măsuri și acțiuni realizate pentru a răspunde nevoilor sociale individuale, familiale sau de grup, în vederea depășirii unor situații de dificultate, pentru prezervarea autonomiei și protecției persoanei, pentru prevenirea marginalizării și excluziunii sociale și promovarea incluziunii sociale.

Serviciile sociale sunt asigurate de către autoritățile administrației publice locale, precum și de persoane fizice sau persoane juridice publice ori private, în condițiile actelor normative în vigoare.

În vederea <u>îmbunătățirii serviciilor sociale, educaționale și de sănătate și asigurarea incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile</u>, Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava urmărește atingerea următoarelor obiective specifice - cheie (OSC):

- **OSC 4.1 - Îmbunătățirea accesului persoanelor defavorizate la servicii sociale de calitate, inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente**
- **OSC 4.2 - Îmbunătățirea accesului și a participării la educație și instruire de calitate**
- **OSC 4.3 - Creșterea accesului la servicii de sănătate de calitate**

OSC 4.1 - Îmbunătățirea accesului persoanelor defavorizate la servicii sociale de calitate, inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente

Obiectivul are în vedere dezvoltarea și consolidarea parteneriatelor public-ONG-uri în vederea creșterii accesului la servicii sociale de calitate, precum și crearea, modernizarea și extinderea infrastructurii specifice serviciilor de protecție și asistență socială. De asemenea, având în vedere dezvoltarea neechilibrată a unor zone urbane (cartiere), obiectivul vizează regenerarea zonelor urbane marginalizate prin promovarea incluziunii sociale.

Principalele acțiuni vizate:

- ✓ găsirea modalităților de atragere a personalului calificat, cu experiență și competent;

- ✓ realizarea de centre pentru persoanele vârstnice/fără locuințe;
- ✓ construirea de centre de recuperare socio/medicală;
- ✓ înființarea unor noi servicii de asistență socială sau/și extinderea celor existente;
- ✓ construcția de locuințe sociale;
- ✓ crearea unor parteneriate și grupuri de lucru în domeniul protecției copilului, combaterea consumului de droguri și a criminalității asociate acestuia, domeniul violenței domestice etc., cu instituții/organizații publice și private.

OSC 4.2 - Îmbunătățirea accesului și a participării la educație și instruire de calitate

Obiectivul are în vedere crearea, modernizarea și extinderea infrastructurii educaționale cu efecte asupra reducerii ratei de părăsire și abandon școlar.

Implementarea obiectivului urmărește:

- ✓ reabilitarea unităților școlare în conformitate cu standardele Uniunii Europene;
- ✓ dotarea corespunzătoare a laboratoarelor, cabinetelor, atelierelor școlare;
- ✓ crearea de noi unități educaționale pentru asigurarea unui raport echitabil între numărul de preșcolari/elevi/studenți și numărul de structuri de învățământ.

OSC 4.3 - Creșterea accesului la servicii de sănătate de calitate

Obiectivul are în vedere dezvoltarea serviciilor de sănătate, inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente.

Implementarea obiectivului urmărește:

- ✓ dotarea și modernizarea Serviciului de Ambulanță Suceava;
- ✓ dotarea și echiparea cabinetelor medicale;
- ✓ realizare de structuri medicale în cartierele care nu dispun de această infrastructură;
- ✓ realizarea de campanii de informare la nivelul populației privind modul de viață sănătos.

Cele trei obiective specifice prin măsurile/acțiunile vizate vor conduce la îmbunătățirea serviciilor sociale și de sănătate, precum și la dezvoltarea și modernizarea sistemului de învățământ din municipiul Suceava.

Corelația obiectivului strategic 4 și a obiectivelor specifice conturate în cadrul acestuia cu obiectivele tematice stabilite la nivel european:

Obiectiv strategic	Obiective specifice-cheie	Obiective tematice
4. Creșterea incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile prin îmbunătățirea calității și accesibilității	➢ OSC 4.1 - Îmbunătățirea accesului persoanelor defavorizate la servicii sociale de calitate, inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente ➢ OSC 4.2 - Îmbunătățirea	**OT 9.** Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de

serviciilor sociale, educaționale și de sănătate	accesului și a participării la educație și instruire de calitate ➢ OSC 4.3 - Creșterea accesului la servicii de sănătate de calitate	discriminare
		OT 10. Efectuarea de investiții în domeniul educației, al instruirii și al învățării pe tot parcursul vieții
		OT 8. Promovarea sustenabilității și calității locurilor de muncă și sprijinirea mobilității lucrătorilor

Programe operaționale naționale de interes pentru Municipiul Suceava, în contextul măsurilor/acțiunilor/proiectelor vizate a fi realizate, care susțin măsurile de creștere a calității serviciilor sociale și de sănătate, precum și îmbunătățirea actului educațional:

Program	Axe prioritare (AP)	Prioritate de investiții/intervenție (PI)
➢ **Programul Operațional Regional 2014-2020**	**AP 4** Sprijinirea dezvoltării urbane durabile	PI 4.3. Oferirea de sprijin pentru regenerarea fizică, economică și socială a comunităților defavorizate din regiunile urbane și rurale
		PI 4.4. Investițiile în educație, în formare, inclusiv în formare profesională pentru dobândirea de competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare
	AP 8 Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale	PI 8.1 Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate și promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale, culturale și de recreare, precum și trecerea de la serviciile instituționale la serviciile prestate de colectivitățile locale

	AP 9 Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban	PI 9.1 Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității
➢ **Programul Operațional Capital Uman 2014-2020**	**AP 2** Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs	PI 2.1 Creșterea ocupării tinerilor NEETs șomeri cu vârsta între 16-24 ani, înregistrați la Serviciul Public de Ocupare, cu rezidența în regiunile eligibile (București-Ilfov, Nord-Est, Nord-Vest, Vest, Sud -Vest Oltenia) PI 2.2 Îmbunătățirea nivelului de competențe, inclusiv prin evaluarea și certificarea competențelor dobândite în sistem non-formal și informal al tinerilor NEETs șomeri cu vârsta între 16 - 24 ani, înregistrați la Serviciul Public de Ocupare, cu rezidența în regiunile eligibile PI 2.3 Creșterea numărului tinerilor NEETs inactivi înregistrați la Serviciul Public de Ocupare
	AP 3 Locuri de muncă pentru toți	PI 3.1 Creșterea ocupării șomerilor și a persoanelor inactive, cu accent pe șomerii de lungă durată, lucrătorii vârstnici (55-64 ani), persoanelor cu dizabilități, persoanelor cu nivel redus de educație PI 3.4 Îmbunătățirea nivelului de competențe, inclusiv prin evaluarea și certificarea competențelor dobândite în sistem non-formal și informal al șomerilor și persoanelor inactive, cu accent pe șomerii de lungă durată, lucrătorii vârstnici (55-64 ani), persoanelor cu dizabilități, persoanelor cu nivel redus de educație PI 3.5 Îmbunătățirea nivelului de competențe, inclusiv prin evaluarea și certificarea competențelor dobândite în sistem non-formal și informal al cetățenilor români aparținând minorității roma
	AP 4 Incluziunea socială și combaterea sărăciei	PI 4.2. Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din comunitățile marginalizate (non-roma), prin implementarea de măsuri integrate PI 4.4. Reducerea numărului de persoane aparținând grupurilor vulnerabile prin furnizarea unor servicii sociale/medicale/socio-profesionale/de formare profesională adecvate nevoilor specifice PI 4.5 Creșterea calității sistemului de asistență socială prin introducerea de instrumente/ proceduri/ mecanisme etc. și prin îmbunătățirea nivelului de competențe al

		profesioniștilor din system PI 4.6 Creșterea numărului de persoane care beneficiază de servicii de asistență socială la nivelul comunității PI 4.7 Creșterea utilizării/aplicării de soluții TIC (e-asistență socială, serviciile electronice etc.) în furnizarea serviciilor sociale PI 4.8 Îmbunătățirea nivelului de competențe al profesioniștilor din sectorul medical PI 4.9 Creșterea numărului de persoane care beneficiază de programe de sănătate și de servicii orientate către prevenție, depistare precoce (screening), diagnostic și tratament precoce pentru principalele patologii. PI 4.10 Creșterea numărului de persoane care beneficiază de servicii de asistență medicală la nivelul comunității. PI 4.12 Reducerea numărului de copii și tineri plasați în instituții prin furnizarea de servicii la nivelul comunității PI 4.13 Creșterea numărului tinerilor care părăsesc sistemul instituționalizat (cu vârsta de până la 18 ani) pregătiți pentru a avea o viață independentă PI 4.14 Creșterea numărului de asistenți maternali și sociali la nivelul comunității PI 4.15 Reducerea numărului persoanelor vârstnice și a celor cu dizabilități plasate în instituții rezidențiale, prin furnizarea de servicii sociale și medicale la nivelul comunității, inclusiv servicii pe termen lung PI 4.16 Consolidarea capacității întreprinderilor de economie socială de a funcționa într-o manieră auto-sustenabilă
	AP 6 Educație și competențe	PI 6.2. Creșterea participării la învățământul ante-preșcolar și preșcolar, în special a grupurilor cu risc de părăsire timpurie a școlii, cu accent pe copiii aparținând minorității Roma și a celor din mediul rural PI 6.3. Reducerea părăsirii timpurii a școlii prin măsuri integrate de prevenire și de asigurare a oportunităților egale pentru elevii aparținând grupurilor vulnerabile, cu accent pe elevii aparținând minorității roma și elevii din mediul rural/ comunitățile dezavantajate socio-economic PI 6.4. Creșterea numărului de tineri care au abandonat școala și de adulți care nu și-au finalizat educația obligatorie care se reîntorc în sistemul de educație și formare, inclusiv prin programe de tip a doua șansă și programe de formare profesională

		PI 6.5. Creşterea numărului de oferte educaţionale orientate pe formarea de competenţe şi pe utilizarea de soluţii digitale/de tip TIC în procesul de predare PI 6.6 Îmbunătăţirea competenţelor personalului didactic din învăţământul pre-universitar în vederea promovării unor servicii educaţionale de calitate orientate pe nevoile elevilor şi a unei şcoli incluzive PI 6.7. Creşterea participării la învăţământul terţiar universitar şi non-universitare organizat în cadrul instituţiilor de învăţământ superior acreditate în special pentru cei care provin din grupuri vulnerabile PI 6.8 Implementarea de măsuri sistemice în învăţământul terţiar universitar şi non-universitar organizat în cadrul instituţiilor de învăţământ superior acreditate pentru a facilita adaptarea la cerinţele pieţei muncii PI 6.9 Îmbunătăţirea nivelului de competenţe al personalului didactic din învăţământul terţiar universitar şi non-universitar organizat în cadrul instituţiilor de învăţământ superior acreditate în ceea ce priveşte conţinutul educaţional inovator şi resursele de învăţare moderne şi flexibile PI 6.10 Diversificarea ofertelor educaţionale în învăţământul terţiar universitar şi non-universitar tehnic organizat în cadrul instituţiilor de învăţământ superior acreditate corelate cu nevoile pieţei muncii din sectoarele economice/ domeniile identificate prin SNC şi SNCDI PI 6.15 Îmbunătăţirea nivelului de competenţe al personalului didactic, a formatorilor, a evaluatorilor de competenţe profesionale şi personalului din întreprinderi cu atribuţii în învăţarea la locul de muncă
➢ **Programul Operaţional comun România - Ucraina 2014-2020**	**Obiectivul tematic 2** Sprijin pentru educaţie, cercetare, dezvoltare tehnologică şi inovare	PI 1.1 Cooperare instituţională în domeniul educaţional în vederea creşterii accesului la educaţie şi a calităţii acesteia PI 1.2 Promovare şi sprijin pentru cercetare şi inovare
	Obiectivul tematic 8 Provocări comune în domeniul siguranţei şi securităţii	PI 4.1 Sprijin pentru dezvoltarea serviciilor de sănătate şi a accesului la sănătate

5. Dezvoltarea durabilă a mediului urban

Rețeaua de străzi a municipiului Suceava are o configurație de tip radial, cu 5 direcții principale (DN 2- spre București, respectiv Siret; DN 29 - spre Botoșani; DN 29A - spre Dorohoi; DN17 - spre Vatra Dornei).

Ca urmare a creșterii explozive a gradului de motorizare și implicit al traficului dinamic și staționar, mutațiile care s-au produs în structura parametrilor socio-economici generatori de trafic, circulația se desfășoară cu dificultăți din ce în ce mai mari. Se constată că reglementările existente ale circulației nu mai sunt adecvate necesităților actuale.

Datorită necesităților actuale și de perspectivă ale traficului rutier, oferirea de elemente necesare dimensionării rețelei stradale semnificative și a principalelor dispozitive de circulație, precum și elaborarea detaliilor de circulație pentru unele noduri rutiere de importanță deosebită, în vederea fluidizării traficului rutier și sporirea siguranței circulației, sunt elemente prioritare pentru o dezvoltare echilibrată a municipiului Suceava.

În vederea creșterii nivelului de trai, Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava urmărește atingerea următoarelor obiective specifice - cheie (OSC):

- **OSC 5.1 - Creșterea accesibilității, conectivității și mobilității prin realizarea de investiții în infrastructura de transport**
- **OSC 5.2 - Dezvoltarea sistemului de utilități publice**
- **OSC 5.3 - Gestionarea eficientă a deșeurilor menajere în vederea protejării mediului**
- **OSC 5.4 - Îmbunătățirea infrastructurii urbane**
- **OSC 5.5 - Prevenirea și gestionarea riscurilor naturale**

OSC 5.1 - Creșterea accesibilității, conectivității și mobilității prin realizarea de investiții în infrastructura de transport

Obiectivul are în vedere modernizarea și dezvoltarea infrastructurii rutiere și feroviară.

Implementarea obiectivului urmărește:

- ✓ reabilitarea infrastructurii străzilor, sistematizarea și organizare rutieră a acestora, amenajarea și sistematizarea intersecțiilor;
- ✓ consolidarea carosabilului prin turnarea unui covor asfaltic adecvat traficului rutier intens care străbate zona;
- ✓ amenajarea unitară pe toată lungimea arterei a carosabilului și a trotuarelor;
- ✓ reabilitarea accesului în și dinspre străzile secundare;
- ✓ lărgirea, modernizarea străzilor, pentru creșterea gradului de accesiblitate;
- ✓ conștientizarea publicului cu privire la efectele benefice a utilizării transportului public de călători pentru deplasare;
- ✓ realizarea de parcări în principalele zone rezidențiale;
- ✓ construcția unor parcări subterane sau/și supraterane care pot face posibilă degajarea spațiului suprateran de numărul mare de mașini parcate și/sau care tranzitează zona centrală a orașului;

- ✓ elaborarea și implementarea de reglementări privind traficul, parcările și zonele de acces pentru diverse categorii de autovehicule;
- ✓ renovarea Gării Suceava Nord - Iţcani, prin consolidarea componentelor afectate și modernizarea acesteia în scopul măririi gradului de utilizare și a creșterii importanței acesteia pentru transportul feroviar ce asigură legăturile periurban - municipiul Suceava.

OSC 5.2 - Dezvoltarea sistemului de utilități publice

Obiectivul are în vedere în principal extinderea și modernizarea sistemului de alimentare cu apă potabilă și cel de canalizare, precum și rețeaua de termoficare.

Implementarea obiectivului urmărește:

- ✓ reabilitarea rețelei existente de canalizare pentru apa uzată;
- ✓ extinderea rețelei de canalizare a apei uzate;
- ✓ extindere/reabilitare rețea de canalizare apă menajeră;
- ✓ refacerea branșamentelor de apă, care prezintă uzură înaintată;
- ✓ înlocuirea conductelor cu un grad înaintat de uzură;
- ✓ efectuarea unui program de curățenie periodică a tronsoanelor rețelei de distribuție pentru îndepărtarea biopeliculei care favorizează coroziunea conductelor;
- ✓ contorizarea integrală a tuturor tipurilor de utilizatori;
- ✓ modernizarea punctelor termice prin înlocuirea echipamentelor existente cu echipamente noi: schimbătoare de căldură, grupuri de pompare, contoare de energie termică;
- ✓ dimensionarea punctelor termice pentru asigurarea confortului termic din apartamente;
- ✓ reabilitarea, retehnologizarea sistemului de producere și distribuție agent termic pentru reducerea pierderilor;
- ✓ asigurarea încălzirii și a apei calde menajere conform standardelor în vigoare;
- ✓ extindere sistem de iluminat public.

OSC 5.3 - Gestionarea eficientă a deșeurilor menajare în vederea protejării mediului

Obiectivul are în vedere modernizarea și extinderea infrastructurii de colectare a deșeurilor.

Implementarea obiectivului urmărește:

- ✓ îmbunătățirea sistemului de colectare a deșeurilor și extinderea colectării selective a deșeurilor;
- ✓ organizarea unor campanii de informare și ridicare a gradului de cunoaștere a cetățenilor cu privire la necesitatea colectării selective a deșeurilor menajere și a celor asimilate menajere;
- ✓ campanii de educare a populației în scopul separării la sursă a principalelor tipuri de deșeuri;
- ✓ implementarea programelor de colectare selectivă la nivelul tuturor cartierelor municipiului;
- ✓ valorificarea deșeurilor și tratarea acestora la nivelul standardelor europene;

- ✓ colectarea și transportul deșeurilor menajere cu utilaje specifice și adecvate pentru a evita impactul acestora asupra sănătății populației și asupra mediului;
- ✓ reducerea deșeurilor;
- ✓ amenajarea de site-uri pentru depozitarea deșeurilor biodegradabile compostabile, a deșeurilor rezultate din activitatea de construcții, a nămolurilor rezultate din stația de epurare, a DEEE de volum mic;
- ✓ racordarea la canalizare a punctelor de colectare a deșeurilor menajere.

OSC 5.4 - Îmbunătățirea infrastructurii urbane

Principala măsură vizată de obiectiv este de a revitaliza spațiul public urban.

Implementarea obiectivului urmărește:

- ✓ uniformizarea designului mobilierului de odihnă și creșterea numărului de astfel de facilități destinate odihnei, pentru a deservi un număr mai mare de cetățeni;
- ✓ construirea de noi facilități destinate odihnei pentru a deservi un număr mai mare de cetățeni;
- ✓ stimularea realizării unor noi investiții pentru a crește atractivitatea anumitor zone, precum și pentru ridicarea nivelului de trai a locuitorilor și uniformizarea aspectului spațiului construit;
- ✓ stabilirea unui regim de aspect unitar, integrat în arhitectura spațiului în care sunt construite chioșcurile și a altor spații existente în care se desfășoară activități de comerț și prestări de servicii;
- ✓ planificarea riguroasa a spațiului destinat publicității, astfel încât acestea să devină parte integrată în spațiul urban și să nu iasă în evidență în detrimentul aspectelor care cu adevărat conferă frumusețe și identitate orașului;
- ✓ reorganizarea și amenajarea fostei zone industriale;
- ✓ găsirea unor soluții de amenajare a punctelor de desfacere pentru conferirea unui aspect estetic unitar și plăcut;
- ✓ refacerea infrastructurii cailor de acces pietonal în interiorul piețelor;
- ✓ construirea de complexe acoperite de vânzare a produselor agroindustriale, cu condiții igienice de distribuție a produselor agroindustriale;
- ✓ construirea unor spații de depozitare adecvate (și fără plată) pentru păstrarea produselor agricole până în momentul vânzării;
- ✓ zonarea spațiului de vânzare pe tipuri de produse;
- ✓ creșterea gradului de informare a producătorilor agricoli și sporirea interesului pentru acest gen de activitate, în scopul reținerii forței de muncă în domeniu;
- ✓ amenajarea și construirea unor spatii comerciale cu aspect uniform și integrat din punct de vedere estetic, pentru prezentarea și desfacerea produselor industriale;
- ✓ refacerea și redimensionarea grupurilor sanitare, asigurarea apei curente în piețe pentru asigurarea igienei;
- ✓ condiționarea realizării finisărilor fațadelor blocurilor (inclusiv balcoane), atât a celor care beneficiază de programul privind reabilitarea termică sau de structură precum și viitoarele construcții de mansarde sau de clădiri noi, de respectarea unor reguli de arhitectură, regim de culoare, înălțime.

OSC 5.5 - Prevenirea și gestionarea riscurilor naturale

Principale măsuri vizate de obiectiv sunt referitoare la decontaminarea siteurilor poluate și la elaborarea unei hărți de zonare sonoră la nivelul municipiului Suceava.

Implementarea obiectivului urmărește:

- ✓ identificarea solurilor contaminate;
- ✓ decontaminarea solurilor din fosta zonă industrială;
- ✓ corectarea acidității solurilor din parcuri, scuaruri și aliniamente, aciditate provenită din folosirea substanțelor chimice în procesul de tratare a carosabilului pentru perioada de iarnă;
- ✓ amenajarea malurilor râului Suceava pentru evitarea unor eventuale inundații având în vedere gradul de eroziune a malurilor;
- ✓ continuarea monitorizării versanților și a lucrărilor de consolidare/stabilizare în conformitate cu datele furnizate de studiile de specialitate.

Cele cinci obiective specifice prin măsurile/acțiunile/proiectele vizate vor conduce la dezvoltarea durabilă a municipiului Suceava.

Corelația obiectivului strategic 5 și a obiectivelor specifice conturate în cadrul acestuia cu obiectivele tematice stabilite la nivel european:

Obiectiv strategic	Obiective specifice-cheie	Obiective tematice
5. Dezvoltarea durabilă a Municipiului Suceava în vederea asigurării creșterii nivelului de trai	➢ OSC 5.1 - Creșterea accesibilității, conectivității și mobilității prin realizarea de investiții în infrastructura de transport ➢ OSC 5.2 - Dezvoltarea sistemului de utilități publice ➢ OSC 5.3 - Gestionarea eficientă a deșeurilor în vederea protejării mediului ➢ OSC 5.4 - Îmbunătățirea infrastructurii urbane ➢ OSC 5.5 - Prevenirea și gestionarea riscurilor naturale	**OT 7.** Promovarea unui transport durabil și îmbunătățirea infrastructurilor rețelelor **OT 6.** Conservarea și protejarea mediului și promovarea eficienței resurselor

Programe operaționale naționale de interes pentru Municipiul Suceava, în contextul măsurilor/acțiunilor/proiectelor vizate a fi realizate, care susțin măsurile de dezvoltare durabilă a municipiului Suceava:

Program	Axe prioritare (AP)	Prioritate de investiții/intervenție (PI)
➢ **Programul Operațional Regional 2014-2020**	AP 4 Sprijinirea dezvoltării urbane durabile	PI 4.2. Realizarea de acțiuni destinate îmbunătățirii mediului urban, revitalizării orașelor, regenerării și decontaminării terenurilor industriale dezafectate (inclusiv a zonelor de reconversie), reducerii poluării aerului și promovării măsurilor de reducere a zgomotului

	AP 6 Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională	PI 6.1 Stimularea mobilității regionale prin conectarea nodurilor secundare și terțiare la infrastructura TEN-T, inclusiv a nodurilor multimodale
➢ Programul Operațional Infrastructură 2014-2020	AP 2 Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient	PI 2.2 Creșterea accesibilității zonelor cu o conectivitate redusă la infrastructura rutieră a TEN-T
		PI 2.5 Creșterea gradului de siguranță și securitate pe toate modurile de transport și reducerea impactului transporturilor asupra mediului
	AP 4 Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric	PI 4.3 Reducerea suprafețelor poluate istoric
	AP 5 Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor	PI 5.1 Reducerea efectelor și a pagubelor asupra populației cauzate de fenomenele naturale asociate principalelor riscuri accentuate de schimbările climatice, în principal de inundații și eroziune costieră
➢ Programul Operațional comun România - Ucraina 2014-2020	Obiectivul tematic 7 Îmbunătățirea accesibilității în regiuni, dezvoltarea transportului și a rețelelor și sistemelor comune de transport	PI 3.1 Dezvoltarea infrastructurii de transport transfrontalier și instrumentelor TIC
	Obiectivul tematic 8 Provocări comune în domeniul siguranței și securității	PI 4.2 Sprijin pentru activități comune în vederea prevenirii dezastrelor naturale și antropice, precum și acțiuni comune în timpul situațiilor de urgență

6. Creşterea calităţii vieţii

Consolidarea infrastructurii urbane este necesară pentru a asigura o modernizare organizată a municipiului Suceava. Aceasta va conduce la o creştere a calităţii vieţii pentru toţi cetăţenii oraşului şi la facilitarea dezvoltării rapide a afacerilor şi atragerii de noi investiţii. De asemenea, pentru creşterea calităţii vieţii locuitorilor sunt necesare şi realizarea de acţiuni/măsuri ce vizează:

- Crearea/modernizarea zonelor de agrement;
- Modernizarea spaţiilor de recreere;
- Creşterea gradului de siguranţă a cetăţenilor;
- Creşterea calităţii serviciilor publice oferite cetăţenilor.

În vederea estompării fenomenelor demografice specifice la nivel naţional, şi numai, o abordare integrată a proiectelor de investiţii care să conducă la creşterea calităţii vieţii reprezintă o primă măsură benefică.

Având în vedere impactul fenomenului de îmbătrânire a populaţie şi scădere a natalităţii, politicile ce vizează redresarea acestor probleme ar trebui formulate, de regulă, de la nivel naţional. Este necesar ca politicile orientate spre creşterea natalităţii să fie comprehensive şi integrate, centrate pe familie, care să cuprindă diferite domenii, inclusiv ocuparea forţei de muncă, asigurarea cu locuinţe, incluziunea socială, sănătatea, pensiile, educaţia, taxele fiscale etc. Măsuri precum: susţinerea natalităţii prin diferite facilităţi oferite familiilor cu mai mulţi copii, creşterea calităţii serviciilor medicale oferite, creşterea nivelului de trai etc., sigur vor avea efecte şi la nivel local, având în vedere că, situaţia înregistrată la nivelul municipiului Suceava este în acelaşi trend cu ceea de la nivel naţional.

Măsurile pe care autoritatea locală le poate lua/susţine în vederea diminuării problemelor identificate sunt de regulă cele care pot duce la creşterea nivelului de trai a locuitorilor municipiului Suceava, precum:

- amenajarea de locuri de joacă moderne în toate cartierele oraşului;
- creşterea indicatorului de spaţiu verde pe cap de locuitor astfel încât să se asigure condiţii optime de petrecere a timpului;
- oferirea de locuri pentru realizarea de locuinţe individuale racordate la sistemele de utilităţi;
- creşterea numărului locuinţelor în sistem ANL;
- creşterea calităţii mediului înconjurător;
- amenajarea urbanistică a localităţii în vederea creşterii gradului de atractivitate a localităţii;
- creşterea gradului de siguranţă a cetăţenilor;
- creşterea calităţii serviciilor medicale oferite locuitorilor;
- modernizarea şi reabilitarea infrastructurii rutiere;
- management eficient al traficului rutier;
- oferirea accesului la servicii publice tuturor locuitorilor municipiului;
- crearea condiţiilor necesare pentru atragerea de investitori, creşterea activităţilor economice.

Toate aceste măsuri, alături de asigurarea unei mai bune conexiuni a municipiului cu alte oraşe/zone importante de la nivel naţional, pot contribui la creşterea gradului de atractivitate a localităţii pentru investiţii şi implicit la creşterea numărului de locuri de muncă, ceea ce va genera o concentrare mai ridică în mediul urban.

În vederea creşterii calităţii vieţii, Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava urmăreşte atingerea următoarelor obiective specifice - cheie (OSC):

- **OSC 6.1 - Dezvoltarea infrastructurii pentru recreere şi agrement**
- **OSC 6.2 - Creşterea siguranţei publice şi capacităţii operaţionale de intervenţie în caz de urgenţă**
- **OSC 6.3 - Creşterea calităţii serviciilor publice adresate locuitorilor în vederea creării unei administraţii publice locale eficientă**

OSC 6.1 - Dezvoltarea infrastructurii pentru recreere şi agrement

Principalele măsuri vizate de obiectiv sunt legate crearea/modernizarea infrastructurii de agrement şi recreere, dar şi de crearea şi modernizarea locurilor de joacă.

Implementarea obiectivului urmăreşte:

- ✓ extinderea şi organizarea peisagistica a spatiilor verzi existente;
- ✓ creşterea atractivităţii spaţiilor vezi;
- ✓ modernizarea parcurilor prin construirea unor facilităţi care sa atragă şi să ofere cetăţenilor posibilităţi de petrecere a timpului liber;
- ✓ amenajarea / crearea unor noi spaţii de joacă pentru copii. Noile locuri de joacă trebuie să fie moderne şi sigure, pentru a se elimina nevoia deplasării pe distanţe lungi a adulţilor însoţiţi de copii şi deci a elimina supraglomerarea locurilor de joaca situate în alte cartiere;
- ✓ realizare zone de agrement şi recreere.

OSC 6.2 - Creşterea siguranţei publice şi capacităţii operaţionale de intervenţie în caz de urgenţă

Obiectivul are în vedere modernizarea infrastructurii pentru intervenţii în situaţii de urgenţă, dar şi propunerea de acţiuni în vederea gestionării câinilor fără adăpost.

Implementarea obiectivului urmăreşte:

- ✓ modernizarea sistemului de intervenţii în caz de urgenţe;
- ✓ montarea unor camere de supraveghere care pot vizualiza activităţile din anumite zone ale oraşului, pentru a descuraja actele de vandalism la adresa bunului public, jocurile periculoase, furturile de pe spaţiul public sau de la cetăţeni, precum şi orice alte acte care ar aduce prejudicii siguranţei publice;
- ✓ gestionarea eficientă a problemei câinilor fără stăpân.

OSC 6.3 - Creşterea calităţii serviciilor publice adresate locuitorilor în vederea creării unei administraţii publice locale eficientă

Obiectivul are în vedere:

- Modernizarea infrastructurii şi modului de organizare a instituţiei Primăriei;
- Gestionarea eficientă a relaţiei Cetăţean - APL;
- Modernizarea şi extinderea serviciilor publice on-line.

Implementarea obiectivului urmăreşte:

- ✓ realizarea unui "birou unic" pentru cetățeni;
- ✓ revizuirea proceselor și a procedurilor de lucru interne utilizate pentru reducerea timpilor de furnizare a serviciilor publice;
- ✓ sprijin pentru introducerea / extinderea utilizării de instrumente de fundamentare a deciziei la nivel local: planificare strategică, evaluarea implicațiilor financiare ale deciziilor, managementul calității, managementul riscurilor, managementul performanței, etc.
- ✓ implementarea de mecanisme pentru eficientizarea cheltuielilor publice și de stimulare a colectării taxelor și impozitelor locale (mecanisme eficiente de gestiune a execuției bugetare, corelarea planificării strategice cu resursele financiare etc.);
- ✓ consolidarea capacității autorităților și instituțiilor publice locale de a implementa politicile și strategiile elaborate la nivel sectorial/național;
- ✓ susținerea implementării la nivel local a procedurilor administrative simplificate pentru cetățean și mediul de afaceri;
- ✓ identificarea și promovarea bunelor practici în ceea ce privește gestionarea serviciilor publice - schimburi de experiență/networking-ul cu autorități/ instituții/organisme ale administrațiilor publice naționale și internaționale;
- ✓ dezvoltarea abilităților personalului din autoritățile și instituțiile publice locale (inclusiv a factorilor de decizie la nivel politic) pe teme specifice de interes (ex. planificarea strategică; planificare bugetară; control managerial intern; politici publice la nivel local; fundamentare, elaborare, aplicare, monitorizare și evaluare a reglementărilor de la nivelul administrației publice locale), care să ofere un cadru de lucru în care investiția în oameni să fie una reală, care să asigure egalitatea de șanse, dezvoltarea profesională în funcție de rezultate și care să dezvolte sentimentul de apartenență la instituția din care face parte;
- ✓ dezvoltarea și derularea de cursuri de formare în domeniul eticii și integrității.
- ✓ identificarea nevoilor de instrumente TIC la nivelul autorității publice locale;
- ✓ sprijin pentru dezvoltarea, introducerea și utilizarea instrumentelor TIC (sisteme IT - dezvoltarea de software și baze de date) în furnizarea serviciilor publice.

Corelația obiectivului strategic 6 și a obiectivelor specifice conturate în cadrul acestuia cu obiectivele tematice stabilite la nivel european:

Obiectiv strategic	Obiective specifice-cheie	Obiective tematice
6. Creșterea calității vieții în vederea reducerii fenomenelor demografice estimate la nivel statistic	➢ OSC 6.1 - Dezvoltarea infrastructurii pentru recreere și agrement ➢ OSC 6.2 - Creșterea siguranței publice și capacității operaționale de intervenție în caz de urgență ➢ OSC 6.3 - Creșterea calității serviciilor publice adresate locuitorilor în vederea creării	**OT 5.** Promovarea adaptării la schimbările climatice, precum și a prevenirii și gestionării riscurilor

	unei administrații publice locale eficientă	**OT 6.** Conservarea și protejarea mediului și promovarea eficienței resurselor
		OT 11. Îmbunătățirea eficienței administrației publice

Programe operaționale naționale de interes pentru Municipiul Suceava, în contextul măsurilor/acțiunilor/proiectelor vizate a fi realizate, care susțin măsurile de creștere a calității vieții locuitorilor din municipiul Suceava:

Program	Axe prioritare (AP)	Prioritate de investiții/intervenție (PI)
➢ **Programul Operațional Regional 2014-2020**	AP 4 Sprijinirea dezvoltării urbane durabile	PI 4.2. Realizarea de acțiuni destinate îmbunătățirii mediului urban, revitalizării orașelor, regenerării și decontaminării terenurilor industriale dezafectate (inclusiv a zonelor de reconversie), reducerii poluării aerului și promovării măsurilor de reducere a zgomotului
➢ **Programul Operațional Infrastructură 2014-2020**	AP 5 Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor	PI 5.2 Creșterea nivelului de pregătire pentru o reacție rapidă și eficientă la dezastre a echipajelor de intervenție
➢ **Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020**	AP 2 Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente	PI 2.1 Introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică locală ce optimizează procesele orientate către beneficiari în concordanță cu SCAP
		PI 2.2 Creșterea transparenței, eticii și integrității în cadrul autorităților și instituțiilor publice
		PI 2.3 Asigurarea unei transparențe și integrități sporite la nivelul sistemului judiciar în vederea îmbunătățirii accesului și a calității serviciilor furnizate la nivelul acestuia
➢ **Programul Operațional comun România - Ucraina 2014-2020**	**Obiectivul tematic 8** Provocări comune în domeniul siguranței și securității	PI 4.2 - Sprijin pentru activități comune în vederea prevenirii dezastrelor naturale și antropice, precum și acțiuni comune în timpul situațiilor de urgență PI 4.3 - Prevenirea și combaterea criminalității organizate și cooperarea poliției

4.2 Portofoliu de proiecte

Lista lungă a proiectelor de investiții, respectiv repartizarea acestora pe Obiective Strategice:

1. Reducerea emisiilor de carbon în vederea atingerii obiectivelor Strategiei Europa 2020

➢ ***Eficiență energetică clădiri publice și rezidențiale***

1. Eficientizarea energetică a clădirii în care își desfășoară activitatea Primăria Municipiului Suceava
2. Creșterea eficienței energetice la clădirile rezidențiale în Municipiul Suceava
3. Actualizare Plan de Acțiune pentru Energie Durabilă (PAED) în vederea includerii studiului privind eficiența energetică a clădirilor publice și rezidențiale

➢ ***Infrastructura rutieră/pietonală/biciclete - proiecte cu impact în reducerea emisiilor de dioxid de carbon***

4. Sistem integrat de transport public ecologic în municipiul Suceava (proiect extras din PMUD)
5. Sistem integrat de management și modelare urbană destinat fluidizării traficului și îmbunătățirii calității vieții (proiect extras din PMUD)
6. Trasee turistice pietonale în Municipiul Suceava (proiect extras din PMUD)
7. Crearea și reamenajarea infrastructurii rutiere, pe coridoare deservite de transport public, pentru creșterea nivelului de siguranță și eficiență în circulație a rețelei de transport (proiect extras din PMUD)
8. Susținerea deplasărilor velo în Municipiul Suceava (proiect extras din PMUD)
9. Spații partajate în cartierele Cuza Voda, Zamca, Mărășești, George Enescu din Municipiul Suceava (proiect extras din PMUD)
10. Susținerea deplasărilor pietonale în Municipiul Suceava (proiect extras din PMUD)
11. Susținerea utilizării mijloacelor de transport electrice în Municipiul Suceava (proiect extras din PMUD)
12. Plan local de Acțiune pentru implementarea utilizării vehiculelor electrice, inclusiv pentru companiile private (proiect extras din PMUD)
13. Adaptarea regulamentelor de transport urban cu taxi în vederea stimulării achiziționării de vehicule electrice/hibrid în cadrul furnizorilor de servicii de taxi (proiect extras din PMUD)
14. Derularea de campanii de informare publică pentru promovarea conceptului "car pooling" (partajare a autoturismelor) / (proiect extras din PMUD)
15. Achiziționarea de vehicule alternative (electrice) necesare pentru activități de administrare a piețelor, transport și distribuție marfă

➢ ***Energie alternativă/regenerabilă***

16. Modernizarea Complexului Comercial Bazar, inclusiv încălzire prin utilizarea energiei alternative

17. Introducerea în cadrul pieţelor a sistemelor de asigurare a utilităţilor (iluminat/încălzire) folosind surse de energie alternativă, regenerabilă
18. Utilizare surse de iluminat eficiente energetic în cadrul unităţilor şcolare din municipiul Suceava
19. Modernizare Patinoar din Municipiul Suceava
20. Implementare sistem pilot HEMS (Home Energy Management Systems) pentru clădiri publice
21. Studiu privind oportunitatea utilizării platformelor de deşeuri neconforme închise ca resursă pentru producerea de energie alternativă
22. Realizare Audit energetic la nivelul clădirilor publice din municipiul Suceava

2. Dezvoltarea colaborării între Municipiul Suceava şi mediul de afaceri pentru asigurarea facilităţilor necesare în vederea creşterii economice locale

23. GROW URBAN FOOD in Suceava City
24. Promovarea produselor tradiţionale locale
25. Acordarea de facilităţi fiscale pentru mediul de afaceri
26. Înfiinţarea Parcului Industrial "Bucovina" Suceava

3. Dezvoltarea potenţialului turistic al Municipiului Suceava în vederea atingerii statutului de "Centru regional al turismului"

- ***Punerea în valoare a obiectivelor turistice***

27. Valorificarea monumentului istoric Curtea Domnească din Suceava pentru circuitul turistic local, regional şi naţional
28. Realizarea unui traseu de transport public tip „Autobuz Turistic" (proiect extras din PMUD)

- ***Promovarea şi punerea în valoare a municipiului Suceava, inclusiv strategii/planuri de acţiune***

29. Maratonul Cetăţilor Suceava
30. Cunoaşterea şi promovarea obiceiurilor şi tradiţiilor din Bucovina
31. Festival Internaţional de Folclor „În cetate la Suceava"
32. Punerea în valoare a ţinutului Bucovinei
33. Muzeul de Artă în Municipiul Suceava
34. Calendar de evenimente culturale/tematice/economice locale
35. Promovarea Municipiului Suceava capitală a Bucovinei
36. Elaborare Strategie de Dezvoltare a Turismului
37. Crearea şi promovarea unui brand turistic local, integrat brandului Bucovina
38. Crearea de circuite turistice tematice

4. Creşterea incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile prin îmbunătăţirea calităţii şi accesibilităţii serviciilor sociale, educaţionale şi de sănătate

- ***Social***

39. Creare centru de zi pentru vârstnici
40. Crearea unui centru pentru adăpostirea pe timp de zi/noapte a persoanelor fără locuinţe
41. Reabilitarea şi modernizarea locuinţelor sociale
42. Şcoala pentru toţi copiii din Suceava
43. Centru de sprijin pentru copiii ai căror părinţi sunt plecaţi în străinătate
44. Centru de consiliere pentru copil şi familie
45. Complexul Regional de Recuperare socio-medical "Laurenţia Ulici"
46. Construcţia de locuinţe în regim de închiriere pentru tineri (ANL) în zona Bd. 1 Decembrie 1918

- ***Educaţie***

47. Construire/reabilitare/extindere unitate de învăţământ pentru preşcolari în cartierul Obcini
48. Construire grădiniţă în cartierul Burdujeni Sat din Municipiul Suceava
49. Amenajarea de spaţii de joacă în aer liber la nivelul unităţilor preşcolare
50. Construire/modernizare grădiniţă în zona centrală a municipiului Suceava
51. Amenajare spaţii de servire a mesei/minicantine în unităţile şcolare gimnaziale
52. Construirea/Amenajarea de săli de sport la nivelul unităţilor şcolare
53. Modernizarea sălilor de clasă, a laboratoarelor de informatică şi ştiinţe din cadrul unităţilor şcolare gimnaziale
54. Dotarea şi modernizarea unităţilor şcolare gimnaziale cu echipamente în vederea obţinerii avizului de la Inspectoratul Situaţiilor de Urgenţă
55. Mărirea spaţiului şcolar prin mansardarea unor unităţi şcolare din Municipiul Suceava
56. Îmbunătăţirea infrastructurii educaţionale prin consolidarea, reabilitarea şi modernizarea Colegiului Tehnic de Industrie Alimentară Suceava
57. Îmbunătăţirea infrastructurii educaţionale prin consolidarea, reabilitarea şi modernizarea Colegiului Tehnic "Petru Muşat"
58. Îmbunătăţirea infrastructurii educaţionale prin consolidarea, reabilitarea şi modernizarea Colegiului Tehnic "Samuil Isopescu"
59. Reabilitare şi modernizare Colegiul Naţional „Petru Rareş" Suceava
60. Eveniment anual pentru premierea elevilor olimpici din municipiul Suceava
61. Formarea cadrelor didactice pentru realizarea educaţiei remediale

- ***Sănătate***

62. Dotarea şi modernizarea Serviciului de Ambulanţă Suceava
63. Realizare structuri sanitare în cartierele situate periferic
64. Modernizarea cabinetelor medicale/stomatologice şcolare
65. Educaţie pentru sănătate - educaţie pentru viaţă

5. Dezvoltarea durabilă a Municipiului Suceava în vederea asigurării creșterii nivelului de trai

➢ ***Infrastructură rutieră, feroviară***

66. Reabilitare străzi și trotuare din zona centrală și cartierele rezidențiale (proiect extras din PMUD)
67. Realizarea unui Plan multianual pentru lucrări necesare de întreținere/mentenanță a rețelei pietonale/stradal, cu prioritizare în funcție de zonă și resurse financiare necesare
68. Extinderea tramei stradale în zonele rezidențiale nou construite (proiect extras din PMUD)
69. Derularea de campanii de informare publica referitoare la utilizarea transportului public (proiect extras din PMUD)
70. Reglementare logistica de aprovizionare (proiect extras din PMUD)
71. Realizarea de centre de distribuție a mărfurilor în vederea reducerii volumelor traficului de mărfuri în zonele rezidențiale (proiect extras din PMUD)
72. Reorganizarea traseelor pentru accesul vehiculelor cu masa totală maximă autorizată mai mare de 3,5 tone (proiect extras din PMUD)
73. Realizarea unei aplicații informatice care să ofere informații în timp real cu privire la problemele de trafic (proiect extras din PMUD)
74. Crearea de parcări de reședință și reabilitarea celor existente (proiect extras din PMUD)
75. Elaborare politică de parcare la nivel urban (proiect extras din PMUD)
76. Elaborare și implementare de reglementari privind introducerea de restricții ale vitezei de circulație în zonele vulnerabile (proiect extras din PMUD)
77. Elaborare și implementare reglementari privind programul de realizare a serviciilor de utilități publice (proiect extras din PMUD)
78. Derulare campanii de educație rutieră adresate tinerilor (proiect extras din PMUD)
79. Derulare campanii de educație rutieră adresate tuturor categoriilor de participanți la trafic (conducători auto, pietoni, biciclişti) / (proiect extras din PMUD)
80. Încheierea unui contract de servicii publice conform Regulamentului CE 1370 pentru transportul public de călători (proiect extras din PMUD)
81. Regiunea Nord-Est - Axa Rutieră Strategică 1: Iași - Suceava
82. Montarea de semafoare în zonele cu risc de accidente
83. Reabilitare Gară Iţcani

➢ ***Utilități publice (apă, canalizare, gaze, agent termic, iluminat)***

84. Reabilitarea sistemului de transport și distribuție energie termică în municipiul Suceava
85. Reabilitarea și extinderea sistemului de alimentare cu apă potabilă și a sistemului de canalizare, evacuare ape pluviale din Municipiul Suceava
86. Rețele de internet wi-fi în locurile publice
87. Reabilitare/Extindere iluminat public în zonele nou construite

- ***Gestionarea deșeurilor***

88. Crearea unui sistem integrat de colectare selectivă
89. Amenajarea de locuri pentru depozitarea deșeurilor nemenajere
90. Organizarea de campanii de conștientizare a populației

- ***Infrastructură urbană***

91. Centru multifuncțional Arta - Ițcani
92. Centru multifuncțional/educațional/cultural - Uzina de tratare a apei Dragomirna
93. Reabilitare spații destinate utilizării publice în cartierele cu comunități defavorizate (zone verzi, piețe publice, scuaruri, parculețe, locuri de joacă, terenuri de sport etc.)
94. Revitalizarea spațiului public urban din Municipiul Suceava
95. Reabilitarea și modernizarea infrastructurii piețelor din municipiul Suceava
96. Actualizarea Registrului spațiilor verzi cu includerea regulamentelor și soluțiilor de păstrare și creștere a suprafețelor spațiilor verzi
97. Aprobarea Regulamentului Local de Urbanism în cadrul PUG
98. Realizarea unei analize/studiu privind impactul dezvoltării zonei periurbane din punct de vedere locativ asupra dezvoltării municipiului Suceava
99. Reabilitare fațade blocuri de locuințe în zona centrală în vederea creării unui ansamblu urbanistic coerent

- ***Situații de risc***

100. Consolidare albia râului Suceava
101. Decontaminare și punere în valoare zonă depozit de zgură Termica
102. Decontaminarea terenurilor din fosta zonă industrială
103. Realizarea planului de zonare sonora a municipiului Suceava

6. Creșterea calității vieții în vederea reducerii fenomenelor demografice estimate la nivel statistic

- ***Zonă de agrement/petrecere timp liber***

104. Amenajare zonă agrement - Dealul Mănăstirii Teodoreni
105. Amenajare zone verzi/de agrement în Municipiul Suceava
106. Amenajarea zonei de agrement Tătărași din Municipiul Suceava
107. Zonă de agrement Parc Șipote/Reabilitarea Parcului Șipote în vederea redării funcționalității acestuia
108. Realizare Sală Polivalentă/Complex Sportiv
109. Reamenajarea terenurilor și a bazelor sportive de la nivelul Municipiului Suceava
110. Reabilitarea Parcului situat pe strada Mărăști
111. Crearea de zone verzi/parcuri
112. Modernizare/Amenajarea de noi locuri de joacă în toate cartierele municipiului Suceava
113. Complex multifuncțional/sportiv Ștrand Ițcani

- ***Siguranța cetățenilor***

114. Modernizarea sistemului de hidranți de incendiu de la nivelul Municipiului Suceava
115. Creșterea nivelului de pregătire pentru o reacție rapidă și eficientă la dezastre a echipajelor de intervenție
116. Adaptarea infrastructurii urbane în vederea reducerii timpului de intervenție în caz de dezastre
117. Extinderea sistemului de monitorizare video
118. "Friend, you abandon me?" Prietene-mă abandonezi?

- ***Capacitate administrativă***

119. Crearea birou unic pentru cetățeni
120. Descentralizarea activității Primăriei la nivel de cartier
121. Modernizarea serviciilor oferite de Primăria Municipiului Suceava
122. Reorganizarea funcțională a Primăriei Municipiului Suceava
123. Asigurarea funcționării structurii interne având responsabilități de monitorizare a implementării PMUD al Municipiului Suceava (proiect extras din PMUD)

Aspecte legate de descrierea succintă a proiectelor, precum și bugetul estimativ de implementare a acestora, orizontul de timp, sursele de finanțare vizate și stadiul proiectelor sunt prezentate în Anexa 9 - Portofoliu proiecte.

Aspecte privind modul de selectare a proiectelor prioritare de dezvoltare a municipiului, inclusiv caracterul integrat al proiectelor

În vederea identificării și formulării propunerilor de proiecte incluse în SIDU au fost luate în considerare elemente referitoare la nevoile și oportunitățile determinate la nivel local, viziunea de dezvoltare, sursele de finanțare, capacitatea administrativă, asociativă și resursele de capital uman, documentațiile tehnico-economice elaborate și aprobate, echilibrul între resursele existente, cele necesare și impactul estimat, obiectivele specifice și indicatorii de succes precum și stabilirea concretă a detaliilor legate de integrarea proiectelor propuse.

Astfel, au fost luate în considerare, analizate, formulate și ulterior discutate în cadrul întâlnirilor cu grupurile de lucru și factorii de decizie implicați în procesul de elaborare a listei proiectelor, următoarele aspecte:

- integrarea factorilor de decizie și a beneficiarilor reprezentați de diferite componente ale UAT: societate civilă, mediu de afaceri, administrație locală, structuri asociative ale cetățenilor și grupurilor defavorizate în procesul de elaborare, identificare, implementare și evaluare a proiectelor, în măsura în care tematica acestora este relevantă pentru fiecare dintre entitățile enumerate anterior (ex: crearea unei platforme on line care să asigure comunicare directă și informarea permanentă referitoare la acțiunile derulate de administrația publică locală, cu asigurarea posibilității de implicare a factorilor interesați nu numai în procesul de consultare publica inițială, cât mai ales în permanentizarea acestei proceduri în faza de implementare și evaluare a proiectelor în vederea cuantificării cu acuratețe a gradului de realizare al obiectivelor stabilite și de atingere a țintelor și rezultatelor estimate pentru fiecare proiect în parte);
- includerea în cadrul măsurilor/activităților aferente proiectului, în măsura în care aceasta opțiune este fezabilă, pe lângă componenta principală (în general cea legată de infrastructura așa numita componentă <hard>) și a componentelor de tip <soft> astfel

încât să fie create premise pentru o acoperire cât mai adecvată a domeniilor vizate, oferirea de răspunsuri pentru mai mult de două dintre problemele identificate, crearea conexiunilor cu sistemele sau elementele de infrastructură, procedurale administrative deja implementate și funcționale (ex: în cazul unor proiecte care privesc dezvoltarea de infrastructură rutieră destinată deplasărilor cu bicicleta s-a avut în vedere și includerea unor propuneri de proiecte care să faciliteze accesul la informație, posibilitatea de închiriere on line a unei biciclete, diseminarea prin intermediul campaniilor de informare publică a facilităților active operațional, rezultatelor proiectului și a elementelor legate de <atitudine civică> legate în mod principal de impactul traficului rutier asupra calității vieții);

- stabilirea unor idei de proiecte care să asigure integrarea grupurilor defavorizate, din toate zonele municipiului dar mai ales din zonele identificate ca fiind marginalizate, în activitățile cultural și economice la nivel local. Posibilitatea realizării acestui deziderat a fost materializată prin stabilirea unor priorități de dezvoltare locală, bazate inclusiv pe acele acțiuni (ex: amenajarea unor centre cultural multifuncționale prin reabilitarea unor clădiri aflate în stadiu avansat de degradare) pentru care există deja stabilită sursa de finanțare care poate fi accesată direct de APL asigurându-se astfel o probabilitate maximă de implementare. Pe lângă ideea de incluziune sociala s-a avut în vedere și posibilitatea de creare de locuri de muncă, de ridicare a gradului de accesibilitate pentru activitățile din domeniul cultural a comunităților din zona vizată pentru implementarea proiectului;
- asigurarea durabilității activităților incluse în propunerile de proiect cu accent ridicat în mod special pe crearea de oportunități de dezvoltare locală continuă, de creare a unor efecte de tip piramidal în ceea ce privește acest concept de dezvoltare durabilă locală, tocmai prin analizarea posibilităților viitoare de dezvoltare, în domenii diverse dar de impact asupra calității vieții comunităților locale, posibilități care au ca și bază de pornire rezultatele concrete determinate de implementarea unui proiect, rezultate care pot fi replicate sau dezvoltate în sistem ramificat cu efecte directe sau indirect la nivel local (ex: proiectul care privește modernizarea piețelor agroalimentare, în special cele situate în cartierele limitrofe - Burdujeni și Iițcani - a fost elaborat/dezvoltat integrat cu proiectul care privește susținerea de campanii de promovare a produselor și producătorilor locali, precum și cu cel care privește inițiative comune APL - mediul de afaceri local pentru sprijinirea producătorilor locali. În mod special se consideră că modernizarea unei piețe agroalimentare ca și investiție de bază, creează implicit un mediu propice pentru derularea acestor activități comerciale, determină atragerea producătorilor locali care sunt în măsură să și comercializeze produsele, determină sprijinirea comercializării produselor locale în detrimentul altora, determină dezvoltarea activităților economice ale producătorilor locali, posibilitatea înființării de noi afaceri sau structuri asociative etc.);
- conectivitatea între ideile de proiect din diverse domenii care sunt apoi integrate fie prin rezultatul comun la care contribuie fiecare proiect în funcție de specificul acestuia sau integrate prin comunitatea țintă, prin aria de acoperire sau adresabilitate. Astfel, în cazul concret al ideii de proiect care privește dezvoltarea unui parc industrial în zona comercială a Sucevei, situat în zona mediana a orașului, APL urmează să creeze condițiile necesare - infrastructura de utilități locală - dar aceasta urmează să fie completată, integrată prin implementarea propunerii de proiect care privește realizarea unei căi de circulație paralelă cu cea principală, funcțională în momentul de față, care leagă acum cele două trupuri ale municipiului, tranzitând zona mediană, inclusiv a unui pod peste râul Suceava. Această investiție este concepută ca soluție și pentru asigurarea accesului către acest viitor parc industrial tocmai pentru crearea condițiilor minime necesare, iar în final cele două idei de proiect se doresc a fi integrate la nivel de rezultate prin atragerea de investiții, crearea de locuri de muncă, creșterea veniturilor atât pentru cetățeni, cât și pentru APL în vederea dezvoltării economice la nivel local.

- conceptul de dezvoltare durabilă aplicat pentru detalierea măsurilor/activităților dar în special a rezultatelor și impactului proiectelor identificate. Astfel, au fost luate in considerare aspectele care țin nu numai de componentele de infrastructură, comunicare, capital uman, dar și cele legate de mediul înconjurător, de eficiență energetică, energie alternativă accesibilitatea pentru piața muncii, serviciile sociale, educație și pentru persoanele cu dizabilități. Nu în ultimul rând posibilitatea dezvoltării economice și umane la nivel local a fost considerată în vederea asigurării caracterului integrat și condițiilor de replicare și dezvoltare ramificată la nivel local (ex: implementarea unui sistem de transport public care utilizează autobuzele electrice asigură o eficiență energetică ridicată, reducere a poluării, dar și accesibilitate prin gradul de acoperire al teritoriului, facilităților (inclusiv pentru persoane cu dizabilități), gradului de informatizare al soluțiilor adoptate (e-ticketing, informare, supraveghere), accesibilitate pentru piața muncii, servicii de sănătate și educație. Acest proiect este considerat a fi integrat cu proiectul care privește dezvoltarea rețelei de stații de încărcare pentru vehicule electrice și creșterea utilizării vehiculelor atât în mediul public, cât și privat. Mai departe aceste două proiecte se consideră a fi integrate cu cele care privesc dezvoltarea mediului de afaceri prin aceea că, existența unor tehnologii noi implementate la nivel local - cum sunt cele conexe vehiculelor electrice - determină implicit apariția de operatori economici cu obiect de activitate în acest domeniu tehnologic nou precum și apariția unor persoane specializate în domeniu (ingineri de soft, mecanici de întreținere). Cu referire la acest ultim deziderat, cel legat de capitalul uman și pregătirea profesională, se poate continua detalierea conceptului de integrare al proiectelor prin referire la acelea dintre ele care privesc modernizarea și echiparea tehnologică a liceelor cu profil tehnic/profesional care prin dotările și investițiile propuse a fi realizate în cadrul proiectelor evidențiate în SIDU vor avea capacitatea școlarizării de personal tehnic cu pregătire în domenii tehnologice noi ca și tematică pentru realitățile locale (așa cum sunt cele legate de energie alternativă și eficiență energetică) persoane care pot fi potențial angajate pe piața muncii la nivel local de către operatori economici care își diversifică obiectul de activitate în concordanță cu cerințele aflate mereu în schimbare și diversificare. Același principiu se aplică și în cadrul proiectelor care privesc reabilitarea termică în vederea creșterii eficienței energetice a clădirilor publice și rezidențiale, cu componentă de ramificație la nivel local care se răsfrânge la nivelul firmelor de construcții și de echipamente tehnologice, care își vor diversifica oferta de activități pentru a fi capabile să livreze și instaleze tehnologii noi.

Capitolul 5. Plan de acțiune

În vederea atingerii viziunii de dezvoltare a municipiului Suceava au fost conturate șase obiective strategice relevante din punct de vedere economic, social, demografic, climatic și de mediu. Având în vedere aria generală abordată de obiectivele strategice au fost stabilite în cadrul acestora o serie de obiective specifice cheie pe diverse domenii de interes. Obiectivele strategice cheie vor fi atinse în momentul în care măsurile și acțiunile vizate vor fi conturate, iar proiectele prioritare identificate, analizate și selectate vor fi implementate.

Astfel, în cadrul acestui capitol este abordat modul de planificare a implementării proiectelor identificate în cadrul Strategiei Integrate de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Suceava.

Planul de acțiune este format din propuneri concrete a căror implementare se estimează că va conduce la atingerea obiectivelor propuse în acord cu viziunea de dezvoltare durabilă a Municipiului Suceava.

În acest context, planul de acțiune devine un instrument necesar pentru planificarea, executarea, implementarea și monitorizarea fiecărui proiect detaliat în cadrul Anexei 9.

Planul de acțiune este prezentat în Anexa 10 la prezentul document.

Corelație Obiective Strategice - Obiective Specifice-Cheie - Obiective Tematice

Obiectiv Strategic (ST) SIDU	Obiective specifice-cheie (OSC) SIDU	Obiective tematice Strategia Europa 2020
1. Reducerea emisiilor de carbon în vederea atingerii obiectivelor Strategiei Europa 2020	➢ OSC 1.1 - Creșterea eficienței energetice a clădirilor publice ➢ OSC 1.2 - Creșterea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale ➢ OSC 1.3 - Scăderea emisiilor de CO2 generate de transportul rutier motorizat ➢ OSC 1.4 - Creșterea gradului de utilizare a energiei verzi/regenerabile în toate sectoarele de interes	OT 4 Sprijinirea trecerii la o economie cu emisii reduse de carbon OT 5 Promovarea adaptării la schimbările climatice, precum și a prevenirii și gestionării riscurilor OT 6 Conservarea și protejarea mediului și promovarea eficienței resurselor
2. Dezvoltarea colaborării între Municipiul Suceava și mediul de afaceri pentru asigurarea facilităților necesare în vederea creșterii economice locale	➢ OSC 2.1 - Creșterea competitivității economiei locale prin promovarea produselor/serviciilor locale ➢ OSC 2.2 - Creșterea numărului de parteneriate public-privat cu impact asupra creșterii economice locale	OT 1 Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării OT 2 Îmbunătățirea accesului la tehnologiile informației și comunicațiilor, precum și îmbunătățirea utilizării și calității acestora OT 3 Sporirea competitivității IMM-urilor
3. Dezvoltarea potențialului turistic al Municipiului Suceava în vederea	➢ OSC 3.1 - Punerea în valoare a obiectivelor de patrimoniu/turistice ➢ OSC 3.2 - Creșterea gradului de promovare a localității ca	OT 6. Conservarea și protejarea mediului și promovarea eficienței resurselor

atingerii statutului de "Centru regional al turismului"	destinație turistică	OT 8. Promovarea sustenabilității și calității locurilor de muncă și sprijinirea mobilității lucrătorilor
4. Creșterea incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile prin îmbunătățirea calității și accesibilității serviciilor sociale, educaționale și de sănătate	➢ OSC 4.1 - Îmbunătățirea accesului persoanelor defavorizate la servicii sociale de calitate, inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente ➢ OSC 4.2 - Îmbunătățirea accesului și a participării la educație și instruire de calitate ➢ OSC 4.3 - Creșterea accesului la servicii de sănătate de calitate	OT 9. Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare OT 10. Efectuarea de investiții în domeniul educației, al instruirii și al învățării pe tot parcursul vieții OT 8. Promovarea sustenabilității și calității locurilor de muncă și sprijinirea mobilității lucrătorilor
5. Dezvoltarea durabilă a Municipiului Suceava în vederea asigurării creșterii nivelului de trai	➢ OSC 5.1 - Creșterea accesibilității, conectivității și mobilității prin realizarea de investiții în infrastructura de transport ➢ OSC 5.2 - Dezvoltarea sistemului de utilități publice ➢ OSC 5.3 - Gestionarea eficientă a deșeurilor în vederea protejării mediului ➢ OSC 5.4 - Îmbunătățirea infrastructurii urbane ➢ OSC 5.5 - Prevenirea și gestionarea riscurilor naturale	OT 7. Promovarea unui transport durabil și îmbunătățirea infrastructurilor rețelelor OT 6. Conservarea și protejarea mediului și promovarea eficienței resurselor
6. Creșterea calității vieții în vederea reducerii fenomenelor demografice estimate la nivel statistic	➢ OSC 6.1 - Dezvoltarea infrastructurii pentru recreere și agrement ➢ OSC 6.2 - Creșterea siguranței publice și capacității operaționale de intervenție în caz de urgență ➢ OSC 6.3 - Creșterea calității serviciilor publice adresate locuitorilor în vederea creării unei administrații publice locale eficientă	OT 6. Conservarea și protejarea mediului și promovarea eficienței resurselor OT 5. Promovarea adaptării la schimbările climatice, precum și a prevenirii și gestionării riscurilor OT 11. Îmbunătățirea eficienței administrației publice

Partea IV Implementarea, monitorizarea şi evaluarea SIDU

Capitol 6. Plan de management al implementării strategiei

6.1 Context instituţional

În 1990 Sorensen definea aranjamentele instituţionale ca "... *un compozit de legi, obiceiuri, organizaţii şi strategii de gestionare stabilite de către societate pentru a aloca resurse limitate şi valori care concurează pentru un scop social ...*".

Pentru administraţia publică locală contextul instituţional trebuie avute în vedere atât componente ale sistemului instituţional naţional, cât componente instituţionale locale şi asigurarea corelarea acestora pentru a putea atinge obiectivele stabilite, astfel încât să se asigure o dezvoltare continuă a comunităţii.

Administraţia publică locală trebuie să aibă capacitatea de a implementa legislaţia şi politicile economice şi sociale naţionale, fără a neglija specificul local, nevoile şi dorinţele comunităţii, în contextul unei schimbări legislative, economice, politice şi continue.

Cu toate acestea, se aplică o înţelegere mai îngustă a conceptului de instituţie, aproape de definiţia formală a organizaţiilor: o structură în cadrul căreia oamenii cooperează în funcţie de rolurile acceptate şi recunoscute. De aceea este foarte important ca în cadrul instituţiei primăriei să existe structuri specializate care colaborează pentru atingerea obiectivelor strategice şi care se bazează pe competenţele angajaţilor, funcţionari publici.

Odată cu trecerea de la comunism la democraţia pluralistă şi economia de piaţă, a fost necesar ca la nivelul administraţiei publice locale să fie luate toate măsurile pentru asigurarea îmbunătăţirii calităţii guvernării, a creşterii eficienţei, credibilităţii şi transparenţei în vederea asigurării succesului strategiilor de dezvoltare locală şi pentru clădirea încrederii cetăţenilor în administraţia publică.

Strategiile de dezvoltare durabilă şi cele sectoriale, precum şi alte documente strategice adoptate de către structura legislativă locală (Consiliul Local) au constituit, de-a lungul timpului, documente ce au stat la baza măsurilor şi proiectelor implementate de către primăria municipiului Suceava.

Din punct de vedere instituţional, au fost luate o serie de măsuri care să asigure o bună implementare a proiectelor, contribuind astfel la creşterea şi îmbunătăţirea procesului de guvernare.

Cu toate acestea, conform rezultatelor consultării publice realizate pentru conturarea prezentului document, există încă probleme la nivelul comunităţii, probleme ce trebuie rezolvate pentru a creşte atât nivelul de trai, cât şi calitatea serviciilor oferite de administraţie către comunitate.

Analiza contextului instituţional şi urban, realizată statistic şi prin consultare publică, a vizat cele cinci provocări specificate in articolul 7 din Regulamentul (UE) nr. 1301/2013: provocări economice, sociale, climatice, demografice şi de mediu.

În urma procesului de analiză şi diagnostic se remarcă, din punct de vedere instituţional, următoarele probleme:

- Funcţia de Arhitect Şef la nivelul Primăriei Suceava nu este ocupată;

- Nu există CTE la nivelul Primăriei care să analizeze/evalueze proiectele de investiții vizate de autoritatea publică locală;
- Implicarea politicului în probleme tehnice/deciziile exclusiv profesionale;
- Relație de comunicare și colaborare deficitară între societatea civilă/mediul economic/mediul educațional și administrația publică;
- Serviciile on-line oferite de Primăriei sunt mai mult cu rol informativ;
- Direcția de Urbanism dispune de personal minim ceea ce face ca autorizațiile de construire să fie eliberate cu întârziere;
- Autoritatea publică locală nu acordă facilități mediului de afaceri;
- Probleme evidențiate de mediul de afaceri ca urmare a chestionării acestui de către Patronatul Întreprinderilor Mici și Mijlocii din România, filiala Suceava: instabilitate legislativă, reglementări inutile și costisitoare, corupția din administrația publică;
- Gradul de colectare a taxelor și impozitelor locale este situat sub media națională;
- Autoritatea publică locală nu oferă locuitorilor din cartierul Burdujeni posibilitatea de a rezolva probleme legate de administrație, taxe și impozite, în sediul ce se află în cartierul de locuit;
- Administrația nu are un plan integrat de promovare a municipiului care să contribuie la atragerea de investitori și la dezvoltarea economică;
- Nu există o structură care să asigure consultarea și colaborarea cu instituțiile publice descentralizate, operatorii utilităților publice, mediul de afaceri;
- Nu există o structură care să asigure accesul rapid al populației la serviciile oferite de primărie (birou unic) și pentru rezolvarea cu celeritate a problemelor acesteia.

Toate aceste probleme au fost analizate și s-au găsit soluții pentru rezolvarea lor. Aceste soluții se regăsesc în proiectele propuse, ce vor contribui la atingerea obiectivului general și a obiectivelor strategice ale Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană 2016 - 2023.

6.2 Plan de implementare SIDU

Odată stabilite proiectele prioritare și domeniile de interes la nivelul municipiului Suceava, în vederea asigurării implementării acestora vor fi realizate/parcurse următoarele etape/activități, care sunt necesare la nivel general, urmând ca detaliile să fie elaborate pentru fiecare proiect în parte, în funcție de specificul acestora și numai dacă acest lucru este esențial necesar pentru faza de implementare:

a. Serviciul de Integrare Europeana și Strategii de Dezvoltare elaborează documentele necesare pentru demararea procedurilor de achiziție publică în vederea stabilirii operatorului economic responsabil cu întocmirea documentației tehnico-economice necesare pentru obținerea finanțării pentru implementarea proiectului, ținând cont de specificul finanțării (fonduri nerambursabile, fonduri guvernamentale, buget local).

În cazul în care documentațiile sunt deja întocmite Serviciul de Integrare Europeana și Strategii de Dezvoltare se va ocupa de întocmirea documentelor necesare pentru actualizarea acestora și alinierea conținutului în funcție de cerințele stabilite de finanțator.

In aceasta etapă Serviciul de Integrare Europeana şi Strategii de Dezvoltare se consultă cu alţi specialişti din cadrul altor departamente ale Autorităţii Publice Locale, în mod special Serviciul Investiţii, Direcţia Generală Tehnică şi de Investiţii, Biroul Buget şi alte astfel de departamente în funcţie de specificul şi tematica proiectului (ex: dacă este vorba despre un proiect care vizează achiziţia de autobuze electrice pentru transportul public local, consultarea se va face cu Compartimentul Autoritatea Locala de Autorizare şi Transport).

b. Pe baza documentelor întocmite de Serviciul de Integrare Europeana şi Strategii de Dezvoltare şi aprobate de conducătorul instituţiei, conform regulamentului de funcţionare a Autorităţii Publice Locale, Compartimentul Achiziţii întocmeşte documentele necesare pentru derularea procedurilor de achiziţie publică pentru contractul de servicii.

c. In baza unei dispoziţii de primar se numeşte comisia de evaluare pentru procedura de achiziţie publică. În cadrul acestei comisii sunt desemnaţi reprezentanţi ai Serviciului de Integrare Europeană şi Strategii de Dezvoltare, Compartimentului de Achiziţii Publice, Serviciului Contencios Administrativ, Juridic, Serviciului Investiţii şi orice alt angajat al Unităţii Administrativ Teritoriale, care deţine expertiza necesară pentru evaluarea ofertelor depuse. Comisia responsabilă, cu evaluarea ofertelor va derula procedurile necesare pentru stabilirea ofertantului desemnat câştigător iar întocmirea şi semnarea contractului este în responsabilitatea Compartimentului Achiziţii Publice.

d. Pe durata derulării contractului de servicii, membrii desemnaţi în comisia de evaluare vor colabora cu ofertantul câştigător pentru elaborarea documentaţiei, verificarea şi ulterior aprobarea acesteia. De asemenea, aceştia vor întocmi documentele necesare pentru recepţia documentaţiei şi plata contravalorii serviciilor contractate, care se realizează de reprezentanţi ai Direcţiei Buget, Contabilitate şi Fiscalitate.

e. În cazul în care acest lucru este necesar, pentru asigurarea stabilirii unei soluţii tehnice/logistice agreata la nivel local, Serviciul de Integrare Europeana şi Strategii de Dezvoltare stabileşte termenii, detaliile şi desfăşoară procedurile necesare pentru procesul de consultare publică referitor la: tematica, obiectivele, rezultatele, impactul proiectului.

f. După predarea documentaţiei Serviciul de Integrare Europeană şi Strategii de Dezvoltare întocmeşte documentele necesare pentru aprobare prin Hotărâri de Consiliu Local a indicatorilor tehnico-economici şi a proiectului, rezultatul fiind emiterea unei Hotărâri de Consiliu Local în funcţie de specificul finanţatorului şi regulamentele interne ale Autorităţii Publice Locale.

g. Serviciul de Integrare Europeană şi Strategii de Dezvoltare este responsabil pentru identificarea corectă a sursei de finanţare pentru proiect, întocmirea documentelor necesare pentru depunerea cererii de finanţare, comunicarea cu finanţatorul pe procesul etapei de evaluare şi ulterior semnarea contractului de finanţare de către reprezentantul legal al Unităţii Administrativ Teritoriale.

h. Serviciul de Integrare Europeană şi Strategii de Dezvoltare este responsabil de obţinerea avizelor şi autorizaţiilor necesare pentru implementarea obiectivului de investiţii, prin depunerea documentelor necesare, urmând ca în final Serviciul Urbanism şi Amenajarea Teritoriului din cadrul Unităţii Administrativ Teritoriale să emită autorizaţia de construire.

i. În vederea derulării achizițiilor publice pentru atribuirea contractului de lucrări sau de furnizare se parcurg aceleași etape detaliate anterior pentru situația contractului de servicii. De asemenea, procedura este similară pentru contractele de asistenta tehnica, consultanta, audit, publicitate, dirigenție de șantier în funcție de procedurile legale și de specificul solicitat de finanțator.

j. În etapa de implementare a proiectului, prin dispoziție de primar se stabilește echipa de implementare, care, în general, este alcătuită din reprezentanți ai Serviciului de Integrare Europeana și Strategii de Dezvoltare, Direcției Buget, Contabilitate și Fiscalitate, Serviciului Contencios Administrativ, Juridic, Serviciului Investiții și alte departamente în funcție de specificul proiectului (ex: Biroul Energetic și de Utilități Publice, Serviciul Administrare Străzi și Sistematizare Rutiera etc.).

k. Pe durata de execuție a lucrărilor echipa de implementare este responsabilă cu monitorizarea execuției lucrărilor, verificarea asigurării îndeplinirii condițiilor de calitate și compatibilitate, verificarea situațiilor de lucrări și de plată, întocmirea rapoartelor către finanțator, comunicarea cu reprezentanții finanțatorului, respectarea etapelor necesare pentru asigurarea îndeplinirii obiectivelor proiectului și a indicatorilor stabiliți, evaluarea riscurilor, identificarea problemelor apărute și soluționarea acestora.

De asemenea, se are în vedere asigurarea vizibilității proiectului, comunicarea cu reprezentanții comunității locale și cu organismele sau instituțiile abilitate pentru asigurarea transparenței și diseminării procedurilor de implementare a activităților incluse în cadrul proiectului.

l. După finalizarea execuției contractului de lucrări, echipa de proiect este responsabilă cu întocmirea documentelor necesare pentru recepția și punerea în funcțiune a lucrărilor.

m. În perioada de monitorizare, echipa de proiect împreună cu reprezentanți ai departamentelor de specialitate din cadrul Unității Administrative Teritoriale (în special Serviciul Investiții, Serviciul Patrimoniu, Direcția Generală a Domeniului Public) sunt responsabili pentru asigurarea funcționării sau păstrării integrității constructive și funcționale a obiectelor de investiție realizate în cadrul proiectului.

6.3 Plan de monitorizare și evaluare SIDU

Etapele de monitorizare și evaluare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava:

0. <u>Stabilirea structurii de management responsabilă cu monitorizarea și evaluarea documentului strategic</u>

Structura de management și implementare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava, în conformitate cu dispoziția Primarului nr. 750 din 10.04.2017 dar și cu Regulamentul de organizare și funcționare al Autorității Urbane municipiul Suceava, este formată din următoarele persoane:

1.	Simona Loredana Strîmbeanu Iacoban	Compartiment Implementarea Proiectelor Finanțate din Fonduri Nerambursabile	Coordonator
2.	Cerasela Manuela Bejenar	Direcția Urbanism, Amenajarea Teritoriului și Fond Funciar	Membru
3.	Virginia Lazăr	Direcția Generală a Domeniului Public	Membru

4.	Simona Mariana Maxim	Direcția Buget, Contabilitate și Fiscalitate (Birou Buget)	Membru
5.	Florin Cerlincă	Direcția Generală Tehnică și de Investiții	Membru

Prin dispoziția Primarului nr. 750 din 10.04.2017 s-a stabilit componența Autorității Urbane Municipiul Suceava. Principala atribuție a Autorității Urbane este de a prioritiza și selecta proiectele finanțabile prin Axa prioritară 4 din cadrul POR, dar și proiectele finanțabile din alte axe prioritare ale POR, alte Programe Operaționale sau alte surse de finanțare. Autoritatea Urbană include și structura de management și implementare a documentelor programatice de dezvoltare urbană, astfel având rolul de a monitoriza și evalua aceste documente, respectiv: Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană Durabilă a Municipiului Suceava, Planul de Mobilitate Urbană Durabilă și Documentul Justificativ pentru finanțare din Fonduri ESI 2014-2020.

Membrii structurii de management și implementare a SIDU acoperă diverse arii de expertiză astfel încât procesul de îndeplinire a atribuțiilor delegate, respectiv de monitorizare și evaluare a documentului strategic, să fie unul eficient.

Membrii structurii de management și implementare a SIDU au fost selectați pe baza competențelor și a experienței, ținând cont de principiile egalității de șanse, în vederea asigurării unui proces eficient de monitorizare și evaluare a documentului programatic de dezvoltare urbană a Municipiului Suceava. Astfel, atribuțiile membrilor desemnați sunt detaliate în cadrul anexelor la fișa postului realizate pentru fiecare membru al Autorității Urbane.

Responsabilitățile și experiența, pentru fiecare membru al Autorității Urbane, sunt evidențiate în tabelul următor:

Nume/calitate în AU	Responsabilități și atribuții extrase din Anexă la Fișa postului relevante	Experiență profesională
Simona Loredana Strîmbeanu Iacoban *Coordonator*	• coordonarea activității membrilor Autorității Urbane; • stabilirea interfeței de contact cu membrii Organismului Intermediar și Autorității de Management sau alte organisme implicate în procesul dezvoltării urbane durabile; • monitorizarea și evaluarea documentelor programatice privind dezvoltarea urbană a municipiului Suceava: SIDU și PMUD; • elaborarea periodică a calendarului privind ședințele de monitorizare și control; • convocarea și conducerea ședințelor periodice care vor avea drept scop monitorizarea și evaluarea documentelor programatice privind dezvoltarea durabilă; • pregătirea, împreună cu ceilalți membri ai autorității urbane, a rapoartelor de monitorizare și evaluare, precum și a altor documente solicitate de organismele implicate în procesul monitorizării și evaluării dezvoltării urbane durabile.	**A. Pregătire de bază** - absolventă a Universității „Ștefan cel Mare", Suceava, Facultatea de Științe Economice și Administrație Publică, deține un Master în Administrarea Afacerilor Europene. **B. Experiență în domeniul managementului de proiect/elaborare strategii de dezvoltare urbană/implementare proiecte finanțate din fonduri externe nerambursabile** - peste 8 ani experiență în managementul proiectelor, inclusiv implementarea de proiecte cu finanțare externă nerambursabilă. Deține experiență în organizarea de întâlniri de lucru în diverse domenii, elaborare strategii de dezvoltare urbană și planuri integrate. **C. Specializări și calificări:** ▪ Sesiune de instruire „Analiza ex-ante a Strategiilor integrate de Dezvoltare Urbană", organizată de Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est, februarie-martie 2017; ▪ Curs "Manager de proiect", organizat de SC Consulting Group SRL, aprilie 2011, acreditat CNFPA; ▪ Curs "Manager Îmbunătățire Procese", organizat de Centrul Regional de Formare Antreprenoriala, 20 - 28 iulie 2012, acreditat CNFPA; ▪ Training „Comunicare și Coordonare", CODECS S.R.L., 5 - 6 noiembrie 2008.
Cerasela Manuela Bejenar *Membru*	• monitorizarea și evaluarea documentelor programatice privind dezvoltarea urbană a municipiului Suceava: SIDU și PMUD; • participarea la ședințele periodice care vor avea drept scop monitorizarea și evaluarea documentelor programatice privind dezvoltarea durabilă;	**A. Pregătire de bază** - absolventă a Institutului Politehnic „Gheorghe Asachi" Iași, Facultatea de Construcții, secția Îmbunătățiri Funciare. **B. Experiență în domeniul urbanism, amenajarea terenului și cadastru** - peste 13 ani experiență în coordonarea direcției de urbanism a Municipiului Suceava. Experiență în monitorizarea proceselor de elaborare, aprobare și implementare a PUG, PUZ, PUD

	• pregătirea, împreună cu ceilalți membri ai autorității urbane, a rapoartelor de monitorizare și evaluare, precum și a altor documente solicitate de organismele implicate în procesul monitorizării și evaluării dezvoltării urbane durabile.	la nivelul UAT Municipiul Suceava. **C. Specializări și calificări:** ▪ Participare la conferințe și seminarii privind dezvoltarea urbană; ▪ Curs „Managementul impozitelor și taxelor locale", februarie 2003; ▪ Curs „Impozite și taxe", februarie 2002; ▪ Curs „Urbanism", iulie 1997.
Virginia Lazăr *Membru*	• monitorizarea și evaluarea documentelor programatice privind dezvoltarea urbană a municipiului Suceava: SIDU și PMUD; • participarea la ședințele periodice care vor avea drept scop monitorizarea și evaluarea documentelor programatice privind dezvoltarea durabilă; • pregătirea, împreună cu ceilalți membri ai autorității urbane, a rapoartelor de monitorizare și evaluare, precum și a altor documente solicitate de organismele implicare în procesul monitorizării și evaluării dezvoltării urbane durabile.	**A. Pregătire de bază** - absolventă a Institutului Politehnic „Gheorghe Asachi" Iași, deține un Master în Management în administrația publică din țările Uniunii Europene. **B. Experiență în domeniul gestionării serviciului domeniul public al municipiului Suceava** - peste 9 ani experiență în coordonarea serviciului public care asigură prestarea serviciilor specifice domeniului public al municipiului: salubrizare, întreținere spații verzi, administrare cimitire, baze sportive, întreținere și reparații locuri de joacă, mobilier urban, administrare parc auto. **Experiență în implementarea de proiecte finanțate din fonduri externe nerambursabile**, implicare în calitate de expert tehnic. **C. Specializări și calificări:** ▪ Program de perfecționare „Standarde și sisteme de control intern managerial în administrația publică", organizat de Ministerul Dezvoltării regionale și Administrației Publice, iunie 2013; ▪ Curs "Noi tehnologii, soluții constructive și utilaje în construcții", organizat de Centrul de organizare și Cibernetică în Construcții - București.
Simona Mariana Maxim *Membru*	• monitorizarea și evaluarea documentelor programatice privind dezvoltarea urbană a municipiului Suceava: SIDU și PMUD; • participarea la ședințele periodice care vor	**A. Pregătire de bază** - absolventă a Facultății de Economie și Administrarea Afacerilor „Alexandru Ioan Cuza" - Iași, în prezent urmează un Master în „Drept european" la Facultatea de Administrație Publică și Drept, în cadrul Universității „Ștefan cel Mare", Suceava.

	avea drept scop monitorizarea şi evaluarea documentelor programatice privind dezvoltarea durabilă; • pregătirea, împreună cu ceilalţi membri ai autorităţii urbane, a rapoartelor de monitorizare şi evaluare, precum şi a altor documente solicitate de organismele implicare în procesul monitorizării şi evaluării dezvoltării urbane durabile.	**B. Experienţă în domeniul fiscalitate şi bugetar** - peste 7 ani experienţă în elaborarea bugetului general de venituri şi cheltuieli, rectificări bugetare, urmărirea şi gestionarea contractelor angajate de municipalitate şi a altor activităţi legate de bugetul instituţiilor publice locale. **C. Specializări şi calificări:** ▪ Curs de perfecţionare „Managementul performanţei instituţiilor publice" organizat de SC Expert Aktiv Group SRL, 2015; ▪ Seminar de contabilitate publică „Noutăţi legislative în domeniul contabilităţii publice", Brum Pertners, 2014; ▪ Program de perfecţionare „Standarde şi sisteme de control intern/managerial în administraţia publică", ANFP, 2013; ▪ Program de instruire „Standarde de control intern Managerial", Actual Trening, 2012; ▪ Curs „Achiziţii şi managementul lanţului de aprovizionare", Camera de Comerţ şi Industrie Suceava, Universitatea Petre Andrei - IAŞI, 2010; ▪ Curs „Agenţi pentru servicii de investiţii financiare", Centrul de pregătire financiară Millenium Bucureşti, 2007; ▪ Diplomă de studii aprofundate, Specializarea Management financiar - bancar, 2004-2005.
Florin Cerlincă *Membru*	• monitorizarea şi evaluarea documentelor programatice privind dezvoltarea urbană a municipiului Suceava: SIDU şi PMUD; • participarea la şedinţele periodice care vor avea drept scop monitorizarea şi evaluarea documentelor programatice privind dezvoltarea durabilă; • pregătirea, împreună cu ceilalţi membri ai autorităţii urbane, a rapoartelor de monitorizare şi evaluare, precum şi a altor	**A. Pregătire de bază** - absolvent al Facultăţii de Mecanică - Secţia Construcţii de maşini, Universitatea „Ştefan cel Mare" Suceava, deţine un Master în „Management în administraţia publică din ţările Uniunii Europene" şi un master în „Comunicare şi relaţii cu publicul". **B. Experienţă în domeniul coordonării şi gestionării Direcţiei Tehnice a municipiului Suceava** - peste 18 ani experienţă în coordonarea Direcţiei tehnice a municipiului: coordonare elaborare programe şi prognoze de dezvoltare a municipiului, corelând propunerile din Planul Urbanistic General cu necesităţile din teren,

	documente solicitate de organismele implicare în procesul monitorizării şi evaluării dezvoltării urbane durabile.	verificarea eficienţei şi calităţii lucrărilor executate, elaborarea programul anual al obiectivelor de investiţii pentru Municipiul Suceava, participare împreună cu operatorii şi autorităţile administraţiei publice locale la procesul de accesare şi atragere fonduri de investiţii pentru municipiu, participare la elaborarea strategiei locale, cu privire la accelerarea dezvoltării serviciilor de utilităţi publice de interes local, asigură realizarea programului de lucrări privind modernizarea şi întreţinerea sistemului de iluminat public. **Experienţă în implementarea de proiecte finanţate din fonduri externe nerambursabile**, implicare în calitate de expert tehnic. **C. Specializări şi calificări:** ▪ Curs „Impozite şi taxe locale", organizat de Fax Media, noiembrie 2007; ▪ Curs „Impozite şi taxe locale", organizat de I.N.A, februarie 2004.

1. Planificarea monitorizării și evaluării documentului strategic

În vederea asigurării unui proces de monitorizare și evaluare eficient și eficace a documentelor programatice de dezvoltare urbană durabilă după primirea notificării cu privire la conformitatea administrativă și adminsibilitatea Documentului Justificativ pentru finanțare din fonduri ESI 2014-2020, coordonatorul Autorității Urbane va convoca membrii Autorității Urbane pentru a participa la ședința de demarare a procesului de monitorizare și evaluare a documentelor programatice de dezvoltare urbană. La această ședință vor participa toți membrii Autorității Urbane Municipiul Suceava. În cadrul ședinței se vor prezenta atribuțiile tuturor participanților, se vor aproba metodele de monitorizare și evaluare a documentelor strategice și se va stabili calendarul ședințelor de monitorizare, respectiv de evaluare a documentelor programatice privind dezvoltarea urbană.

2. Monitorizarea și evaluarea documentului programatic

Monitorizarea și evaluarea internă a SIDU va fi realizată de către membrii Autorității Urbane Municipiul Suceava pe toată perioada de programare stabilită în cadrul documentului strategic, respectiv până în anul 2023.

În activitatea de monitorizare și evaluare a documentului strategic se vor utiliza următoarele tipuri de ședințe:

- **ședințe anuale de monitorizare a documentului strategic;**
- **ședință de evaluare preliminară a documentului strategic;**
- **ședință de evaluare finală a documentului strategic;**
- **ședințe ad-hoc de monitorizare/evaluare a documentului strategic.**

Ședințele anuale de monitorizare a documentului strategic

Ședințele vor avea în vedere:

- monitorizarea stadiului proiectelor propuse în cadrul documentului strategic;
- analiza strategiei de management a riscurilor în implementarea SIDU;
- stabilirea activităților pe următorul an și a responsabililor pentru fiecare activitate în parte;
- prezentarea eventualelor probleme identificate în îndeplinirea atribuțiilor desemnate.

În vederea realizării activităților de monitorizare propuse se vor formula note interne către departamentele/serviciile din cadrul Primăriei Municipiului Suceava în vederea colectării datelor și informațiilor necesare cu privire la stadiul proiectelor inițiate de municipalitate.

Acțiunile necesare pentru realizarea ședinței anuale de monitorizare vor fi inițiate și finalizate în primul semestru al anului și vor viza activitățile realizate în anul anterior ședinței de monitorizare. Ca urmare a desfășurării ședinței de monitorizare va rezulta un Raport de monitorizare, elaborat în 3 zile de la momentul desfășurării ședinței de monitorizare, semnat de toți membrii desemnați în Autoritatea Urbană.

Ședința de evaluare preliminară a documentului strategic

Ședința va avea în vedere:

- stadiul atingerii indicatorilor stabiliți în planul de implementare a SIDU;
- gradul de atingere a obiectivelor stabilite în cadrul documentului strategic;
- analiza problemelor apărute sau ce se previzionează;
- analiza recomandărilor venite din partea autorităților implicate în procesul de implementare a dezvoltării urbane durabile;
- propunerea de soluții în vederea atingerii obiectivelor și indicatorilor stabiliți în cadrul documentului strategic.

Desfășurarea ședinței de evaluare preliminară va presupune realizarea următoarelor activități:

- Colectarea datelor necesare evaluării stadiului indicatorilor SIDU, respectiv transmiterea de adrese către instituții de interes local, regional și național și centralizarea informațiilor primite;
- Organizarea unei întâlniri în cadrul căreia se va stabili modul de lucru pentru realizarea evaluării preliminare a documentului strategic;
- Elaborare și aprobare Raport preliminar de evaluare.

Ședința de evaluare preliminară a documentului strategic va fi realizată în anul 2020, după revizuirea Documentului Justificativ privind finanțarea din fonduri ESI 2014-2020.

Ședința de evaluare finală a documentului strategic

Ședința va avea în vedere:

- stadiul atingerii indicatorilor stabiliți în planul de implementare a SIDU;
- gradul de atingere a obiectivelor stabilite în cadrul documentului strategic;
- impactul documentului strategic la nivel local.

Desfășurarea ședinței de evaluare finală va presupune realizarea următoarelor activități:

- Colectarea datelor necesare evaluării stadiului indicatorilor SIDU, respectiv transmiterea de adrese către instituții de interes local, regional și național și centralizarea informațiilor primite;
- Organizarea unei întâlniri în cadrul căreia se va stabili modul de lucru pentru realizarea evaluării finale a documentului strategic;
- Elaborare și aprobare Raport final de evaluare.

Ședința de evaluare finală a documentului strategic va fi realizată în a doua jumătate a anului 2023.

În cazul apariției situațiilor cu risc, membrii Autorității Urbane Municipiul Suceava vor organiza **ședințe ad-hoc de monitorizare/evaluare a documentului strategic.** Astfel de ședințe pot viza activități generate de necesitatea revizuirii documentului strategic, de apariția de riscuri în implementarea documentului strategic, de situații neprevăzute.

La nivel intern, principalele mecanisme de monitorizare, control și evaluare a obiectivelor și indicatorilor stabiliți în cadrul Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană sunt următoarele:

Nr. crt	Mecanisme de monitorizare şi evaluare	Responsabil	Ce se urmăreşte	Modalitate de consemnare
1.	**Şedinţă de demarare a procesului de monitorizare şi evaluare**	Membrii AU	▪ Stabilirea metodelor de comunicare; ▪ Stabilirea calendarului şedinţelor ulterioare; ▪ Repartizarea atribuţiilor persoanelor implicate; ▪ Stabilirea metodelor de monitorizare şi evaluare a documentului strategic; ▪ Revizuirea riscurilor, dacă este cazul.	▪ Minută şedinţei de demarare a procesului de monitorizare şi evaluare
2.	**Şedinţe anuale de monitorizare**	Membrii AU	▪ Monitorizarea stadiului proiectelor; ▪ Analiza strategiei de management a riscurilor; ▪ Stabilirea activităţilor pentru următoarea perioadă; ▪ Prezentare probleme identificate.	▪ Raport anual de monitorizare
3.	**Şedinţă de evaluare preliminară**	Membrii AU	▪ Stadiul atingerii indicatorilor stabiliţi; ▪ Gradul de atingere a obiectivelor stabilite; ▪ Analiza problemelor apărute sau ce se previzionează; ▪ Analiza recomandărilor venite din partea autorităţilor implicate în procesul de implementare a dezvoltării urbane durabile; ▪ Propunerea de soluţii în vederea atingerii obiectivelor şi indicatorilor stabiliţi.	▪ Raport preliminar de evaluare
4.	**Şedinţa de evaluare finală**	Membrii AU	▪ Stadiul atingerii indicatorilor stabiliţi; ▪ Gradul de atingere a obiectivelor stabilite; ▪ Impactul documentului strategic la nivel local.	▪ Raport final de evaluare
5.	**Şedinţe ad-hoc de monitorizare/evalua**	Membrii AU	▪ Situaţii neprevăzute apărute în perioada de	▪ Minute ale şedinţelor ad-

	re a documentului strategic		implementare a documentului strategic.	hoc de monitorizare/ evaluare

Instrumentele şi mijloacele de monitorizare şi evaluare prezentate anterior sunt utilizate în vederea atingerii obiectivelor şi indicatorilor propuşi în cadrul Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava pentru perioada 2016-2023.

Calendarul activităţilor de monitorizare şi evaluare este prezentat în tabelul următor:

Mijloace de monitorizare şi evaluare	2018		2019		2020		2021		2022		2023	
	Sem. I	Sem. II	Sem. I	Sem. II	Sem. I	Sem. II	Sem. I	Sem. II	Sem. I	Sem. II	Sem. I	Sem. II
Şedinţă de demarare a procesului de monitorizare şi evaluare												
Şedinţe anuale de monitorizare												
Şedinţă preliminară de evaluare												
Şedinţă finală de evaluare												

6.4 Indicatori de monitorizare

Obiectiv strategic 1: Reducerea emisiilor de carbon în vederea atingerii obiectivelor Strategiei Europa 2020

Obiective specifice cheie (OSC)	Măsuri/Acțiuni	Indicator	U.M.	Nivel de referință	Nivel curent	Țintă 2023
➢ OSC 1.1 - Creșterea eficienței energetice a clădirilor publice	Reabilitarea clădirilor publice	Număr de clădiri publice reabilitate termic	Nr.	0 (2013)	0 (2015)	4
Obiective specifice cheie (OSC)	**Măsuri/Acțiuni**	**Indicator**	**U.M.**	**Nivel de referință**	**Nivel curent**	**Țintă 2023**
➢ OSC 1.2 - Creșterea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale	Reabilitarea clădirilor rezidențiale	Număr de blocuri reabilitate termic	nr.	76 (2015)	-	80
Obiective specifice cheie (OSC)	**Măsuri/Acțiuni**	**Indicator**	**U.M.**	**Nivel de referință**	**Nivel curent**	**Țintă 2023**
➢ OSC 1.3 Scăderea emisiilor de CO_2 generate de transportul rutier motorizat	Achiziționarea de autovehicule cu combustibil alternativ	Număr de autovehicule cu combustibil alternativ utilizate/administrate de autoritatea publică locală	nr.	0 (2013)	0 (2015)	55
	Crearea infrastructurii de încărcare pentru autovehiculele hibrid/electrice	Puncte de încărcare pentru autovehicule hibrid/electrice	nr.	0 (2013)	0 (2015)	75
	Crearea și dezvoltarea infrastructurii de	Piste pentru biciclete modernizate/create	km	15 (2016)	-	50

	transport alternativ (velo şi pietonal)	Trotuare reabilitate[138]	mii mp	5 (2013)	-	8
	Dezvoltarea de sisteme de transport urban durabile	Număr de pasageri transportaţi cu transportul public de călători/an	nr.	3.165.401 (2016)	-	3.758.914
		Sisteme de management a traficului (eticketing şi sistem de informare a călătorilor) specifice pentru transportul public de călători	unitate	0 (2013)	0 (2015)	1
	Reducerea emisiilor de GES provenite din transportul rutier	Emisii de CO_2 generate de transport	Mii tone CO_2/an	56,04 (2016)	-	51,95
Obiective specifice cheie (OSC)	**Măsuri/Acţiuni**	**Indicator**	**U.M.**	**Nivel de referinţă**	**Nivel curent**	**Ţintă 2023**
➢ OSC 1.4 Creşterea gradului de utilizare a energiei verzi/regenerabile în toate sectoarele de interes	Schimbarea surselor de iluminat clasice (mari consumatoare de energie) cu unele moderne (eficiente energetic)	Unităţi publice în care sunt utilizate sisteme de iluminat eficiente energetic	nr.	0 (2013)	0 (2015)	22

[138] Suprafaţă trotuare reabilitată în anul de referinţă

Obiectiv strategic 2: Dezvoltarea colaborării între Municipiul Suceava şi mediul de afaceri pentru asigurarea facilităţilor necesare în vederea creşterii economice locale

Obiective specifice cheie (OSC)	Măsuri/Acţiuni	Indicator	U.M.	Nivel de referinţă	Nivel curent	Ţintă 2023
➢ OSC 2.1 - Creşterea competitivităţii economiei locale prin promovarea produselor/serviciilor locale	Crearea de parteneriate în vederea susţinerii producătorilor locali şi promovarea produselor locale	Campanii de promovare a produselor locale	nr.	0 (2013)	0 (2015)	5
		Organizare evenimente anuale (gen: open market pentru producătorii locali)	nr.	2[139] (2015)	-	5
Obiective specifice cheie (OSC)	**Măsuri/Acţiuni**	**Indicator**	**U.M.**	**Nivel de referinţă**	**Nivel curent**	**Ţintă 2023**
➢ OSC 2.2 - Creşterea numărului de parteneriate public-privat cu impact asupra creşterii economice locale	Crearea de parteneriate public-privat	Ponderea şomerilor în populaţia stabilă cu vârsta între 18 - 62 ani	%	1,99 (2014)	1,66 (2015)	1,59
		Număr de şomeri	nr.	8.168 (2013)	7.446 (2015)	6.942
		Rata de ocupare a forţei de muncă	%	50,40 (2011)	56,28 (2014)	60,48
		Clustere	nr.	1[140]	-	2

[139] Târguri organizate cu ocazia sărbătorilor de crăciun şi pascale: Crăciun în Bucovina; Paşte în Bucovina
[140] Cluster de bioeconomie Suceava-Botosani

Obiectiv strategic 3: Dezvoltarea potențialului turistic al Municipiului Suceava în vederea atingerii statutului de "Centru regional al turismului"

Obiective specifice cheie (OSC)	Măsuri/Acțiuni	Indicator	U.M.	Nivel de referință	Nivel curent	Țintă 2023
➢ OSC 3.1 - Punerea în valoare a obiectivelor de patrimoniu/turistice	Reabilitarea obiectivelor de patrimoniu/turistice	Monumente istorice reabilitate	nr.	1[141] (2015)	-	2
Obiective specifice cheie (OSC)	**Măsuri/Acțiuni**	**Indicator**	**U.M.**	**Nivel de referință**	**Nivel curent**	**Țintă 2023**
➢ OSC 3.2 - Creșterea gradului de promovare a localității ca destinație turistică	Punerea în valoare a municipiului Suceava prin crearea de circuite turistice, strategii de promovare în vederea creșterii numărului de turiști	Număr total de sosiri ale turiștilor în unitățile de primire turistică	mii	74 (2013)	91 (2015)	102
		Număr total de înnoptări ale turiștilor în structuri de primire turistică	mii	114 (2013)	170 (2015)	181
		Durata medie de ședere	nr.	1,55 (2013)	1,87 (2015)	1,93
		Strategii de dezvoltare a turismului	nr.	1 (2015)	-	2
		Trasee turistice tematice	nr.	0 (2013)	0 (2015)	5

[141] Cetatea de Scaun a Sucevei

Obiectiv strategic 4: Creşterea incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile prin îmbunătăţirea calităţii şi accesibilităţii serviciilor sociale, educaţionale şi de sănătate

Obiective specifice cheie (OSC)	Măsuri/Acţiuni	Indicator	U.M.	Nivel de referinţă	Nivel curent	Ţintă 2023
➢ OSC 4.1 Îmbunătăţirea accesului persoanelor defavorizate la servicii sociale de calitate, inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente	Dezvoltarea şi consolidarea parteneriatelor public-ONG-uri în vederea creşterii accesului la servicii sociale de calitate	Reducerea beneficiilor sociale acordate sub forma de prestaţii financiare (prestaţii financiare pentru familii cu copii şi ajutoare pentru încălzire)	mii lei	282 (2013)	148 (2015)	112
		Reducerea numărului de beneficiari de drepturi băneşti de asistenţă socială (ajutoare încălzire locuinţă)[142]	nr.	3.183 (2014/2015)	2.261 (2015/2016)	1.921
	Crearea, modernizarea şi extinderea infrastructurii specifice serviciilor de protecţie şi asistenţă socială	Creşterea capacităţii de cazare a centrelor de protecţie socială pentru persoanele defavorizate (fără dizabilităţi)	nr.	104 (2015)	-	124
		Creşterea numărului de locuinţe pentru tineri (ANL)	nr.	274 (2015)	-	354
	Regenerarea zonelor urbane marginalizate prin promovarea incluziunii sociale	Reducerea ponderii populaţiei din zonele urbane marginalizate din total populaţie	%	16,4 (2011)	-	13,4
Obiective specifice cheie (OSC)	**Măsuri/Acţiuni**	**Indicator**	**U.M.**	**Nivel de referinţă**	**Nivel curent**	**Ţintă 2023**
➢ OSC 4.2 Îmbunătăţirea accesului şi a participării la educaţie şi	Crearea, modernizarea şi extinderea infrastructurii educaţionale	Ponderea unităţilor de învăţământ din municipiu care deţin autorizaţie de funcţionare ISU la începerea anului şcolar	%	27,58 (2016)	-	75,86

[142] Definiţie INS : Beneficiarii de drepturi băneşti de asistenţă socială reprezintă numărul persoanelor la sfârşitul anului, care conform prevederilor legale, sunt îndreptăţite la plata acestor drepturi băneşti.

instruire de calitate	Reducerea ratei de părăsire timpurie a școlii și a ratei de abandon școlar prin	Reducerea ratei de abandon școlar	%	0,50 (2012-2013)	0,34 (2014-2015)	0,28
		Reducerea ratei de părăsire timpurie a școlii	%	0,42 (2012-2013)	0,32 (2014-2015)	0,29
Obiective specifice cheie (OSC)	**Măsuri/Acțiuni**	**Indicator**	**U.M.**	**Nivel de referință**	**Nivel curent**	**Țintă 2023**
➢ OSC 4.3 Creșterea accesului la servicii de sănătate de calitate	Dezvoltarea serviciilor de sănătate, inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente	Reducerea ratei mortalității[143]	‰	7,03 (2013)	7,42 (2015)	7,11
		Pondere cabinete medicale școlare și studențești modernizate	%	16%[144]	-	100%

[143] Rata de mortalitate reprezintă numărul persoanelor decedate dintr-un an raportat la populația de la 1 iulie din statistica curenta și se exprimă în număr de decese la 1000 locuitori.

[144] Din cele 19 cabinete școlare și studențești, 3 cabinete sunt modernizate

Obiectiv strategic 5: Dezvoltarea durabilă a Municipiului Suceava în vederea creşterii nivelului de trai

Obiective specifice cheie (OSC)	Măsuri/Acţiuni	Indicator	U.M.	Nivel de referinţă	Nivel curent	Ţintă 2023
➢ OSC 5.1 Creşterea accesibilităţii, conectivităţii şi mobilităţii prin realizarea de investiţii în infrastructura de transport	Modernizarea şi dezvoltarea infrastructurii rutiere	Grad de modernizare drumuri municipale	%	65,5[145] (2015)	-	72,4
		Şosea de centură/ocolitoare	nr.	0 (2013)	0 (2015)	1
		Studii de trafic realizate	nr.	0 (2013)	0 (2015)	2
	Modernizarea infrastructurii transportului feroviar	Gări modernizate	nr.	1[146] (2015)	-	2
Obiective specifice cheie (OSC)	**Măsuri/Acţiuni**	**Indicator**	**U.M.**	**Nivel de referinţă**	**Nivel curent**	**Ţintă 2023**
➢ OSC 5.2 - Dezvoltarea sistemului de utilităţi publice	Extinderea şi modernizarea sistemului de alimentare cu apă potabilă	Ponderea populaţiei conectată la reţeaua de alimentare cu apă potabilă	%	86,4 (2015)	-	92
		Grad de contorizare la nivel de branşament	%	97 (2015)	-	100
	Extindere şi modernizare sistem de canalizare	Ponderea populaţiei conectată la reţeaua de alimentare de canalizare	%	72,4 (2015)	-	80
	Reabilitare şi modernizare sistem de termoficare	Grad de modernizare a sistemului de termoficare	%	35 (2013)	-	77
Obiective specifice cheie (OSC)	**Măsuri/Acţiuni**	**Indicator**	**U.M.**	**Nivel de referinţă**	**Nivel curent**	**Ţintă 2023**
➢ OSC 5.3 -	Modernizarea şi extinderea	Grad de reciclare al deşeurilor	%	25,9	-	38

[145] *Din total lungime a străzilor de aprox. 180 km, 118 km sunt modernizaţi.*
[146] *Gara Burdujeni*

Gestionarea eficientă a deşeurilor în vederea protejării mediului	infrastructurii de colectare a deşeurilor	municipale		(2015)		
		Campanii de conştientizare a populaţiei	nr.	0 (2013)	0 (2015)	5
Obiective specifice cheie (OSC)	**Măsuri/Acţiuni**	**Indicator**	**U.M.**	**Nivel de referinţă**	**Nivel curent**	**Ţintă 2023**
➢ OSC 5.4 - Îmbunătăţirea infrastructurii urbane	Revitalizarea spaţiului public urban	Pieţe agroalimentare modernizate	nr.	0 (2013)	1[147] (2015)	3
		Regulamente urbanistice aprobate în cadrul PUG	nr.	0 (2013)	0 (2015)	1
		Registrul spaţiilor verzi	nr.	0 (2013)	0 (2015)	1
Obiective specifice cheie (OSC)	**Măsuri/Acţiuni**	**Indicator**	**U.M.**	**Nivel de referinţă**	**Nivel curent**	**Ţintă 2023**
➢ OSC 5.5 - Prevenirea şi gestionarea riscurilor naturale	Elaborare plan de zonare sonoră	Planuri de zonare sonoră	nr.	0 (2013)	0 (2015)	1
	Decontaminarea zonelor cu soluri poluate	Situri decontaminate	nr.	0 (2013)	0 (2015)	2

[147] Piaţa Centrală

Obiectiv strategic 6: Creşterea calităţii vieţii în vederea reducerii fenomenelor demografice estimate la nivel statistic

Obiective specifice cheie (OSC)	Măsuri/Acţiuni	Indicator	U.M.	Nivel de referinţă	Nivel curent	Ţintă 2023
➢ OSC 6.1 - Dezvoltarea infrastructurii pentru recreere şi agrement	Creare/modernizare infrastructură de agrement	Suprafaţă spaţiu verde pe cap de locuitor	mp	27,73 (2015)	-	30
	Crearea şi modernizarea locurilor de joacă	Locuri de joacă	nr.	74 (2015)	-	80
		Locuri de joacă modernizate	nr.	11 (2015)	-	30
Obiective specifice cheie (OSC)	**Măsuri/Acţiuni**	**Indicator**	**U.M.**	**Nivel de referinţă**	**Nivel curent**	**Ţintă 2023**
➢ OSC 6.2 - Creşterea siguranţei publice şi capacităţii operaţionale de intervenţie în caz de urgenţă	Modernizarea infrastructurii pentru intervenţii în situaţii de urgenţă	Grad de acoperire la nivel local pentru reţeaua de hidranţi exteriori	%	58 (2015)	-	70
	Gestionarea eficientă a problemei câinilor fără adăpost	Adăpost pentru câini comunitari	nr.	1 (2015)	-	2
Obiective specifice cheie (OSC)	**Măsuri/Acţiuni**	**Indicator**	**U.M.**	**Nivel de referinţă**	**Nivel curent**	**Ţintă 2023**
➢ OSC 6.3 - Creşterea calităţii serviciilor publice adresate locuitorilor în vederea creării unei administraţii publice locale eficientă	Modernizarea infrastructurii şi modului de organizare a instituţiei Primăriei	Grad de colectare a taxelor şi impozitelor	%	61,34 (2016)	-	73
	Gestionarea eficientă a relaţiei Cetăţean - APL	Birou unic pentru cetăţeni	nr.	0 (2015)	-	1
	Modernizarea şi extinderea serviciilor publice on-line	Platforme online pentru informare publică	nr.	0 (2015)	-	1

Sursele de culegere a datelor care permit aprecierea gradului de implementare a SIDU:

- Date statistice EUROSTAT;
- Date statistice INS;
- Rapoarte de progres elaborate în cadrul proiectelor de investiții ce vor fi implementate;
- Studii întocmite la nivel local, regional și național;
- Hotărâri de Consiliu Local;
- Rapoarte de activitate elaborate de operatorii de utilități publice;
- Rapoarte privind starea mediului/emisiile de gaze cu efect de seră.

6.5 Riscuri în implementarea SIDU

Identificarea riscurilor (după probabilitate şi impact)

Probabilitatea de apariţie a unui risc este definită ca un raport între numărul de evenimente „favorabile" care pot conduce la apariţia riscului şi numărul total de evenimente.

Impactul reprezintă gradul de severitate cu care se manifestă riscul asupra unei situaţii analizate.

În funcţie de probabilitate şi impact, riscurile se clasifică în:

- riscurile cu impact mare şi cu probabilitate mare;
- riscurile cu impact mare şi cu probabilitate mică;
- riscurile cu impact mic şi cu probabilitate mare;
- riscurile cu impact mic şi probabilitate mică.

Riscurile identificate pentru implementarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană sunt:

1. Indisponibilitatea resursei umane implicate în procesul de implementare SIDU, de adaptare la cerinţele viitoare de dezvoltare urbană strategică;
2. Insuficienta corelarea a priorităţilor de modernizare şi investiţie cu priorităţile altor factor interesaţi;
3. Stabilirea de parteneriate cu colaboratori externi/ Neimplicarea stakeholderilor locali în procesul de monitorizare şi evaluare a strategiei;
4. Contradicţii în cadrul de reglementare a dezvoltării urbane durabile;
5. Nerespectarea graficului de implementare a documentului strategic;
6. Lipsă date pentru estimarea situaţiei viitoare a indicatorilor de monitorizare;
7. Vizibilitate redusă a documentului strategic.

Analiza riscurilor

Analiza calitativă a riscurilor presupune încadrarea acestora într-un careu după probabilitate şi impact, după cum urmează:

Impact mare - probabilitate mică	Impact mare - probabilitate mare
• Nerespectarea graficului de implementare a documentului strategic • Indisponibilitatea resursei umane implicate în procesul de implementare SIDU, de adaptare la cerinţele viitoare de dezvoltare urbană strategică	• Stabilirea de parteneriate cu colaboratori externi/ Neimplicarea stakeholderilor locali în procesul de monitorizare şi evaluare a strategiei • Contradicţii în cadrul de reglementare a dezvoltării urbane durabile

Impact mic - probabilitate mică	Impact mic - probabilitate mare
• Vizibilitate redusă a documentului strategic • Lipsă date pentru estimarea situației viitoare a indicatorilor de monitorizare	• Insuficienta corelarea a priorităților de modernizare și investiție cu prioritățile altor factor interesați

Urmărind careul de mai sus, o atenție deosebită trebuie acordate riscurilor care apar în partea roșie a acestuia și celor din cadranul galben.

Aceste riscuri vor fi abordate prin prisma uneia dintre deciziile prezentate anterior, respectiv:

- **Evitarea riscului.** Evitarea riscului presupune înlăturarea totală a riscului din cadrul proiectului care executat. Evitarea riscului poate însemna chiar renunțarea la executarea proiectului.
- **Reducerea riscului.** Reducerea riscului presupune diminuarea probabilității, a impactului sau a ambelor. Reducerea riscului este o strategie importantă și poate fi rentabilă dacă se compară cu costurile pe care le-ar cauza riscurile care s-ar materializa.
- **Transferarea riscului.** Asigurarea este un mijloc de transferare a impactului financiar pe care îl are materializarea unui risc.
- **Planurile pentru situații neprevăzute.** Planurile pentru situații neprevăzute se referă la identificarea unor opțiuni alternative care să prevadă strategii acceptabile care să contribuie la recuperarea unor eventuale pierderi.
- **Acceptarea riscului.** Acceptarea riscului presupune că în momentul respectiv nu trebuie sau nu poate fi făcut nimic, dar trebuie reanalizată situația, în timp, pe parcursul proiectului.

Matricea de control al riscurilor

Astfel, se construiește o matrice de control al riscurilor:

Matricea de management al riscurilor			
Nr. crt.	Risc	Tehnici de control	Măsuri de management al riscurilor
1.	Indisponibilitatea resursei umane implicate în procesul de implementare SIDU, de adaptare la cerințele viitoare de dezvoltare urbană strategică	Reducerea riscului	Creșterea gradului de motivare și prioritizare a activității resursei umane implicate în implementare SIDU
2.	Insuficienta corelarea a priorităților de modernizare și investiție cu prioritățile altor factori interesați	Evitarea riscului	Prevederea în strategie a unor măsuri de adaptare, actualizare și corelare cu prioritățile altor factori interesați
3.	Stabilirea de parteneriate cu colaboratori externi/ Neimplicarea stakeholderilor locali în procesul de monitorizare și evaluare a strategiei	Reducerea riscului	Prevederea in strategie a unor termene de monitorizare cu întâlniri pentru discuții și clarificări cu stakeholderilorii în vederea motivării implicării lor

4.	Contradicții în cadrul de reglementare a dezvoltării urbane durabile	Acceptarea riscului	
5.	Nerespectarea graficului de implementare a documentului strategic	Reducerea riscului	Realizarea de ședințe ad-hoc în cazul apariției probabilității depășirii termenelor
6.	Lipsă date pentru estimarea situației viitoare a indicatorilor de monitorizare	Reducerea riscului	Prevederea de notificări și înștiințări către instituțiile publice care furnizează date și indicatori
7.	Vizibilitate redusă a documentului strategic	Evitarea riscului	Publicarea spre consultarea a documentului strategic, pe situl primărie, precum și a rapoartelor din etapa de monitorizare și evaluare

Partea V Cadrul parteneriat pentru implementarea SIDU

Capitol 7. Resurse financiare

Parte din proiectele propuse vor putea fi finanțate din instrumente structurale, prin Programul Operațional Regional, Programe Operaționale Sectoriale, precum și din alte surse de finanțare ale Uniunii Europene.

Sursele de finanțare disponibile pentru perioada de programare 2014-2020, ce pot fi accesate de Municipiul Suceava în vederea implementării proiectele vizate pentru dezvoltarea durabilă a orașului, sunt prezentate în *Anexa 4* la prezentul document strategic. În cadrul anexei sunt prezentate următoarele aspecte:

- Fonduri nerambursabile disponibile:
  - ✓ Programe operaționale
  - ✓ Programe de cooperate teritorială și transfrontalieră
  - ✓ Programe naționale
- Parteneriat public - privat (PPP)
- Atragere fonduri private de investiții

Pentru atingerea obiectivelor strategice, administrația publică locală trebuie să ia o serie de măsuri care să conducă la creșterea economică a localității, măsuri ce privesc atât îmbunătățirea comunicării și colaborării cu mediul privat, cât și măsuri ce privesc politicile de dezvoltare economică bazată pe un sistem concurențial ce determină creșterea numărului locurilor de muncă și a nivelului de trai al populației.

O măsură ce poate fi luată este aceea de a atrage investițiile private. Pentru a reuși acest deziderat, este necesar ca administrația să parcurgă o serie de etape care să crească gradul de atractivitate pentru mediul privat.

Aceste etape sunt în strânsă corelație cu obiectivele/măsurile/proiectele propuse de către administrație și de către participanții la grupurile de lucru.

De importanță majoră sunt măsurile care conduc la crearea cadrului optim de comunicare între mediul de afaceri, instituții de învățământ și autoritatea publică locală, deoarece acesta va contribui la definirea unor politici economice, de dezvoltare a unei economii specifice care să contribuie la promovarea imaginii localității, asigurarea forței de muncă specializate și creșterea numărului locurilor de muncă prin atragerea investițiilor private în domeniul economic, de educație, cercetare și inovare.

Investițiile private pot fi realizate și în parteneriat public-privat, în toate domeniile de activitate, astfel încât, să se asigure creșterea nivelului de trai al populației.

Pentru atragerea de investiții private și îmbunătățirea creșterii economice, administrația locală trebuie să asigure un sistem de taxe predictibil și echitabil, transparență în luarea deciziilor, să ducă o luptă determinată împotriva corupției, să asigure o infrastructură îmbunătățită, o capacitate administrativă crescută, strategii noi pentru piața muncii și să facă eforturi susținute pentru a dezvolta piața de capital.

Capitolul 8. Procesul de consultare publică

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a municipiului Suceava a fost elaborată cu respectarea principiului parteneriatului, care a presupus o cooperare strânsă cu o serie actori interesați.

Procesul de consultare publică a documentului strategic a fost o activitate continuă desfășurată pe tot parcursul elaborării propriu-zise a SIDU. Activitatea a început prin prezentarea intenției de realizare a unui cadru strategic de dezvoltare durabilă a municipiului Suceava, a continuat cu constituirea de structuri de lucru, realizarea de sondaje de opinie, atât în rândul mediului de afaceri, cât și a populației, organizarea de întâlniri de lucru cu stakeholderii de la nivel local, transmiterea intențiilor/direcțiilor de dezvoltare prin intermediul mass-mediei, publicarea documentului strategic pe site-ul oficial al Primăriei și prin aprobarea acesteia în Consiliul Local.

Astfel, în faza de stabilire a cadrului instituțional, în vederea asigurării unui cadru organizat de consultări publice cu societatea civilă, la nivel teritorial au fost create următoarele Structuri de lucru:

- **Grup Intern de Coordonare (GIC)**
- **Grupuri de Lucru (GL)**

Grupul Intern de Coordonare - în constituirea structurii de lucru s-a avut în vedere implicarea personalului cu putere de decizie din cadrul serviciilor și departamentelor Administrației Publice Locale. Astfel, numirea persoanelor implicate s-a făcut prin dispoziție Primar, respectiv prin Dispoziția nr. 116/14.01.2016. Prin aceasta, s-au nominalizat 14 persoane cu putere de decizie, printre care Primarul și Viceprimarii. De asemenea, prin aceeași dispoziție sunt stabilite persoanele din GIC desemnate ca și coordonatori a celor patru Grupuri de Lucru formate.

Astfel, în cadrul întâlnirilor de lucru au participat șefii de servicii, care au avut rolul de a asigura informațiile/datele la nivelul fiecărui sector, pentru prelucrare statistică, în vederea elaborării profilului localității și a planului strategic de dezvoltare. De asemenea, persoanele desemnate s-au implicat în toate etapele de realizare a documentului strategic, asigurându-se astfel contribuția specialiștilor din cadrul administrației în procesul consultativ.

În perioada ianuarie - iunie 2016, în cadrul întâlnirilor săptămânale organizate la nivel de instituție s-au purtat discuții legate de stadiului documentului strategic, de informațiile deținute de fiecare serviciu și de utilitatea și necesitatea prezentării acestora în cadrul strategiei.

Grupurile de Lucru - în constituirea grupurilor de lucru s-a avut în vedere implicarea reprezentanților societății civile, mediului de afaceri, partidelor politice componente ale Consiliului Local, instituțiilor descentralizate, dar și personal din cadrul serviciilor și departamentelor Primăriei Suceava. Constituirea acestor structuri de lucru a făcut posibilă întâlnirea, pe teme specifice, a stakeholderilor de la nivel local.

Fiecare Grup de Lucru a fost coordonat de un reprezentant al Administrației Locale, membru al Grupului Intern de Coordonare, ceea ce a făcut posibilă comunicarea către GIC a problemelor și nevoilor identificate pe fiecare arie de lucru.

Grupurile de Lucru au fost alcătuite astfel încât să fie asigurată acoperirea tuturor domeniilor ce necesită analiză și intervenție în vederea elaborării strategiei integrate de dezvoltare durabilă:

- **Grup de lucru Dezvoltare economică** (mediu de afaceri, turism/servicii, taxe și impozite);
- **Grup de lucru Urbanism și Mediu** (urbanism și amenajare peisagistică, protecția mediului și dezvoltare durabilă, eficiență energetică);
- **Grup de lucru Social și Cultural** (social și sănătate, educație și resurse umane);
- **Grup de lucru Capacitate administrativă și servicii publice** (alimentare cu apă, canalizare, gestiunea deșeurilor, eficientizare energetică, administrarea domeniului public, transport și mobilitate urbană, siguranța cetățenilor și ordine publică).

În luna ianuarie 2016 au fost transmise invitații de participare către mediul de afaceri, universitate, instituții de educație, departamente și servicii din cadrul administrației publice locale și județene, organizații cu activitate în domeniul economic, social, cultural, de mediu etc., în vederea participării la grupurile de lucru și implicării în definirea documentului de programare de la nivel local. La invitațiile transmise o parte dintre cei invitați au nominalizat cel puțin o persoană pentru a participa la întâlnirile de lucru.

Întâlniri ale Grupurilor de lucru:

- *Grup de lucru Social și Cultural*: în data de 18.04.2016, interval orar 09^{30}-12^{30}, a fost organizată prima întâlnire de lucru la care au participat 28 persoane, conform listei de prezență, anexă la prezentul document;
- *Grup de lucru Capacitate Administrativă și Servicii Publice*: în data de 18.04.2016, interval orar 13^{00}-16^{00}, a fost organizată prima întâlnire de lucru la care au participat 23 persoane, conform listei de prezență, anexă la prezentul document;
- *Grup de lucru Urbanism și Mediu*: în data de 19.04.2016, interval orar 09^{30}-12^{30}, a fost organizată prima întâlnire de lucru la care au participat 12 persoane, conform listei de prezență, anexă la prezentul document;
- *Grup de lucru Dezvoltare Economică*: în data de 19.04.2016, interval orar 13^{00}-16^{00}, a fost organizată prima întâlnire de lucru la care au participat 11 persoane, conform listei de prezență, anexă la prezentul document;

Discuțiile întâlnirilor de lucru din luna aprilie au avut la bază documentele în format draft transmise către toți cei care au fost desemnați pentru a participa în cadrul grupurilor de lucru, respectiv următoarele documente:

- ✓ Extras din Profilul Comunității (Context Urban) - elemente specifice domeniului vizat de fiecare grup de lucru (documentul integral fiind publicat pe site-ul Primăriei Municipiului Suceava);
- ✓ Analiza SWOT a Municipiului Suceava;
- ✓ Analiza PEST a Municipiului Suceava;
- ✓ Viziune și direcții de dezvoltare.

De asemenea, în cadrul întâlnirilor au fost abordate și următoarele aspecte:

- ✓ Probleme cu care se confruntă organizația pe care o reprezintă fiecare persoană desemnată, dar și probleme evidențiate de fiecare în calitate de cetățean;
- ✓ Soluții vizate/propuse pentru rezolvarea problemelor/dezvoltarea orașului;
- ✓ Proiecte de investiții avute în vedere pentru următorii 5 ani - în acest sens a fost pus la dispoziția participanților o Fișă de proiect pentru a fi completă și transmisă. Modelul Fișei de proiect a fost publicată și pe site-ul Primăriei Municipiului Suceava.

Concluziile întâlnirilor de lucru au fost centralizate în cadrul Minutelor, documente prezentate în anexă la prezentul document.

- *Întâlnire comună de lucru*: în data de 16.06.2016 a fost organizată o ședință comună de lucru în cadrul căreia au participat 40 de persoane, conform listei de prezență, anexă la prezentul document.

Discuțiile întâlnirii de lucru din luna iunie a avut la bază documentele transmise către toți cei care au fost desemnați pentru a participa în cadrul grupurilor de lucru, respectiv următoarele documente:

- ✓ Viziune și obiective SIDU;
- ✓ Obiective specifice-cheie / Plan de acțiune;
- ✓ Portofoliu de proiecte.

Concluziile întâlnirii de lucru au fost centralizate în cadrul Minutei ședinței comune de lucru, document prezentat în anexă la prezentul document.

Istoricul întâlnirilor de lucru este prezentat sintetizat în Anexa 1 la prezentul document.

Având în vedere că acțiunea de consultare publică este una dinamică în sensul de transmitere a informațiilor privind etapele de realizare a strategiei, stadiul acestora, problemelor și nevoilor identificate către toți cei interesați de realizarea acestui cadru strategic de dezvoltare, pe parcursul elaborării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava **au fost purtat comunicării pe email între coordonatorul de proiect desemnat din partea autorității publice locale și membrii grupurilor de lucru.**

<u>Sondaje de opinie</u>

Studiul asupra mediului de afaceri a fost realizat în vederea identificării priorităților de dezvoltare și a problemelor cu care se confruntă acesta. Studiul a fost realizat prin cercetare cantitativă (sondaj de opinie) pentru a avea o imagine cât mai clară a viziunii mediului de afaceri asupra dezvoltării localității. Agregarea datelor a constituit punctul de pornire în aprecierea situației de facto a municipiului Suceava.

Obiective vizate prin realizarea sondajului de opinie:

- Măsurarea satisfacției agenților economici din Municipiul Suceava față de serviciile, unități publice și oportunitățile existente în zonă;
- Măsurarea satisfacției față de nivelul de dezvoltare economică a Municipiului Suceava;
- Identificarea celor mai importante probleme pe care mediul de afaceri le întâmpină, precum și a domeniilor care ar sprijini dezvoltarea economică a municipiului Suceava.

Eșantionul sondajului de opinie a fost de 169 de respondenți/unități economice (eșantion calculat la 20.000 unități economice care își desfășoară activitatea în Municipiul Suceava) astfel, s-a stabilit nivelul de încredere convențional de 95%, exprimat probabilistic.

Studiul a fost realizat în luna februarie 2016 pe baza de chestionar aplicat telefonic. Chestionarele au fost aplicate proprietarilor/asociaților companiilor sau angajaților cu poziții în managementul organizației (Director Economic, Director Executiv, Director Tehnic, Contabil Șef, Director de vânzări).

Metoda de eșantionare utilizată a fost eșantionare probabilistică aleatorie simplă, nerepetată.

Sondajul de opinie a fost realizat de companie cu experiență în domeniu, modelul de chestionar utilizat la intervievarea respondenților este prezentat în anexă la prezentul document strategic.

Detalii legate de studiu sunt prezentate în Anexa 7 la prezentul document.

Studiu asupra cetățenilor privind dezvoltarea economică și socială a micro-climatului a fost realizat prin intermediul a cercetării cantitative (sondaj de opinie), cu scopul de a transpune viziunea comunității asupra mediului socio-economic în perspectivă. Cele două studii au fost realizate de o firmă specializată în domeniul realizării sondajelor de opinie și studii de piață.

Obiective vizate prin realizarea sondajului de opinie:

- Măsurarea satisfacției față de nivelul de trai al locuitorilor Municipiului Suceava;
- Măsurarea satisfacției față de nivelul de trai al locuitorilor Municipiului Suceava față de serviciile publice și oportunitățile existente în zonă;
- Identificarea celor mai importante probleme ale municipiului din punct de vedere a populației acestuia.

Volumul eșantionului proiect a fost de 284 respondenți (eșantion calculat la o populație de 95.028 persoane cu vârsta peste 18 ani, conform datelor oferite de Institutul Național de Statistică la data de 1 iulie 2015), astfel s-a stabilit nivelul de încredere convențional de 95%, exprimat probabilistic. S-a stabilit selectarea respondenților dintre persoanele rezidente ale Municipiului Suceava cu vârstă peste 18 ani în vederea colectării de date de la persoane considerați respondenți cu opinii pertinente.

Volumul eșantionului sondajului de opinie realizat a fost de 318 respondenți (număr maxim de cazuri valide incluse în baza de date), din care 48% de sex masculin, iar 52% de sex feminin.

Studiul a fost realizat în luna februarie 2016 pe baza de chestionar aplicat stradal/domiciliu. Studiul a avut în vedere aplicarea chestionarea la nivelul întregului areal al municipiului Suceava, astfel, obținându-se următoarea repartiție pe cartiere:

- 32,39% dintre respondenți fiind din cartierul Burdujeni;
- 19,18% dintre respondenți fiind din cartierul George Enescu;
- 17,92% dintre respondenți fiind din cartierul Centru;
- 14,78% dintre respondenți fiind din cartierul Obcini;
- 8,81% dintre respondenți fiind din cartierul Ițcani.

Pe principiului alegerii unui eșantion reprezentativ, repartiția pe cartiere a fost stabilită și în funcție de dimensiunea numerică a locuitorilor principalelor cartiere din Municipiul Suceava.

Metoda de eșantionare utilizată a fost eșantionare probabilistică aleatorie simplă, nerepetată.

Sondajul de opinie a fost realizat de companie cu experiență în domeniu, modelul de chestionar utilizat la intervievarea respondenților este prezentat în anexă la prezentul document strategic.

Detalii legate de studiu sunt prezentate în Anexa 6 la prezentul document.

<u>Publicare pe site</u>

În conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, documentul de planificare locală *Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Suceava* a fost supus consultării publice prin:

- ✓ publicarea pe site-ul oficial al Primăriei Municipiului Suceava în perioada iunie - iulie 2016 a documentului strategic în versiune draft. Versiuni intermediare ale documentului au fost publicate pe site și în perioada aprilie-iunie 2016.
- ✓ publicarea pe site-ul oficial al Primăriei Municipiului Suceava în perioada mai - iunie 2017 a documentului strategic.
- ✓ Afișarea, în luna mai 2017, unui anunț la sediul instituției publice într-un spațiu accesibil publicului.

În perioada supusă consultării publice pe site-ul oficial nu au fost formulate opinii, propuneri sau sugestii legate de documentul supus consultării publice.

Elaborarea *SIDU* s-a bazat pe un proces participativ unic implicând autoritățile locale, mediul de afaceri, mediul educațional și non-guvernamental, plecând de la principiul asigurării unor mecanisme eficiente pentru garantarea unei administrări deschise, participative, responsabile și eficiente prin promovarea transparenței și a dialogului constant cu societatea civilă organizată, cu cetățenii și cu toți actorii publici interesați.

Prin aprobarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Durabilă în Consiliul Local se asigură premisele pentru ca documentul să devină un suport legislativ, care va sta la baza și va fi punctul de reper, pentru hotărârile generale și punctuale, ale administrației locale, ce vor avea drept scop dezvoltarea durabilă a municipiului Suceava.